

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2010 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	12333	3,9	Area in km ²
Powiaty	314	17	5,4	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	19	29,2	Cities with powiat status
Gminy	2479	167	6,7	Gminas
Miasta	903	71	7,9	Towns
Miejscowości wiejskie	53980	1326	2,5	Rural localities
Sołectwa	40475	1065	2,6	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania ^a (stan w dniu 31 XII) w ha	61161	4372	7,1	Devastated and degraded land requiring reclamation and management ^a (as of 31 XII) in ha
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:
pyłowych	62,5	13,4	21,4	particulates
gazowych	216155,4	43390,3	20,1	gaseous
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^b (stan w dniu 31 XII)	3136	212	6,8	Municipal waste water treatment plants ^b (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2263	122	5,4	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	814	83	10,2	with increased biogene removal (disposal)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^c wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	113478,8	35507,9	31,3	Waste (excluding municipal waste) ^c generated (during the year) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^d w tys. t	10044,2	1380,2	13,7	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^d in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				serving environmental protection:
w milionach złotych	10926,2	1482,0	13,6	in million zloties
w % nakładów ogółem	5,0	5,6	x	in % of total outlays
służące gospodarce wodnej:				serving water management:
w milionach złotych	3565,4	218,4	6,1	in million zloties
w % nakładów ogółem	1,6	0,8	x	in % of total outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE ^e
PUBLIC SAFETY ^e

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1138523	169024	14,8	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	298	364	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ..	67,9	63,6	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

^a Dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. ^b Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^c Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. ^d Dane szacunkowe. ^e Dane Komendy Głównej Policji.

^a Data of the Ministry of Agriculture and Rural Development. ^b Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system. ^c See general notes to the Chapter “Environmental Protection”, item 7. ^d Estimated data. ^e Data of the National Police Headquarters.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2010 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2010 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

LUDNOŚĆ
POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38200,0	4635,9	12,1	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23264,4	3613,7	15,5	urban areas
wieś	14935,7	1022,2	6,8	rural areas
w tym kobiety	19755,7	2401,7	12,2	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	376	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55	53	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,9	0,0	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,1	-1,1	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący ^a w gospodarce narodowej (stan w dniu 31 XII) w tys.	13778,3	1637,3	11,9	Employed persons ^a in the national economy (as of 31 XII) in thous.
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1954,7	181,2	9,3	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	12,4	10,0	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w zł	3224,13	3306,69	102,6	Average monthly gross wages and salaries in the national economy in zł

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Length of network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej (bez magistralnej)	272888,0	19786,6	7,3	water-line (excluding main)
kanalizacyjnej	107509,1	11403,3	10,6	sewerage
gazowej	133127,4	16082,3	12,1	gas-line
Zasoby mieszkaniowe ^b (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^b (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13422,0	1719,1	12,8	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	351,4	370,8	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	49835,7	6260,1	12,6	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1304,6	1350,4	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań:				usable floor space of dwellings:
w tys. m ²	951184,3	116654,9	12,3	in thous. m ²
na 1000 ludności w m ²	24900,1	25163,5	x	per 1000 population in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy; z uwzględnieniem pracujących w fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach społecznych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 2.

^a By actual workplace; including employed persons in foundations, associations and other social organizations, employers organizations, economic and professional self-government as well as clergy fulfilling their priestly duties. ^b See general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 2.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2010 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2010 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)				
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	135,8	10,2	7,5	in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	3,6	2,2	x	dwellings
izby	15,3	10,8	x	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	377,4	279,5	x	usable floor space of dwellings in m ²
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^a – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				Pupils and students in schools ^b in thous.:
podstawowych	2191,7	240,4	11,0	primary
gimnazjach	1261,4	137,9	10,9	lower secondary
zasadniczych szkołach zawodo- wych	224,9	24,0	10,7	basic vocational
liceach ogólnokształcących ^c	634,5	67,0	10,6	general secondary ^c
liceach profilowanych	34,3	3,3	9,5	specialized secondary
technikach ^d	548,6	67,4	12,3	technical secondary ^d
specjalnych szkołach przysposo- biających do pracy	9,8	1,1	10,8	special job-training schools
artystycznych ^e	22,8	3,6	15,9	art ^e
policealnych	298,8	42,9	14,4	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^f :				Children attending pre-primary education establishments ^f :
w tysiącach	1059,3	128,3	12,1	in thousands
na 1000 dzieci ^g w wieku 3 – 6 lat	699	756	x	per 1000 children ^g aged 3 – 6
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII				
Pracownicy medyczni ^h :				Medical personnel ^h :
lekarze	79337	10353	13,0	doctors
lekarze dentyści	12326	1501	12,2	dentists
pielęgniarki ⁱ	184944	25757	13,9	nurses ⁱ
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	16608	2437	14,7	Out-patient health care institutions
Szpitala ogólne ^j	831	117	14,1	General hospitals ^j
Porady lekarskie (w ciągu roku) w tys.	253554,9	33169,8	13,1	Doctors consultations (during the year) in thous.
Apteki ^k	11297	1294	11,5	Pharmacies ^k

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”. **b** Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. **c** Łącznie z uczniami uzupełniających liceów ogólnokształcących. **d** Łącznie z uczniami techników uzupełniających. **e** Dające uprawnienia zawodowe. **f** W przedszkolach, zespołach, punktach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. **g** W podziale według wieku nie uwzględniono dzieci z oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych specjalnych przy zakładach opieki zdrowotnej. **h** Łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy. **i** Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. **j** Łącznie z filiami szpitali ogólnych. **k** Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczną”, ust. 10.

a See general notes to the chapter “Education”. **b** Excluding schools for adults, including post-secondary schools. **c** Including pupils of the supplementary general secondary schools. **d** Including pupils of the supplementary technical secondary schools. **e** Leading to professional certification. **f** In nursery schools, groups, points and pre-primary sections of primary schools. **g** In the division according to age children from pre-primary sections of special primary schools in health care institutions were not included. **h** Including interns. **i** Including masters of nursing. **j** Including branches of general hospitals. **k** See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, – item 10.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2010 r. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2010 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8342	814	9,8	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	133248,6	16733,4	12,6	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea (stan w dniu 31 XII)	782	55	7,0	Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	22215,7	1108,7	5,0	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	438	56	12,8	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	37528,1	5460,6	14,6	Audience in fixed cinemas in thous.
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	7206	511	7,1	Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) w tys.	610,1	41,0	6,7	number of beds (as of 31 VII) in thous.
korzystający z noclegów w tys.	20461,5	1769,0	8,6	tourists accommodated in thous.
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej ^a w tys. ha	14603,2	385,9	2,6	Agricultural land ^a in good agricul- tural condition in thous. ha
Pod zasiewami ^b	10427,7	272,3	2,6	Sown area ^b
Grunty ugorowane	449,8	17,3	3,8	Sown area
Uprawy trwałe	398,0	4,6	1,2	Fallow land
w tym sady	374,2	4,1	1,1	of which orchards
Łąki i pastwiska	3283,5	90,2	2,7	Meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów ^b w tys. ha:				Sown area ^b in thous. ha:
zboża	7637,7	216,2	2,8	cereals
ziemniaki	388,3	12,1	3,1	potatoes
warzywa gruntowe ^c	139,5	1,7	1,2	field vegetables ^c
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	27228,1	694,5	2,6	cereals
ziemniaki	8187,7	207,5	2,5	potatoes
warzywa gruntowe ^{c d}	4188,8	73,3	1,7	field vegetables ^{c d}
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	35,6	32,1	90,2	cereals
ziemniaki	211	172	81,5	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9121,9	392,1	4,3	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	985715,9	182501,4	18,5	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	25813	39345	152,4	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano- montażowej ^e (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):
w milionach złotych	160857,6	16459,1	10,2	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	4212	3548	84,2	per capita in zł

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych i upraw na przyora-
nie (nawozy zielone). ^c Dane nieostateczne. ^d Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych ^e Zrealizowanej przez podmioty
budowlane – według miejsca wykonywania robót.

^a Data of the Agricultural Census. ^b Excluding permanent crops another than orchards, kitchen gardens and crop in-
tendent for ploughing (green fertilizers). ^c Preliminary data. ^d Including home garden crops. ^e Realized by construction units
– by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2010 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2010 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	273760	21264	7,8	Hard surface public roads (urban and out-of-town) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,3	92,1	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane w tys. szt:				Registered cars in thous. units:
osobowe	17239,8	2041,6	11,8	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^a	2981,6	305,7	10,3	lorries and road tractors ^a
Placówki pocztowe	8365	794	9,5	Post offices
Telefoniczne łącza główne ^b :				Fixed main line ^b :
w tysiącach	8244,8	929,3	11,3	in thousands
na 1000 ludności	215,8	200,4	x	per 1000 population
w tym standardowe łącza główne	7037,1	796,0	11,3	of which standard main line
HANDEL – stan w dniu 31 XII TRADE – as of 31 XII				
Sklepy	346058	43089	12,5	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	110	108	x	Population per 1 shop
Stacje paliw	9603	918	9,6	Petrol stations
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin ^c				Budgets of gminas ^c
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	72310,5	5382,3	7,4	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	2833,7	2730,1	96,3	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	79740,6	5769,1	7,2	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	3124,9	2926,3	93,6	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	53885,6	9827,4	18,2	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	4253,3	3684,8	86,6	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	58954,1	10148,0	17,2	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	4653,4	3805,0	81,8	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	22496,5	1524,5	6,8	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	881,6	773,3	87,7	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	23826,4	1620,0	6,8	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	933,7	821,7	88,0	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	14104,0	1339,0	9,5	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	369,3	288,7	78,2	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	15245,0	1410,0	9,2	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	399,2	304,0	76,1	per capita in zł

^a Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^c Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including vans. ^b Data concern operators of the public telecommunication network. ^c Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2010 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2010 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				Investment outlays ^a (current prices):
w milionach złotych	217287,3	26304,5	12,1	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	5690,1	5671,0	99,7	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets ^b (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	2520940,2	304668,1	12,1	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	65993,1	65719,6	99,6	per capita in zł
RACHUNKI REGIONALNE W 2009 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2009				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1343366	175324	13,1	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	35210	37761	107,2	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1193691	155789	13,1	in million zloties
na 1 pracującego w zł	84895	93050	109,6	per 1 employed person in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	860625	118610	13,8	in million zloties
na 1 mieszkańca w zł	22557	25546	113,3	per capita in zł
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^c PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^c				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^d	5880	823	14,0	State owned enterprises included in the privatization process ^d
skomercjalizowane	1750	361	20,6	commercialized
objęte prywatyzacją bezpośrednią w tym sprywatyzowane	2193 2115	193 184	8,8 8,7	included in direct privatization of which privatized
poddane likwidacji	1937	269	13,9	subject to liquidation
w tym zlikwidowane	1110	193	17,4	of which liquidated
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII)	3909802	451635	11,6	Entities of the national economy recorded in the REGON register (as of 31 XII)
sektor publiczny	121948	16551	13,6	public sector
sektor prywatny	3787854	435084	11,5	private sector

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Bez wartości gruntów; z zasadzeniami. ^c Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^d W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2010 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

^a According to the investment location. ^b Excluding the value of land; including plantings. ^c Excluding persons tending private farms in agriculture. ^d From 1 VIII 1990 to 31 XII 2010; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

Uwaga. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. dokonano przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002; według stanu w każdorazowym podziale administracyjnym.

Note. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 are based on the revised number of population, which considers the results of National Population and Housing Census of 2002; according to administrative division obligatory in a given period.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
POWIERZCHNIA AREA								
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII) Area in km ² (as of 31 XII)	12294	12331	12331	12334	12334	12334	12333	12333
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION								
Grunty zdewastowane i zde- gradowane wymagające re- kulturywacji i zagospodarowa- nia ^a (stan w dniu 31 XII) w ha Devastated and degraded land requiring reclamation and management ^a (as of 31 XII) in ha	5828	4809	4602	4717	4584	4654	4471	4372
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:								
produkcyjne ^b (poza rolnic- twem ^c , leśnictwem, łowiect- wem i rybactwem) production ^b (excluding agri- culture ^c , forestry, hunting and fishing)	26,2	23,9	22,6	23,6	23,6	22,8	21,6	22,7
eksploatacji sieci wodociągo- wej exploitation of water-line system ^d	61,1	62,5	61,7	60,7	61,4	62,6	62,5	61,8
Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ : Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :								
na potrzeby gospodarki narodowej i ludności for needs of the national economy and population	43,5	34,7	34,9	35,8	35,2	33,3	32,2	32,5
do produkcji przemysłowej for industrial production	15,0	11,3	10,9	12,0	12,0	10,9	10,3	11,1
Ścieki przemysłowe i komu- nalne oczyszczane w % wy- magających oczyszczania ^e Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^e	88,2	88,2	87,8	86,0	88,4	85,0	86,5	86,4 ^f
Ścieki przemysłowe i komu- nalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³ Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	4,2	3,5	3,5	4,1	3,5	4,4	4,0	4,3 ^f

^a Dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. ^b Z ujęć własnych. ^c Z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt.
^d Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^e Odprowadzone do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi. ^f Patrz uwagi ogólne do działu "Stan i ochrona środowiska", ust. 5.

^a Data of the Ministry of Agriculture and Rural Development. ^b From own intakes. ^c Excluding factory farms for breeding animals. ^d Water withdrawal by intakes before entering the water system. ^e Discharged into waters (until 2002 – into surface waters) or into the ground. ^f See general notes to the chapter "Environmental protection", item 5.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (cd.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)								
Ludność korzystająca ^a z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	62,9	65,5	67,5	68,3	69,2	70,0	70,5	72,0
<i>Population using^a waste water treatment plants in % of total population</i>								
Emisja zanieczyszczeń powie- trza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości po- wietrza na 1 km ² w t: <i>Emission of air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km² in t:</i>								
pyłowych	3,1	2,1	1,8	1,6	1,8	1,1	0,9	1,1
<i>particulates</i>								
gazowych (bez dwutlenku węgla)	49,7	58,3	57,9	60,2	61,1	56,4	52,3	55,9
<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>								
Redukcja zanieczyszczeń powie- trza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości po- wietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: <i>Reduction of air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:</i>								
pyłowych	99,0	99,3	99,4	99,5	99,5	99,6	99,6	99,6
<i>particulates</i>								
gazowych (bez dwutlenku węgla)	31,3	29,6	28,6	28,8	28,3	31,8	30,3	29,6
<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>								
Odpady (z wyłączeniem odpa- dów komunalnych) ^b wytworzo- ne (w ciągu roku) na 1 km ² w t <i>Waste (excluding municipal waste)^b generated (during the year) per 1 km² in t</i>	3810,4	3524,4	3428,2	3379,1	3357,2	2862,1	2615,5	2879,1
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^c na 1 miesz- kańca w kg	334,2	277,0	278,4	295,1	297,8	292,1	300,2	297,5
<i>Municipal waste collected (during the year) by purification plants^c per capita in kg</i>								

^a Na podstawie szacunków; do 2000 r. określana jako ludność obsługiwana. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. ^c Dane szacunkowe; do 2001 r. określone jako odpady stałe wywiezione. Od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

^a Estimated data; until 2000 defined as served population. ^b See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7. ^c Estimated data; until 2001 defined as solid waste removed. From 2003 data not comparable to previous years due to the change of the catalogue of wastes.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)								
Nakłady na środki trwałe ^a (ceny bieżące) – w % nakładów ogółem: <i>Outlays on fixed assets^a (current prices) – in % of total outlays:</i>								
służące ochronie środowiska <i>serving environmental protection</i>	5,2	6,2	5,7	5,9	6,0	6,0	8,5	5,6
służące gospodarce wodnej <i>serving water management</i>	1,5	1,6	1,5	1,0	0,7	0,7	0,9	0,8
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): <i>Legally protected areas pos- sessing unique environmental value (as of 31 XII):</i>								
w % powierzchni ogólnej <i>in % of total area</i>	22,1	22,0	22,0	22,0	22,1	22,1	22,1	22,1
na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>	570	577	579	581	585	587	588	589
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE ^b PUBLIC SAFETY ^b								
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowa- niach przygotowawczych: <i>Ascertained crimes in complet- ed preparatory proceedings:</i>								
w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	165766	202189	193415	183620	164685	153214	157522	169024
na 10 tys. ludności <i>per 10 thous. population</i>	347	430	412	393	353	330	339	364
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % <i>Rate of detectability of delin- quents in ascertained crimes in %</i>	46,2	49,1	52,6	56,0	58,4	60,0	60,6	63,6
LUDNOŚĆ ^c POPULATION ^c								
Ludność (stan w dniu 31 XII) ... <i>Population (as of 31 XII)</i>	4765657	4700771	4685775	4669137	4654115	4645665	4640725	4635882
miasta <i>urban areas</i>	3776228	3702639	3685324	3666080	3647193	3635059	3624410	3613684
wieś <i>rural areas</i>	989429	998132	1000451	1003057	1006922	1010606	1016315	1022198
w tym kobiety <i>of which females</i>	2456488	2428716	2421969	2415280	2409171	2405766	2403596	2401708
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII) <i>Females per 100 males (as of 31 XII)</i>	106,4	106,9	107,0	107,2	107,3	107,4	107,4	107,5
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) .. <i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>	386	381	380	379	377	377	376	376

a W latach 2003-2005 określone jako wydatki inwestycyjne. **b** Dane Komendy Głównej Policji. **c** Dane za 2000 r. zostały zweryfikowane; patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1.

a In years 2003-2005 defined as investment outlays. **b** Data of the National Police Headquarters. **c** Data for 2000 have been revised; see general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
LUDNOŚĆ ^a (dok.) POPULATION ^a (cont.)								
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII): Population of age (as of 31 XII):								
produkcyjnym working	3007552	3058043	3063102	3058286	3051575	3043430	3034503	3020585
poprodukcyjnym post-working	675385	727116	737492	752077	766829	783152	800129	818276
Małżeństwa na 1000 ludności .. Marriages per 1000 population	5,3	5,0	5,4	6,0	6,4	6,7	6,7	6,1
Rozwody na 1000 ludności Divorces per 1000 population	1,1	1,7	2,0	2,3	2,0	2,1	1,9	1,8
Urodzenia żywe na 1000 ludności Live births per 1000 population	8,9	8,5	8,7	9,1	9,4	10,1	10,3	10,3
Zgony ^b na 1000 ludności Deaths ^b per 1000 population	9,7	9,7	9,9	9,9	10,2	10,3	10,5	10,3
Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	-0,8	-1,2	-1,2	-0,8	-0,8	-0,2	-0,2	0,0
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births	10,2	8,0	7,4	7,3	6,7	6,8	7,2	5,7
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia: Life expectancy at the moment of birth:								
mężczyźni males	69,55	70,20	70,52	70,50	70,66	70,89	71,03	71,62
kobiety females	77,18	78,43	78,45	78,77	78,77	78,91	79,08	79,71
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności Internal and international net migration for permanent resi- dence per 1000 population	-2,6	-1,8	-1,9	-2,6	-2,1	-1,5	-1,0	-1,1
RYNEK PRACY LABOUR MARKET								
Pracujący ^c w gospodarce narodowej: Employed persons ^c in the national economy:								
ogółem: w tys. total: in thous.	1750,8	1491,8	1504,9	1543,3	1603,1	1633,0	1592,7	1637,3
w tym kobiety of which women	793,2	664,2	671,2	687,3	708,1	717,7	707,4	728,6
1999 = 100 1999 = 100	95,4	81,3	82,0	84,1	87,4	89,0	86,8	89,2
na 1000 ludności per 1000 population	368	317	321	331	344	352	343	353

^a Dane za 2000 r. zostały zweryfikowane; patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.); z uwzględnieniem pracujących w fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach społecznych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

^a Data for 2000 have been revised; see general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1. ^b Including infant deaths. ^c As of 31 XII; by actual workplace and kind of activity (from 2004); including employed in foundations, associations and other social organizations, employers organizations, economic and professional self-government as well as clergy performing their priestly duties.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)								
Pracujący ^a w gospodarce narodowej (dok.): <i>Employed persons^a in the national economy (cont.):</i>								
z liczby ogółem w %: <i>of total number in %:</i>								
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture forestry and fishing</i>	.	.	4,7	4,6	4,4	4,3	4,3	6,3
przemysł i budownictwo .. <i>industry and construction</i>	.	.	38,0	38,4	38,4	38,8	37,9	36,7
sekcje G, H, I, J <i>sections G, H, I, J</i>	.	.	26,7	26,6	26,8	26,8	26,3	25,7
sekcje K, L <i>sections K, L</i>	.	.	3,7	3,7	3,6	3,7	3,9	3,8
pozostałe usługi <i>other services</i>	.	.	26,8	26,7	26,7	26,4	27,6	27,5
pracujący w sektorze prywatnym <i>employed persons in private sector</i>	64,9	64,9	66,3	67,8	69,7	70,2	69,8	71,5
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej: <i>Average paid employment in the national economy:</i>								
w przemyśle: <i>in industry:</i>								
w tysiącach <i>in thousands</i>	.	.	449,6	457,3	474,5	488,9	472,0	466,1
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	x	x	96	98	102	105	102	100
w budownictwie: <i>in construction:</i>								
w tysiącach <i>in thousands</i>	.	.	76,6	79,5	85,8	90,0	92,2	88,8
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	x	x	16	17	18	19	20	19
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII): <i>Registered unemployed persons (as of 31 XII):</i>								
ogółem: w tys. <i>total: in thous.</i>	259,8	309,7	281,3	229,8	166,0	122,7	168,4	181,2
1999 = 100 <i>1999 = 100</i>	123,6	147,3	133,8	117,2	78,9	58,4	80,1	86,2
z liczby ogółem w %: <i>of total number in %:</i>								
kobiety <i>women</i>	57,9	55,4	56,7	59,8	61,2	59,5	53,4	54,2
w wieku 24 lata i mniej <i>aged 24 and less</i>	32,2	24,2	21,2	18,8	16,3	18,0	20,9	19,8
pozostający bez pracy 12 miesięcy i dłużej <i>staying out of work 12 months and more</i>	39,2	50,1	49,3	48,7	44,3	30,0	20,0	23,6
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w % <i>Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %</i>	12,9	16,9	15,5	12,7	9,2	6,9	9,4	10,0

^a Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.); z uwzględnieniem pracujących w fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach społecznych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

^a As of 31 XII; by actual workplace and kind of activity (from 2004); including employed in foundations, associations and other social organizations, employers organizations, economic and professional self-government as well as clergy performing their priestly duties.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
WYNAGRODZENIA, ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WAGES AND SALARIES, SOCIAL SECURITY BENEFITS								
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w zł <i>Average monthly gross wages and salaries in the national economy in zł</i>	1954,41	2344,91	2433,95	2560,33	2735,28	3020,68	3185,54	3306,69
1999 = 100	108,6	130,3	135,3	142,3	152,0	167,9	177,0	183,8
w tym: przemysł	.	.	2885,54	3041,12	3233,17	3577,54	3755,15	3910,15
of which: industry	.	.	1899,32	2018,07	2213,09	2492,12	2560,44	2602,45
budownictwo	.	.	1899,32	2018,07	2213,09	2492,12	2560,44	2602,45
construction	.	.	1899,32	2018,07	2213,09	2492,12	2560,44	2602,45
Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^a w tys.	1140,2	1148,4	1150,2	1154,7	1168,0	1180,4	1192,5	1186,5
<i>Average number of retirees and pensioners^a in thous.</i>	1140,2	1148,4	1150,2	1154,7	1168,0	1180,4	1192,5	1186,5
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ..	1066,6	1084,9	1089,7	1096,9	1112,9	1127,7	1142,3	1138,7
<i>from non-agricultural system of social insurance</i>	1066,6	1084,9	1089,7	1096,9	1112,9	1127,7	1142,3	1138,7
rolników indywidualnych	73,7	63,6	60,5	57,8	55,1	52,7	50,2	47,8
<i>farmers</i>	73,7	63,6	60,5	57,8	55,1	52,7	50,2	47,8
Przeciętna miesięczna emery- tura i renta brutto ^b w zł	1052,22	1368,19	1401,92	1508,67	1550,66	1694,67	1833,66	1946,98
<i>Average monthly gross retire- ment pay and pension^b in zł</i>	1052,22	1368,19	1401,92	1508,67	1550,66	1694,67	1833,66	1946,98
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ..	1072,34	1393,39	1426,73	1534,59	1576,40	1722,98	1863,60	1978,16
<i>from non-agricultural social security system</i>	1072,34	1393,39	1426,73	1534,59	1576,40	1722,98	1863,60	1978,16
rolników indywidualnych ^c	760,81	937,98	954,89	1016,66	1030,94	1088,35	1152,26	1204,18
<i>farmers^c</i>	760,81	937,98	954,89	1016,66	1030,94	1088,35	1152,26	1204,18
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS								
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km: <i>Length of network (as of 31 XII) in km:</i>								
wodociągowej (bez magistralnej) <i>water-line (excluding main)</i>	17268,2	17821,3	18344,1	18628,5	18840,7	19291,7	19867,9	19786,6
kanalizacyjnej	5944,6	7441,1	8231,9	8767,6	9382,4	9763,3	10300,3	11403,3
<i>sewerage</i>	5944,6	7441,1	8231,9	8767,6	9382,4	9763,3	10300,3	11403,3
Zużycie w gospodarstwach domowych: <i>Consumption in households:</i>								
wody z wodociągów: <i>water from water-line systems:</i>								
w hm ³	185,4	150,7	147,3	145,3	142,7	142,9	141,8	140,7
<i>in hm³</i>	185,4	150,7	147,3	145,3	142,7	142,9	141,8	140,7
na 1 mieszkańca w m ³	38,9	32,0	31,4	31,1	30,6	30,7	30,5	30,3
<i>per capita in m³</i>	38,9	32,0	31,4	31,1	30,6	30,7	30,5	30,3

a Bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych. **b** Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. **c** Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

a Excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements. **b** Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions executed under international agreements. **c** Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)								
Zużycie w gospodarstwach domowych (dok.): Consumption in households (cont.):								
energii elektrycznej ^a w miastach: electricity ^a in urban areas:								
w GW-h in GW-h	2567,2	2623,9	2645,8	2794,9	2689,9	2760,4	2807,2	2861,8
na 1 mieszkańca w kW-h ... per capita in kW-h	679,5	706,9	716,2	760,4	735,4	758,3	773,4	790,7
gazu z sieci ^b : gas from gas-line system ^b :								
w hm ³ in hm ³	440,4	463,3	462,3	449,4	431,3	422,0	441,5	473,9
na 1 mieszkańca w m ³ per capita in m ³	92,3	98,5	98,5	96,1	92,5	90,8	95,1	102,2
Zasoby mieszkaniowe ^c (do 2001 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII): Dwelling stocks ^c (until 2001 – inhabited; as of 31 XII):								
mieszkania: dwellings:								
w tysiącach in thousands	1594,2	1667,3	1673,7	1679,9	1688,9	1700,0	1709,8	1719,1
na 1000 ludności per 1000 population	335,0	354,7	357,2	359,8	362,9	365,9	368,4	370,8
izby na 1000 ludności rooms per 1000 population	1150,4	1276,5	1287,8	1299,4	1313,4	1327,5	1339,1	1350,4
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : usable floor space of dwellings in m ² :								
na 1000 ludności per 1000 population	20318,2	23385,5	23650,0	23915,4	24246,3	24596,1	24878,5	25163,5
przeciętna 1 mieszkania average per 1 dwelling	60,7	65,9	66,2	66,5	66,8	67,2	67,5	67,9
Mieszkania oddane do użytkowania: Dwellings completed:								
mieszkania: dwellings:								
w tysiącach in thousands	5,6	9,9	8,5	8,3	10,5	12,2	10,6	10,2
na 1000 ludności per 1000 population	1,2	2,1	1,8	1,8	2,2	2,6	2,3	2,2
izby na 1000 ludności rooms per 1000 population	5,7	10,4	9,2	8,9	11,2	12,8	10,9	10,8
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : usable floor space of dwellings in m ² :								
na 1000 ludności per 1000 population	136,4	258,8	233,3	228,4	285,2	330,6	275,7	279,5
przeciętna 1 mieszkania average per 1 dwelling	115,2	122,6	128,3	128,3	127,1	125,7	120,4	127,1

a Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 5. **b** W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. **c** Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 2.

a See general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 5. **b** In natural units on the basis of which settlements with clients occur. **c** See general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 2.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE EDUCATION ^a								
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.: <i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>								
podstawowych <i>primary</i>	369,1	302,6	287,9	274,3	261,4	251,8	245,1	240,4
gimnazjach <i>lower secondary</i>	140,0	189,2	180,7	170,9	161,4	152,6	145,4	137,9
zasadniczych szkołach zawo- dowych <i>basic vocational</i>	62,7	27,3	26,6	25,7	25,6	25,2	24,7	24,0
liceach ogólnokształcących ^c .. <i>general secondary^c</i>	101,3	83,0	81,2	80,0	77,9	74,3	69,8	67,0
liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	x	28,5	24,6	18,9	12,9	8,0	4,9	3,3
technikach ^d <i>technical secondary^d</i>	131,4	71,9	67,5	68,8	70,5	70,3	69,4	67,4
specjalnych szkołach przy- sposabiających do pracy <i>special job-training schools</i>	x	x	0,5	0,8	0,8	1,0	1,0	1,1
artystycznych ^e <i>art^e</i>	3,4	3,6	3,5	3,6	3,9	3,9	3,7	3,6
policealnych <i>post-secondary</i>	29,1	41,1	44,4	45,2	42,8	48,5	39,3	42,9
Absolwenci szkół ^b (stan na koniec roku szkolnego) w tys.: <i>Graduates in schools^b (end of the school year) in thous.:</i>								
podstawowych <i>primary</i>	142,8 ^f	59,9	55,8	52,8	51,4	47,2	45,1	42,8
gimnazjów <i>lower secondary</i>	x	63,0	61,6	59,4	57,2	52,8	49,5	47,9
zasadniczych szkół zawodo- wych <i>basic vocational</i>	19,8	5,1	8,1	8,2	7,6	7,5	7,5	7,6
liceów ogólnokształcących ^c ... <i>general secondary^c</i>	20,0	26,4	27,7	26,3	25,7	25,5	25,3	23,8
liceów profilowanych <i>specialized secondary</i>	x	x	9,0	8,3	7,1	5,5	3,7	1,9
techników ^d <i>technical secondary^d</i>	26,8	27,6	20,3	14,2	13,6	14,1	14,8	15,2
specjalnych szkół przysposo- biających do pracy <i>special job-training schools</i>	x	x	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2
artystycznych ^e <i>art^e</i>	0,4	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6
policealnych <i>post-secondary</i>	11,0	14,1	14,0	15,4	13,2	11,8	11,0	11,1
Absolwenci szkół (poza szko- łami podstawowymi, gimna- zjami i szkołami policealnymi; bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności <i>Graduates of schools (exclud- ing primary, lower secondary and post-secondary schools; excluding schools for adults) per 1000 population</i>	14	13	14	12	12	11	11	11

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie z uczniami uzupełniających liceów ogólnokształcących. ^d Łącznie z uczniami techników uzupełniających. ^e Dające uprawnienia zawodowe (do roku szkolnego 2002/03 zaliczane do ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych). ^f Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI.

^a See general notes to the chapter “Education”. ^b Excluding schools for adults, including post-secondary schools. ^c Including pupils of the supplementary general secondary schools. ^d Including pupils of the supplementary technical secondary schools. ^e Leading to professional certification (till 2002/2003 school year included in upper-secondary vocational schools). ^f Data include graduates of 8th and 6th grades.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE (cd.) EDUCATION ^a (cont.)								
Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys. <i>Students of higher education institutions^b (as of 30 XI) in thous.</i>	178,8	206,3	207,7	203,2	197,8	192,2	187,2	181,3
Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys. <i>Graduates of higher education institutions^{bc} in thous.</i>	29,4	43,3	44,9	43,1	44,8	44,7	43,6	48,8
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys. <i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	36,3	38,3	35,8	31,5	30,6	35,3	34,6	38,3
Absolwenci szkół dla dorosłych w tys. <i>Graduates of schools for adults in thous.</i>	9,3	12,5	11,5	11,9	7,3	7,2	6,4	7,3
Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach: <i>Gross enrolment rate in schools:</i>								
podstawowych <i>primary</i>	99,9	99,7	99,4	98,8	97,9	97,5	98,1	98,7
gimnazjalnych <i>lower secondary</i>	62,7	101,4	101,9	101,8	101,5	101,2	100,8	100,8
zasadniczych szkół zawodo- wych <i>basic vocational^d</i>	25,1	12,0	14,2	14,4	14,6	15,2	15,6	16,2
liceach ogólnokształcących ^e <i>general secondary^e</i>	43,8	46,4	48,3	50,0	51,0	54,3	55,2	58,7
liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	x	13,7	12,5	10,0	7,1	4,8	3,2	2,3
technikach ^f <i>technical secondary^f</i>	63,1	45,0	42,3	42,0	43,9	45,8	46,9	45,5
policealnych <i>post-secondary</i>	12,2	17,0	19,2	20,7	20,7	24,3	20,3	23,0
wyższych <i>tertiary</i>	38,2	43,2	44,1	44,1	44,4	44,9	45,6	46,1
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): <i>Pre-primary education (as of beginning of the school year):</i>								
miejsca w przedszkolach w tys. <i>places in nursery schools in thous.</i>	109,8	104,5	104,1	104,6	105,4	107,6	113,0	117,7
dzieci w tys.: <i>children in thous.:</i>								
w przedszkolach <i>in nursery schools</i>	103,7	97,8	98,6	100,9	102,2	105,9	110,9	115,8
w zespołach wychowania przedszkolnego <i>in pre-primary education groups</i>	x	x	x	x	x	0,2	0,0	0,0

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”. ^b Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^c Z poprzedniego roku szkolnego, a w roku szkolnym 2000/01 – z roku kalendarzowego. ^d Łącznie ze szkołami przysposabiającymi do pracy. ^e Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^f Łącznie ze szkołami artystycznymi i technikami uzupełniającymi.

^a See general notes to the chapter „Education”. ^b Including branches, branch departments and consultative points, excluding academies of the national defence and interior and administration departments. ^c From the previous school year, and in 2000/01 school year – from calendar year. ^d Including job-training schools. ^e Including supplementary general secondary schools. ^f Including art schools and supplementary technical secondary schools.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION^a (cont.)								
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): (dok.) <i>Pre-primary education (as of beginning of the school year): (cont.)</i>								
dzieci w tys.: (dok.) <i>children in thous.: (cont.)</i>								
w punktach przedszkolnych <i>in pre-primary points</i>	x	x	x	x	x	0,1	0,3	0,5
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych <i>in pre-primary sections of primary schools</i>	7,8	8,6	8,6	8,6	8,5	9,4	10,9	12,0
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3 – 6 lat .. <i>Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3 – 6</i>	525	568	588	614	630	654	674	682
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE								
Pracownicy medyczni ^b (stan w dniu 31 XII): <i>Medical personnel^b (as of 31 XII):</i>								
lekarze <i>doctors</i>	11848	11379	9760	10268	10311	10185	10405	10353
lekarze dentyści <i>dentists</i>	1558	1971	1562	1455	1560	1593	1471	1501
pielęgniarki ^c <i>nurses^c</i>	25442	25453	25146	25146	25164	25319	25993	25757
Łóżka w szpitalach ogólnych ^d (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności <i>Beds in general hospitals^d (as of 31 XII) per 10 thous. population</i>	61,0	58,1	57,4	57,0 ^e	56,3 ^e	55,1	57,4*	56,1
Leczeni w szpitalach ogólnych ^d na 10 tys. ludności <i>In-patients in general hospitals^d per 10 thous. population</i>	1508,1	1807,7	1816,5	1820,9 ^e	1830,9 ^e	1931,1	1911,9	1969,4
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII) <i>Out-patient health care institutions (as of 31 XII)</i>	1692	1879	1819	1927	1957	2140	2419	2437
Apteki ^f (stan w dniu 31 XII) <i>Pharmacies^f (as of 31 XII)</i>	1044	1115	1150	1155	1164	1148	1176	1294
Liczba ludności na 1 aptekę <i>Population per 1 pharmacy</i>	4558	4216	4075	4043	3998	4047	3946	3583
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca: <i>Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:</i>								
lekarskie <i>doctors</i>	6,5	6,6	6,8	6,8	7,0	7,5	7,3	7,2
stomatologiczne <i>dentists</i>	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,9	0,8
Dzieci w żłobkach ^g (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 <i>Children in nurseries^g (as of 31 XII) per 1000 children up to age of 3</i>	19	17	17	19	21	22	22	24

^a Patrz uwagi ogólne „Edukacja i wychowanie”. ^b Łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy. ^c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^d ^f Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”. ^d – ust. 5, ^f – ust. 10. ^e Łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego posiadającymi oddziały rehabilitacyjne świadczące usługi finansowane ze środków publicznych. ^g Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a See general notes “Education”. ^b Including interns. ^c Including masters of nursing. ^d, ^f See general notes to the chapter “Health care and social welfare”. ^d – item 5, ^f – item 10. ^e Including health resort facilities with rehabilitation wards providing services financed from public funds. ^g Including nursery wards.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM								
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) .. <i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>	858	840	840	839	835	821	816	814
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol. <i>Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.</i>	3536	3580	3616	3647	3673	3673	3641	3610
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności <i>Public library borrowers per 1000 population</i>	220,3	231,6	224,6	214,9	205,6	197,6	194,7	190,2
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.: <i>Public library loans in vol.:</i>								
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	4573	4870	4599	4357	4109	3936	3855	3743
na 1 czytelnika <i>per borrower</i>	20,8	21,0	20,5	20,3	20,0	19,9	19,8	19,7
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności <i>Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population</i>	1,8	1,8	2,1	2,2	2,1	1,9	1,9	1,9
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności <i>Audience in theatres and music institutions per 1000 population</i>	258,3	235,0	273,1	269,9	287,5	328,3	357,5	305,3
Muzea (stan w dniu 31 XII) <i>Museums (as of 31 XII)</i>	38	43	47	57	60	60	60	55
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności <i>Museum and exhibition visitors per 1000 population</i>	150,8	149,8	153,8	180,3	250,1	277,0	234,9	239,0
Kina stałe (stan w dniu 31 XII) <i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>	70	56	61	57	61	56	52	56
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności <i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>	5,5	5,7	7,0	7,5	8,2	8,1	8,0	8,5
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności <i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	481,8	741,0	664,9	932,0	1012,0	1094,3	1231,2	1177,2
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności: <i>Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:</i>								
radiowi <i>radio</i>	267	263	255	240	237	227	219	217
telewizyjni <i>television</i>	260	256	248	234	231	221	213	210
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII) <i>Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)</i>	518	454	441	426	394	423	473	511
w tym hotele <i>of which hotels</i>	111	107	112	112	101	117	146	156
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności <i>Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population</i>	88,5	75,2	75,3	75,2	71,4	76,4	84,6	88,4
Korzystający z noclegów na 1000 ludności <i>Tourists accommodated per 1000 population</i>	270,7	284,4	326,2	337,6	340,8	354,4	364,7	381,4
a Według siedziby. a According to the abode.								

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY								
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha <i>Agricultural land^a (as of June) in thous. ha</i>	550,4	485,8	477,9	461,2	450,4	438,8	447,0	454,6 ^b
w tym w dobrej kulturze rolnej w % ^c <i>in good agricultural condition in%</i>	.	.	.	.	92,7	95,7	96,4	84,9 ^b
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha <i>Sown area (as of June) in thous. ha</i>	330,4	299,5	309,1	291,6	291,2	291,3	295,0	272,3 ^{bd}
w tym w %: of which in %:								
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) <i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	66,5	68,7	69,1	69,1	70,6	71,2	71,8	72,8 ^b
w tym: pszenica ^e of which: wheat ^e	21,7	20,3	20,4	20,2	20,0	21,5	22,7	24,3 ^b
żyto ^e rye ^e	12,4	12,0	9,7	8,4	9,5	11,6	11,0	11,1 ^b
ziemniaki potatoes	12,6	8,3	7,7	6,2	5,8 ^f	5,1 ^f	4,7 ^f	4,6 ^{bf}
buraki cukrowe sugar beets	1,0	1,0	1,0	0,7	0,7	0,5	0,5	0,6 ^b
Zbiory w tys. t: <i>Crop production in thous. t:</i>								
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) <i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	630,9	735,0	704,4	500,4	673,0	723,6	690,2	599,3
w tym: pszenica of which: wheat	235,6	259,5	232,8	174,9	225,7	259,0	254,3	236,2
żyto rye	95,4	103,7	86,1	44,7	73,9	95,6	86,2	70,6
ziemniaki potatoes	818,6	489,0	483,7	273,0	358,6 ^f	305,7 ^f	288,6 ^f	213,8 ^f
buraki cukrowe sugar beets	157,6	115,8	117,7	106,8	110,8	87,2	85,7	76,3
Plony z 1 ha w dt: <i>Yields per 1 ha in dt:</i>								
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) <i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	28,7	35,7	33,0	24,8	32,7	34,9	32,6	30,2
w tym: pszenica of which: wheat	32,9	42,6	37,0	29,6	38,7	41,3	38,0	35,7
żyto rye	23,2	28,8	28,8	18,2	26,6	28,3	26,5	23,5
ziemniaki potatoes	197	196	204	151	212 ^f	205 ^f	209 ^f	172 ^f
buraki cukrowe sugar beets	496	372	390	498	558	594	627	452

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych; w 2010 r. według siedziby użytkownika. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30.06.2010 r. ^c Od 2007 r., zgodnie z metodologią Eurostatu, prezentuje się grunty orne, sady, łąki i pastwiska w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306, z późniejszymi zmianami); dane nie są w pełni porównywalne z danymi z lat poprzednich. ^d Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone); dane nie są porównywalne do lat poprzednich. ^e W % powierzchni zasiewów ogółem. ^f Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych.

^a By administrative borders; excluding non-farm land; in 2010 by the seat of the land user. ^b Data of the Agricultural Census as of 30.06.2010. ^c According to Eurostat methodology, from 2007 data on arable land, orchards, meadows and pastures concern area in good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the Regulation of the Minister of Agricultural and Rural Development, dated 12 III 2007 on minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306, with later amendments); data are not fully comparable with results from previous years. ^d Excluding the area of permanent crops, home gardens and crops for green manure; data are not comparable with previous years. ^e In % of total sown area. ^f Including home garden crops.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ROLNICTWO I LEŚNICTWO (cd.) AGRICULTURE AND FORESTRY (cont.)								
Zwierzęta gospodarskie: <i>Livestock:</i>								
bydło (stan w czerwcu): <i>cattle (as of June):</i>								
w tysiącach sztuk <i>in thousand heads</i>	169	145	130	133	132	142	125	129 ^b
na 100 ha użytków rolnych ^a w szt. <i>per 100 ha of agricultural land^a in heads</i>	30,6	29,0	26,7	28,4	28,9	31,9	27,5	28,3 ^b
trzoda chlewna (stan w końcu lipca): <i>pigs (end of July):</i>								
w tysiącach sztuk <i>in thousand heads</i>	370	401	423	394	387	357	313	350 ^b
na 100 ha użytków rolnych ^a w szt. <i>per 100 ha of agricultural land^a in heads</i>	67,2	79,9	87,1	83,9	84,6	80,1	68,9	77,1 ^b
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^a : <i>Production per 1 ha of agricul- tural land^a:</i>								
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c w kg <i>animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c in kg</i>	180,6	216,5	234,5	256,6	282,9	.	305,5	294,1
mleka krowiego w l <i>cows' milk in l</i>	609,8	612,5	552,0	537,5	574,6	589,4	556,6	502,6
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^a : <i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricul- tural land^a:</i>								
zboża podstawowe (łącznie z mieszkami zbożowymi) w kg <i>basic cereals (including ce- real mixed) in kg</i>	119	183	241	232	231	226	320	258
ziemniaki w kg <i>potatoes in kg</i>	3	4	2	2	3	6	5	4
buraki cukrowe w kg <i>sugar beets in kg</i>	286	217	242	227	242	196	189	168

^a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30.06.2010 r. ^c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Calculations are based on agricultural land by the seat of the land user excluding non-farm land. ^b Data of the Agricultural Census as of 30.06.2010. ^c Concerns: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ROLNICTWO I LEŚNICTWO (dok.) AGRICULTURE AND FORESTRY (cont.)								
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^a : (dok.) <i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricul- tural land ^a: (cont.)</i>								
żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w kg <i>animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in kg</i>	112	160	177	194	210	205	238	246
mleko krowie w l <i>cows' milk in l</i>	283	350	388	386	401	447	412	394
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha <i>Forest land area (as of 31 XII) in thous. ha</i>	398,8	399,2	400,3	400,8	401,6	401,1	400,9	401,9
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): <i>Forest areas (as of 31 XII):</i>								
w tysiącach hektarów <i>in thousand hectares</i>	390,1	390,5	391,1	391,4	391,9	391,4	391,2	392,1
na 1 mieszkańca w ha <i>per capita in ha</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w % <i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	31,7	31,7	31,7	31,7	31,8	31,7	31,7	31,8
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³ <i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	298,7	365,6	392,4	457,4	587,6	576,6	533,2	519,0
PRZEMYSŁ INDUSTRY								
Produkcja sprzedana przemysłu: <i>Sold production of industry:</i>								
w milionach złotych (ceny bieżące) <i>in million zloties (current prices)</i>	.	.	125579,6	139673,4	157966,1	170862,3	164732,8	182501,4
2005 = 100 (ceny stałe) <i>2005 = 100 (constant prices)</i>	x	x	100,0	113,4	127,8	138,4	128,9	146,2
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące) <i>per 1 employee in zł (current prices)</i>	x	x	279318	305408	332927	349513	349036	391516
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące) <i>per capita in zł (current prices)</i>	x	x	26756	29864	33882	36753	35480	39345

a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. **b** Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

a Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land.
b Concerns: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION								
Sprzedaż produkcji budowlano- montażowej ^a (ceny bieżące): <i>Sales of construction and assembly production^a (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zloties</i>	.	.	5667,2	7013,5	8438,4	10422,0	10428,0	9693,0
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	x	x	1207	1500	1810	2242	2246	2090
w tym sektor prywatny w % ogółem <i>of which private sector in % of total</i>	.	.	95,9	96,2	97,1	96,8	97,7	97,2
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 XII								
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe: <i>Railway lines operated – stan- dard gauge:</i>								
w kilometrach <i>in kilometres</i>	1918	2125	2127	2145	2148	2141	2164	2155
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km <i>per 100 km² of total area in km</i>	15,6	17,2	17,2	17,4	17,4	17,4	17,5	17,5
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie): <i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>								
w kilometrach <i>in kilometres</i>	19630	20195	20183	20216	20220	20286	20974	21264
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km <i>per 100 km² of total area in km</i>	159,7	163,8	163,7	163,9	163,9	164,5	170,1	172,4
Samochody osobowe zareje- strowane: <i>Registered passenger cars:</i>								
w tysiącach sztuk <i>in thousand units</i>	1273,8	1431,3	1511,4	1617,3	1740,7	1899,0	1950,6	2041,6
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	267,3	304,5	322,6	346,4	374,0	408,8	420,3	440,4
Placówki pocztowe : <i>Post offices :</i>								
w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	790 ^b	834	839	832	837	813	786	794
na 10 tys. ludności <i>per 10 thous. population</i>	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7
Telefoniczne łącza główne ^c : <i>Fixed main line^c:</i>								
w tysiącach <i>in thousands</i>	1363,3	1553,2	1479,3	1390,7	1219,4	1094,8	976,7	929,3
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	286,1	330,4	315,7	297,8	262,0	235,7	210,5	200,4

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. ^c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

^a Realized by construction units – by place of performing works; data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including telecommunication service offices. ^c Data concern operators of the public telecommunication network.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
HANDEL TRADE								
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące): <i>Retail sales of goods (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zloties</i>	44180,8	42630,2	40097,5	37255,3	36665,8	43053,5	49670,2	45333,3
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	9264	9055	8543	7966	7864	9261	10698	9773
Sklepy ^a (stan w dniu 31 XII) <i>Shops^a (as of 31 XII) in thous.</i>	52,4	42,7	48,3	45,5	40,4	43,8	44,6	43,1
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep ^a <i>Population (as of 31 XII) per shop^a</i>	90,9	110,2	97,0	102,6	115,2	106,0	103,9	107,6
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE								
Budżety gmin^b <i>Budgets of gminas^b</i>								
Dochody: <i>Revenue:</i>								
w milionach złotych <i>in million zloties</i>	2296,7	3138,7	3526,6	3857,6	4272,6	4693,9	4783,4	5382,3
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1173,6	1603,0	1800,5	1970,4	2180,8	2393,3	2433,8	2730,1
Wydatki: <i>Expenditure:</i>								
w milionach złotych <i>in million zloties</i>	2354,4	3202,6	3499,9	3986,1	4265,8	4658,8	5220,9	5769,1
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1203,1	1635,7	1786,9	2036,0	2177,3	2375,4	2656,3	2926,3
Budżety miast na prawach powiatu <i>Budgets of cities with powiat status</i>								
Dochody: <i>Revenue:</i>								
w milionach złotych <i>in million zloties</i>	5160,6	6177,0	6756,7	7430,5	8442,3	9011,2	9178,8	9827,4
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1835,1	2246,3	2470,7	2732,6	3123,2	3352,7	3428,2	3684,8
Wydatki: <i>Expenditure:</i>								
w milionach złotych <i>in million zloties</i>	5344,2	5983,0	6743,3	7639,3	8193,4	9008,7	10113,6	10148,0
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1900,4	2175,8	2465,8	2809,4	3031,1	3351,8	3777,3	3805,0
Budżety powiatów <i>Budgets of powiats</i>								
Dochody: <i>Revenue:</i>								
w milionach złotych <i>in million zloties</i>	833,3	858,9	961,5	1051,6	1129,8	1288,7	1318,0	1524,5
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	425,8	438,7	490,9	537,2	576,7	657,1	670,6	773,3
Wydatki: <i>Expenditure:</i>								
w milionach złotych <i>in million zloties</i>	827,7	840,8	951,9	1111,0	1117,7	1264,9	1429,2	1620,0
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	422,9	429,4	486,0	567,5	570,5	644,9	727,2	821,7

^a Ze względu na zmianę metody badania sklepów i stacji paliw prezentowane dane od 2003 r. nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne do działu „Handel i gastronomia”, ust. 7. ^b Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Due to the change of the method of survey on shops and petrol stations data presented from 2003 are not fully comparable with those published in previous editions of the Yearbook; see general notes to the chapter “Trade and catering”, item 7. ^b Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
FINANSE PUBLICZNE (dok.) PUBLIC FINANCE (cont.)								
Budżet województwa Budget of voivodship								
Dochody: Revenue:								
w milionach złotych in million zloties	603,5	1016,2	920,8	1124,0	1126,4	1143,0	1533,3	1339,0
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	126,5	215,9	196,2	240,3	241,6	245,9	330,3	288,7
Wydatki: Expenditure:								
w milionach złotych in million zloties	608,9	788,6	931,4	1040,0	992,7	1263,2	1729,4	1410,0
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	127,7	167,5	198,5	222,4	212,9	271,7	372,5	304,0
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a								
Nakłady inwestycyjne ^b (ceny bieżące): Investment outlays ^b (current prices):								
w milionach złotych in million zloties	15343,4	14357,5	15474,5	19580,6	24639,3	27349,8	28402,8	26304,5
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	3217,2	3049,7	3297,0	4186,6	5284,8	5883,0	6117,4	5671,0
Udział w nakładach inwestycyj- nych (ceny bieżące) w %: Share in investment outlays (current prices) in %:								
rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa agriculture, forestry and fishing	.	.	.	.	.	0,6	0,7	0,7
przemysłu industry	.	.	.	.	.	48,2	43,5	39,9
budownictwa construction	.	.	.	.	.	4,2	3,6	2,8
handlu; napraw pojazdów samochodowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	.	.	.	.	.	9,0	9,0	6,8

^a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 3 i 6. ^b Według lokalizacji inwestycji.

^a Since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Investments. Fixed assets”, items 3 and 6. ^b According to the investment location.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a (dok.) INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a (cont.)								
Udział w nakładach inwestycyj- nych (ceny bieżące) w %: (dok.) <i>Share in investment outlays (current prices) in %: (cont.)</i>								
transportu i gospodarki magazynowej <i>transportation and storage</i>	.	.	.	.	.	12,4	18,2	22,4
obsługi rynku nieruchomości ^Δ <i>real estate activities</i>	.	.	.	.	.	10,9	9,1	9,6
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne): <i>Gross value of fixed assets^b (as of 31 XII; current book- keeping prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zloties</i>	190764,0	210244,0	217221,9	232837,3	248425,3	268711,0	288895,7	304668,1
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	40085,4	44725,4	46357,7	49867,3	53377,6	57841,2	62252,3	65719,6
Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %: <i>Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:</i>								
rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa <i>agriculture, forestry and fishing</i>	.	.	.	.	.	2,0	1,8	1,8
przemysłu <i>industry</i>	.	.	.	.	.	47,8	47,2	47,8
budownictwa ^c <i>construction^c</i>	.	.	.	.	.	2,3*	2,3*	2,1
handlu; napraw pojazdów samochodowych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	.	.	.	.	.	5,5	5,4	4,7
transportu i gospodarki magazynowej ^c <i>transportation and storage^c</i>	.	.	.	.	.	9,1*	10,1*	10,0
obsługi rynku nieruchomości ^Δ <i>real estate activities</i>	.	.	.	.	.	18,5	18,3	18,1

^a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 3 i 6. ^b Bez wartości gruntów; z zasadzeniami. ^c Patrz uwagi ogólne do działu „Środki trwałe”, ust. 5.

^a Since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Investments. Fixed assets”, items 3 and 6. ^b Excluding the value of land; including plantings. ^c See general notes to the chapter “Fixed assets”, item 5.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
RACHUNKI REGIONALNE REGIONAL ACCOUNTS								
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące): <i>Gross domestic product (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	.	.	.	.	153066	167823	175324	.
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	.	.	.	.	32831	36099	37761	.
Dynamika produktu krajowego brutto (ceny stałe) <i>Indices of gross domestic pro- duct (constant prices)</i>								
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	.	.	.	.	.	106,7	100,3	.
Wartość dodana brutto (ceny bieżące): <i>Gross value added (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	.	.	.	.	133906	146907	155789	.
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	.	.	.	.	28721	31600	33554	.
Nominalne dochody do dyspo- zycji brutto w sektorze gospodarstw domowych : <i>Gross nominal disposable income in the households sector :</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	.	.	.	.	102087	110505	118610	.
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	.	.	.	.	21896	23770	25546	.
Dynamika realnych dochodów do dyspozycji brutto w sek- torze gospodarstw domo- wych <i>Indices of gross real dispos- able income in the house- holds sector</i>								
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	.	.	.	.	.	104,2	103,3	.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^a – stan w dniu 31 XII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a – as of 31 XII								
Ogółem: w tysiącach	385,4	429,2	426,3	425,5	427,4	428,9	430,6	451,6
<i>Total: in thousands</i>								
na 1000 ludności	81,0	91,3	91,0	91,1	91,8	92,3	92,8	97,4
<i>per 1000 population</i>								
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej: <i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>								
w tysiącach	84,4	97,0	99,4	102,0	104,6	105,4	104,6	108,7
<i>in thousands</i>								
1999 = 100	108,1	124,2	127,2	130,6	133,8	135,0	133,7	139,1
w tym w tys.: <i>of which in thous.:</i>								
przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
spółdzielnie	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
<i>co-operatives</i>								
spółki handlowe	17,6	24,6	25,7	26,8	28,2	29,3	30,8	32,8
<i>commercial companies</i>								
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3,7	4,3	4,5	4,7	5,0	5,2	5,4	5,6
<i>of which with foreign capital participation</i>								
spółki cywilne	43,1	38,8	38,7	38,6	38,8	37,7	34,8	35,2
<i>civil law partnerships</i>								
Osoby fizyczne: <i>Natural persons:</i>								
w tysiącach	301,0	332,2	326,9	323,5	322,9	323,5	326,0	342,9
<i>in thousands</i>								
1999 = 100	102,7	113,3	111,5	110,3	110,1	110,4	111,2	117,0
na 1000 ludności	63,2	70,7	69,8	69,3	69,4	69,6	70,2	74,0
<i>per 1000 population</i>								

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2010 R.
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2010

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ AREA. ADMINISTRATIVE					
1	Powierzchnia w km ²	12333	2354	1575	3049
2	Powiaty	17	3	2	3
3	Miasta na prawach powiatu	19	1	2	1
4	Gminy	167	38	19	31
5	Miasta	71	10	8	8
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL					
	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:				
6	produkcyjne ^a (poza rolnictwem ^b , leśnictwem łowiectwem i rybactwem)	22,7	3,7	18,9	16,0
7	eksploatacji sieci wodociągowej ^c	61,8	70,1	67,3	61,9
	Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ :				
8	na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	32,5	29,3	17,0	14,5
9	do produkcji przemysłowej	11,1	2,3	3,5	4,7
10	Ścieki przemysłowe i komunalne ^d oczyszczane w % wymagających oczyszczania ^e	86,4	92,7	93,9	98,4
11	Ścieki przemysłowe i komunalne ^d nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	4,3	0,8	1,8	0,1
	Oczyszczalnie ścieków (stan w dniu 31 XII):				
12	przemysłowe	188	24	23	19
13	komunalne	212	41	32	32
14	Ludność korzystająca ^f z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	72,0	59,5	76,5	61,0
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t:				
15	pyłowych	1,1	0,3	0,5	0,2
16	gazowych (bez dwutlenku węgla)	55,9	2,6	4,8	3,0
	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytwor- zonych:				
17	pyłowych	99,6	99,3	98,9	99,4
18	gazowych (bez dwutlenku węgla)	29,6	2,7	90,6	0,8
19	Odpady (z wyłączeniem komunalnych) ^g wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	2879,1	176,9	717,1	114,5
20	Odpady (z wyłączeniem komunalnych) dotychczas składowane (nagromadzone ^h stan w końcu roku) w tys. t	621213,4	20,7	1611,4	1932,2
21	Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ⁱ na 1 mieszkańca w kg	271,7	205,0	254,3	193,6

^a Z ujęć własnych. ^b Z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt. ^c Pobór wody na ujęciach przed ziemi. ^f Na podstawie szacunków. ^g Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust.7. ^a From own intakes. ^b Excluding factory farms for breeding animals. ^c Water withdrawal by intakes before entering the ground. ^f Based on estimates. ^g See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7. ^h On own plant

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII

DIVISION – as of 31 XII

878	380	1353	1800	944	Area in km ²	1
1	–	3	2	3	Powiats	2
2	6	3	3	1	Cities with powiat status	3
10	6	25	21	17	Gminas	4
6	6	11	14	8	Cities	5

ŚRODOWISKA
PROTECTION

					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
					production ^a (excluding agriculture ^b , forestry, hunting and fishing)	6
27,3	100,0	46,2	46,1	14,9	exploitation of water-line system ^c	7
71,0	–	19,0	53,9	77,4	Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :	
					for needs of the national economy and population	8
31,4	138,8	37,6	43,5	54,2	for industrial production	9
8,5	42,6	11,6	26,6	26,2	Industrial and municipal waste water ^d treated in % of requiring treatment ^e	10
90,0	72,5	59,5	94,2	96,3	Industrial and municipal waste water ^d untreated ^f per 1 km ² in dam ³	11
4,2	53,8	12,0	3,3	1,9	Waste water treatment plants (as of 31 XII):	
					industrial	12
26	32	10	26	28	municipal	13
18	15	21	22	31	Population using ^g waste water treatment plants in % of total population	14
84,5	82,4	60,9	77,5	74,3	Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km ² in t:	
					particulates	15
1,0	3,5	1,5	3,0	1,9	gaseous (excluding carbon dioxide)	16
96,8	288,9	110,9	95,5	159,2	Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:	
					particulates	17
98,8	99,3	99,8	99,6	99,7	gaseous (excluding carbon dioxide)	18
1,8	13,2	23,0	37,1	25,9	Waste (excluding municipal waste) ^g generated (during the year) per 1 km ² in t	19
5227,6	14946,1	7149,1	2945,1	8866,3	Waste (excluding municipal) landfilled up to now (accumulated ^h ; end of year) in thous. t	20
247068,8	28870,2	229578,8	25037,0	87094,3	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ⁱ per capita in kg	21
301,0	367,0	252,4	291,4	281,4		

włóczeniu do sieci. ^d Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska, ust.5. ^e Odprowadzone do wód lub do ^h Na terenach własnych zakładów. ⁱ Dane szacunkowe; bez wyselekcjonowanych.

water system. ^d See general notes to the chapter "Environmental protection", item 5. ^e Discharged into waters or into the grounds. ⁱ Estimated data; excluding selected.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2010 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2010 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL					
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w mln zł:				
1	służące ochronie środowiska	1482,0	179,2	292,4	89,3
2	służące gospodarce wodnej	218,4	53,3	29,0	11,3
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):				
3	w % powierzchni ogólnej	22,1	40,2	18,4	19,3
4	na 1 mieszkańca w m ²	589	1442	636	1114
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC					
5	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	169024	18188	16100	14312
6	na 10 tys. ludności	364	277	354	270
	w tym o charakterze:				
7	kryminalnym	120831	11376	10773	9608
8	gospodarczym	27730	4292	3446	1787
9	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	63,6	67,1	68,2	70,8
LUD POPUL					
10	Ludność (stan w dniu 31 XII)	4635882	656775	454560	528966
11	w tym kobiety	2401708	340675	234104	275082
	w wieku:				
12	przedprodukcyjnym	797021	124733	77141	89887
13	produkcyjnym	3020585	420039	294284	341349
14	poprodukcyjnym	818276	112003	83135	97730
15	na 1 km ²	376	279	288	173
16	Małżeństwa	28462	4065	2648	3158
17	Rozwody	8522	1078	828	958
18	Urodzenia żywe	47814	7258	4538	5110
19	Zgony ^b	47719	6326	4623	6125
20	Przyrost naturalny	95	932	-85	-1015
21	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ...	-4938	1211	-737	41
	Na 1000 ludności:				
22	małżeństwa	6,1	6,2	5,8	6,0
23	rozwody	1,8	1,6	1,8	1,8
24	urodzenia żywe	10,3	11,1	10,0	9,7
25	zgony ^b	10,3	9,7	10,1	11,6
26	przyrost naturalny	0,0	1,4	-0,2	-1,9
27	napływ	10,0	11,6	9,9	8,9
28	odpływ	11,1	9,7	11,5	8,8
29	saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych	-1,1	1,8	-1,6	0,1

a Dane Komendy Głównej Policji. **b** Łącznie ze zgonami niemowląt.
a Data of the National Police Headquarters. **b** Including infant deaths.

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

ŚRODOWISKA (dok.)
PROTECTION (cont.)

					Outlays on fixed assets (current prices) in mln zł:	
86,7	217,5	204,7	139,6	272,7	serving environmental protection	1
26,5	26,7	40,4	21,2	10,1	serving water management	2
					Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
10,4	1,8	28,1	21,3	4,6	in % of total area	3
185	9	597	538	112	per capita in m ²	4

PUBLICZNE^a
SAFETY^a

20350	41319	18180	27363	13212	Ascertained crimes in completed preparatory proceedings	5
409	542	285	383	342	per 10 thous. population	6
					of which type of crime:	
16254	31909	13316	20275	7320	criminal	7
1856	6544	1753	3818	4234	economic	8
56,0	55,6	69,5	65,5	70,8	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	9

NOŚĆ
ATION

496791	761427	637500	712997	386866	Population (as of 31 XII)	10
257201	397596	326685	372044	198321	of which females	11
					of age:	
81138	125155	117099	109642	72226	pre-working	12
326453	491642	417210	471873	257735	working	13
89200	144630	103191	131482	56905	post-working	14
565	2004	471	396	410	per 1 km ²	15
2812	4554	4302	4238	2685	Marriages	16
953	1503	1180	1401	621	Divorces	17
4875	7751	6942	6704	4636	Live births	18
4718	8817	5534	8291	3285	Deaths ^b	19
157	-1066	1408	-1587	1351	Natural increase	20
-1300	-2152	-1229	-1016	244	Net internal and international migration	21
					Per 1000 population:	
5,7	6,0	6,7	5,9	6,9	marriages	22
1,9	2,0	1,8	2,0	1,6	divorces	23
9,9	10,2	10,9	9,4	12,0	live births	24
9,5	11,6	8,7	11,6	8,5	deaths ^b	25
0,3	-1,4	2,2	-2,2	3,5	natural increase	26
8,4	9,6	10,1	9,3	12,8	inflow	27
11,1	12,4	12,1	10,8	12,1	outflow	28
-2,6	-2,8	-1,9	-1,4	0,6	net internal and international migration	29

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2010 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2010 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski

RYNEK PRACY. LABOUR MARKET.					
1	Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII)	1183147	158330	89822	114302
	z liczby ogółem w %:				
2	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,4	0,8	0,6	0,4
3	przemysł i budownictwo	43,3	44,4	38,8	44,3
4	sekcje G, H, I, J	20,9	22,7	23,5	20,1
5	sekcje K, L	4,1	2,4	3,4	2,7
6	pozostałe usługi	31,3	29,7	33,7	32,6
7	Przeciętne zatrudnienie ^{bc}	1045346	151471	68763	97785
	z liczby ogółem w %:				
8	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,3	0,4	0,8	0,3
9	przemysł i budownictwo	48,3	49,7	39,5	48,6
10	sekcje G, H, I, J	15,0	16,2	16,0	14,5
11	sekcje K, L	3,6	1,5	3,6	2,2
12	pozostałe usługi	32,8	32,2	40,1	34,4
13	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) z liczby ogółem:	181198	24579	21255	29018
14	kobiety	98169	12922	11718	13861
15	pozostający bez pracy 12 miesięcy i dłużej	42730	7372	6473	8552
16	w wieku 24 lata i mniej	35895	4965	4404	4660
17	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	10,0	9,2	14,4	13,5
18	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^{bc} w zł	3528,19	3195,96	2937,36	2847,71
	z liczby ogółem w %:				
19	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	107,5	125,8	136,0	136,9
20	przemysł i budownictwo	110,1	104,7	96,5	95,3
21	sekcje G, H, I, J	78,4	78,5	85,9	81,2
22	sekcje K, L	118,0	122,7	110,4	124,0
23	pozostałe usługi	92,9	102,1	107,4	112,8

INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Długość rozdzielczej sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				
24	wodociągowej	19786,6	3571,9	1770,2	3329,3
25	kanalizacyjnej	11403,3	2294,9	1213,1	1325,4
26	gazowej	14563,5	3916,7	1158,7	1344,0
	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych (stan w dniu 31 XII):				
27	wodociągowe	563896	88476	56355	98047
28	kanalizacyjne	266800	51457	36398	39108
29	gazowe ^d	329600	84459	26304	36400

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. **b** Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 i zawodowego, rolników indywidualnych i duchownych **c** Bez zatrudnionych poza granicami kraju. **d** Łącznie z przyłą

a By actual workplace and kind of activity. **b** Excluding entities employing not more than 9 persons; excluding farmers and clergy. **c** Excluding employed abroad. **d** Including connections leading to non-residential buildings.

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

WYNAGRODZENIA
WAGES AND SALARIES

135121	260965	144814	155212	124581	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII)	1
					of total number in %:	
0,3	0,1	0,5	0,3	0,5	agriculture, forestry and fishing	2
41,8	33,7	49,6	43,2	59,0	industry and construction	3
20,6	22,9	18,8	21,3	15,7	sections G, H, I, J	4
4,1	6,8	4,3	3,5	2,9	sections K, L	5
33,2	36,6	26,8	31,7	22,0	other sections	6
105676	289352	119360	132115	80824	Average paid employment ^{bc}	7
					of total number in %:	
0,2	0,0	0,3	0,1	0,9	agriculture, forestry and fishing	8
42,3	49,1	52,2	50,2	49,2	industry and construction	9
16,6	13,4	14,6	13,8	18,3	sections G, H, I, J	10
3,0	6,0	3,2	2,8	3,9	sections K, L	11
37,9	31,5	29,7	33,1	27,7	other sections	12
17716	23859	19999	34406	10366	Registered unemployed persons (as of 31 XII)	13
					of total number:	
9936	13366	12198	18338	5830	women	14
3738	3528	3736	7529	1802	staying out of work 12 months and more	15
3439	4683	5336	6022	2386	aged 24 and less	16
					Registered unemployment rate (as of 31 XII)	17
9,1	6,8	9,1	13,6	6,0	in %	
					Average monthly gross wages and salaries ^{bc}	18
3544,56	4168,16	3725,79	3399,02	3083,62	in zł	
					of total number in %:	
99,6	97,2	97,6	87,4	120,6	agriculture, forestry and fishing	19
105,8	115,2	120,1	111,2	102,4	industry and construction	20
86,1	76,1	62,9	85,8	88,4	sections G, H, I, J	21
98,3	121,1	95,0	91,7	107,1	sections K, L	22
99,7	82,5	83,6	89,7	101,8	other sections	23

NALNA. MIESZKANIA
TURE. DWELLINGS

					Lenght of distribution network (as of 31 XII)	
					in km:	
1362,9	1647,7	2965,5	2840,1	2299,0	water-line	24
800,7	1253,7	1837,7	1163,8	1514,0	sewerage	25
1090,4	1469,6	1823,1	2117,5	1643,4	gas-line	26
					Connections leading to residential buildings	
					(as of 31 XII):	
41844	38649	92735	91871	55919	water-line	27
21150	22971	34190	26858	34668	sewerage	28
23466	36249	36795	50334	35593	gas-line ^d	29

9 osób; bez fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego
czami prowadzącymi do budynków niemieszkalnych.

foundations, associations and social organizations, employers organizations, economic and professional self-government,

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2010 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2010 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
1	w hm ³	140,7	16,3	13,1	16,9
2	na 1 mieszkańca w m ³	30,3	24,8	28,9	32,0
	energii elektrycznej:				
3	w GW·h	3719,3	556,5	352,8	403,1
4	na 1 mieszkańca w kW·h	801,8	848,5	775,2	761,3
	gazu z sieci ^a :				
5	w hm ³	473,9	96,9	39,6	48,2
6	na 1 mieszkańca w m ³	102,2	147,7	87,0	91,1
	Zasoby mieszkaniowe ^b (stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
7	w tysiącach	1719,1	228,4	168,2	194,1
8	na 1000 ludności	370,8	347,8	370,0	366,9
	izby:				
9	w tysiącach	6260,1	921,4	609,8	710,7
10	na 1000 ludności	1350,4	1402,8	1341,5	1343,5
	powierzchnia użytkowa mieszkań:				
11	w tys. m ²	116654,9	18246,0	11183,7	14122,3
12	na 1000 ludności w m ²	25163,5	27781,1	24603,4	26697,9
13	przeciętna 1 mieszkania w m ²	67,9	79,9	66,5	72,8
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
14	w tysiącach	10,2	2,2	0,8	1,4
15	na 1000 ludności	2,2	3,3	1,8	2,6
	izby:				
16	w tysiącach	50,0	11,2	4,0	7,3
17	na 1000 ludności	10,8	17,1	8,8	13,7
	powierzchnia użytkowa mieszkań:				
18	w tys. m ²	1296,3	274,7	107,2	186,1
19	na 1000 ludności w m ²	279,5	418,9	235,7	351,4
20	przeciętna 1 mieszkania w m ²	127,1	126,2	133,6	135,2

a W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. **b** Patrz uwagi ogólne do działu
a In natural units on the basis of which settlements with clients occur. **b** See general notes to the chapter "Municipal

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

NALNA. MIESZKANIA (dok.)
TURE. DWELLINGS (cont.)

					Consumption in households:	
					water from water-line systems:	
15,1	26,4	17,1	22,9	12,8	in hm ³	1
30,4	34,7	26,8	32,1	33,2	per capita in m ³	2
					electricity:	
392,2	622,4	494,9	572,3	325,1	in GW·h	3
788,4	815,8	776,7	801,2	841,8	per capita in kW·h	4
					gas from gas-line system ^a :	
53,9	84,8	40,8	69,7	39,9	in hm ³	5
108,4	111,1	64,0	97,6	103,4	per capita in m ³	6
					Dwelling stocks ^b (as of 31 XII):	
					dwellings:	
182,3	323,8	208,7	283,9	129,6	in thousands	7
366,9	425,3	327,4	398,2	335,1	per 1000 population	8
					rooms:	
633,6	1040,7	851,3	975,2	517,5	in thousands	9
1275,4	1366,8	1335,3	1367,7	1337,6	per 1000 population	10
					usable floor space in dwellings:	
11165,4	18162,1	16105,2	17685,4	9984,9	in thous. m ²	11
22475,0	23852,8	25263,1	24804,3	25809,7	per 1000 population in m ²	12
61,3	56,1	77,2	62,3	77,0	average per 1 dwelling in m ²	13
					Dwellings completed:	
					dwellings:	
0,6	1,7	1,3	0,9	1,3	in thousands	14
1,2	2,2	2,0	1,3	3,5	per 1000 population	15
					rooms:	
2,8	5,9	7,1	5,0	6,7	in thousands	16
5,7	7,7	11,2	7,0	17,4	per 1000 population	17
					usable floor space of dwellings:	
81,0	153,6	183,5	133,8	176,4	in thous. m ²	18
162,7	201,3	288,0	187,3	456,8	per 1000 population in m ²	19
135,6	90,6	141,1	145,4	132,3	average per 1 dwelling in m ²	20

„Infrastruktura komunalna. Mieszkania” ust. 2.
infrastructure. Dwellings”, item 2.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2010 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2010 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
EDUKACJA ^a EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
1	podstawowych	240,4	38,6	23,0	27,7
2	gimnazjach	137,9	21,7	13,6	16,1
3	zasadniczych szkołach zawodowych	24,0	3,8	2,7	2,6
4	liceach ogólnokształcących ^c	67,0	9,6	5,9	10,0
5	liceach profilowanych	3,3	0,3	0,3	0,0
6	technikach ^d	67,4	11,4	6,9	7,3
7	specjalnych szkołach przysposabiających do pracy	1,1	0,1	0,1	0,2
8	artystycznych ^e	3,6	0,6	0,5	0,5
9	policealnych	42,9	4,3	4,2	5,7
	Absolwenci szkół ^{bf} w tys.:				
10	podstawowych	42,8	6,9	4,2	5,1
11	gimnazjów	47,9	7,6	4,8	5,8
12	zasadniczych szkół zawodowych	7,6	1,5	1,0	0,7
13	liceów ogólnokształcących ^c	23,8	3,4	2,1	3,5
14	liceów profilowanych	1,9	0,2	0,2	0,1
15	techników ^d	15,2	2,5	1,8	1,8
16	specjalnych szkół przysposabiających do pracy	0,2	0,0	0,0	0,0
17	artystycznych ^e	0,6	0,1	0,1	0,0
18	policealnych	11,1	1,4	1,1	1,6
19	Absolwenci ^f szkół (poza szkołami podstawowymi, gimnazjalnymi i szkołami policealnymi; bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	11	12	11	12
20	Studenci szkół wyższych ^g (stan w dniu 30 XI) w tys.	181,3	18,4	3,2	24,3
21	Absolwenci szkół wyższych ^{fg} w tys.	48,8	5,0	1,0	7,8
22	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	38,3	4,2	3,6	3,6
23	Absolwenci szkół dla dorosłych ^f w tys.	7,3	0,9	0,7	0,7
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):				
24	miejsca w przedszkolach, zespołach, punktach w tys.	118,3	18,3	11,5	11,5
	dzieci w tys.:				
25	w przedszkolach, zespołach, punktach	116,3	17,8	11,3	11,1
26	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	12,0	1,8	0,5	3,1

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół uzupełniających. ^c Dające uprawnienia zawodowe. ^d Z poprzedniego roku szkolnego. ^e Łącznie z filiami, wydziałami i administracją.

^a See general notes to the chapter “Education”. ^b Excluding schools for adults, including the supplementary technical secondary schools. ^c Leading to professional certification. ^d From the previous school year. and interior and administration departments.

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

I WYCHOWANIE
TION^a

					<i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
24,0	37,1	35,6	32,6	21,8	<i>primary</i>	1
14,2	21,6	20,4	18,5	11,8	<i>lower secondary</i>	2
2,5	3,1	5,0	2,1	2,1	<i>basic vocational</i>	3
6,6	11,6	8,7	9,6	5,2	<i>general secondary^c</i>	4
0,5	0,7	0,6	0,6	0,2	<i>specialized secondary</i>	5
6,3	10,1	10,7	9,6	5,2	<i>technical secondary^d</i>	6
0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	<i>special job-training schools</i>	7
0,7	0,8	0,3	0,3	–	<i>art^e</i>	8
5,7	8,4	6,4	5,3	2,9	<i>post-secondary</i>	9
					<i>Graduates in schools^{bf} in thous.:</i>	
4,2	6,5	6,4	5,8	3,7	<i>primary</i>	10
4,9	7,2	7,0	6,5	4,2	<i>lower secondary</i>	11
0,8	0,9	1,5	0,6	0,7	<i>basic vocational</i>	12
2,4	4,0	3,1	3,6	1,9	<i>general secondary^c</i>	13
0,2	0,3	0,6	0,3	0,1	<i>specialized secondary</i>	14
1,2	2,4	1,9	2,2	1,3	<i>technical secondary^d</i>	15
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>special job-training schools</i>	16
0,1	0,1	0,0	0,0	–	<i>art^e</i>	17
1,4	1,8	1,8	1,4	0,6	<i>post-secondary</i>	18
					<i>Graduates^f of schools (excluding primary, lower secondary and post secondary schools; excluding schools for adults) per 1000 population</i>	19
9	10	11	9	11		
27,0	81,3	8,8	16,8	1,6	<i>Students of higher education institutions^g (as of 30 XI) in thous.</i>	20
5,5	21,6	2,5	4,9	0,4	<i>Graduates of higher education institutions^g in thous.</i>	21
5,3	6,8	6,5	5,4	2,9	<i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	22
1,1	1,2	1,3	0,8	0,6	<i>Graduates of schools for adults^f in thous.</i>	23
					<i>Pre-primary education (as of beginning of the school year):</i>	
12,4	20,7	17,1	16,0	10,7	<i>places in nursery schools, groups, points in thous. children in thous.:</i>	24
12,3	20,3	17,1	15,6	10,9	<i>in nursery schools, groups, points</i>	25
1,2	0,4	0,8	2,9	1,2	<i>in pre-primary sections of primary schools</i>	26

policealnych. **c** Łącznie z uczniami uzupełniających liceów ogólnokształcących. **d** Łącznie z uczniami techników zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych

post-secondary schools. c Including pupils of the supplementary general secondary schools. d Including pupils of g Including sections, branch departments and consultative points, excluding academies of the national defence

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2010 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2010 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo <i>Voivodship</i>	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski

OCHRONA ZDROWIA HEALTH CARE					
	Pracownicy medyczni ^a (stan w dniu 31 XII):				
1	lekarze	10353	1355	991	1075
2	lekarze dentyści	1501	209	167	189
3	farmaceuci ^b	2965	457	299	323
4	pielęgniarki ^c	25757	3103	2670	2561
5	Szpitala ogólne ^d (stan w dniu 31 XII)	117	20	13	8
	Łóżka w szpitalach ogólnych ^d (stan w dniu 31 XII):				
6	ogółem	25989	3773	3541	2135
7	na 10 tys. ludności	56,1	56,8	77,9	40,4
8	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1969,4	1946,0	2090,5	1628,3
9	Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	2437	364	230	288
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:				
10	lekarskie	7,2	6,8	6,9	6,7
11	stomatologiczne	0,8	0,8	0,8	0,9
12	Żłobki i oddziały żłobkowe (stan w dniu 31 XII) ..	62	8	7	3
13	Dzieci w żłobkach i oddziałach żłobkowych (stan w dniu 31 XII)	3378	417	344	168
14	Apteki ^e (stan w dniu 31 XII)	1294	199	133	175
15	Liczba ludności na 1 aptekę	3583	3300	3418	3023
16	Domy i zakłady stacjonarne pomocy społecznej ^f	181	33	25	16
KUL CUL					
17	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	814	134	83	105
18	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3609,5	3506,1	2754,4	2809,7
19	Wypożyczenia księgozbioru (w ciągu roku) na 1000 ludności w wol.	3743,5	3807,3	2951,7	2789,6
20	Teatry i instytucje muzyczne (stan w dniu 31 XII)	20	2	3	2
21	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,9	2,0	2,5	2,9
22	Przedstawienia i koncerty ^g (w ciągu roku) na 1000 ludności	1,4	1,3	0,7	1,0
23	Muzea (stan w dniu 31 XII)	55	17	4	5
24	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	56	11	4	7
25	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	8,5	7,2	3,3	8,8
26	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	1177,2	1344,3	69,1	1207,4

^a Łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy. ^b Bez techników farmacji. ^c Łącznie z magistrami

^g Bez imprez w plenerze.

^a Including interns. ^b Excluding pharmacy technicians. ^c Including masters of nursing. ^{d, e} See general notes to the chapter

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

I POMOC SPOŁECZNA
AND SOCIAL WELFARE

					Medical personnel ^a (as of 31 XII):	
1216	2483	1034	1564	635	doctors	1
166	256	157	250	107	dentists	2
294	581	260	532	219	pharmacists ^b	3
2820	6070	3288	3612	1633	nurses ^c	4
14	28	12	12	10	General hospitals ^d (as of 31 XII)	5
					Beds in general hospitals ^d (as of 31 XII):	
2793	5682	2852	3439	1814	total	6
56,2	74,6	44,7	48,2	46,9	per 10 thous. population	7
2118,4	2886,2	1633,4	1688,9	1403,9	In-patients in general hospitals per 10 thous. population	8
252	451	296	351	205	Out-patient health care institutions (as of 31 XII)	9
					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
7,1	8,8	6,3	7,1	7,0	doctors	10
1,0	0,9	0,6	0,9	0,7	dentists	11
10	15	4	12	3	Nurseries and nursery wards (as of 31 XII)	12
459	896	316	537	241	Children in nurseries and nursery wards (as of 31 XII)	13
128	225	120	222	92	Pharmacies ^e (as of 31 XII)	14
3881	3384	5313	3212	4205	Population per 1 pharmacy	15
18	34	22	23	10	Stationary social welfare facilities ^f	16

TURA
TURE

69	90	129	131	73	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	17
2299,6	4986,3	3653,8	4521,2	3103,1	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	18
3477,4	3890,9	4082,0	4455,7	4051,2	Loans of collection (during the year) per 1000 population in vol.	19
3	7	–	2	1	Theatres and music institutions (as of 31 XII)	20
1,8	3,8	x	0,8	1,1	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	21
1,0	4,8	x	0,6	0,6	Performances and concerts ^g (during the year) per 1000 population	22
6	11	4	4	4	Museums (as of 31 XII)	23
5	10	11	5	3	Fixed cinemas (as of 31 XII)	24
12,5	14,4	8,6	6,0	4,1	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	25
1542,1	2190,9	1084,3	781,3	571,2	Audience in fixed cinemas per 1000 population	26

pielęgniarstwa. **d, e** Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”: **d** – ust. 5, **e** – ust. 10. **f** Bez filii.

“Health care and social welfare”. **d** – item 5. **e** – item 10. **f** Excluding branches. **g** Excluding outdoor events.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2010 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2010 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochoowski
TURY TOU					
1	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	511	263	35	36
	w tym:				
2	hotele	156	45	10	13
3	motele i pensjonaty	16	11	2	–
4	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	88,4	329,0	47,1	65,2
	w tym w:				
5	hotelach	35,2	101,3	12,1	25,1
6	motelach i pensjonatach	1,5	8,3	1,9	x
7	Udzielone noclegi (w ciągu roku) na 1000 ludności	988,6	3817,0	358,9	705,4
	w tym w:				
8	hotelach	381,6	1085,5	96,9	287,8
9	motelach i pensjonatach	15,0	66,4	27,4	0,0
LEŚNI FORE					
10	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	401,9	99,3	76,4	83,5
	Powierzchnia lasów (stan dnia 31 XII):				
11	w tysiącach hektarów	392,1	97,3	74,2	81,9
12	na 1 mieszkańca w ha	0,1	0,1	0,2	0,2
13	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	31,8	41,4	47,1	26,8
	Zalesienia gruntów nieleśnych w ha:				
14	publiczne	10,1	1,5	–	5,8
15	prywatne	39,4	6,0	–	31,0
16	Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia w ha	340,0	–	–	–
17	w tym Lasy Państwowe	–	–	–	–
TRANSPORT. TRANSPORT.					
	Drogi o nawierzchni twardej w km:				
18	powiatowe	6061,6	1113,3	623,1	1183,0
19	gminne	12645,0	3356,2	1082,5	1947,8
	Samochody zarejestrowane w tys. szt.:				
20	osobowe	2041,6	299,9	181,7	255,9
21	ciężarowe	283,5	45,6	21,9	43,2
22	Placówki pocztowe	794	116	81	112
23	Liczba ludności na 1 placówkę pocztowa	5839	5662	5612	4723

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

STYKA
RISM

37	35	35	40	30	Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)	1
					of which:	
15	20	14	18	21	hotels	2
–	–	–	1	2	motels and boarding houses	3
49,5	57,9	33,2	41,4	48,2	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	4
					of which in:	
21,9	42,4	11,5	20,9	33,0	hotels	5
x	x	x	0,3	1,5	motels and boarding houses	6
581,0	691,4	344,0	390,4	597,1	Nights spent-overnight stay (during the year) per 1000 population	7
					of which in:	
304,3	467,1	113,3	217,4	327,7	hotels	8
x	x	x	8,0	20,2	motels and boarding houses	9

CTWO
STRY

24,7	10,5	30,8	49,9	26,7	Area of forest land (as of 31 XII) in thous. ha	10
					Forest areas (as of 31 XII):	
23,9	10,0	29,9	49,0	25,9	in thousand hectares	11
0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	per capita in ha	12
27,2	26,4	22,1	27,2	27,4	Forest cover (as of 31 XII) in %	13
					Afforestations of non-forest land in ha:	
1,9	–	0,9	–	–	public	14
–	–	–	2,4	–	private	15
–	–	–	340,0	–	Non-forest land designated for afforestations in ha	16
–	–	–	–	–	of which State Forests	17

ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII
COMMUNICATIONS – as of 31 XII

					Hard surface roads in km:	
443,1	443,2	674,8	1051,6	529,5	powiat roads	18
896,7	907,3	1792,9	1592,4	1069,2	gminas roads	19
					Registered cars in thous. units:	
211,4	322,3	285,6	307,6	177,3	passenger cars	20
26,7	51,4	29,6	39,9	25,2	lorries	21
81	117	111	106	70	Post offices	22
6133	6508	5743	6726	5527	Population per 1 post office	23

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2010 R. (dok.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2010 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
INWESTYCJE. INVESTMENTS.					
	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^a według lokalizacji inwestycji (ceny bieżące):				
1	w milionach złotych	14067,5	2042,7	850,4	1290,5
2	na 1 mieszkańca w zł	3032,8	3114,5	1868,8	2437,3
	Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %:				
3	rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa	0,4	1,2	0,3	0,2
4	przemysłu	68,2	62,4	61,2	76,7
5	budownictwa	3,8	9,0	3,3	3,4
6	handlu; napraw pojazdów samochodowych ^Δ	10,1	8,7	13,1	8,4
7	transportu i gospodarki magazynowej	4,8	6,8	8,0	2,1
8	obsługi rynku nieruchomości ^Δ	2,1	0,7	4,3	3,0
	Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
9	w milionach złotych	193316,6	22449,9	9256,8	12435,8
10	na 1 mieszkańca w zł	41700,1	34182,0	20364,2	23509,6
	Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:				
11	rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa	0,5	1,2	1,0	0,5
12	przemysłu	71,7	69,5	60,0	68,8
13	budownictwa	2,2	2,3	3,5	2,6
14	handlu ; napraw pojazdów samochodowych ^Δ	5,2	6,1	6,6	7,5
15	transportu i gospodarki magazynowej	2,8	1,5	5,6	2,1
16	obsługi rynku nieruchomości ^Δ	7,3	7,3	12,2	10,5
RACHUNKI REGIONAL					
17	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) w mln zł	175324	22894	12552	15402
18	Wartość dodana brutto (ceny bieżące) w mln zł	155789	20343	11153	13686
PODMIOTY GOSPODARKI ENTITIES OF THE NATIONAL					
19	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej	108694	15503	10835	9843
20	w tym spółki cywilne	35189	5296	3747	2751
21	Osoby fizyczne	342941	57348	29778	40606

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Dotyczy podmiotów działających z zasadzeniami; według siedziby jednostki lokalnej). **c** Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data concern entities employing more than 9 persons. **b** Concerns entities conducting activities in concordance with by the seat of local unit). **c** Excluding persons tending private farms in agriculture.

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

ŚRODKI TRWAŁE
FIXED ASSETS

					Investment outlays in enterprises ^a by location of the investment (current prices):	
1767,5	3029,2	1337,1	1733,8	2016,4	in million zloties	1
3553,1	3970,4	2098,5	2427,1	5222,0	per capita in zł	2
					Share in investment outlays (current prices) in %:	
0,1	0,1	0,5	0,3	0,2	agriculture, forestry and fishing	3
57,2	58,5	76,9	72,9	86,2	industry	4
3,0	2,2	3,2	3,0	3,5	construction	5
17,1	11,7	9,3	9,0	4,4	trade, repair of motor vehicles ^Δ	6
7,3	4,4	4,4	5,7	0,9	transportation and storage	7
1,5	3,4	0,9	2,5	0,9	real estate activities	8
					Gross value of fixed assets in enterprises ^b (as of 31 XII; current book-keeping prices):	
24906,6	39852,0	21743,7	35497,3	27174,5	in million zloties	9
50135,0	52338,6	34107,8	49786,0	70242,7	per capita in zł	10
					Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:	
0,3	0,0	0,5	0,2	1,3	agriculture, forestry and fishing	11
78,0	49,9	77,8	82,2	86,6	industry	12
2,1	3,5	1,4	1,3	1,2	construction	13
3,2	8,4	4,5	3,2	2,9	trade, repair of motor vehicles ^Δ	14
3,5	3,1	3,2	2,5	2,1	transportation and storage	15
5,3	10,8	6,7	5,8	3,1	real estate activities	16

REGIONALNE W 2009 R.
ACCOUNTS IN 2009

19858	39635	20486	23921	20576	Gross domestic product (current prices) in mln zł	17
17645	35219	18203	21256	18284	Gross value added (current prices) in mln zł	18

NARODOWEJ^c – stan w dniu 31 XII
ECONOMY^c – as of 31 XII

15144	23560	10968	14816	8025	Legal persons and organizational entities without legal personality	19
4003	6969	3899	5665	2859	of which civil law partnerships	20
32892	58909	37560	56975	28873	Natural persons	21

według zasad rozrachunku gospodarczego, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (bez wartości gruntów;

the rules of economic accounts, employing more than 9 persons (excluding the value of land; including plantings;

TABL. 1. **POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA**
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Popów	51° 05' 58"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Rajcza	49° 23' 38"	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Pietrowice Wielkie	18° 02' 05"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Żarnowiec	19° 58' 26"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1° 42' 20"	190	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	1° 56' 21"	138	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach.

S o u r c e: data of the Voivodship Centre of Geodetic and Cartographic Documentation in Katowice.

TABL. 2. **POWIERZCHNIA I GRANICE**
AREA AND BORDERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	<i>SPECIFICATION</i>
Powierzchnia w km ²	12333	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1029	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
łódzkim	144	14,0	<i>Łódzkie</i>
małopolskim	291	28,3	<i>Małopolskie</i>
opolskim	240	23,3	<i>Opolskie</i>
świętokrzyskim	117	11,4	<i>Świętokrzyskie</i>
z Republiką Czeską	150	14,6	<i>with Czech Republic</i>
ze Słowacją	87	8,5	<i>with Slovakia</i>

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii w Warszawie.

S o u r c e: data of the Centre of Geodetic and Cartographic Documentation of the Head Office of Geodesy and Cartography in Warsaw.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	<i>SPECIFICATION</i>
Najwyżej położony punkt – zbocza Pilska	Jeleśnia	1534,1	<i>Highest point – Piłsko (mountain-side)</i>
Najniżej położony punkt	Kuźnia Raciborska	173,6	<i>Lowest point</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach.
S o u r c e: data of the Voivodship Centre of Geodetic and Cartographic Documentation in Katowice.

TABL. 4. **DANE METEOROLOGICZNE**
METEOROLOGICAL DATA

L A T A Y E A R S STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Średnia temperatura powietrza w °C <i>Average air temperature in °C</i>	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>	Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecznienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a <i>Average cloudiness in octants ^a</i>
Bielsko-Biała ^b 2000	10,0	1093	3,7	.	5,1
2005	8,1	1074	3,0	.	5,1
2009	9,0	1092	2,9	.	5,3
2010	7,9	1478	3,0	.	5,6
Częstochowa 2000	9,6	707	2,3	1667	5,4
2005	8,5	620	2,7	1821	5,0
2009	9,0	641	2,6	1773	5,3
2010	7,7	857	2,6	1581	5,5
Katowice 2000	9,9	831	2,5	1749	5,2
2005	8,3	722	2,6	1789	5,2
2009	9,0	838	2,5	1789	5,4
2010	7,7	965	2,6	1578	5,6

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Stacja nie prowadzi pomiarów usłonecznienia.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Station does not measure insolation.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity, Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266, z późniejszymi zmianami), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V-VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne – RZ; pastwiska – PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a new land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).

From 2002 the land register introduced differences primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which to date was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text Journal of Laws from 2004 No. 121, item 1266, with later amendments), which protects all agricultural land included in quality classes I-III, as well as agricultural land included in quality classes IV-VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V-VI quality classes, originating from mineral-derived soils. From 2009 legislation is not applied to agricultural land within the territory of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ – for arable land and PsZ – for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne – poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania,
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha,
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

4. Informacje o **ocenie sanitarnej wodociągów oraz jakości wody** pobieranej z wodociągów opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417, z późniejszymi zmianami oraz Dz. U. Nr 72, poz. 466). Dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń – dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczającą wodę złą (tj. nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym).

5. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1 i 3. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

U w a g a. Począwszy od danych za rok 2010 zmieniła się metodologia badania ilości ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) in the item “for production purposes – excluding agriculture, (excluding factory farms for animal breeding), hunting, forestry and fishing” – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and construction objects, which is discharged to reservoir without further use,
- 2) in the item “irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds” – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area,
- 3) in the item “exploitation of water-line system” – all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks, workplaces, etc.).

4. Information concerning the **sanitary evaluation of waterworks as well as the quality of the water** drawn from waterworks have been compiled in accordance with the decree of the Minister of Health dated 29 III 2007 regarding the requirements quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417, with later amendments and Journal of Laws No. 72, item 466). Data were compiled on the basis of field and laboratory test results conducted by sanitary-epidemiological stations. On the basis of results of physical-chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities supplying good water (i.e. meeting sanitary requirements) and supplying bad water (i.e. not meeting sanitary requirements) are distinguished.

5. Data regarding **waste water** concern waste water discharged into waters (until 2002 – surface waters) or into the ground by entities described in item 3, points 1 and 3. Data regarding **equipment of waste water treatment plants** concern the same entities.

N o t e. Starting from data for 2010, the methodology of calculating the amount of waste water discharged by sewerage network has changed.

Waste water requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewerage systems of entities engaged in production (including contaminated cooling water and drainage water from mines and constructions), other entities as well as households.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sił, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni niepracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów albo do oczyszczalni mechanicznych.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and to other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fishponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogene removal from sewage occurs in waste water treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewerage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewerage systems. Data do not include household waste water plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewerage network).

Note. Since 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogene removal from sewage or mechanical treatment plants.

Dane o ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

6. Informacje o źródłach i wielkości **emisji zanieczyszczeń powietrza** oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotwórczych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenu węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 X 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217). Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i grzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hał produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. **Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 39, poz. 251, z późniejszymi zmianami), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach za 2000 r. opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów, a od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 2001, Nr 112, poz. 1206).

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, z wyłączeniem odpadów komunalnych, lub posiadających 1 mln t i więcej odpadów nagromadzonych.

Data concerning the population using waste water treatment plants is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

6. Information regarding the sources and amounts of **atmospheric pollutant emissions** as well as the **equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization** concerns organizational entities determined by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuel, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gaseous emissions** concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants, defined in the decree of the Council of Ministers, dated 14 X 2008, regarding payments for use of the environment (Journal of Laws No. 196, item 1217). Data regarding particulate and gaseous emissions include organized emissions (from technological and heating facilities) and disorganized emissions (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls, etc.).

Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gaseous pollutants** was calculated and presented **excluding carbon dioxide emission**.

The **emission volumes of different pollutant types from various sources** were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. **Waste** shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 IV 2001 on Waste (uniform text Journal of Laws from 2007, No. 39, item 251, with later amendments), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste for 2000 was compiled on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue, and from 2002 on the basis of a catalogue of waste, based on the List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002 by the decree of the Minister of the Environment (Journal of Laws from 2001, No. 112, item 1206).

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of hazardous waste or other than hazardous waste (excluding municipal waste) in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetwarzanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych). Formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Rezerваты przyrody obejmują wyróżniające się szczególnie wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełniącą funkcję korytarzy ekologicznych.

Sieć obszarów Natura 2000 to spójna funkcjonalnie europejska sieć ekologiczna, tworzona w celu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej. Zadaniem sieci jest utrzymanie różnorodności biologicznej przez ochronę nie tylko najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, ale też najbardziej typowych, wciąż jeszcze powszechnych układów przyrodniczych charakterystycz-

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Nature protection consists in preserving, equitable use and renewal of resources, objects of nature and its components (e.g. wild species of protected plants, animals and fungi, wandering and migratory animals, natural habitats). National parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, Natura 2000 areas, natural and landscape complexes and monuments of nature are forms of nature protection.

A **nature reserve** includes areas maintained in natural or insignificantly altered ecosystems, refuges and natural sites, as well as habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature, having a significant scientific, natural, cultural or scenic value.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features, in order to preserve, popularize and disseminate these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas subject to protection due to the distinguishing landscape characterised by various ecosystem types, valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Natura 2000 Network is a consistent European ecological network created in order to preserve natural habitats and important species within the European Community. The network is intended to preserve biological diversity through the protection of not only the most valuable and rare elements of nature but also the most typical and still widely common ecosystems characteristic for

nych dla regionów biogeograficznych (np. alpejskiego, atlantyckiego, kontynentalnego). Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO), specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO). Obszar Natura 2000 może obejmować swym zasięgiem część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady i wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

9. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska, tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi; kar za przekroczenie dopuszczalnych norm ekologicznych; spłat pożyczek udzielonych inwestorom oraz opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej.

10. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską – EUROSTAT.

biogeographical regions (e.g. the Alpine, Atlantic or the Continental region). The obligations bind all the EU Member States but they are relatively free to choose the way the network will be managed and protected. Natura 2000 Network encompasses: Special Protection Areas of Birds and Special Areas of Conservation of Habitats. Natura 2000 may comprise part or entirety of areas and objects covered by other forms of nature protection.

***Documentation sites** are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves as well as fragments of exploited and discarded opencast and underground workings.*

***Landscape – nature complexes** are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.*

***Ecological arable lands** comprise the remains of ecosystems which are worthy of protection and having a significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species of plants, animals and fungi, etc.*

***Monuments of nature** are single objects of animate and inanimate nature or their clusters of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.*

***9. Ecological funds** (Environmental Protection and Water Management Funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from income originating from payments for the use of the natural environment, i.e.: payments collected for releasing air pollutants, landfilling waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste waters into water or the ground, fines for transgression of acceptable ecological standards, repayments of loans granted for investors, payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes, as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration.*

***10. Data regarding outlays on fixed assets** serving are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification, as a further adjustment of statistical surveys to international standards, was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union – EUROSTAT.*

TABL. 1 (5). **STAN GEODEZYJNY^a I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS^a AND USE OF VOIVODSHIP LAND
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010		2011			SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>	na 1000 ludności ^b w ha <i>per</i> 1000 po- pulation ^b <i>in ha</i>	w ha <i>in ha</i>	na 1000 ludności ^b w ha <i>per</i> 1000 po- pulation ^b <i>in ha</i>	przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do roku 2010 <i>increase</i> (+) or <i>decrease</i> (-) <i>in ha</i> <i>in relation</i> <i>to 2010</i>	
Powierzchnia ogólna^c	1233309	265,8	1233309	266,0	-	Total area^c
Użytki rolne	646076	139,2	638497	137,7	-7579	Agricultural land
grunty orne	463371	99,8	460844	99,4	-2527	arable land
sady	8535	1,8	8146	1,8	-389	orchards
łąki trwałe	91079	19,6	90299	19,5	-780	permanent meadows
pastwiska trwałe	52805	11,4	49481	10,7	-3324	permanent pastures
grunty:						land:
rolne zabudowane	19260	4,2	19177	4,1	-83	agricultural built-up
pod stawami	7737	1,7	7384	1,6	-353	under ponds
pod rowami	3290	0,7	3166	0,7	-124	under ditches
Grunty leśne oraz						Forest land as well
zadrzewione i						as woody and bushy land
zakrzewione	410114	88,4	410823	88,6	+709	forests
las	399592	86,1	399954	86,3	+362	woody and bushy
grunty zadrzewione						land
i zakrzewione	10522	2,3	10869	2,3	+347	Lands under surface
Grunty pod wodami						waters
powierzchniowymi	15133	3,3	18121	3,9	+2988	flowing
płynącymi	9210	2,0	12328	2,7	+3118	standing
stojącymi	5922	1,3	5793	1,2	-129	Built-up and urbanized
Grunty zabudowane						areas
i zurbanizowane	141196	30,4	145365	31,4	+4169	residential areas
tereny mieszkaniowe ...	43544	9,4	44560	9,6	+1016	industrial areas
tereny przemysłowe	21238	4,6	21067	4,5	-171	
inne tereny						other built-up areas
zabudowane	12465	2,7	12891	2,8	+426	urbanized non-built-up
tereny zurbanizowane						areas
niezabudowane	3413	0,7	6245	1,3	+2832	recreational and rest
tereny rekreacji						areas
i wypoczynku	7948	1,7	8035	1,7	+87	transport areas
tereny komunikacyjne .	51525	11,1	51596	11,1	+71	roads
drogi	39884	8,6	39980	8,6	+96	railway
kolejowe	9936	2,1	9931	2,1	-5	other
inne	1705	0,4	1685	0,4	-20	minerals
użytki kopalne	1063	0,2	972	0,2	-91	Ecological arable lands
Użytki ekologiczne	440	0,1	414	0,1	-26	Wasteland
Nieużytki	14940	3,2	14833	3,2	-107	Miscellaneous land
Tereny różne	5410	1,2	5256	1,1	-154	

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. **b** Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2009 i 2010. **c** Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a See general notes to the chapter, item 1. **b** Population as of 31 XII, respectively for 2009 and 2010. **c** Land area (including inland waters).

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (6). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE ^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST ^a PURPOSES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	644	361	278	297	T O T A L
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Grunty rolne	538	354	267	255	Agricultural land
W tym użytki rolne	330	246	178	168	Of which agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
I – III ^b	85	89	45	52	I – III ^b
IV ^c	242	152	133	111	IV ^c
V i VI oraz VI RZ i PsZ	3	5	–	5	V and VI as well as VI RZ and PsZ
Grunty leśne	106	7	11	42	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	315	204	183	183	Residential areas
Na tereny przemysłowe	73	56	11	30	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	106	11	2	8	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	19	10	27	16	Minerals
Na inne cele	131 ^d	80	55	60	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. ^b Użytki rolne pochodzenia mineralnego. ^c Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego. ^d Razem z gruntami wyłączonymi pod zbiorniki wodne.

Ź r ó d ł o: w zakresie gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land. ^b Agricultural land of mineral origin. ^c Agricultural land of mineral and organic origin. ^d Including lands designated for water reservoirs.

S o u r c e: in regard to agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land – data of the Ministry of the Environment.

TABL. 3 (7). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE
REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE
I ZAGOSPODAROWANE**
*DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION
AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	5828	4602	4471	4372	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	4842	3835	3682	3668	devastated
zdegradowane	986	767	789	704	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	298	114	75	89	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	17	23	30	28	agricultural
leśne	231	35	6	17	forest
zagospodarowane	255	55	36	39	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (8). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	668,8	519,3	477,3	479,1	100,0	T O T A L
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem ^a , leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) z ujęć własnych .	175,1	117,1	103,0	108,8	22,7	Production (excluding agricul- ture ^a , forestry, hunting and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	79,8	55,8	52,1	55,7	11,6	surface
podziemne	21,7	19,8	20,8	23,0	4,8	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśni- ctwie oraz napełniania i uzu- pełniania stawów rybnych	84,9	82,0	75,9	74,4	15,5	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^b	408,8	320,2	298,4	295,9	61,8	Exploitation of water-line system ^b
wody: powierzchniowe	259,5	203,1	189,8	188,0	39,2	waters: surface
podziemne	149,3	117,1	108,6	107,9	22,5	underground

a Z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt. **b** Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

a Excluding factory farms for animal breeding. **b** Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (9). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	535,4	430,4	397,4	400,7	100,0	T O T A L
Przemysł	184,8	134,9	127,4	137,3	34,3	Industry
w tym na cele produkcyjne	148,5	114,7	112,8	122,5	30,6	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	84,9	82,0	75,9	74,4	18,6	Agriculture and forestry ^a
Eksplotacja sieci wodociągowej ^b	265,7	213,6	194,1	188,9	47,2	Exploitation of water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych.

^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fishponds.

^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (10). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR FILLING UP FISHPONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^a w ha	3541	4214	4349	4390	Area of filled fishponds ^a in ha
Pobór wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych w dam ³	84913	81962	75851	74388	Water withdrawal for filling up and completing fishponds in dam ³
na 1 ha	24,0	19,4	17,4	16,9	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 10 ha.

a Area of 10 ha and more.

TABL. 7 (11). **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA Z WODOCIAGÓW**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION
FROM WATERWORKS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^a – w % ludności korzystającej z urządzeń – zaopatrywana w wodę <i>Population ^a – in % of population using facilities – supplied with water</i>		SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>meeting sanitary requirements</i>	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>not meeting sanitary requirements</i>	
Wodociągi o wydajności w m ³ /d:			<i>Waterworks with a capacity of m³/24h:</i>
poniżej 100 2009	93,3	6,7	<i>below 100</i>
2010	98,4	1,6	
100 – 1000 2009	93,4	6,6	<i>100 – 1000</i>
2010	91,7	8,3	
1001 – 10000 2009	91,2	8,8	<i>1001 – 10000</i>
2010	92,4	7,6	
10001 – 100000 2009	100,0	–	<i>10001 – 100000</i>
2010	100,0	–	
powyżej 100000 2009	100,0	–	<i>over 100000</i>
2010	100,0	–	

^a Według szacunków.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Estimated data.

S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (12). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ^a ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER^a DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	445,2	362,2	371,9	393,9	100,0	T O T A L
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^b	237,7	203,7	221,9	243,6	61,8	discharged directly by plants ^b
w tym wody chłodnicze	5,8	3,5	2,1	2,7	0,7	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	207,5	158,4	150,0	150,3	38,2	discharged through sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	439,4	358,6	369,8	391,2	99,3	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	387,6	314,9	319,9	338,1	85,8	treated
mechanicznie	189,7	136,5	147,7	155,8	39,6	mechanically
chemicznie	19,6	22,9 ^c	19,8 ^c	27,3 ^c	6,9	chemically
biologicznie	88,6	51,3	30,2	30,6	7,8	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów ...	89,8	104,2	122,2	124,4	31,6	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	51,8	43,7	49,9	53,1	13,5	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	20,5	32,1	43,7	49,1	12,5	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	31,2	11,6	6,2	4,0	1,0	discharged through sewerage system

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. ^b Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^c Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

^a See general notes to the chapter, item 5. ^b Including polluted cooling water and water from mine drainage and construction objects, as well as polluted rainwaters. ^c Refers only to industrial waste water.

TABL. 9 (13). **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA
ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
**ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE
AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED**
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2000	2005	2009	2010	ENTITIES
O G Ó Ł E M	267	200	202	207	T O T A L
Odprowadzające ścieki bezpo- średnio do wód lub do ziemi wy- magające oczyszczania	202	156	143	142	<i>Discharging waste water directly into waters or into the ground</i>
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	170	136	115	115	<i>possessing waste water treatment plants</i>
o wystarczającej przepustowości	137	114	86	89	<i>with sufficient capacity</i>
o niewystarczającej przepusto- wości	33	22	29	26	<i>with insufficient capacity</i>
bez oczyszczalni ścieków	32	20	28	27	<i>not possessing waste water treatment plants</i>
Odprowadzające ścieki do sieci kanalizacyjnej (bez oczyszczalni ścieków)	65	44	59	65	<i>Discharging waste water into sew- erage system (not possessing waste waters treatment plants)</i>

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

a *Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.*

TABL. 10 (14). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chem- ical</i>	Bioło- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial waste water treatment plants
Liczba 2000	223	100	36	85	2	Number
2005	181	77	34	68	2	
2009	194	94	32	67	1	
2010	188	88	30	68	2	
Przepustowość w dam ³ /d 2000	1186,5	895,1	195,0	95,6	0,8	Capacity in dam ³ /24h
2005	883,0	613,3	187,2	81,7	0,9	
2009	1122,5	854,9	160,1	106,8	0,6	
2010	1113,3	839,9	163,4	109,3	0,8	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal^a waste water treatment plants
Liczba 2000	190	14	2	126	48	Number
2005	226	8	x	141	77	
2009	225	8	x	132	85	
2010	212	7	x	122	83	
Przepustowość w dam ³ /d 2000	1908,7	408,7	0,2	636,8 ^b	863,0	Capacity in dam ³ /24h
2005	1483,8	15,4	x	383,6 ^b	1084,8	
2009	1360,9	2,4	x	241,7 ^b	1116,9	
2010	1346,0	2,1	x	239,4^b	1104,6	
Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem 2000	62,9	4,5	0,0	27,2	31,3	Population using ^c waste water treatment plants in % of total population
2005	67,5	0,6	x	19,1	47,7	
2009	70,5	0,2	x	12,6	57,7	
2010	72,0	0,2	x	12,3	59,4	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. **b** Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. **c** Na podstawie szacunków; w 2000 r. określana jako ludność obsługiwana.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system; from 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes to the chapter, item 5. **b** Refers to equipment for biological treatment. **c** Estimated data; in 2000 defined as served population.

TABL. 11 (15). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW
SZCZEGÓLNICIE UCIAŻLIWYCH**
*EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS
GENERATING SUBSTANTIAL AIR POLLUTION*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	341	345	340	343	<i>Plants generating substantial air pollution^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	253	228	239	237	<i>particulates pollutants</i>
gazowych	44	45	49	49	<i>gaseous pollutants</i>
nieposiadające wyników pomiarów:					<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission of:</i>
pyłów	100	98	82	94	<i>particulates</i>
gazów	109	92	72	76	<i>gases</i>
imisji	309	335	305	309	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych	38,5	22,4	11,7	13,4	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	30,3	16,9	7,8	8,3	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	610,6	713,8	644,9	689,8	<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	152,3	146,5	83,4	92,5	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	136,1	116,6	95,5	137,6	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	81,9	72,2	61,7	67,9	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 km ² powierzchni ogólnej w tonach:					<i>per 1 km² of total area in tonnes:</i>
pyłowych	3,1	1,8	0,9	1,1	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	49,7	57,9	52,3	55,9	<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	3790,9	3530,7	3306,5	3541,4	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	277,5	286,2	279,9	290,1	<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	99,0	99,4	99,6	99,6	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	31,3	28,6	30,3	29,6	<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases simultaneously.

TABL. 12 (16). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW
SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW**
*EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS
GENERATING SUBSTANTIAL AIR POLLUTION BY SECTIONS
AND DIVISIONS*

SEKCJE SECTIONS DZIAŁY DIVISIONS		Emisja zanieczyszczeń Emission of pollutants				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń Pollutants retained in pollutant reduction systems			
		pyłowych particulates		gazowych gaseous		pyłowe particulates		gazowe (bez CO ₂) gaseous (excluding CO ₂)	
		ogółem total	w tym ze spalania paliw of which from the combustion of fuels	ogółem total	w tym dwutlenek węgla of which carbon dioxide	w tys. t in thous. t	w % zanieczy- szczeń wytworzo- nych in % of pollu- tants produced	w tys. t in thous. t	w % zanieczy- szczeń wytworzo- nych in % of pollu- tants produced
OGÓŁEM	2000	38,5	30,3	34388,4	33777,9	3790,9	99,0	277,5	31,3
TOTAL	2005	22,4	16,9	40830,2	40116,5	3530,7	99,4	286,2	28,6
	2009	11,7	7,8	37908,9	37263,9	3306,5	99,6	279,9	30,3
	2010	13,4	8,3	43390,3	42700,5	3541,4	99,6	290,1	29,6
w tym: of which:									
Górnictwo i wydobywanie		0,4	0,1	492,0	118,8	33,6	98,7	–	–
Mining and quarrying									
w tym: of which:									
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)		0,4	0,1	492,0	118,8	33,6	98,7	–	–
Mining of coal and lignite									
Przetwórstwo przemysłowe		5,6	1,0	8462,2	8319,7	638,6	99,1	79,0	35,7
Manufacturing									
w tym: of which:									
Produkcja artykułów spożywczych		0,1	0,1	70,1	69,6	0,5	81,8	–	–
Manufacture of food products									
Produkcja napojów		0,0	0,0	22,0	22,0	–	–	–	–
Manufacture of beverages									
Produkcja wyrobów tekstylnych		0,0	0,0	21,5	21,3	0,3	88,6	–	–
Manufacture of textiles									
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related products		–	–	3,4	3,4	0,0	100,0	0,0	14,3
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ		0,1	0,1	56,5	56,2	2,1	95,7	–	–
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ									
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		0,2	0,1	140,2	139,5	1,9	92,4	–	–
Manufacture of paper and paper products									
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ		0,5	0,1	1036,9	1027,3	59,6	99,1	3,4	26,1
Manufacture of coke, refined petroleum products									
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		0,1	0,0	110,5	109,7	2,3	96,4	0,1	13,0
Manufacture of chemicals and chemical products									
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		0,0	0,0	11,4	11,2	0,2	85,9	0,2	53,1
Manufacture of rubber and plastic products									

TABL. 12 (16). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (dok.)**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS GENERATING SUBSTANTIAL AIR POLLUTION BY SECTIONS AND DIVISIONS (cont.)

SEKCJE SECTIONS DZIAŁY DIVISIONS	Emisja zanieczyszczeń Emission of pollutants				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń Pollutants retained in pollutant reduction systems			
	pyłowych particulates		gazowych gaseous		pyłowe particulates		gazowe (bez CO ₂) gaseous (excluding CO ₂)	
	ogółem total	w tym ze spalania paliw of which from the combustion of fuels	ogółem total	w tym dwutlenek węglu of which carbon dioxide	w tys. t in thous. t	w % zanieczy- szczeń wytworzonych in % of pollutants produced	w tys. t in thous. t	w % zanieczy- szczeń wytworzonych in % of pollutants produced
	w tys. t in thous. t							
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)								
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicz- nych	0,6	0,1	898,0	891,7	302,1	99,8	0,1	1,8
Manufacture of other non-metallic mineral products								
Produkcja metali	3,5	0,1	5916,8	5796,9	263,2	98,7	73,4	38,0
Manufacture of basic metals								
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	0,1	0,1	63,8	63,2	1,3	93,6	0,0	2,7
Manufacture of metal products ^Δ								
Produkcja urządzeń elektrycznych	0,1	0,0	23,0	22,1	3,5	98,5	0,5	34,9
Manufacture of electrical equipment								
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	0,0	0,0	16,4	16,1	0,2	79,8	0,1	20,0
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.								
Produkcja pojazdów samocho- dowych, przyczep i naczep ^Δ	0,1	0,0	29,7	28,1	0,7	90,7	1,3	45,3
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers								
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	0,1	0,1	25,9	25,7	0,5	85,1	–	–
Manufacture of other transport equipment								
Produkcja mebli	0,0	0,0	13,2	12,9	0,1	78,9	0,0	0,8
Manufacture of furniture								
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	7,3	7,2	34332,4	34159,5	2865,0	99,7	210,7	54,9
Electricity, gas, steam and air conditioning supply ^Δ								
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ	0,0	0,0	72,2	71,4	2,5	98,1	0,0	4,6
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities								
w tym: of which:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	0,0	0,0	29,1	29,0	0,0	20,8	–	–
Water collection, treatment and supply								
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	0,0	–	43,1	42,5	2,5	99,7	0,0	5,9
Waste collection, treatment and disposal activities; materials re- covery								
Budownictwo	0,0	0,0	0,9	0,8	0,0	9,1	0,0	20,5
Construction								

TABL. 13 (17). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS GENERATING SUBSTANTIAL AIR POLLUTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multi-cyclones</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofilters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII EQUIPMENT – as of 31 XII							
OGÓŁEM	2000	857	148	543	195	461	167
TOTAL	2005	564	112	540	171	349	123
	2009	457	121	795	185	315	193
	2010	437	123	768	176	285	195
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	192	18	85	8	171	x
low	2005	81	13	94	7	157	x
	2009	85	12	167	13	136	x
	2010	68	12	130	8	123	x
średnia	2000	266	78	201	47	160	x
moderate	2005	177	50	161	30	103	x
	2009	114	38	214	31	109	x
	2010	116	40	243	29	90	x
wysoka	2000	399	52	257	140	130	x
high	2005	306	49	285	134	89	x
	2009	258	71	414	141	70	x
	2010	253	71	395	139	72	x
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2000	25677	5896	18541	55389	29501	2844
TOTAL	2005	11225	3818	16118	45510	9203	3869
	2009	8847	4429	19011	43686	9391	8562
	2010	8768	4624	19853	43691	8649	8730
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	9372	226	566	2388	4321	x
low	2005	1015	265	557	2662	3049	x
	2009	919	277	1612	3342	3419	x
	2010	680	214	2464	3459	3174	x
średnia	2000	5548	3303	7862	5293	3431	x
moderate	2005	3285	1907	7256	5066	1840	x
	2009	2192	1600	5205	4403	2799	x
	2010	2604	1747	4511	4274	2296	x
wysoka	2000	10757	2367	10113	47708	21749	x
high	2005	6925	1646	8305	37782	4314	x
	2009	5736	2552	12194	35941	3173	x
	2010	5484	2663	12878	35958	3179	x

TABL. 14 (18). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	254	250	236	247	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	46844,7	42273,0	32257,5	35507,9	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi ^b	40689,3	39499,9	30089,5	33292,3	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	5839,9	2193,9	1854,9	1694,9	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	5752,9	1760,8	604,4	232,5	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	315,5	579,2	313,1	520,7	<i>temporarily stored^d</i>
W % wytworzonych:					<i>In % of generated:</i>
poddane odzyskowi ^b	86,9	93,4	93,3	93,8	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	12,5	5,2	5,8	4,8	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	12,3	4,2	1,9	0,7	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	0,7	1,4	1,0	1,5	<i>temporarily stored^d</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^e ; stan w końcu roku) w tys. t	795761,1	690493,3	643584,3	621213,4	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^e; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi ^b z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	4047,4	6677,3	4343,1	3837,0	<i>Waste recovered^b from accumu- lated till 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
niezrekultywowane (stan w koń- cu roku)	2996,3	2450,6	2166,7	2082,3	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku)	264,3	26,6	13,2	69,0	<i>reclaimed (during the year)</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7. **b** Do 2001 r. – wykorzystane. **c** Na terenach własnych zakładów i na terenach innych. **d** Do 2001 r. – gromadzone przejściowo. **e** Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter, item 7. **b** Till 2001 – used. **c** On own plant grounds and other land. **d** Till 2001 – temporarily stored. **e** On own plant grounds.

TABL. 15 (19). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW**
WASTE^a BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotych- czas składowa- ne (nagroma- dzone ^c ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^c end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
w tys. t in thous. t				
O G Ó Ł E M 2009	32257,5	30089,5	643584,3	T O T A L
2010	35507,9	33292,3	621213,4	
w tym:				of which:
Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalin	23934,3	22334,8	519411,0	Waste generated at washing and clearing minerals
Odpady z flotacyjnego wzbogacania węgla	1596,6	1421,8	21227,7	Waste from floatation dressing of coal
Żużle z procesów wytopiania (wielkopiecowe, stalownicze)	2036,5	2036,5	2784,1	Waste from the processing of slag (blast-furnance, steel- making)
Odpady z wydobywania kopalin innych niż rudy metali	778,5	741,4	32219,4	Waste from excavation of minerals other than iron ores
Mieszaniny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapnio- wych metod odsiarczania gazów odlotowych	1316,7	1316,0	–	Mixtures of fly-ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla	1527,3	1511,4	1023,6	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	880,7	860,9	12897,1	Slag, furnace ash and particu- lates from boilers
Inne niewymienione z podgrupy odpadów z hutnictwa żelaza i stali	267,3	267,3	130,8	Other not listed above originat- ing from wastes from iron and steel industry
Żelazo i stal	154,8	149,7	–	Iron and steel
Mieszaninki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	284,1	268,7	23456,1	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7. ^b W ciągu roku. ^c Na terenach włas-
nych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter, item 7. ^b During the year. ^c On own plant grounds.

TABL. 16 (20). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
O G Ó Ł E M	271467,6	271243,1	272770,4	273172,2	22,1	589 T O T A L
Rezerваты przyrody ^a	3591,9	3831,9	4076,7	4076,7	0,3	9 Nature reserves ^a
Parki krajobrazowe ^{ab}	227036,1	226967,0	227005,5	227005,5	18,4	490 Landscape parks ^{ab}
Obszary chronionego krajobrazu ^b	35971,1	36132,0	36987,3	36987,3	3,0	80 Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	6,4	6,5	7,3	15,2	0,0	0 Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	4500,5	3812,3	3941,1	4251,2	0,3	9 Landscape - nature complexes
Użytki ekologiczne	361,6	493,4	752,5	836,3	0,1	2 Ecological arable lands

^a Bez otuliny. ^b Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a Excluding protection zones. ^b Excluding nature reserves and other forms of nature protection within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 17 (21). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII

LANDSCAPE PARKS

As of 31 XII

L A T A Y E A R S PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha in ha			
OGÓŁEM TOTAL	2000	229326,0	150769,5	66790,5	1357,0
	2005	229325,1	150769,5	66790,5	1357,0
	2009	229669,0	128631,5	55558,5	893,0
	2010	229669,0	128631,5	55558,5	893,0
ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO COMPLEX OF LANDSCAPE PARKS OF THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP		229669,0	128631,5	55558,5	893,0
Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich		49387,0	28840,0	16806,0	659,0
Orlich Gniazd ^c		47965,0	20403,0	25684,0	—
Lasy nad Górną Liswartą		38731,0	—	—	—
Beskidu Śląskiego		38620,0	33771,0	4800,0	49,0
Żywiecki		35870,0	29415,0	5375,0	185,0
Beskidu Małego ^c		16540,0	13926,7	2613,3	—
Stawki		1732,0	1732,0	—	—
Załęczański ^c		824,0	543,8	280,2	—

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in the voivodship. ^b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. ^c Area of parks within the area of the voivodship.

TABL. 18 (22). **REZERWATY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia ^a Area ^a			SPECIFICATION	
		ogółem total	rezerwatów reserves			
			ściśle strictly protected ^b	części- wych ^c partially protected ^c		
		w ha in ha				
OGÓŁEM	2000	59	3591,9	110,5	3481,4	TOTAL
	2005	61	3831,9	82,0	3749,9	
	2009	64	4076,7	202,3	3874,4	
	2010	64	4076,7	202,3	3874,4	
Faunistyczne	2	787,2	–	787,2	787,2	Fauna
Krajobrazowe	2	164,2	–	164,2	164,2	Landscape
Leśne	51	2889,8	119,6	2770,2	2770,2	Forest
Torfowiskowe	1	40,6	–	40,6	40,6	Peat-bog
Florystyczne	4	82,7	82,7	–	–	Flora
Wodne	1	48,0	–	48,0	48,0	Water
Przyrody nieożywionej	3	64,2	–	64,2	64,2	Inanimate nature

a Bez otuliny. **b** Rezerваты, w których chroniona jest cała przyroda i zakazane są wszelkie czynności gospodarcze. **c** Rezerваты, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

a Excluding protection zones. **b** Reserves in which all forms of nature are protected and all economic activity is prohibited. **c** Reserves in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 19 (23). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1262	1402	1500	1518	Total
Pojedyncze drzewa	1005	1126	1264	1272	Individual trees
Grupy drzew	160	177	140	146	Tree clusters
Głazy narzutowe	23	25	20	23	Erratic boulders
Skatki, jaskinie i inne ^a	43	45	43	44	Stones, caves and others ^a
Aleje	31	29	33	33	Alleys

a Obejmuje także: krzewy, źródła, wodospady, wywierzyska i grotty.

a Including shrubs, springs, waterfalls, karst springs and grottos.

TABL. 20 (24). **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono Administred		Wpłynęło Income	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł			
FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS				
Opłaty ^a	2009	.	361073,2	Payments ^a
	2010	.	378052,8	
w tym za:				of which for:
Gospodarkę ściekową i ochronę wód		.	106785,0	Waste water management and protec- tion of waters
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu		.	164406,5	Protection of atmospheric air and climate
Gospodarkę odpadami		.	83411,1	Waste management
Kary ^b za nieprzestrzeganie	2009	1139,4	596,0	Fines ^b for not meeting environmental
przepisów ochrony środo- wiska	2010	2423,8	756,1	protection norms
w tym za przekroczenie:				of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi		768,0	419,2	Norms of discharging waste water into waters and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń powietrza		29,0	110,9	Permissible emissions of air pollutants
FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND				
O G Ó Ł E M – opłaty za	2009	4390,6	4364,6 ^c	T O T A L – payments for designating
wyłączenie gruntów rol- nych na cele nierolnicze	2010	2894,3	3788,9	agricultural land for non-agricultural purposes
w tym:				of which:
Roczne		2578,5	3517,7	Annual
Jednorazowe należności		315,8	222,8	One-time payments

a Bez opłat za wydobywanie kopalin. **b** W zakresie wymierzonych kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.
c Pomniejszono o zwrot błędnie dokonanych wpłat z tytułu opłat za wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolniczej.

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Excluding fees for mining. **b** In regard to inflicted fines – data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection. **c** Decreased by repayment of incorrect payments for excluding agricultural land from agricultural production.

S o u r c e: in regard to payments – data of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, in regard to the Agricultural Land Protection Fund – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 21 (25). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	395977,8	465113,7	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	185309,7	207593,4	44,6	Protection of atmospheric air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	145574,4	175985,8	37,8	Waste water management and protection of waters
Gospodarka odpadami	22905,4	38355,2	8,2	Waste management
Pozostałe	42188,3	43179,2	9,3	Others

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22 (26). **NAKŁADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS SERVING ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska	797531,5	874662,7	2419706,7	1481987,9	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	381280,8	187354,3	690145,0	159878,0	Protection of atmospheric air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	254204,2	88785,0	601921,2	71718,5	of which expenditures on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	322733,7	538117,4	1508776,9	1019544,3	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	95736,2	116246,7	206485,7	106743,5	municipal waste water treatment plants
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	199672,5	354992,1	1270320,7	887991,2	sewerage system for the transport of waste water and waste water basins
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	79141,6	98747,2	93245,0	139281,3	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	7027,9	11195,7	21272,7	29571,3	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	2416,1	2898,7	2932,4	7515,9	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	52427,9	19050,3	23195,3	34372,0	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	2397,0	8606,5	2566,8	16133,6	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	687,4	124,8	3203,0	3098,3	Protection of nature biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	2911,7	19327,9	17975,2	21958,6	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	229891,2	237346,6	242800,0	218407,9	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	97758,9	154955,8	191664,6	157985,5	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	40797,6	15075,8	9998,2	11717,4	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	19390,6	49937,9	20675,8	25362,3	Reservoirs and falls
Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich	41081,4	10377,4	13887,9	9828,5	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	30862,7	6999,7	6573,5	13514,2	Flood embankments and pump stations

^a W latach 2003-2005 określone jako wydatki inwestycyjne. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a In years 2003-2005 defined as investment outlays. ^b Industrial and municipal.

TABL. 23 (27). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU ODDANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of atmospheric air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	4268	255	66	53	particulates
gazowych	30514	18	71	66	gaseous
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewerage system in km for the transport of:
ścieki	256,7	555,7	583,6	1433,4	waste water
wody opadowe	39,4	25,6	76,1	213,4	rainwater
Oczyszczalnie ścieków:					Waste water treatment plants:
obiekty	19	14	4	5	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	13	13	4	4	of which municipal
mechaniczne	9	2	1	2	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	5	10	3	3	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	5	2	–	–	with increased biogene removal (disposal) ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	311354	22394	39453	24682	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	298743	22076	39053	24323	of which municipal
mechanicznych	108131	730	37213	20799	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	36692	12802	2240	3883	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	166531	8862	–	–	with increased biogene removal (disposal) ^a

a W tym chemiczne.

a Of which chemical.

TABL. 23 (27). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU ODDANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Waste water management and protection of waters (cont.)
Podczyszczalnie ^b ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants ^b :
obiekty	6	–	3	7	facilities
przepustowość w m ³ /d	394	–	671	4596	capacity in m ³ /24h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Treatment systems of waste:
obiekty	5	1	2	2	facilities
wydajność w t/r	4437	13300	144713	250000	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	1	–	–	–	facilities
powierzchnia w ha	9,4	0,8	2,6	2,2	area in ha
wydajność w t/r	73000	50000	60732	6033	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^c w t/r	38104	202123	760	3305244	Capacity of waste utilization systems ^c in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych w m ³ /d	11417	3854	12492	13369	Capacity of water intakes in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3902	3838	1126	1308	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	301,5	440,0	308,0	625,3	Water-line system in km
Zbiorniki wodne:					Water reservoirs:
obiekty	6	1	–	–	facilities
pojemność w tys. m ³	218,5	51160,0	–	–	capacity in thous. m ³

b Urządzenia powodujące obniżenia stężeń zanieczyszczeń w ściekach w stopniu umożliwiającym ich odprowadzenie do sieci kanalizacyjnej. **c** Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

b Appliances causing the reduction of concentration of pollutants in waste water in a degree enabling their discharge into sewerage system. **c** Excluding municipal waste.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2009, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji:

- instytucje naczelne i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 (on the basis of the Law dated 24 VII 1998, Journal of Laws No. 96, item 603) a new fundamental three-tier territorial division of the country, was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

Gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristics of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2009, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the classification of professions and specialties for needs of labour market introduced by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration:

- principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),

- jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
 - terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);
- b) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urządzeniami wodnymi oraz kuratoriami oświaty).
- 2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. zarządy melioracji i urządzeń wodnych).
- 3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.
5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.
- *foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,*
 - *territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, Trade Inspectorate, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);*
- b) *territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as education offices).*
- 2) **Local self-government administration** comprises:
- a) *gminas and cities with powiat status:*
- *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
- b) *powiats, i.e., powiat starosts' offices and auxiliary service entities (e.g., veterinary inspectorates, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., drainage and water facility boards).*
- 3) **Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.
5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1 (28). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF THE VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Powiaty	17	17	17	17	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	19	19	19	19	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	166	167	167	167	<i>Gminas</i>
miejskie	48	49	49	49	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	21	22	22	22	<i>urban-rural</i>
wiejskie	97	96	96	96	<i>rural</i>
Miasta	69	71	71	71	<i>Towns</i>

TABL. 2 (29). **GMINY W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2010
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area					
		poniżej below 5,0 km ²	5,0 – – 19,9	20,0 – – 49,9	50,0 – – 99,9	100,0 – – 149,9	150,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL	167 ^a	–	11	50	63	35	8
Poniżej 2500	1	–	–	1	–	–	–
Below							
2500 – 4999	14	–	1	6	4	3	–
5000 – 7499	36	–	2	14	13	7	–
7500 – 9999	24	–	2	6	7	9	–
10000 – 14999	38	–	1	12	14	8	3
15000 – 19999	14	–	2	3	6	3	–
20000 – 39999	13	–	2	3	7	1	–
40000 – 99999	15	–	1	4	7	1	2
100000 – 199999	9	–	–	1	4	3	1
200000 i więcej	3	–	–	–	1	–	2
and more							

a W tym 19 gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Of which 19 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (30). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2010
As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>						
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0 – – 99,9	100,0 – – 299,9	300,0 – – 499,9	500,0 – – 999,9	1000,0 – – 1499,9	1500,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL	36	4	8	11	4	6	2	1
Poniżej 50000	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Below</i>								
50000 – 74999	8	3	2	2	1	–	–	–
75000 – 99999	5	–	1	2	–	2	–	–
100000 – 149999	11	1	2	2	1	3	1	1
150000 – 199999	9	–	2	3	2	1	1	–
200000 i więcej	3	–	1	2	–	–	–	–
<i>and more</i>								

TABL. 4 (31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII
**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2010**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	2345	467	389	48	TOTAL
W tym kobiety	620	112	80	13	Of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
29 lat i mniej	129	45	14	–	29 and less
30 – 39	368	86	52	4	30 – 39
40 – 59	1443	247	252	30	40 – 59
60 lat i więcej	405	89	71	14	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	960	336	311	43	Tertiary
Policealne	63	7	11	1	Post-secondary
Średnie	919	110	62	4	Secondary
Zasadnicze zawodowe	382	13	5	–	Basic vocational
Gimnazjalne	1	–	–	–	Other
Podstawowe	20	1	–	–	Primary
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW BY OCCUPATIONAL GROUPS					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	222	77	163	1	Public government representatives, senior officials and managers
Specjaliści	700	237	153	39	Professionals
Technicy i inny średni personel	449	78	24	4	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	137	22	17	–	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	193	13	8	–	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	176	1	13	3	Skilled agricultural and fishery workers

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 4 (31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2010 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2010 (cont.)**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW (dok.)
BY OCCUPATIONAL GROUPS (cont.)

Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	260	7	3	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	110	7	1	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	23	1	1	–	Elementary occupations
Sily zbrojne	11	–	1	–	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani	64	24	5	1	Others unclassified

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 5 (32). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ I ADMINISTRACJI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE EMPLOYMENT			
Administracja państwowa	13437	13497	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	24394	25290	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	17975*	18675	gminas and cities with powiat status
powiaty	5025*	5081	powiats
województwo	1394	1534	voivodship
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a in zł			
Administracja państwowa	4165,63	4314,57	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	3547,77	3673,18	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	3680,31*	3784,17	gminas and cities with powiat status
powiaty	2924,14*	3098,17	powiats
województwo	4084,34	4226,60	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. Prezentowane dane statystyczne dotyczą:

- przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
- orzeczeń sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej, uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

4. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930, z późniejszymi zmianami; jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765) lub innych ustaw szczególnych.

5. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. Statistical data are presented:

- concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the Police Headquarters conducted in co-operation with the Ministry of Justice,
- concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

2. In regard to presenting statistical information, the term “Justice” refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutors’ offices, the prison system and notarial services.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 coming into force on 1 IX 1998 (the Law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by public prosecutor, moreover every revenue-related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of the police statistics, supplemented with information on investigations conducted by the public prosecutors’ offices and on juvenile proceedings in family courts.

4. Data on ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Treasury Penal Code (the Law dated 10 IX 1999, Journal of Laws No. 83, item 930, with later amendments; uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765) or other specific laws.

5. **The rate of detectability of the delinquents** is the proportion between the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

6. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

7. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

8. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

9. Sprawa załatwioną w sądownictwie powszechnym jest sprawa, w której: wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

Zgodnie ze zmianami w zasadach rejestracji spraw w sądach, wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 XII 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 XII 2003 r., z późniejszymi zmianami) sprawy zawieszono od dnia 1 I 2004 r. nie są już traktowane jako załatwione.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie. Liczba spraw do załatwienia jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

10. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst, Dz. U. 2002 Nr 11, poz. 109, z późniejszymi zmianami).

11. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

6. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

7. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

8. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

9. A resolved case in common jurisdiction is a case with regard to which: a sentence or order has been issued or the proceedings have been suspended or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.

According to changes to the rules of registering cases in courts, introduced by the directive of the Minister of Justice of 12 XII 2003 on organization and scope of activities of court secretariats and other departments of court administration (Official Gazette of the Ministry of Justice dated 31 XII 2003, with later amendments) cases suspended since 1 I 2004 are no longer treated as finished.

A case which involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons pleading a case. The number of cases for hearing is the sum of all unresolved cases from the previous years and the cases which were brought in the given year.

10. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and custody law,
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons between the age of 13-17,
 - c) execution of educative and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (pt. 3a and 3b) are based on the Law dated 26 X 1982 on Proceedings Involving Juveniles (uniform text, Journal of Laws 2002 No. 11, item 109, with later amendments).

11. Adult convicts are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

TABL. 1 (33). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	165766	193415	157522	169024	T O T A L
Na 10 tys. ludności	347	412	339	364	<i>Per 10 thous. population</i>
Z liczby ogółem:					<i>Of total:</i>
miasta	153097	175320	143946	154153	<i>urban areas</i>
wieś	12669	18095	13576	14871	<i>rural areas</i>
przestępstwa o charakterze:					<i>type of crime:</i>
kryminalnym	148704	151334	117557	120831	<i>criminal</i>
gospodarczym	11656	15766	19481	27730	<i>economic</i>

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH
PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG WYBRANYCH RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
*ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS
BY SELECTED TYPE OF CRIME*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Przeciwko życiu i zdrowiu	4635	4635	5050	4742	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo	157	107	99	90	<i>homicide</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	4329	4294	4449	4243	<i>damage to health, participation in violence or assault</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszech- nemu i bezpieczeństwu w komunikacji	2701	19991	15178	14800	<i>Against public safety and safety of transport</i>
w tym drogowe	x	19380	14934	14645	<i>of which traffic</i>
Przeciwko wolności, wolności sumie- nia i wyznania	5731	6155	6093	5958	<i>Against freedom, freedom conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		757	577	605	<i>Against sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie		305	171	179	<i>of which rape</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	7679	5052	6853	6893	<i>Against the family and custody</i>
Przeciwko mieniu	120791	126215	93888	98361	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy	39410	53662	33295	35030	<i>property theft</i>
kradzież z włamaniem	49311	32943	22635	24305	<i>burglary</i>
rozbój	7119	5333	4028	3597	<i>robbery</i>
kradzież rozbójnicza		306	212	221	<i>theft with assault</i>
wymuszenie rozbójnicze		643	541	608	<i>criminal coercion</i>

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (35). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	46,2	52,6	60,6	63,6	T O T A L
w tym rodzaje przestępstw:					of which type of crime:
Przeciwko życiu i zdrowiu	82,0	80,8	81,9	83,5	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	79,8	97,0	98,4	98,7	Against public safety and safety of transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	91,0	92,3	94,5	94,8	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		85,3	87,4	88,0	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece		100,0	100,0	100,0	100,0
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	100,0	98,6	99,3	98,7	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	31,3	32,6	38,6	41,8	Against property

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 4 (36). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
*ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
ON THE BASIS OF A PUBLIC INDICTMENT*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	26153	62945	51088	53581	T O T A L
w tym mężczyźni	23927	56809	45430	47819	<i>of which men</i>
W tym rodzaje przestępstw					Of which type of crime
Przeciwko życiu i zdrowiu	2318	5386	5370	4905	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo	54	102	56	67	<i>homicide</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bóje lub pobiciu	1883	2854	2883	2603	<i>damage to health, participation in violence or assault</i>
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	.	16668	12135	12892	<i>Against safety of transport</i>
w tym za prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	.	15043	10898	11721	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alco- hol or other intoxicant</i>
Przeciwko wolności, wolności sumie- nia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	1070	2052	1761	1801	<i>Against freedom, freedom conscience and religion, sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie	96	163	102	103	<i>of which rape</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	4806	4068	4055	5745	<i>Against the family and custody</i>
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1462	1907	2018	1992	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person</i>
Przeciwko mieniu	11727	25411	18579	19188	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy	2899	8761	6029	6407	<i>property theft</i>
kradzież z włamaniem	3697	3748	2151	2266	<i>burglary</i>
rozbój	1066	1845	1183	1252	<i>robbery</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (37). **WPŁYW SPRAW^a DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2010 R.**
INCOMING CASES^a IN COMMON COURTS IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi sądów okręgowych <i>Districts of regional courts</i>				SPECIFICATION
		bielski	częstochowski	gliwicki	katowicki	
Sądy rejonowe	1484876	189366	214942	442913	637655	District courts
w tym sprawy:						<i>of which cases:</i>
Karne i o wykroczenia	301114	33275	54998	97922	114919	<i>Criminal and concerning offences</i>
w tym o wykroczenia	70151	7178	15124	26755	21094	<i>of which concerning offences</i>
Cywilne	845667	116850	117034	251492	360291	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowe ^b	338994	59387	58656	101100	119851	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Gospodarcze ^c	55482	6717	5645	14085	29035	<i>Commercial law^c</i>
Rodzinne	198158	23167	28502	62313	84176	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	15598	1917	2116	3542	8023	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	2787	285	465	815	1222	<i>Related to social security law</i>
Sądy okręgowe	104767	13347	16685	32127	42608	Regional courts
sprawy:						<i>cases:</i>
Karne	45211	5753	8259	14908	16291	<i>Criminal</i>
Cywilne ^d	33313	3969	5157	9638	14549	<i>Civil^d</i>
Gospodarcze ^e	6374	580	669	1534	3591	<i>Commercial law^e</i>
Z zakresu prawa pracy	2033	192	294	546	1001	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	17225	2780	2028	5431	6986	<i>Related to social security law</i>

a Obejmuje sprawy pierwszej i drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. **b** Łącznie ze zbiorami dokumentów. **c** Bez spraw rejestrowych. **d** Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód). **e** W tym Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Sąd Wspólnotowy. **Ź**naków Towarowych i Wzorów Przemysłowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the first and second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. **b** Including collections of documents. **c** Excluding registry cases. **d** Including family cases (among others divorces). **e** Of which the Competition and Consumer Protection Court and Community Trademark and Design Court.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (38). **SPRAWY RODZINNE W 2010 R.**
FAMILY CASES IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi sądów okręgowych <i>Districts of regional courts</i>				SPECIFICATION
		bielski	częstochowski	gliwicki	katowicki	
O G Ó Ł E M	64442	5718	7400	23009	28315	T O T A L
w tym załatwiono spraw:						<i>of which cases settled:</i>
O rozwód	12678	1353	1781	3998	5546	<i>By divorce</i>
O separację	1135	116	161	448	410	<i>By separation</i>
O alimenty	19541	1836	2443	6324	8938	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a : w postępowaniu wyjaśniającym:						<i>Concerning juveniles^a: in investigation proceedings:</i>
w związku z demoralizacją	9338	577	961	4310	3490	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	11095	929	1140	4079	4947	<i>involving punishable acts</i>
na posiedzeniu lub rozprawie ^b :						<i>at session or hearing^b:</i>
w związku z demoralizacją	4708	339	418	1710	2241	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	5947	568	496	2140	2743	<i>involving punishable acts</i>

a Dane dotyczą osób. **b** Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons. **b** Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V

LUDNOŚĆ.

WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
- 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 4) sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

U w a g a. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności, itp.) za 2000 r. opracowano przy uwzględnieniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Liczbę ludności obliczono zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.

2. Ludność na 1 km² w przekroju jednostek podziału terytorialnego obliczono, w celu uzyskania dokładniejszego wyniku, na podstawie danych o powierzchni wyrażonej w hektarach.

CHAPTER V

POPULATION.

RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) balances of the size and structure of the **population actually living** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (till 2005 – more than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
- 2) registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migrations of population for permanent residence;
- 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
- 4) documentation of regional courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

N o t e. Data regarding the population as well as all demographic indices per capita (1000 population, etc.) for year 2000 are compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2002. The number of population has been calculated according to the administrative division as of 31 XII 2002.

2. Population per 1 km² by territorial division units – in order to obtain more accurate result – was calculated basing on data on area in hectares.

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem),
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

3. The **working age population** refers to males aged 18–64, and females aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e., 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Data regarding **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages* – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used),
- *separations* – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition resides abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases of unanimous petition of both of persons – residence of husband is used),
- *divorces* – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition resides abroad, place of residence of a spouse has been taken),
- *births* – according to the mother's place of permanent residence,
- *deaths* – according to the place of permanent residence of the deceased.

Data on **marriages** refer to marriages contracted according to lawful rules at the Civil Status Offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757) all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations are registered in the local Civil Status Offices. Marriages contracted on the basis of canon law are subordinated to the civil Polish laws and have the same civil and law consequences as marriages contracted in the local Civil Status Offices.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Religious marriages may be contracted only in the following ten Churches and one Religious Association: the Catholic Church, the Polish Autocephalous Orthodox Church, the Evangelical Church of the Augsburg Confession, the Evangelical-Reformed Church, the United Methodist Church, the Baptist Union of Poland, the Seventh-day Adventist Church, the Polish Catholic Church, the Union of Jewish Denominational Gminas, the Mariavite Old Catholic Church, the Pentecostal Church of Poland.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are included in the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over – in the group 45–49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

5. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

6. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

7. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

8. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization.

5. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

6. Data on internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

7. Data on international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

8. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).

TABL. 1 (39). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M	4775898	4693453	4642942	4638462	T O T A L
mężczyźni	2314830	2268067	2238602	2235830	males
kobiety	2461068	2425386	2404340	2402632	females
Miasta	3787240	3694114	3629719	3619158	Urban areas
Wieś	988658	999339	1013223	1019304	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M	4765657	4685775	4640725	4635882	T O T A L
mężczyźni	2309169	2263806	2237129	2234174	males
kobiety	2456488	2421969	2403596	2401708	females
miasta	3776228	3685324	3624410	3613684	urban areas
wieś	989429	1000451	1016315	1022198	rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn	106,4	107,0	107,4	107,5	Females per 100 males
Ludność w miastach					Urban population
w % ogółu ludności	79,2	78,6	78,1	78,0	in % of total population
Ludność na 1 km ²					Population per 1 km ²
powierzchni ogólnej	386 ^a	380	376	376	of total area

^a Do przeliczeń przyjęto powierzchnię zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.

^a The area as of the administrative division obligatory on 31 XII 2002 was accepted for recalculations.

TABL. 2 (40). **ŁUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

W I E K A G E	2000	2005	2009	2010					
				ogółem <i>grand total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>	miasta <i>urban areas</i>		wieś <i>rural areas</i>	
						razem <i>total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>	razem <i>total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>
O G Ó Ł E M ... T O T A L	4765657	4685775	4640725	4635882	2234174	3613684	1732659	1022198	501515
0 – 2 lata	127768	119406	138624	142850	73035	110111	56145	32739	16890
3 – 6 years	193836	163244	160881	165837	85090	127586	65588	38251	19502
7 – 12	369357	289802	249793	243580	124907	181469	92949	62111	31958
13 – 15	224895	179972	147140	139733	71553	103130	52794	36603	18759
16 – 18	248362	202098	169855	161252	82394	120112	61316	41140	21078
19 – 24	466421	471538	410795	393541	200104	301451	153000	92090	47104
25 – 29	339898	381282	394168	392719	198578	307495	155478	85224	43100
30 – 34	306672	334770	369050	375021	189021	296356	149038	78665	39983
35 – 39	333593	301089	320519	329104	166551	255718	129685	73386	36866
40 – 44	404788	324346	294836	294067	147491	225509	112778	68558	34713
45 – 49	401457	390199	326157	313574	155571	240905	118536	72669	37035
50 – 54	328508	383584	381809	373288	180286	296443	141217	76845	39069
55 – 59	233646	308923	357694	361723	170438	292446	136106	69277	34332
60 – 64	237390	214659	259713	285718	131317	232175	105591	53543	25726
65 – 69	199716	212776	202641	193344	84167	155376	67001	37968	17166
70 – 74	155836	170702	181229	184967	77485	146542	61144	38425	16341
75 – 79	107676	123278	137832	138380	52819	107662	41174	30718	11645
80 lat i więcej .. and more	85838	114107	137989	147184	43367	113198	33119	33986	10248

TABL. 3 (41). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	4765657	4685775	4640725	4635882	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym ...	1082720	885181	806093	797021	Pre-working age
mężczyźni	554652	453525	412937	408184	males
kobiety	528068	431656	393156	388837	females
Miasta	830680	669234	607597	600556	Urban areas
mężczyźni	425179	342637	311184	307394	males
kobiety	405501	326597	296413	293162	females
Wieś	252040	215947	198496	196465	Rural areas
mężczyźni	129473	110888	101753	100790	males
kobiety	122567	105059	96743	95675	females
W wieku produkcyjnym	3007552	3063102	3034503	3020585	Working age
mężczyźni	1549075	1570460	1567946	1568152	males
kobiety	1458477	1492642	1466557	1452433	females
Miasta	2421110	2437405	2383293	2363766	Urban areas
mężczyźni	1239411	1243380	1226718	1222827	males
kobiety	1181699	1194025	1156575	1140939	females
Wieś	586442	625697	651210	656819	Rural areas
mężczyźni	309664	327080	341228	345325	males
kobiety	276778	298617	309982	311494	females
W wieku poprodukcyjnym	675385	737492	800129	818276	Post-working age
mężczyźni	205442	239821	256246	257838	males
kobiety	469943	497671	543883	560438	females
Miasta	524438	578685	633520	649362	Urban areas
mężczyźni	157404	186379	200639	202438	males
kobiety	367034	392306	432881	446924	females
Wieś	150947	158807	166609	168914	Rural areas
mężczyźni	48038	53442	55607	55400	males
kobiety	102909	105365	111002	113514	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	58,5	53,0	52,9	53,5	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	49,1	44,1	42,7	42,5	Males
Kobiety	68,4	62,3	63,9	65,4	Females

TABL. 4 (42). **PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM DO 2035 R.**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION UNTIL 2035
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	4534,6	4447,1	4338,2	4202,1	4052,2	T O T A L in thous.
mężczyźni	2179,5	2135,5	2082,9	2018,0	1948,3	males
kobiety	2355,1	2311,6	2255,4	2184,1	2103,9	females
Miasta	3509,8	3427,2	3331,5	3215,0	3089,4	Urban areas
mężczyźni	1677,4	1635,5	1589,1	1533,9	1476,0	males
kobiety	1832,4	1791,7	1742,4	1681,2	1613,4	females
Wieś	1024,8	1019,8	1006,7	987,1	962,8	Rural areas
mężczyźni	502,1	500,0	493,8	484,2	472,3	males
kobiety	522,7	519,9	512,9	502,9	490,5	females
W wieku przedprodukcyjnym	765,1	763,6	738,1	667,8	595,9	Pre-working age
mężczyźni	393,3	393,0	380,1	344,0	306,9	males
kobiety	371,8	370,6	358,0	323,9	288,9	females
Miasta	581,7	584,7	566,0	511,8	457,1	Urban areas
mężczyźni	298,8	300,7	291,2	263,3	235,2	males
kobiety	282,9	284,0	274,8	248,5	221,9	females
Wieś	183,4	178,9	172,1	156,0	138,8	Rural areas
mężczyźni	94,5	92,3	88,9	80,7	71,8	males
kobiety	88,9	86,6	83,1	75,4	67,0	females
W wieku produkcyjnym	2841,7	2639,8	2490,9	2406,7	2313,5	Working age
mężczyźni	1492,4	1396,7	1313,3	1270,8	1235,4	males
kobiety	1349,3	1243,1	1177,7	1135,9	1078,0	females
Miasta	2188,0	2012,0	1892,7	1828,6	1757,4	Urban areas
mężczyźni	1146,9	1062,6	994,9	962,3	935,1	males
kobiety	1041,1	949,3	897,9	866,3	822,3	females
Wieś	653,7	627,8	598,2	578,2	556,0	Rural areas
mężczyźni	345,5	334,1	318,4	308,5	300,3	males
kobiety	308,1	293,8	279,8	269,6	255,7	females
W wieku poprodukcyjnym	927,8	1043,7	1109,2	1127,6	1142,9	Post-working age
mężczyźni	293,8	345,8	389,5	403,3	405,9	males
kobiety	634,0	697,8	719,7	724,3	737,0	females
Miasta	740,0	830,6	872,7	874,6	874,9	Urban areas
mężczyźni	231,7	272,2	303,0	308,3	305,7	males
kobiety	508,4	558,4	569,7	566,4	569,2	females
Wieś	187,8	213,1	236,5	252,9	267,9	Rural areas
mężczyźni	62,1	73,7	86,5	95,0	100,2	males
kobiety	125,6	139,5	150,0	157,9	167,8	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM						NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
.....	59,6	68,5	74,2	74,6	75,2	
Mężczyźni	46,0	52,9	58,6	58,8	57,7	Males
Kobiety	74,5	86,0	91,5	92,3	95,2	Females

TABL. 5 (43). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

L A T A Y E A R S GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
O G Ó Ł E M 2009	71	3624410	78,1
T O T A L 2010	71	3613684	78,0
Poniżej 2000 <i>Below</i>	2	3707	0,1
2000 – 4999	10	36096	0,8
5000 – 9999	12	89042	1,9
10000 – 19999	11	177835	3,8
20000 – 49999	13	417704	9,0
50000 – 99999	11	733910	15,8
100000 – 199999	9	1392884	30,0
200000 i więcej <i>and more</i>	3	762506	16,4

TABL. 6 (44). **GINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

L A T A Y E A R S GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population	
OGÓŁEM 2009	118	1016315	21,9
TOTAL 2010	118	1022198	22,0
Poniżej 2000 Below	—	—	—
2000 – 4999	21	82674	1,8
5000 – 6999	33	199964	4,3
7000 – 9999	21	173101	3,7
10000 i więcej and more	43	566459	12,2

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.

^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 7 (45). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa Marriages		Sepa- racje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase
		ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which reli- gious ^a				ogółem total	w tym niemo- włąt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM TOTAL	2000	25336	17007	104	5022	42285	46066	429	-3781
	2005	25411	16918	1615	9168	40763	46315	303	-5552
	2009	31209	20134	528	8661	47860	48573	344	-713
	2010	28462	18447	514	8522	47814	47719	274	95
Miasta Urban areas	2000	20096	12899	93	4604	32391	36268	330	-3877
	2005	20129	12916	1295	8106	31740	36745	244	-5005
	2009	24639	15171	437	7642	37078	38365	273	-1287
	2010	22083	13636	415	7421	36739	37556	213	-817
Wieś Rural areas	2000	5240	4108	11	418	9894	9798	99	96
	2005	5282	4002	320	1062	9023	9570	59	-547
	2009	6570	4963	91	1019	10782	10208	71	574
	2010	6379	4811	99	1101	11075	10163	61	912
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM TOTAL	2000	5,3	3,6	2,1 ^b	1,1	8,9	9,7	10,2 ^c	-0,8
	2005	5,4	3,6	34,4 ^b	2,0	8,7	9,9	7,4 ^c	-1,2
	2009	6,7	4,3	11,4 ^b	1,9	10,3	10,5	7,2 ^c	-0,2
	2010	6,1	4,0	11,1 ^b	1,8	10,3	10,3	5,7 ^c	0,0
Miasta Urban areas	2000	5,3	3,4	2,4 ^b	1,2	8,6	9,6	10,2 ^c	-1,0
	2005	5,5	3,5	35,1 ^b	2,2	8,6	10,0	7,7 ^c	-1,4
	2009	6,8	4,2	12,0 ^b	2,1	10,2	10,6	7,4 ^c	-0,4
	2010	6,1	3,8	11,5 ^b	2,1	10,2	10,4	5,8 ^c	-0,2
Wieś Rural areas	2000	5,3	4,1	1,1 ^b	0,4	10,0	9,9	10,0 ^c	0,1
	2005	5,3	4,0	32,0 ^b	1,1	9,0	9,6	6,5 ^c	-0,6
	2009	6,5	4,9	9,0 ^b	1,0	10,6	10,1	6,6 ^c	0,6
	2010	6,3	4,7	9,7 ^b	1,1	10,9	10,0	5,5 ^c	0,9

a Ze skutkami cywilnymi. **b** Na 100 tys. ludności. **c** Na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. **b** Per 100 thous. population. **c** Per 1000 live births.

TABL. 8 (46). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeń- stwa zawarte <i>Marriages con- tracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeń- stwami zawarty- mi a roz- wiąza- nymi ^a <i>Difference between contracted and dis- solved marria- ges ^a</i>	
		ogółem <i>total</i>		przez śmierć <i>by death</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>			
		w licz- bach bez- względ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istnieją- cych mał- żeństw <i>per 1000 existing marria- ges</i>	męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>	w licz- bach bez- względ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istnieją- cych mał- żeństw <i>per 1000 existing marria- ges</i>		
OGÓŁEM TOTAL	2009	31209	30048	26,5	15429	5958	8661	7,6	-133
	2010	28462	29167	25,7	14870	5775	8522	7,5	-1963
Miasta Urban areas	2009	24639	24567	28,0	12147	4778	7642	8,7	-2672
	2010	22083	23683	27,1	11600	4662	7421	8,5	-4475
Wieś Rural areas	2009	6570	5481	21,2	3282	1180	1019	3,9	2539
	2010	6379	5484	21,0	3270	1113	1101	4,2	2512

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (47). **MALŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 49	50 – 59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM 2009 GRAND TOTAL 2010	31209 28462	1399 972	11077 9698	11836 11209	3462 3354	1154 1192	1117 984	798 698	366 355
19 lat i mniej Under 20 years	165	111	51	3	–	–	–	–	–
20 – 24	5477	609	3900	856	89	19	4	–	–
25 – 29	12828	208	4803	6993	730	86	8	–	–
30 – 34	5386	33	778	2712	1564	254	44	1	–
35 – 39	1792	9	123	472	656	394	128	9	1
40 – 49	1357	1	36	151	272	363	441	87	6
50 – 59	837	1	6	18	36	70	298	353	55
60 lat i więcej and more	620	–	1	4	7	6	61	248	293
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM 2009 TOTAL 2010	24639 22083	949 672	8174 6880	9627 8940	2913 2815	960 988	958 852	730 612	328 324
19 lat i mniej Under 20 years	112	79	31	2	–	–	–	–	–
20 – 24	3851	413	2704	644	71	15	4	–	–
25 – 29	9821	146	3421	5567	603	79	5	–	–
30 – 34	4397	24	589	2191	1338	217	38	–	–
35 – 39	1451	8	96	382	532	325	99	8	1
40 – 49	1145	1	32	133	229	291	383	72	4
50 – 59	736	1	6	17	35	58	264	307	48
60 lat i więcej and more	570	–	1	4	7	3	59	225	271
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM 2009 TOTAL 2010	6570 6379	450 300	2903 2818	2209 2269	549 539	194 204	159 132	68 86	38 31
19 lat i mniej Under 20 years	53	32	20	1	–	–	–	–	–
20 – 24	1626	196	1196	212	18	4	–	–	–
25 – 29	3007	62	1382	1426	127	7	3	–	–
30 – 34	989	9	189	521	226	37	6	1	–
35 – 39	341	1	27	90	124	69	29	1	–
40 – 49	212	–	4	18	43	72	58	15	2
50 – 59	101	–	–	1	1	12	34	46	7
60 lat i więcej and more	50	–	–	–	–	3	2	23	22

TABL. 10 (48). **MALŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO
NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS
OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES		Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
			panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	2009	31209	27167	791	3251
GRAND TOTAL	2010	28462	24786	654	3022
Kawalerowie		24753	23262	179	1312
Single					
Wdowcy		574	89	257	228
Widowers					
Rozwiedzeni		3135	1435	218	1482
Divorced					
MIASTA URBAN AREAS					
RAZEM	2009	24639	21129	681	2829
TOTAL	2010	22083	18915	569	2599
Kawalerowie		18830	17599	141	1090
Single					
Wdowcy		502	70	234	198
Widowers					
Rozwiedzeni		2751	1246	194	1311
Divorced					
WIEŚ RURAL AREAS					
RAZEM	2009	6570	6038	110	422
TOTAL	2010	6379	5871	85	423
Kawalerowie		5923	5663	38	222
Single					
Wdowcy		72	19	23	30
Widowers					
Rozwiedzeni		384	189	24	171
Divorced					

TABL. 11 (49). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS		Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM	2009	20134	15171	4963
TOTAL	2010	18447	13636	4811
Kościół Katolicki		18162	13480	4682
<i>The Catholic Church</i>				
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		16	13	3
<i>The Polish Autocephalous Orthodox Church</i>				
Kościół Ewangelicko-Augsburski		233	116	117
<i>The Evangelical Church of the Augsburg Confession</i>				
Kościół Ewangelicko-Reformowany		—	—	—
<i>The Evangelical-Reformed Church</i>				
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny		—	—	—
<i>The United Methodist Church</i>				
Kościół Chrześcijan Baptystów		4	4	—
<i>The Baptist Union of Poland</i>				
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego		10	9	1
<i>The Seventh-day Adventist Church</i>				
Kościół Polskokatolicki		5	4	1
<i>The Polish Catholic Church</i>				
Kościół Zielonoświątkowy		16	9	7
<i>The Pentecostal Church of Poland</i>				
Kościół Starokatolicki Mariawitów		1	1	—
<i>The Mariavite Old Catholic Church</i>				

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 12 (50). **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA
POWÓDZTWA**
*DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION
FOR DIVORCE*

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 49	50 – 59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM 2009	8661	22	617	1638	1859	1476	1952	933	164
GRAND TOTAL 2010	8522	24	591	1580	1792	1493	1897	959	186
19 lat i mniej Under 20 years	2	1	1	–	–	–	–	–	–
20 – 24	249	18	183	41	5	1	1	–	–
25 – 29	1128	4	320	672	113	15	3	1	–
30 – 34	1761	1	66	698	855	123	14	3	1
35 – 39	1648	–	15	140	658	731	100	4	–
40 – 49	2236	–	4	27	147	586	1359	110	3
50 – 59	1186	–	2	1	12	32	397	700	42
60 lat i więcej and more	312	–	–	1	2	5	23	141	140
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM 2009	7642	16	521	1441	1640	1298	1743	834	149
TOTAL 2010	7421	19	480	1358	1552	1306	1691	850	165
19 lat i mniej Under 20 years	2	1	1	–	–	–	–	–	–
20 – 24	200	15	143	36	4	1	1	–	–
25 – 29	942	2	263	564	96	13	3	1	–
30 – 34	1544	1	54	611	754	106	14	3	1
35 – 39	1423	–	14	120	555	641	89	4	–
40 – 49	1985	–	3	25	131	511	1210	102	3
50 – 59	1045	–	2	1	10	30	354	611	37
60 lat i więcej and more	280	–	–	1	2	4	20	129	124
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM 2009	1019	6	96	197	219	178	209	99	15
TOTAL 2010	1101	5	111	222	240	187	206	109	21
19 lat i mniej Under 20 years	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20 – 24	49	3	40	5	1	–	–	–	–
25 – 29	186	2	57	108	17	2	–	–	–
30 – 34	217	–	12	87	101	17	–	–	–
35 – 39	225	–	1	20	103	90	11	–	–
40 – 49	251	–	1	2	16	75	149	8	–
50 – 59	141	–	–	–	2	2	43	89	5
60 lat i więcej and more	32	–	–	–	–	1	3	12	16

TABL. 13 (51). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	8661	8522	T O T A L
rozwoy małżeństw:			<i>divorces:</i>
Bez dzieci	3511	3494	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	5150	5028	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:			<i>by number of children:</i>
1	3501	3425	<i>1</i>
2	1371	1337	<i>2</i>
3	215	211	<i>3</i>
4 i więcej	63	55	<i>4 and more</i>

a Poniżej 18 lat.

a *Below age 18.*

TABL. 14 (52). **UODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010			SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	47860	47814	36739	11075	<i>Live births</i>
Mażeńskie	38535	38547	28608	9939	<i>Legitimate</i>
chłopczy	19818	19868	14695	5173	<i>males</i>
dziewczęta	18717	18679	13913	4766	<i>females</i>
Pozamażeńskie	9325	9267	8131	1136	<i>Illegitimate</i>
chłopczy	4754	4639	4069	570	<i>males</i>
dziewczęta	4571	4628	4062	566	<i>females</i>
Urodzenia martwe	211	198	154	44	<i>Still births</i>

TABL. 15 (53). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki					Birth order
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM 2009 TOTAL	47860	25350	16360	4217	1149	438	341
2010	47814	24776	16888	4219	1175	425	328
19 lat i mniej Under 20 years	2176	1979	186	11	—	—	—
20 – 24	9000	6614	2014	299	55	15	3
25 – 29	18082	10792	5884	1041	251	79	35
30 – 34	13221	4430	6618	1569	373	133	97
35 – 39	4587	862	2015	1066	376	135	131
40 – 44	723	98	168	225	115	60	57
45 lat i więcej and more	25	1	3	8	5	3	5
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM 2009 TOTAL	100,0	53,0	34,2	8,8	2,4	0,9	0,7
2010	100,0	51,8	35,3	8,8	2,5	0,9	0,7
19 lat i mniej Under 20 years	100,0	90,9	8,5	0,5	—	—	—
20 – 24	100,0	73,5	22,4	3,3	0,6	0,2	0,0
25 – 29	100,0	59,7	32,5	5,8	1,4	0,4	0,2
30 – 34	100,0	33,5	50,1	11,9	2,8	1,0	0,7
35 – 39	100,0	18,8	43,9	23,2	8,2	2,9	2,9
40 – 44	100,0	13,6	23,2	31,1	15,9	8,3	7,9
45 lat i więcej and more	100,0	4,0	12,0	32,0	20,0	12,0	20,0

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (54). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2009	2010		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat:						
Fertility – live births per 1000 women aged:						
15 – 49	32,9	33,0	41,0	41,6	41,3	42,5
15 – 19	16,1	12,8	16,3	16,1	17,4	12,1
20 – 24	75,8	54,0	55,7	53,6	52,1	58,4
25 – 29	86,4	83,7	93,0	93,0	90,2	103,4
30 – 34	44,2	53,5	70,1	71,7	71,5	72,5
35 – 39	17,2	19,2	27,1	28,6	28,7	28,2
40 – 44	3,7	3,7	4,7	4,9	4,9	5,1
45 – 49	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
Współczynniki Rates						
Dzietności ogólnej	1,219	1,130	1,326	1,330	1,313	1,393
Total fertility						
Reprodukcji brutto	0,587	0,589	0,645	0,648	0,642	0,671
Gross reproduction						
Dynamiki demograficznej	0,918	0,843	0,985	1,002	0,978	1,090
Demographic dynamics						

TABL. 17 (55). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Grand total</i>	Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Fe- males</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2009	48573	25790	22783	38365	20371	17994	10208	5419	4789
TOTAL 2010	47719	25334	22385	37556	19874	17682	10163	5460	4703
0 – 4 lata <i>years</i>	306	184	122	240	149	91	66	35	31
5 – 9	21	13	8	13	8	5	8	5	3
10 – 14	27	17	10	20	12	8	7	5	2
15 – 19	102	81	21	67	54	13	35	27	8
20 – 24	204	167	37	158	131	27	46	36	10
25 – 29	270	211	59	222	169	53	48	42	6
30 – 34	336	266	70	273	215	58	63	51	12
35 – 39	531	410	121	428	332	96	103	78	25
40 – 44	849	615	234	681	484	197	168	131	37
45 – 49	1459	1044	415	1174	823	351	285	221	64
50 – 54	2921	2010	911	2450	1650	800	471	360	111
55 – 59	3984	2772	1212	3276	2270	1006	708	502	206
60 – 64	4278	2866	1412	3526	2338	1188	752	528	224
65 – 69	4397	2808	1589	3579	2239	1340	818	569	249
70 – 74	5848	3473	2375	4639	2739	1900	1209	734	475
75 – 79	6793	3438	3355	5247	2625	2622	1546	813	733
80 – 84	6951	2716	4235	5229	2001	3228	1722	715	1007
85 lat i więcej <i>and more</i>	8442	2243	6199	6334	1635	4699	2108	608	1500

TABL. 18 (56). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN ^a W 2009 R.
DEATHS BY CAUSES ^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
O G Ó Ł E M TOTAL	48573	1045,8	25790	22783	38365	10208
Choroby zakaźne i pasożytnicze	371	8,0	236	135	306	65
<i>Infectious and parasitic diseases</i>						
w tym gruźlica układu oddechowego	177	3,8	145	32	154	23
<i>of which tuberculosis of the respira-</i> <i>tory system</i>						
Nowotwory	12619	271,7	7032	5587	10227	2392
<i>Neoplasms</i>						
w tym nowotwory złośliwe	11953	257,3	6681	5272	9647	2306
<i>of which malignant neoplasms</i>						
Choroby krwi i narządów krwiotwór- czych ^Δ	89	1,9	32	57	69	20
<i>Diseases of blood and blood-forming</i> <i>organs</i> ^Δ						
Zaburzenia wydzielania wewnętrz- nego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	1164	25,1	459	705	924	240
<i>Endocrine, nutritional and metabolic</i> <i>diseases</i>						
w tym cukrzyca	1098	23,6	427	671	862	236
<i>of which diabetes mellitus</i>						
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	441	9,5	341	100	401	40
<i>Mental and behavioural disorders</i>						
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	817	17,6	364	453	671	146
<i>Diseases of the nervous system</i> <i>and sense organs</i>						
Choroby układu krążenia	21769	468,7	10480	11289	16774	4995
<i>Diseases of the circulatory system</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
choroba nadciśnieniowa	717	15,4	322	395	580	137
<i>hypertensive disease</i>						
choroba niedokrwienności serca	8322	179,2	4310	4012	6887	1435
<i>ischaemic heart disease</i>						
choroby naczyń mózgowych	5140	110,7	2254	2886	4001	1139
<i>cerebrovascular disease</i>						
miażdżycy	1345	29,0	542	803	863	482
<i>arteriosclerosis</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 18 (56). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2009 R. (dok.)**
DEATHS BY CAUSES^a IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
O G Ó Ł E M (dok.) T O T A L (cont.)						
Choroby układu oddechowego <i>Diseases of the respiratory system</i>	2313	49,8	1371	942	1777	536
Choroby układu trawiennego <i>Diseases of the digestive system</i>	2584	55,6	1472	1112	2152	432
w tym choroby wątroby <i>of which liver diseases</i>	1335	28,7	903	432	1144	191
Choroby skóry i tkanki podskórnej <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	6	0,1	4	2	6	–
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	72	1,6	24	48	61	11
Choroby układu moczowo-płciowego <i>Diseases of the genitourinary system</i>	536	11,5	250	286	421	115
Ciąża, poród i połóg <i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>	1	0,0	–	1	–	1
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	202	4,3	123	79	161	41
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies^Δ</i>	146	3,1	88	58	116	30
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	2409	51,9	1279	1130	1915	494
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	3034	65,3	2235	799	2384	650
w tym zamierzone samookaleczenie <i>of which self-inflicted injury</i>	552	11,9	473	79	395	157

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

U w a g a. Ze względu na dwa etapy opracowania kart statystycznych do karty zgonu, po weryfikacji danych może istnieć różnica w liczbie zgonów (i jej składowych) w porównaniu z tablicą bilansową.

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

N o t e. After revision of the data there may occur a difference in the number of deaths compared with the balance table due to the two phases of elaboration of statistical cards to the card of death.

TABL. 19 (57). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
O G Ó Ł E M 2009	344	7,2	205	139	273	71
T O T A L 2010	274	5,7	165	109	213	61
0 dni days	77	1,6	50	27	61	16
1 – 6 days	52	1,1	27	25	39	13
7 – 29 dni days	65	1,4	38	27	50	15
1 miesiąc month	32	0,7	19	13	25	7
2 months	12	0,3	10	2	7	5
3 – 11 miesięcy months	36	0,8	21	15	31	5

TABL. 20 (58). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2009 R.**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczeta females	miasta urban areas	wieś rural areas
O G Ó Ł E M T O T A L	344	7,2	205	139	273	71
Choroby zakaźne i pasożytnicze	5	0,1	2	3	4	1
<i>Infectious and parasitic diseases</i>						
w tym posocznica	3	0,1	1	2	3	–
<i>of which septicaemia</i>						
Nowotwory	2	0,0	1	1	2	–
<i>Neoplasms</i>						
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	3	0,1	2	1	1	2
<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>						
Choroby układu krążenia	3	0,1	1	2	3	–
<i>Diseases of the circulatory system</i>						
Choroby układu oddechowego	10	0,2	4	6	10	–
<i>Diseases of the respiratory system</i>						
w tym zapalenie płuc	9	0,2	4	5	9	–
<i>of which pneumonia</i>						
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	201	4,2	123	78	160	41
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>						
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	102	2,1	59	43	78	24
<i>Congenital anomalies</i> ^Δ						
w tym wrodzone wady serca	39	0,8	25	14	30	9
<i>of which congenital anomalies of heart</i>						
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions</i> ^Δ	8	0,2	7	1	7	1
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	7	0,1	4	3	5	2
<i>Injuries and poisonings by external cause</i>						
Pozostałe przyczyny zgonu	3	0,1	2	1	3	–
<i>Other causes of deaths</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

U w a g a. Ze względu na dwa etapy opracowania kart statystycznych do karty zgonu, po weryfikacji danych może istnieć różnica w liczbie zgonów (i jej składowych) w porównaniu z tablicą bilansową.

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

N o t e. After revision of the data there may occur a difference in the number of deaths compared with the balance table due to the two phases of elaboration of statistical cards to the card of death.

TABL. 21 (59). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED THE BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
O G Ó Ł E M	574	664	712	698	557	T O T A L
w tym dokonane	491	505	468	468	395	of which committed
Miasta ^b	458	536	552	530	419	Urban areas ^b
Wieś ^b	116	125	153	162	135	Rural areas ^b
Wiek samobójców^c						Age of suicidal persons^c
14 lat i mniej		7	5	8	3	14 and less
15 – 19		44	50	29	21	15 – 19
20 – 24		57	65	67	56	20 – 24
25 – 29		75	52	60	51	25 – 29
30 – 34		51	59	60	49	30 – 34
35 – 39		42	62	80	66	35 – 39
40 – 44		54	70	65	55	40 – 44
45 – 49		78	77	68	53	45 – 49
50 – 54		88	83	73	61	50 – 54
55 – 59		58	77	65	49	55 – 59
60 – 64		44	33	47	38	60 – 64
65 – 69		31	21	31	22	65 – 69
70 lat i więcej		34	48	38	28	70 and more

a Usiłowane i dokonane. **b** W podziale na miasto i wieś nie uwzględniono osób o nieustalonym miejscu dokonania zamachu. **c** W podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach.

a Attempted and committed. **b** Data by urban and rural areas exclude cases for which the place of incident is unknown. **c** Data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Katowice.

TABL. 22 (60). **PRZECIĘTNE DALSZĘ TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
		0	15	30	45	60
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2000	69,55	55,53	41,21	27,65	16,44
TOTAL	2005	70,52	56,26	41,90	28,31	17,16
	2009	71,03	56,78	42,43	28,81	17,58
	2010	71,62	57,24	42,87	29,25	18,02
Miasta		71,52	57,17	42,79	29,21	18,10
<i>Urban areas</i>						
Wieś		72,00	57,57	43,19	29,47	17,79
<i>Rural areas</i>						
KOBIECY FEMALES						
OGÓŁEM	2000	77,18	63,07	48,35	33,99	20,97
TOTAL	2005	78,45	64,16	49,35	35,01	22,03
	2009	79,08	64,69	49,91	35,53	22,50
	2010	79,71	65,18	50,38	35,92	22,83
Miasta		79,51	64,97	50,17	35,74	22,75
<i>Urban areas</i>						
Wieś		80,48	66,02	51,21	36,62	23,10
<i>Rural areas</i>						

TABL. 23 (61). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATIONS OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	z wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2009	45173	32081	10377	2715	49970	28668	16953	4349	-4797
TOTAL 2010	46399	33716	10469	2214	51337	29873	17506	3958	-4938
Miasta 2009	31229	22036	6997	2196	40682	23524	13632	3526	-9453
Urban areas 2010	32206	23198	7195	1813	42097	24575	14312	3210	-9891
Wieś 2009	13944	10045	3380	519	9288	5144	3321	823	4656
Rural areas 2010	14193	10518	3274	401	9240	5298	3194	748	4953
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM 2009	9,7	6,9	2,2	0,6	10,8	6,2	3,6	0,9	-1,0
TOTAL 2010	10,0	7,3	2,3	0,5	11,1	6,4	3,8	0,9	-1,1
Miasta 2009	8,6	6,1	1,9	0,6	11,2	6,5	3,8	1,0	-2,6
Urban areas 2010	8,9	6,4	2,0	0,5	11,6	6,8	4,0	0,9	-2,7
Wieś 2009	13,7	9,9	3,3	0,5	9,2	5,1	3,3	0,8	4,6
Rural areas 2010	13,9	10,3	3,2	0,4	9,1	5,2	3,1	0,7	4,9

a Zameldowania. **b** Wymeldowania.

a Registrations. **b** Cancelled registrations.

TABL. 24 (62). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY
WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2009	42458	34532	7926	45621	34532	11089
TOTAL 2010	44185	35961	8224	47379	35961	11418
Miasta 2009	29033	22627	6406	37156	27590	9566
Urban areas 2010	30393	23758	6635	38887	28996	9891
Wieś 2009	13425	11905	1520	8465	6942	1523
Rural areas 2010	13792	12203	1589	8492	6965	1527
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION						
OGÓŁEM 2009	9,1	7,4	1,7	9,8	7,4	2,4
TOTAL 2010	9,5	7,8	1,8	10,2	7,8	2,5
Miasta 2009	8,0	6,2	1,8	10,2	7,6	2,6
Urban areas 2010	8,4	6,6	1,8	10,7	8,0	2,7
Wieś 2009	13,2	11,7	1,5	8,3	6,8	1,5
Rural areas 2010	13,5	12,0	1,6	8,3	6,8	1,5

a Zameldowania. **b** Wymeldowania.

a Registrations. **b** Cancelled registrations.

TABL. 25 (63). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

L A T A Y E A R S WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
O G Ó Ł E M 2000	42883	20608	22275	44498	21466	23032	-1615	-858	-757
T O T A L 2005	44308	20943	23365	47383	22347	25036	-3075	-1404	-1671
2009	42458	19479	22979	45621	21027	24594	-3163	-1548	-1615
2010	44185	20795	23390	47379	22460	24919	-3194	-1665	-1529
0 – 4 lata <i>years</i>	4391	2276	2115	4525	2372	2153	-134	-96	-38
5 – 9	2568	1319	1249	2646	1370	1276	-78	-51	-27
10 – 14	1639	831	808	1766	922	844	-127	-91	-36
15 – 19	1857	846	1011	2012	922	1090	-155	-76	-79
20 – 24	4858	1629	3229	5032	1693	3339	-174	-64	-110
25 – 29	9069	3981	5088	9365	4027	5338	-296	-46	-250
30 – 34	6185	3039	3146	6585	3246	3339	-400	-207	-193
35 – 39	3470	1883	1587	3723	2010	1713	-253	-127	-126
40 – 44	2085	1159	926	2244	1240	1004	-159	-81	-78
45 – 49	1611	875	736	1908	1040	868	-297	-165	-132
50 – 54	1782	907	875	2152	1120	1032	-370	-213	-157
55 – 59	1556	745	811	1923	918	1005	-367	-173	-194
60 – 64	1116	548	568	1403	729	674	-287	-181	-106
65 lat i więcej <i>and more</i>	1998	757	1241	2095	851	1244	-97	-94	-3

a Zameldowania. **b** Wymeldowania.

a Registrations. **b** Cancelled registrations.

TABL. 26 (64). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2010 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2010
End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Kościół Katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	4230522	3731	1151
Starokatolickie Old Catholic			
Kościół Polskokatolicki	2072	5	5
Kościół Starokatolicki Mariawitów	550	2	3
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^c	60175	86	63
Kościół Ewangelicko-Reformowany	80	–	1
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	463	2	5
Kościół Chrześcijan Baptystów	518	7	8
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	2411	10	28
Adwentyści Dnia Siódmego-Poruszenie Reformacyjne	35	4	2
Kościół Boży w Chrystusie	568	21	9
Kościół Zielonoświątkowy	4132	39	24
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	37	6	3
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	422	53	14
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	208	60	10
Urząd Apostolski Jezusa Chrystusa ^d	14	1	1
Nowoapostolski Kościół w Polsce	559	8	5
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich	194	28	1
Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP ^e	800	13	5
Kościół Chrystusowy ^f	35	1	1
Kościół Wolnych Chrześcijan	2042	47	36
Stowarzyszenie Zborów Chrześcijan	360	–	–
Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju	157	11	1
Zbór Stanowczych Chrześcijan	126	7	1
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	231	10	5

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^b Dane dotyczą diecezji: bielsko-żywieckiej, częstochowskiej, sosnowieckiej, gliwickiej i katowickiej. ^c Dane za 2009 r.; dotyczą diecezji katowickiej i cieszyńskiej. ^d Dane za 2005 r. ^e Dane za 2008 r. ^f Dane za 2006 r.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^b Data concern dioceses: bielsko-żywiecka, częstochowska, sosnowiecka, gliwicka and katowicka. ^c Data for 2009; data concern dioceses: katowicka and cieszyńska. ^d Data for 2005. ^e Data for 2008. ^f Data for 2006.

TABL. 26 (64). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2010 R. (dok.)**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2010 (cont.)
End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Protestanckie i tradycji protestanckiej (dok.) Protestant and Protestant-tradition (cont.)			
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	241	22	7
Misja „Centrum Służby Życia”	70	4	1
Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	71	.	2
Zbór w Wodzisławiu Śląskim	105	3	1
Chrześcijańska Wspólnota Ewangeliczna ^e	135	5	1
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ^g	257	3	3
Zbór Ewangelii Łaski	29	1	1
Kościół Pentakostalny w RP	30	6	4
Zbór Ewangeliczny „Jeruzalem” w Żywcu	20	5	1
Ewangeliczny Związek Braterski	40	2	2
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions			
„Szkola Zen Kwan Um” w Polsce	19	1	1
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang	120	–	1
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^h	150	2	1
Inne Other			
Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zarejestrowany Związek Wyznania Świadków Jehowy.....	21388	–	299
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	202	13	–
Lectorium Rosicrucianum	20	–	1
Chrześcijański Kościół „Marantha” w Wiśle	35	4	1
Polski Ewangeliczny Kościół Braterski ^d	57	12	5

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^d Dane za 2005 r. ^e Dane za 2008 r. ^g Dane dotyczą całego kraju. ^h Dane za 2007 r.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^d Data for 2005. ^e Data for 2008. ^g Data concern the country. ^h Data for 2007.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się

w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 2 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynika z charakteru wykonywanej pracy. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od I kwartału 2003 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, w związku z czym nie są w pełni porównywalne z danymi z lat poprzednich.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - a) z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - b) z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is surveyed each week during the course of every quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover members of households absent for period longer than 2 months except for persons whose absence results from the type of their job. The survey does not include institutional households.

Since I quarter 2003 results of the LFS are generalized on the basis of balances of the population compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2002. Due to this fact, the data are not fully comparable with results from previous years.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is job, i.e., performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) among the **employed**, are included all persons aged 15 and more who within the surveyed week:

- performed for at least one hour any work generating pay or income, i.e. were employed as a paid employee, worked on own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside of agriculture or assisted (without wages and salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business beyond agriculture;
- had work but did not perform it:
 - a) due to illness, maternity leave or vacation,
 - b) due to other reasons, but the break in employment did not exceed 3 months and since 2006 exceeded 3 months and concerned persons who were paid employees and during that period received at least 50% of the hitherto wages and salaries.

2) **bezrobotni** to osoby w wieku 15-74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe ją podjąć w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

2) **unemployed persons** are persons aged 15-74, who within the period of the surveyed week did not work, actively sought work and were available for work within two weeks after the surveyed week.

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin work within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** is calculated as the relation of the unemployed persons (total or in a given group) to economically active population aged 15 or more (total or in a given group).

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item “total”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań włości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego,
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych; z pewnymi wyłączeniami w latach 2002 – 2009, patrz ust. 5.
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą,

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.e., in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employed persons** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, call-up, appointment, election) or service relation,
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land; with certain exclusions in years 2002 – 2009, see item 5.
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g., self-employed professionals,
- 3) outworkers;

- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII – będące składową pracujących w gospodarce narodowej – do 2001 r. wyznaczono na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 1996 r.; w latach 2002–2009 na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002; w 2010 r. na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2002–2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących wyłącznie na własne potrzeby;
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących wyłącznie lub głównie na własne potrzeby;
- 2) w 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi wyłącznie lub głównie na własne potrzeby).

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie w 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, other co-operatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' co-operatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employed persons as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data on persons employed on private farms in agriculture as of 31 XII – being the component of employed persons in the national economy – till 2001 were estimated with the use of Agricultural Census 1996, and in years 2002–2009 on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2002 and Agricultural Census 2002, in 2010 on the basis of the results of the Agricultural Census 2010,

Persons employed on private farms include persons conducting agricultural activity:

- 1) in years 2002–2009 excluding persons working:
 - a) on private farms with area over 1 ha of agricultural land producing exclusively for own needs,
 - b) on private farms with area up to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing exclusively or mainly for own needs;
- 2) in 2010 including persons working on private farms independently of the area of the farm and designation of agricultural production (including those producing exclusively or mainly for own needs).

Data on persons employed on private farms in agriculture in 2010 are not fully comparable with those for previous years.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych,
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleciennodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących według stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

11. **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nie obsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

12. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i również rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

13. Dane w tabl. 5 – 12 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidual-

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

- 1) **the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees,
- 2) **the average paid employment** – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. **Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.

8. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents maintaining entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of 31 XII, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.

11. **Job vacancies** are workplaces formed as a result of labour turnover, or places newly created in relationship to which the following three conditions were fulfilled:

- 1) jobs as of the reporting day were in fact not filled,
- 2) the employer made efforts to find persons willing to undertake the job,
- 3) in case of finding appropriate candidates, the employer would be ready to hire these persons immediately.

Newly created jobs are workplaces formed as a result of e.g. organizational changes, enwidening or change of the profile of activity. In newly created units all workplaces are at the same time newly created jobs.

12. In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and kind of activity, however in other tables – by seat of management of enterprise (unit).

13. Data presented in tables 5 – 12 do not include: foundations, associations and other social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, private

nych, duchownych. Dane w tablicach 5 – 10, 12 nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

14. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. również sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitacyjne.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym pracodawca udzielił urlopu zgodnie

z postanowieniami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 XII 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. Nr 230, poz. 2291).

Bezrobocie

1. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonywającą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych (lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły), lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania

farms, clergy. Data in tables 5 – 10, 12 do not include economic entities employing not more than 9 persons.

14. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, and since 2009 seasonal and temporary employees as well. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires (terminations) decreased by the number of persons returning to work from child-care leave, and till 2008 from leave without pay, or the number of persons granted child-care leave, and till 2008 from leave without pay in the surveyed period to the number of full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees) as of 31 XII the previous year.

Persons **taking child-care leave** include persons (mothers as well as other persons authorized to care for the child), to whom the employer has granted leave in accordance with the regulations of the decree on detailed conditions of granting child-care leave of the Minister of Economy, Labour and Social Policy, dated 16 XII 2003 (Journal of Laws No. 230, item 2291).

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments) are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service or any other work providing earnings (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extracurriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in the evening, weekend, and extra curriculum education system, looking for

(stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- 1) ukończyła 18 lat;
- 2) kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna – 65 lat;
- 3) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkolniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobiera: nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- 4) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samodzielnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych;
- 5) nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- 6) nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej albo nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- 7) nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;
- 8) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- 9) nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;
- 10) nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- 11) nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie lub staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. również młodocianego absolwenta oraz osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego oblicza się jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych do

employment or other kind of paid work and registered in a local labour office, appropriate for his/her permanent stay, if he/she fulfilled, i.e. the following conditions:

- 1) *is aged 18 or more;*
- 2) *is aged less than 60 (women) or less than 65 (men);*
- 3) *did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, pension due to training, social-welfare pension exceeding half of minimal remuneration for work or after termination of employment or other work providing earnings or termination of non-agricultural economic activity does not receive: a pre-retirement benefit, or pre-retirement allowance, a rehabilitation benefit, a sick or maternity benefit or a benefit in the amount of maternity benefit,*
- 4) *is not the owner or holder (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;*
- 5) *is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;*
- 6) *is not in possession of an entry to the register's rolls of economic activity or is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision, excluding social insurance of farmers;*
- 7) *is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence;*
- 8) *does not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work, excluding income generated from interests or other income from cash gathered on bank accounts;*
- 9) *does not receive, on the basis of the regulations concerning social welfare, a permanent social benefit;*
- 10) *does not receive on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to the unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving;*
- 11) *does not receive training allowance after the termination of employment.*

Since 1997 among the unemployed is not included person undergoing training, an internship with the employer as well as since 1 VI 2004 also juvenile school-leaver and person undergoing a job occupational training.

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. Registered unemployment rate is presented including employed in individual agriculture, which is a component of civil population economically

2001 r. – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2002-2009 – wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, za 2010 r. – wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Dane za 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy oraz sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w przypadku poszkodowanych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie rejestrowane przez oddziały KRUS dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy traktuje się wypadek, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

active, estimated till 2001 on the basis of the results of Agricultural Census 1996, in years 2002-2009 results of the National Population and Housing 2002 and National Agricultural Census 2002, for 2010 – results of the National Agricultural Census 2010. Data for 2010 are not fully comparable with those for previous years.

Work conditions

1. Information regarding accidents at work also includes accidents considered equal to accidents at work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data were compiled on the basis of statistical reports of accidents at work as well as on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) in cases of persons injured on private farms in agriculture.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

Accidents at work on private farms in agriculture registered by branches of the ASIF are related only to those accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within the given year.

An **accident at work** is a sudden event resulting in the injury of a person, caused by an outside factor, which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- during or in connection with an employee performing normal tasks, orders of superiors, tasks in the interest of the company (including employee initiated),
- while an employee is at the disposal of the employer or while travelling between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is the result of work relations.

Accidents considered equal to accidents at work include accidents, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employed had such accident:

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe,
- wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,
- pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie,
- sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej,
- odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium,
- wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni,
- wykonywanie lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług,
- wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej,
- wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi,
- odbywania zastępczych form służby wojskowej,
- nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według wydarzeń je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance from a given title during:

- practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship,
- performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions,
- carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries,
- serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland,
- undergoing – on the basis of appointment issued by the powiat labour – office training, or professional preparation at workplace by a person receiving scholarship,
- performance of work or cooperation, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives,
- performance of work or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services,
- performance of ordinary activities connected with conducting or co-operation at conducting non-agricultural economic activities,
- performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergyman,
- serving supplementary forms of military service,
- education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships,

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of accident.

4. Accidents at work are classified, i.e., according to the events which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.

5. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości;

1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane oraz pozostałego sprzątania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

6. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy. Choroby zawodowe w 2010 r. podaje się zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869).

7. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” – „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

5. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports;

1) data concern persons: employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);

2) data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

6. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work. Occupational diseases in 2010 are presented in concordance with the regulation of the Council of Ministers dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No. 105, item 869).

7. Detailed explanations and information concerning work conditions are presented in the CSO's publications "Accidents at Work" and "Working Conditions" from series "Information and statistical papers".

TABL. 1 (65). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010				SPECIFICATION	
	przeciętne roczne annual averages	kwartały quarters					
		I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	3791	3875	3807	3947	3857	3891	POPULATION in thous.
Mężczyźni	1794	1828	1791	1861	1813	1849	Men
Kobiety	1997	2047	2016	2085	2045	2042	Women
Aktywni zawodowo w tys.	1991	2049	2000	2098	2033	2066	Economically active persons in thous.
mężczyźni	1084	1108	1075	1135	1095	1127	men
kobiety	906	941	924	964	938	939	women
Pracujący	1856	1863	1809	1923	1834	1885	Employed persons
mężczyźni	1021	1020	981	1050	1006	1043	men
kobiety	836	843	828	873	827	843	women
Bezrobotni	134	187	191	176	199	181	Unemployed persons
mężczyźni	64	88	95	84	89	85	men
kobiety	70	98	96	91	110	96	women
Bierni zawodowo w tys.	1801	1826	1807	1848	1824	1825	Economically inactive persons in thous.
Mężczyźni	710	720	716	727	717	721	Men
Kobiety	1091	1106	1091	1121	1107	1104	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ							ACTIVITY RATE
w %	52,5	52,9	52,5	53,2	52,7	53,1	in %
mężczyźni	60,4	60,6	60,0	61,0	60,4	61,0	men
kobiety	45,4	46,0	45,8	46,2	45,9	46,0	women
Miasta	53,5	53,7	53,8	54,6	53,0	53,6	Urban areas
Wieś	48,7	49,8	48,3	48,3	51,6	51,4	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA							EMPLOYMENT RATE
w %	49,0	48,1	47,5	48,7	47,5	48,4	in %
mężczyźni	56,9	55,8	54,8	56,4	55,5	56,4	men
kobiety	41,9	41,2	41,1	41,9	40,4	41,3	women
Miasta	49,7	48,8	48,4	50,1	47,8	48,8	Urban areas
Wieś	46,0	45,5	44,6	44,0	46,8	47,2	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	6,7	9,1	9,6	8,4	9,8	8,8	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	5,9	7,9	8,8	7,4	8,1	7,5	men
kobiety	7,7	10,4	10,4	9,4	11,7	10,2	women
Miasta	7,0	9,3	10,0	8,3	9,9	8,9	Urban areas
Wieś	5,7	8,6	7,7	8,9	9,3	8,3	Rural areas

^a Dane uogólnione na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r., patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. Dane według wieku liczone są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

^a Data generalized on the basis of the balance of population compiled using the results of the National Population Census 2002, see general notes to the chapter, item 1. Data by age are calculated basing on the exact date of birth.

TABL. 2 (66). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2010 R.**
*ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2010*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Popula- tion	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Eco- nomi- cally inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej Activity rate	Wskaż- nik za- trudnie- nia Em- ployment rate	Stopa bezro- bocia Unem- ployment rate
		ogółem total	pracu- jący em- ployed	bezro- botni unem- ployed				
		w tys. in thous.					w % in %	
O G Ó Ł E M ^a TOTAL ^a	3891	2066	1885	181	1825	53,1	48,4	8,8
Według wieku By age								
w tym w wieku produkcyjnym ^b of which of working age ^b	2923	2037	1856	180	887	69,7	63,5	8,8
15 – 24 lata	546	171	131	39	375	31,3	24,0	22,8
25 – 34	727	634	576	58	93	87,2	79,2	9,1
35 – 44	610	528	501	28	81	86,6	82,1	5,3
45 – 54	694	513	476	37	181	73,9	68,6	7,2
55 lat i więcej and more	1314	220	201	19	1094	16,7	15,3	8,6
Według poziomu wykształcenia By educational level								
Wyższe Tertiary	741	600	575	25	141	81,0	77,6	4,2
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	948	595	540	55	353	62,8	57,0	9,2
Średnie ogólnokształcące General secondary	379	175	156	19	204	46,2	41,2	10,9
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	1111	605	544	61	506	54,5	49,0	10,1
Gimnazjalne, podstawowe , niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego Lower secondary, primary incomplete primary and without school education	712	91	71	20	621	12,8	10,0	22,0

a Dane uogólnione na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r., patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. Dane według wieku liczone są w oparciu o dokładną datę urodzenia. **b** Mężczyźni 18 – 64 lata, kobiety 18 – 59 lat.

a Data generalized on the basis of the balance of population compiled using the results of the National Population Census 2002, see general notes to the chapter, item 1. Data by age are calculated basing on the exact date of birth. **b** Men aged 18 – 64, women aged 18 – 59.

TABL. 3 (67). **PRACUJĄCY^a W GOSPODARCE NARODOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a IN THE NATIONAL ECONOMY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2009				2010			
	ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women	ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women
OGÓŁEM TOTAL	1592668	480366	1112302	707416	1637275	466283	1170992	728562
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	69032	1764	67268	32458	102514	1707	100807	51714
Przemysł <i>Industry</i>	490696	156193	334503	129197	488654	145107	343547	128837
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	117983	110481	7502	11916	113772	102309	11463	11696
przetwórstwo przemysłowe ... <i>manufacturing</i>	327644	16722	310922	106511	330204	14514	315690	106391
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	22763	15750	7013	5131	22036	15190	6846	4980
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	22306	13240	9066	5639	22642	13094	9548	5770
Budownictwo <i>Construction</i>	112902	2300	110602	12106	112127	2377	109750	11654
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	270948	1090	269858	145099	275436	970	274466	146625
Transport i gospodarka maga- zynowa <i>Transportation and storage</i>	91117	37362	53755	24808	93009	36046	56963	24560
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	32262	998	31264	20924	28623	952	27671	18553
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	24196	1337	22859	8808	24080	1373	22707	8191
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa <i>Financial and insurance acti- vities</i>	36904	4919	31985	25494	37140	4715	32425	25293
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	25368	6267	19101	13708	25842	6281	19561	13662
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	55536	7963	47573	27038	56419	7793	48626	27328
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	56141	3300	52841	22633	63589	3282	60307	25556

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; patrz uwagi ogólne do działu ust. 2 i 5.

^a By actual workplace, see general notes to the chapter, item 2 and 5.

TABL. 3 (67). **PRACUJĄCY^a W GOSPODARCE NARODOWEJ (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a IN THE NATIONAL ECONOMY (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2009				2010			
	ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women	ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne <i>Public administration and de- fence; compulsory social secu- rity</i>	61453	61289	164	40787	62590	62421	169	41585
Edukacja <i>Education</i>	125307	116815	8492	99177	125392	116484	8908	99257
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna <i>Human health and social work activities</i>	95326	65145	30181	77907	96637	62800	33837	78763
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recrea- tion</i>	20772	13422	7350	12680	21032	13819	7213	12749
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	24708	202	24506	14592	24191	156	24035	14235

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; patrz uwagi ogólne do działu ust. 2 i 5.

^a By actual workplace, see general notes to the chapter, item 2 and 5.

TABL. 4 (68). **PRACUJĄCY WYŁĄCZNIE LUB GŁÓWNI W GOSPODARSTWACH ROLNYCH^a**
W CZERWCU 2010 R.
PERSONS EMPLOYED EXCLUSIVELY OR MAINLY ON AGRICULTURAL
HOLDINGS^a IN JUNE 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		W gospodarstwach indywidualnych On private farms in agriculture			W gospodarstwach osób praw- nych – pra- cownicy ^b najemni stali <i>In farms of legal persons - permanent paid employees^b</i>
	ogółem grand total	w tym kobiety of which women	razem total	rodzinna siła robocza ^c owners, family labour force ^c	pracownicy najemni stali permanent paid employees ^b	
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS						
OGÓŁEM TOTAL	97,9	50,7	96,7	93,3^d	3,4	1,2
W ODSETKACH IN PERCENT						
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w gospodarstwach o powierz- chni użytków rolnych: <i>in farms with agricultural land area of:</i>						
Do 1,00 ha <i>Up to 1,00 ha</i>	28,9	30,3	28,7	29,0	21,9	40,8
1,01 – 1,99	18,5	19,0	18,7	19,0	11,0	2,9
2,00 – 4,99	25,3	25,6	25,5	25,6	25,2	2,1
5,00 – 9,99	14,3	13,7	14,4	14,6	10,5	1,0
10,00 – 14,99	5,1	4,6	5,1	5,1	6,3	2,1
15,00 – 19,99	2,2	1,9	2,2	2,2	1,0	5,1
20,00 – 49,99	3,8	3,5	3,8	3,5	12,6	8,2
50,00 ha i więcej and more	2,0	1,3	1,5	1,2	11,5	37,8

a Na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego. **b** Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). **c** Właściciele, współwłaściciele i dzierżawcy, łącznie z pomagającymi członkami rodzin. **d** Z tego w gospodarstwach indywidualnych pracowało wyłącznie 85,6% osób, a głównie – 14,4%.

a On the basis of the Agricultural Census. **b** On the basis of employment agreement (written or verbal). **c** Owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers. **d** Of which 85,6% persons were exclusively employed on private farms, while 14,4% were mainly employed.

TABL. 5 (69). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wykonujące pracę nakładczą outworkers	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners in- cluding gratui- tously contrib- uting family work- ers
OGÓŁEM	2000	1160839	1144276	701	12920
TOTAL	2005	1031396	1018370	369	9873
	2009	1076125	1063428	273	9893
	2010	1078500	1065404	280	10514
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		4581	3435	—	79
Przemysł Industry		446035	442540	189	3299
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		116527	116499	—	28
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		291046	287634	189	3216
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		17994	17994	—	—
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		20468	20413	—	55
Budownictwo Construction		69020	67482	4	1503
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		103286	100150	21	3058
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		39481	38997	—	484
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		12384	11889	—	495
Informacja i komunikacja Information and communication		10483	10350	—	133
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		22209	21016	—	53
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		19420	19372	—	48
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		27348	26957	—	391

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 5 (69). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wykonujące pracę nakładczą outworkers	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners in- cluding gratui- tously contribut- ing family work- ers
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ... Administrative and support service activities	39923	39553	66	304
Edukacja Education	120180	120109	–	71
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	82172	81724	–	448

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 6 (70). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2009				2010			
	ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women	ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women
O G Ó Ł E M	1076125	451028	625097	470424	1078500	435300	643200	472119
TOTAL								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4433	1280	3153	1345	4581	1255	3326	1347
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	446689	154943	291746	116750	446035	142663	303372	116630
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie	119850	115541	4309	12331	116527	104601	11926	12130
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe	288344	15574	272770	95557	291046	14235	276811	95428
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	18515	11065	7450	3707	17994	10788	7206	3677
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	19980	12763	7217	5155	20468	13039	7429	5395
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo	68059	2890	65169	7559	69020	2345	66675	7718
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	101869	836	101033	50494	103286	754	102532	51839
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa	37371	10413	26958	7050	39481	10081	29400	7709
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	11608	1257	10351	8070	12384	1214	11170	8405
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja	10550	834	9716	4095	10483	970	9513	4072
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	24721	4829	19892	18459	22209	4821	17388	16942
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	19882	6304	13578	11164	19420	6231	13189	10714
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	28564	6692	21872	12593	27348	6334	21014	12271
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	38546	3983	34563	13734	39923	3417	36506	14779
<i>Administrative and support service activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	61347	61237	110	40640	62175	62057	118	41334
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja	120586	116906	3680	96652	120180	116512	3668	96551
<i>Education</i>								

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 6 (70). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2009				2010			
	ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women	ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	82412	65133	17279	68970	82172	62783	19389	68745
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	16501	13226	3275	11212	16782	13589	3193	11312
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	2987	265	2722	1637	3021	274	2747	1751

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 7 (71). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

SEKCJE	2005	2007	2008	2009	2010	SECTIONS
O G Ó Ł E M	984730	1033058	1074756	1051740	1045346	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3512	3660	3235	3090	3090	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	425616	446912	463173	444268	440604	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	124652	119128	119627	120779	119006	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	261316	289143	305264	285575	283315	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	21738	20167	19236	18551	18205	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	17910	18474	19046	19364	20078	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	55850	60674	64094	65050	64288	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	84263	91750	102710	98831	97772	<i>Trade; repair of motor vehicles</i>
Transport i gospodarka magazynowa	42812	48248	50008	36676	38604	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	7574	7887	9861	10179	10627	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	10645	12810	10369	10311	9498	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	19069	19538	20331	23240	20293	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	19284	18815	18706	18392	17820	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	19094	21073	25679	27723	26646	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	30701	32773	35054	34240	37013	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	54702	56474	57865	60590	61491	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	119381	117841	116513	119254	118017	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	77720	78879	79772	81657	81032	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	12601	13725	15091	15618	15907	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	1906	1999	2295	2622	2644	<i>Other service activities</i>

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki; bez zatrudnionych poza granicami kraju.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit; excluding persons employed abroad.

TABL. 8 (72). **PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a**
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	1057096	454343	118445	62064
TOTAL	934076	394973	84294	49048
2005	983092	418328	80336	47131
2009	986410	419640	78994	47291
2010				
sektor publiczny	401732	209719	33567	22678
public sector				
sektor prywatny	584678	209921	45427	24613
private sector				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2919	784	516	197
Przemysł	429743	109026	12797	6405
Industry				
górnictwo i wydobywanie	116256	12080	243	46
mining and quarrying				
przetwórstwo przemysłowe	276169	88481	11465	5766
manufacturing				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	17825	3592	169	85
electricity, gas, steam and air condition- ing supply				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	19493	4873	920	508
water supply; sewerage, waste management and remediation activities				
Budownictwo	63610	6380	3872	953
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	91600	44672	8550	5956
Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
Transport i gospodarka magazynowa	37722	7044	1275	516
Transportation and storage				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	9209	6351	2680	1821
Accommodation and catering ^Δ				
Informacja i komunikacja	9212	3544	1138	504
Information and communication				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	19082	14582	1934	1458
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	16736	9440	2636	1259
Real estate activities				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	24933	11111	2024	993
Professional, scientific and technical activities				

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 8 (72). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
Administrowanie i działalność wspierająca ^a <i>Administrative and support service activities</i>	32044	11263	7509	3362
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	59645	39909	2528	1425
Edukacja <i>Education</i>	99489	82011	20620	14500
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	74425	63076	7299	5393
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	13698	9195	3073	2112
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	2343	1252	543	437

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 9 (73). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a**
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejmują- cy pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę persons changing work	powraca- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b persons returning from child- -care lea- ves ^b	
OGÓŁEM 2000	203117	74325	20826	118686	5421	18,0
TOTAL 2005	192570	66878	25725	108575	3501	20,8
..... 2009	172349	65828	22447	93869	3367	16,9
..... 2010	194626	72666	21657	155960	3366	19,5
sektor publiczny public sector	29228	15421	5437	21188	1017	6,9
sektor prywatny private sector	165398	57245	16220	134772	2349	28,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	651	109	100	521	2	22,1
Przemysł Industry	61172	16779	7880	48493	1128	13,9
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	5693	393	1148	4169	20	4,7
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	52174	15719	6311	41595	1067	18,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	604	131	62	483	11	3,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2701	536	359	2246	30	13,7
Budownictwo Construction	20494	1086	1894	17844	61	32,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	21765	9770	2978	17183	421	23,2

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; od 2009 r. z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki. ^b Od 2009 r. bez
powracających z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic
entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.
^b From 2009 excluding persons, returning from leaves without pay.

TABL. 9 (73). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a (cd.)**
HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in % kobiety women
		kobiety women	podejmu- jący pier- wszą pracę persons starting work for the first time	kobiety women	podejmu- jący pier- wszą pracę persons starting work for the first time	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	9968	1583	610	9024	94	26,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3117	1816	505	2339	62	33,5
Informacja i komunikacja Information and communication	1957	769	428	1411	35	21,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	4138	2805	481	3140	219	20,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1987	834	240	1620	33	11,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	3957	1762	730	2908	85	15,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	42407	18999	1607	34994	197	143,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	5776	3271	1212	4146	282	9,3
Edukacja Education	6626	5135	1099	4453	289	6,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	8028	6466	1436	5982	363	10,2

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees; till 2008 excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing not more than 9 persons see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 9 (73). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a (dok.)**
HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem <i>Of total number</i>				Współ- czynnik przyjęć w % <i>Hire rate in % kobiety women</i>
		kobiety women	podjemu- jący pier- wszą pracę <i>persons starting work for the first time</i>	kobiety women	podjemu- jący pier- wszą pracę <i>persons starting work for the first time</i>	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2044	1295	419	1445	93	14,5
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	539	187	38	457	2	22,1

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees; including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 10 (74). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an in- ability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b taking child- -care leaves ^b	
				przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
OGÓŁEM	2000	249579	91853	65908	28101	17671	7585	22,0
TOTAL	2005	170575	61628	28237	23046	14635	5373	18,2
	2009	185620	66026	40288	18947	12313	4391	18,1
	2010	192695	71674	37284	17320	12771	4035	19,2
sektor publiczny		35167	16104	4931	1591	8298	1131	8,4
public sector								
sektor prywatny		157528	55570	32353	15729	4473	2904	26,9
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		661	135	92	38	32	6	22,3
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		62945	16973	11999	5538	8548	1124	14,4
Industry								
górnictwo i wydobywanie		9386	618	448	109	5743	36	7,8
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		49873	15676	10819	5183	2201	1044	17,9
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w ener- gię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		939	191	90	33	342	16	5,1
electricity, gas, steam and air condi- tioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		2747	488	642	213	262	28	13,9
water supply; sewerage, waste management and remediation ac- tivities								
Budownictwo		20037	1057	3023	2078	713	256	31,3
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		22423	10372	5456	3460	317	660	23,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		8936	1516	1699	1014	529	83	24,1

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; od 2009 r. z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki. **b** Od 2009 r. bez
powracających z urlopów bezpłatnych.

a Data concern full-time paid employees; from 2009 including seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.
b From 2009 excluding persons returning from leaves without pay.

TABL. 10 (74). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an in- ability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b taking child- -care leaves ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	2988	1847	430	526	23	69	32,0
Informacja i komunikacja Information and communication	1742	612	383	334	40	37	18,9
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa Financial and insurance activities	3717	2586	434	481	54	253	18,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	2138	1000	431	173	165	54	12,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	4521	1752	1337	643	142	98	17,3
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ Administrative and support service activities	40219	18163	8632	1331	328	257	135,5
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	4950	2648	191	309	675	316	7,9
Edukacja Education	6320	4679	669	452	672	327	6,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work acti- vities	8584	6857	2116	640	442	361	11,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	1879	1238	273	198	78	130	13,0
Pozostała działalność usługowa Other service activities	635	239	119	105	13	4	26,0

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees; including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 11 (75). **MIEJSCA PRACY WOLNE I NOWO UTWORZONE**
JOB VACANCIES AND NEWLY CREATED JOBS

MIEJSCA PRACY	2009	2010	JOBS
	w tys.	in thous.	
Wolne (stan w dniu 31 XII)	6,7	7,2	Vacances (as of 31 XII)
w tym nowo utworzone	1,3	1,4	<i>of which vacancies – newly created jobs</i>
W tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób	3,8	3,5	<i>Of which in entities employing more than 9 persons</i>
Nowo utworzone ^a	67,6	70,8	Vacancies – newly created jobs^a
W tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób	36,4	37,7	<i>Of which in entities employing more than 9 persons</i>

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 12 (76). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół of total number – school leavers			
				wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and secondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational
OGÓŁEM	2000	18488	8439	5094	6094	1840	5460
TOTAL	2005	22644	9120	7258	7508	2564	5314
	2009	18476	8182	6151	4720	2419	5186
	2010	17254	7227	6080	4604	2585	3985
sektor publiczny		4641	2537	2683	1217	406	335
public sector							
sektor prywatny		12613	4690	3397	3387	2179	3650
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		67	22	31	24	1	11
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		6522	1775	1441	2063	760	2258
Industry							
górnictwo i wydobywanie		975	27	192	651	12	120
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		5197	1628	1118	1337	713	2029
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		58	17	37	14	1	6
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja		292	103	94	61	34	103
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		1295	118	279	355	132	529
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych		2078	933	491	696	499	392
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		433	131	124	102	85	122
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia		324	201	62	111	77	74
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		379	114	281	47	46	5
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Finansial and insurance activities		407	292	260	64	81	2
Real estate activities							
Obsługa rynku nieruchomości		197	107	82	49	41	25
Real estate activities							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; od 2009 r. z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees; from 2009 including seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 12 (76). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a (dok.)**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół of total number – school leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and secondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	651	288	429	101	86	35
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1363	581	187	416	406	354
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1011	648	622	190	134	65
Edukacja <i>Education</i>	907	764	746	75	60	26
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1308	1043	929	234	95	50
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	291	203	115	70	82	24
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	21	7	1	7	–	13

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees; including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 13 (77). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
**REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL
AS JOB OFFERS**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	259790	281280	168425	181198	Registered unemployed persons
mężczyźni	109402	121897	78522	83029	men
kobiety	150388	159383	89903	98169	women
Oferty pracy	842	2695	3886	4147	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	309	104	43	44	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	26,7	26,1	20,3	19,8	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	10,0	4,8	4,3	3,6	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	15,1	11,3	18,5	15,3	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy 12 miesięcy i dłużej	39,2	49,3	20,0	23,6	Staying out of work 12 months and more
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a	12,9	15,5	9,4	10,0	Registered unemployment rate ^a

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2.

^a See general notes to the chapter, item 2.

TABL. 14 (78). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI ^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	269990	312040	339875	333741	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	130638	152701	170125	167803	Women
Dotychczas niepracujący	82614	108580	85108	79442	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	29023	7536	11048	8943	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	220453	340464	294198	320968	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	104342	164778	153293	159537	Women
Z tytułu podjęcia pracy	95821	141869	101806	117201	Received jobs

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 15 (79). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAZU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,

DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2009		2010	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
O G Ó Ł E M T O T A L								
O G Ó Ł E M T O T A L	259790	150388	281280	159383	168425	89903	181198	98169
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	83667	46218	59769	33166	35195	19382	35895	20302
25 – 34	63818	40643	77172	47422	48425	28219	53215	31710
35 – 44	63193	38063	58711	35036	30480	17131	33499	18818
45 – 54	44268	24170	70548	38898	37990	20195	38976	20680
55 lat i więcej and more	4844	1294	15080	4861	16335	4976	19613	6659
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	7114	4482	15907	10372	18126	11539	20778	13594
Policealne oraz średnie zawodowe Post-secondary as well as vocational secondary	55273	37160	61244	39316	39418	22986	41781	25114
Średnie ogólnokształcące General secondary	15724	13160	19126	14770	16078	11361	17205	12187
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	93900	46430	91568	45448	47578	20736	50889	22573
Gimnazjalne ^a , podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary ^a , primary and incomplete primary	87779	49156	93435	49477	47225	23281	50545	24701
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{bc} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^{bc}								
3 miesiące i mniej 3 months and less	61426	27229	62202	28930	64611	30955	67086	33189
3 – 6	44544	24729	38180	20963	36199	19615	36764	20778
6 – 12	52079	28801	42194	22965	33867	18510	34618	19386
12 – 24	55675	34151	44535	25753	17714	10734	27543	15715
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	46066	35478	94169	60772	16034	10089	15187	9101

a Od 2002 r. **b** Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. **c** Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a Since 2002. **b** From the date of registering in a labour office. **c** Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 15 (79). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,

DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2009		2010	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG STAŻU PRACY ^d BY WORK SENIORITY ^d								
Bez stażu pracy No work seniority	69310	42833	73450	45491	34223	21101	35806	22113
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej 1 year and less	41830	23808	39090	22420	26689	15302	29139	16910
1 – 5	39120	22076	45324	24548	34147	17757	37464	20159
5 – 10	33468	19998	36735	21442	20697	11120	22799	12438
10 – 20	47298	28301	47339	27692	25367	13229	27045	14109
20 – 30	27167	13310	34068	16714	20464	9193	21434	9814
powyżej 30 lat more than 30 years	1597	62	5274	1076	6838	2201	7511	2626

^d Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby o stażu pracy 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

^d Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 1–5 persons with work seniority from 1 year and 1 day to 5 years were included.

TABL. 16 (80). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY**
EXPENDITURES OF THE LABOUR FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>				w odset- kach <i>in</i> <i>percent</i>	
O G Ó Ł E M	665,0	478,0	662,2	827,2	100,0	T O T A L
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	242,8	266,9	243,4	296,7	35,9	<i>Unemployment benefits</i>
Programy na rzecz promocji zatrudnienia	.	189,3	385,4	492,8	59,6	<i>Programs for employment promotion</i>
w tym:						<i>of which:</i>
koszty szkoleń	9,4	23,3	45,5	32,7	4,0	<i>costs of trainings</i>
prace interwencyjne	9,3	10,3	7,5	9,5	1,1	<i>intervention works</i>
roboty publiczne	7,4	22,5	16,8	28,3	3,4	<i>public works</i>

TABL. 17 (81). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym w wypadkach Of which in				Z licz- by ogół- tem – w wypad- kach cięż- kich Of total number – in serious accidents	SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal accide- nts	powodujących niezdolność do pracy accidents resulting in an inability to work				
			1 – 3 dni days	4 – 20	21 dni i wię- cej days and more		
OGÓŁEM 2009 2010	13460 13802	72 64	133 135	3988 3999	8558 8845	113 108	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	58	–	–	11	47	1	Agriculture, forestry and fish- ing
Przemysł	6852	24	53	1874	4636	54	Industry
górnictwo i wydobywanie	2031	15	8	214	1785	17	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	4313	7	40	1514	2519	30	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz,Δ parę wodną i gorącą wodę	179	1	2	42	128	3	electricity, gas, steam and air conditioning sup- ply
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja Δ	329	1	3	104	204	4	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1534	20	12	354	1113	24	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ	1445	2	20	575	775	9	Trade; repair of motor vehiclesΔ
Transport i gospodarka magazynowa	818	10	5	181	590	8	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia Δ	152	1	3	71	70	1	Accommodation and cateringΔ
Informacja i komunikacja	54	–	–	23	27	1	Information and communica- tion
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	90	–	1	36	40	–	Financial and insurance ac- tivities
Obsługa rynku nieruchomości Δ	193	–	2	63	114	1	Real estate activities
Działalność profesjonalna, na- ukowa i techniczna	232	1	4	82	126	2	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca Δ	423	1	10	132	259	3	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	365	–	5	122	192	–	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	552	2	5	184	296	2	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	863	2	12	245	453	2	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	116	1	2	32	71	–	Arts, entertainment and rec- reation
Pozostała działalność usługowa	55	–	1	14	36	–	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 18 (82). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnic- two, leś- nictwo, łó- wiewstwo i rybacz- two agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- porta- tion and storage	opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna human health and social work acti- vities	
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY EVENTS CAUSING INJURY									
OGÓŁEM	2000	14913	122	8180	5138	1921	1137	916	949
TOTAL	2005	12404	121	6358	4318	1265	1043	764	831
	2009	13460	61	7122	4457	1518	1239	829	776
	2010	13802	58	6852	4313	1534	1445	818	863
w tym: of which:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi		484	1	276	220	50	37	20	20
Contact with electricity, temperature, harmful preparations and chemical substances									
w tym kontakt z płomieniem lub gorącym/płonącym objek- tem/środowiskiem		176	–	113	101	10	11	6	10
of which contact with flames or hot/burning object/environment									
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie Drowning, burying, locking		25	1	14	7	8	1	1	–
w tym zakopanie, zasypianie ciałem stałym		12	1	4	2	7	–	–	–
of which burying, covering up with solid body									
Zderzenie z/uderzenie w nierucho- my obiekt		3341	13	1348	809	399	347	277	231
Colliding/hitting stationary object									
Uderzenie przez obiekt w ruchu		3782	13	2274	1195	485	395	167	83
Collision with object in motion									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		2119	10	1162	976	212	294	85	112
Contact with sharp, rough, coarse object									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym		1178	2	676	628	83	221	24	44
of which with sharp object (knife, blade etc.)									
Uwięzienie, zmiżdżenie		917	6	619	441	92	93	29	11
Incarceration, crush									
Obciążenie fizyczne lub psychiczne Physical or mental pressure		1517	6	646	381	156	167	103	153
w tym obciążenie układu mięśni- owo- szkieletowego		1321	6	573	326	136	145	95	132
of which overpressure of the locomotor system									

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 18 (82). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnic- two, leś- nictwo, łó- wiewstwo i rybacz- two agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- porta- tion and storage	opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna human health and social work acti- vities
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) EVENTS CAUSING INJURY (cont.)								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	237	3	37	13	10	12	37	57
Act of aggression – human or animal								
Inne wydarzenia	1331	5	460	258	116	89	97	193
Other events								
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
OGÓŁEM 2000	28010	197	16228	9594	3895	1956	1633	1440
TOTAL 2005	24296	216	13184	8738	2765	1988	1467	1259
..... 2009	27690	113	15563	9378	3416	2355	1654	1209
2010	28149	88	14962	9031	3333	2805	1781	1300
Niewłaściwy stan czynnika material- nego	2384	10	1298	846	328	199	192	87
Inappropriate condition of material objects/agents								
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organization of:								
pracy	1600	7	987	597	243	120	79	36
work								
stanowiska pracy	1775	2	1053	604	238	171	94	43
work post								
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym	2057	2	1194	846	274	251	93	60
Absence or inappropriate use of material objects/agents								
Nieużywanie sprzętu ochronnego ...	446	1	269	197	65	48	12	9
Not using protective equipment								
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika	1956	5	1209	722	187	217	133	39
Inappropriate wilful employee action								
Stan psychofizyczny pracownika nie zapewniający bezpiecznego wy- konywania pracy ^b	452	–	166	122	55	42	35	43
Inappropriate mental-physical condi- tion of employee ^b								
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika	15757	46	8262	4802	1792	1587	997	751
Incorrect employee action								
Inne przyczyny	1722	15	524	295	151	170	146	232
Other causes								

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 19 (83). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS
IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	696	432	407	371	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	5	4	1	1	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	360	233	209	169	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	37	20	29	22	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	17	8	5	8	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	71	44	45	62	<i>persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	78	44	44	42	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie:					<i>influence of:</i>
skrajnych temperatur	2	2	5	–	<i>extreme temperatures</i>
materiałów szkodliwych	4	1	1	2	<i>hazardous materials</i>
inne wydarzenia	127	80	69	66	<i>other events</i>

TABL. 20 (84). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
				związane connected with				czynnikami me- chanicznymi związanymi z maszynami szczególnie nie- bezpiecznymi connected with mechanical factors related to particu- larly dangerous machinery	
				ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
		ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2000	234,8	168,2	141,5	97,1	74,9	57,2	18,4	13,9
TOTAL	2005	197,7	103,2	110,5	60,6	65,9	31,8	21,2	10,8
	2009	182,3	133,7	101,3	70,3	59,7	48,3	21,3	15,0
	2010	183,7	126,6	100,2	63,0	59,0	47,2	24,5	16,4
sektor publiczny		277,9	175,7	158,1	94,2	87,0	64,2	32,8	17,3
public sector									
sektor prywatny		135,2	101,4	70,4	46,9	44,7	38,5	20,2	16,0
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		70,5	49,4	25,9	16,8	26,5	21,2	18,1	11,4
Agriculture, forestry and fishing									
Przemysł		248,6	168,1	140,8	89,0	71,8	55,7	36,1	23,4
Industry									
górnictwo i wydobywanie		470,8	261,8	313,3	179,0	97,9	54,6	59,5	28,2
mining and quarrying									
przetwórstwo przemysłowe		167,8	129,8	86,5	60,8	54,4	47,4	27,0	21,5
manufacturing									
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		221,1	201,0	12,7	12,7	160,8	159,4	47,5	28,9
electricity, gas, steam and air con- ditioning supply									
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ		164,2	138,0	85,9	68,9	59,8	52,3	18,4	16,9
water supply; sewerage, waste management and remediation activities									
Budownictwo		212,3	129,7	135,5	70,9	58,5	45,6	18,2	13,2
Construction									
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		35,6	30,0	17,6	13,8	10,3	9,1	7,7	7,1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 20 (84). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard						
			związane connected with		ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		czynnikami me- chanicznymi związanymi z maszynami szczególnie nie- bezpiecznymi connected with mechanical factors related to particu- larly dangerous machinery
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Transport i gospodarka magazyno- wa Transportation and storage	136,3	114,7	19,4	13,3	109,4	94,7	7,5	6,8	
Informacja i komunikacja Information and communication	59,7	57,5	3,2	1,8	50,3	49,8	6,2	5,8	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	48,6	44,6	17,3	13,3	23,6	23,6	7,7	7,7	
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	51,2	34,7	30,7	21,9	8,2	4,8	12,4	8,0	
Edukacja Education	40,7	37,8	36,1	33,2	4,3	4,3	0,3	0,3	
Opieka zdrowotna i pomoc społecz- na Human health and social work ac- tivities	37,1	33,6	14,5	11,7	22,4	21,7	0,2	0,2	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	37,0	37,0	37,0	37,0	—	—	—	—	

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 21 (85). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	2009	2010	DISEASES
O G Ó Ł E M	825	983	T O T A L
w tym:			<i>of which:</i>
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne	5	–	<i>Acute and chronic intoxications and their sequels caused by chemical substances</i>
Pylice płuc	407	597	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	3	9	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc	2	1	<i>Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation</i>
Astma oskrzelowa	8	3	<i>Bronchial asthma</i>
Alergiczny nieżyt nosa	8	3	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	79	53	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	17	22	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry	19	16	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	35	32	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	33	44	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	102	131	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Zespół wibracyjny	47	35	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	5	2	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	53	34	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

S o u r c e: data of the Voivodship Sanitary-Epidemiological Inspectorate.

TABL. 22 (86). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- -time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>
O GÓŁEM	2000	233631	289104	124470	246530	10226	121102
TOTAL	2005	182804	234812	91982	193899	12443	96709
	2009	167072	199078	42626	148313	13198	75708
	2010	163794	178379	47790	142359	12380	71849
sektor publiczny		112457	93267	39606	118455	9809	67836
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		51337	85112	8184	23904	2571	4013
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		832	589	—	55	—	1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		134298	142210	45427	120630	7870	63156
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie		97101	66373	34180	92403	6365	58254
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		25394	60431	6986	15057	1239	4544
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		6873	10059	3496	10882	136	296
<i>electricity, gas, steam and air condi- -tioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		4930	5347	765	2288	130	62
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation ac- -tivities</i>							
Budownictwo		17170	17725	558	5908	977	1607
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		2050	5236	401	1774	169	15
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa ..		8271	8343	1132	11659	850	6800
<i>Transportation and storage</i>							
Informacja i komunikacja		92	163	147	416	18	—
<i>Information and communication</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		87	75	18	481	335	5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		702	471	—	493	—	8
<i>Administrative and support service activities</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 22 (86). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a (dok.)**

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Posiłki profilak- tyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>
Edukacja <i>Education</i>	24	95	–	676	39	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activi- ties</i>	268	3469	107	264	2122	257
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	–	3	–	3	–	–

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a *Data concern entities employing more than 9 persons.*

TABL. 23 (87). ŚWIADCZENIA ORAZ ŚREDNI KOSZT ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH^a
 BENEFITS AND AVERAGE COST OF BENEFITS DUE TO OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Compensations due to occupational accidents and occupational diseases		Średni koszt świadczenia Average cost of benefit	
	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents
	liczba świadczeń number of benefits		w zł in zł	
O G Ó Ł E M 2000	6300	4808	4468,8	3137,8
T O T A L 2005	3740	3267	3081,7	2653,2
..... 2009	3838	3406	4571,8	3988,8
..... 2010	3363	2999	4477,9	3804,4
sektor publiczny public sector	1571	1322	5564,2	4591,4
sektor prywatny private sector	1792	1677	3525,6	3184,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	12	5	3433,3	4060,0
Przemysł Industry	2332	2016	4912,4	4064,9
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	1094	871	6490,1	5451,9
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	1072	980	3572,2	2989,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	80	79	3490,0	3407,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	86	86	2872,1	2872,1
Budownictwo Construction	387	371	4138,5	3821,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	151	142	2702,0	2667,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	174	164	3579,3	3375,6
Informacja i komunikacja Information and communication	3	3	4333,3	4333,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	5	4	4680,0	5075,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	29	29	4006,9	4006,9
Edukacja Education	21	21	2038,1	2038,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	249	244	2949,0	2670,9

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 1 i 3 nie obejmują wynagrodzeń pracowników fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, and moreover in tables 1 and 3 do not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.e.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness), allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. Average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,

- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach poza-rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz budżetu państwa (renty kombatanckie i socjalne), w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- *annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,*
- *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.*

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees.

3. *Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e., including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).*

Social security benefits

1. *Information on retirement pay and pension benefits (excluding those for farmers) concern benefits paid by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund and the state budget (within the scope of appropriated allocation and from 2007 from a separate division of the state budget expenditure).*

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of allocation and from 2007 from a separate division of the state budget expenditure) as well as from the source of the Social Insurance Fund and the state budget (combatant and social pensions), in case farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. *Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:*

- 1) pracownicy,
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą,
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych,
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia,
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści),
- 6) duchowni,
- 7) żołnierze zawodowi,
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, oraz b. Urzędu Ochrony Państwa.
- 9) funkcjonariusze służby więziennej,
- 10) rolnicy indywidualni,
- 11) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury,
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy,
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy. Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

5. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

- 1) *employed persons,*
- 2) *outworkers,*
- 3) *members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives,*
- 4) *persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements,*
- 5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists),*
- 6) *clergy,*
- 7) *professional soldiers,*
- 8) *the public safety functionaries, i.e., the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Central Anticorruption Bureau, Border Guard, Office of Government Protection, State Fire Service, Penitentiary Staff as well as the former Office of State Protection;*
- 9) *functionaries of the prison service,*
- 10) *farmers,*
- 11) *war and military invalids, combatants and since 1991 persons repressed.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pay,*
- 2) *pensions resulting from an inability to work,*
- 3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work. Benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

5. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

TABL. 1 (88). WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyż- ce bilanso- wej w spół- dzielniach Payments from profit and bal- ance sur- plus in co- operatives	Dodatkowe wynagro- dzenia roczne dla pracowni- ków jedno- stek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for em- ployees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
w tys. zł in thous. zł							
OGÓŁEM	2000	29082125,6	27754280,0	106095,8	281289,1	925430,8	15029,9
TOTAL	2005	32091192,6	30526825,2	139392,3	351020,2	1066978,7	6976,2
	2009	44809599,3	42746392,8	70781,8	456953,7	1526477,1	8993,9
	2010	46733799,9	43901650,5	40862,3	543070,2	2239924,8	8292,1
sektor publiczny		21993427,1	20956127,3	19726,3	543070,2	474164,7	338,6
public sector							
sektor prywatny		24740372,8	22945523,2	21136,0	–	1765760,1	7953,5
private sector							
Roľnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		147383,4	141678,2	–	–	5668,6	36,6
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		22250972,6	21325390,7	28983,8	3980,1	890073,4	2544,6
Industry							
górnictwo i wydobywanie		8298202,8	8272162,2	171,4	–	25869,2	–
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		11908530,1	11075131,7	12245,0	–	818624,6	2528,8
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, pa- rę wodną i gorącą wodę ^Δ		1176569,1	1153173,5	9557,1	14,5	13823,7	0,3
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ		867670,6	824923,3	7010,3	3965,6	31755,9	15,5
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		2493017,0	2346402,0	666,3	146,9	144369,3	1432,5
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3296074,8	3118893,1	4911,0	–	169186,1	3084,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazy- nowa		1433358,5	1377055,8	623,6	3172,1	52416,7	90,3
Transportation and storage							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; według siedziby jednostki. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; by seat of the unit. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 1 (88). WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyż- ce bilanso- wej w spół- dzielniach Payments from profit and bal- ance sur- plus in co- operatives	Dodatkowe wynagro- dzenia roczne dla pracowni- ków jedno- stek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for em- ployees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
	w tys. zł in thous. zł					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ... Accommodation and catering ^Δ ...	247677,1	232526,4	–	815,8	13928,8	406,1
Informacja i komunikacja	541828,8	488241,9	755,9	74,4	52753,6	3,0
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	1295757,9	1213563,4	–	–	82188,6	5,9
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ... Real estate activities	726819,6	681909,5	460,3	8222,3	36173,6	53,9
Działalność profesjonalna, na- ukowa i techniczna	1453002,6	1346079,1	642,6	4639,4	101594,1	47,4
Professional, scientific and tech- nical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1066417,5	904809,4	2479,2	1845,1	157241,1	42,7
Administrative and support ser- vice activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	3097797,6	2829599,0	–	182141,5	86057,1	–
Public administration and de- fence; compulsory social secu- rity						
Edukacja	4805573,0	4280109,8	12,0	294179,7	231111,9	159,6
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	3232999,5	3054354,8	1316,6	34763,9	142477,5	86,7
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	575068,0	497063,6	11,0	8798,9	69192,4	2,1
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa .. Other service activities	70052,0	63973,8	–	290,1	5492,0	296,1

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; według siedziby jednostki. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; by seat of the unit. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 2 (89). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W GOSPODARCE NARODOWEJ**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN THE NATIONAL ECONOMY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł					
O G Ó Ł E M	2433,95	2735,28	3020,68	3185,54	3306,69	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2604,99	2771,13	3181,13	3106,99	3374,87	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2885,54	3233,17	3577,54	3755,15	3910,15	Industry
górnictwo i wydobywanie	4299,72	4740,88	5364,47	5673,41	5786,48	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2224,90	2625,91	2898,72	2973,00	3131,30	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i go- rącą wodę ^Δ	3725,79	4258,10	4599,07	4935,45	5317,64	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospoda- rowanie ściekami i od- padami; rekultywacja ^Δ ..	2469,58	2727,42	3031,56	3203,87	3401,62	water supply; sewerage, waste management and remediation ac- tivities
Budownictwo	1899,32	2213,09	2492,12	2560,44	2602,45	Construction
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ ...	1672,47	1907,98	2146,01	2262,77	2350,99	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2178,57	2361,02	2560,72	2540,84	2616,16	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ	1230,89	1328,26	1527,51	1630,51	1724,93	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja ..	3019,83	3347,27	3395,25	3683,74	3962,17	Information and commu- nication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3669,02	4028,39	4161,17	4500,39	4599,32	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ	2411,99	2633,77	2838,43	3012,43	3135,39	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2569,60	2919,33	3190,64	3431,12	3661,62	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ	1467,49	1634,17	1788,01	1900,90	1916,25	Administrative and sup- port service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	3077,41	3354,66	3750,84	3936,01	4079,28	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2365,31	2601,71	2846,34	3037,68	3245,03	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1895,10	2420,69	2901,99	3086,74	3125,45	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2038,62	2274,99	2409,74	2577,24	2629,16	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2079,87	2123,08	2186,76	2280,69	2273,50	Other service activities

^a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w ust. 2 uwag ogólnych do działu.

^a Include only components of wages and salaries mentioned in item 2 of general notes to the chapter.

TABL. 3 (90). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2007	2008	2009	2010	
					ogółem total	w tym bez wypłat nagród rocznych ^b of which excluding annual pre- miums ^b
w zł in zł						
OGÓŁEM TOTAL	2587,07	2933,32	3239,09	3405,18	3528,19	3485,20
sektor publiczny public sector	2988,33	3337,75	3767,96	4015,05	4143,18	4043,56
sektor prywatny private sector	2203,67	2600,80	2840,59	2951,63	3092,60	3089,72
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2790,71	3116,39	3536,05	3492,05	3792,69	3792,69
Przemysł Industry	2970,21	3342,39	3679,04	3873,98	4026,04	4019,81
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	4302,47	4744,57	5367,46	5677,83	5792,43	5792,31
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	2303,29	2736,39	2996,15	3083,73	3240,24	3236,64
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektrycz- ną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	3731,24	4261,41	4605,74	4943,66	5322,46	5278,65
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2504,85	2781,95	3083,25	3252,26	3469,05	3423,50
Budownictwo Construction	2067,93	2522,34	2856,33	2907,76	2919,04	2917,99
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1920,67	2236,23	2479,04	2590,26	2657,94	2653,75
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	2351,82	2573,56	2819,53	2794,56	2918,03	2909,84
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	1346,69	1483,93	1686,91	1768,03	1829,61	1823,23

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. **b** Dotyczy wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. **b** Concerns payments from profit and balance surplus in co-operatives as well as annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities.

TABL. 3 (90). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2007	2008	2009	2010	
					ogółem total	w tym bez wypłat nagród rocznych ^b of which excluding annual pre- miums ^b
w zł in zł						
Informacja i komunikacja	3262,84	3624,40	3654,02	3971,74	4319,61	4312,32
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3929,70	4329,14	4548,13	4727,61	4983,32	4983,32
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2444,44	2684,21	2915,23	3084,66	3228,99	3188,46
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2916,66	3374,31	3733,66	3911,86	4223,77	4207,25
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1437,65	1605,84	1770,13	1882,43	1899,54	1889,80
Administrative and support service activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne	3077,39	3354,76	3751,10	3936,32	4079,63	3833,56
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja	2372,99	2613,95	2863,90	3048,24	3257,30	3080,67
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1914,18	2451,94	2950,47	3127,74	3177,85	3140,79
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1986,75	2262,44	2409,72	2582,58	2656,61	2610,50
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa	1734,05	1924,90	2242,71	2149,26	2025,46	2016,32
Other service activities						

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. ^b Dotyczy wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. ^b Concerns payments from profit and balance surplus in co-operatives as well as annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities.

TABL. 4 (91). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1140231	1150212	1192451	1186494	T O T A L
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	1066570	1089734	1142261	1138690	<i>Covered by the non-agricultural social security system</i>
pobierający:					<i>persons receiving:</i>
emerytury	525388	617535	749247	753129	<i>retirement pay</i>
renty z tytułu niezdolności do pracy	335640	254392	174157	165998	<i>pensions resulting from an inability to work</i>
renty rodzinne	205542	217807	218857	219563	<i>family pensions</i>
Rolnicy indywidualni	73661	60478	50190	47804	<i>Farmers</i>
w tym pobierający emerytury	45983	50050	43620	41274	<i>of which receiving retirement pay</i>

^a Przeciętne w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 5 (92). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO ^a**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	14397,3	19350,1	26238,7	27720,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1052,22	1401,92	1833,66	1946,98	Average monthly retirement pay and pension in zł
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	13724,8	18657,1	25544,7	27030,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1072,34	1426,73	1863,60	1978,16	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytura Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	7546,1	11532,4	17548,1	18695,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1196,91	1556,24	1951,75	2068,60	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	3519,6	3496,2	3274,2	3324,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	873,83	1145,27	1566,71	1668,96	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	2659,1	3628,6	4722,3	5010,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	1078,07	1388,30	1798,09	1901,71	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS					
R a z e m ^b T o t a l ^b					
Świadczenia w mln zł	672,5	693,0	694,0	690,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	760,81	954,89	1152,26	1204,18	Average monthly retirement pay and pension in zł
w tym emerytura of which retirement pay					
Świadczenia w mln zł	437,0	600,4	635,7	629,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	792,02	999,71	1214,39	1271,72	Average monthly retirement pay in zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.
^b Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. ^b Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstwa członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. **W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania za 2009 r. i 2010 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002 r.**

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkane w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące podstawowe grupy społeczno-ekonomiczne ludności ustalone na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego (przeważającego) źródła utrzymania, a mianowicie gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. A basic source of information regarding living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all groups of households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. **In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2009 and 2010 obtained from the household budget survey were weighted with data on the structure of households by the number of persons and place of residence on the basis of the 2002 National Census.**

2. The survey included all households with randomly selected dwellings representing basic socio-economic groups of the population established on the basis of exclusive or main (predominate) source of maintenance, i.e. households of employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners and maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pension).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) do osób pracujących zalicza się:

- a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również pracowników zatrudnionych w spółdzielniach produkcji rolniczej,
- b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
- c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej.

2) osoby utrzymujące się ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pozostałe, których głównym źródłem utrzymania jest m.in. emerytura, renta rodzinna, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia,

3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów:

3. Categories of persons comprising households were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

1) *employed persons include:*

- a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, verbal contracts, etc.); members of agricultural production co-operatives were also included in this group of employees,*
- b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
- c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) as well as persons practising a learned profession, and since 2005 members of agricultural production co-operatives,*

2) *persons maintained from social security benefits and from social assistance benefits, for whom the main source of maintenance is among others retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare;*

3) *dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., value of consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with

z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pomocy społecznej oraz podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek, jak również bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę),
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakupem produktów i usług, wynagrodzeniami i składkami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszany o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa,
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) i wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego),
- 4) dochód z tytułu własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi),

income from hired labour and social security benefits and from social assistance benefits as well as excluding taxes paid by self-employed persons and excluding contributions to compulsory social security paid by the insured employee.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work – obtained in all work-places by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer),*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture,*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, which was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house),*
- 4) *income from title of property (interests, shares in company profits, including dividends) and income from the rental of real estate (net income, i.e. revenues minus investments and possible taxes, resulting from the rental of dwellings, garages and other structures not connected with conducted economic activity and land),*

- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, który obejmuje m.in.: emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej,
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

5) *income from social security benefits and social assistance benefits which include i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and social assistance benefits,*

6) *other income, which includes, i.a.: gifts (of which private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (93). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	4381	4504	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,73	2,76	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:			<i>of which:</i>
pracujących	1,03	1,03	<i>employed</i>
pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.....	0,78	0,76	<i>receiving social security benefits and social assistance benefits</i>
w tym emeryturę i rentę	0,70	0,68	<i>of which retirement pay and pension</i>
pozostających na utrzymaniu	0,88	0,91	<i>dependents</i>

TABL. 2 (94). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł	in zł	
Dochód rozporządzalny	1 114,05	1 168,42	<i>Available income</i>
w tym:			<i>of which:</i>
z pracy najemnej	622,59	656,39	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	6,32	4,73	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	75,36	79,12	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i świadczeń pozostałych	368,97	387,69	<i>from social security benefits and social assistance benefits</i>
Dochód do dyspozycji	1 068,09	1 119,66	<i>Disposable income</i>

TABL. 3 (95). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł	in zł	
O G Ó Ł E M	959,51	1005,93	T O T A L
W tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	913,54	957,17	<i>Of which consumer goods and services ^a</i>
w tym:			<i>of which:</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	239,24	249,12	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe ...	28,10	28,13	<i>alcoholic beverages and tobacco</i>
odzież i obuwie	45,32	48,64	<i>clothing and footwear</i>
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	211,62	221,43	<i>housing, water, electricity, gas and other fuels</i>
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	48,72	50,07	<i>furnishings, household equipment and routine maintenance of the house</i>
zdrowie	41,87	44,44	<i>health</i>
transport	78,13	88,09	<i>transport</i>
łączność	43,63	43,25	<i>communication</i>
rekreacja i kultura	80,45	83,90	<i>recreation and culture</i>
edukacja	11,18	11,27	<i>education</i>
restauracje i hotele	20,46	19,27	<i>restaurants and hotels</i>
inne towary i usługi	46,62	49,45	<i>miscellaneous goods and services</i>

^a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków.

^a Including pocket money not considered in terms by types of expenditures.

TABL. 4 (96). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW
ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED
FOODSTUFFS IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	7,14	7,08	<i>Bread and cereals in kg</i>
w tym pieczywo	5,03	4,95	<i>of which bread</i>
Mięso w kg	5,40	5,48	<i>Meat in kg</i>
Ryby ^a w kg	0,54	0,54	<i>Fish ^a in kg</i>
Mleko ^b w l	2,86	2,78	<i>Milk ^b in l</i>
Napoje mleczne i jogurty w kg	0,72	0,81	<i>Milk-based beverages and yoghurt in kg</i>
Sery w kg	0,92	0,94	<i>Cheese in kg</i>
Jaja w szt	12,66	12,83	<i>Eggs in units</i>
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,39	1,38	<i>Oils and fats in kg</i>
Owoce w kg	3,29	3,26	<i>Fruit in kg</i>
Warzywa w kg	9,27	9,05	<i>Vegetables in kg</i>
Cukier w kg	1,24	1,15	<i>Sugar in kg</i>

^a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych.
^b Bez zagęszczonego i w proszku.

^a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. ^b Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 5 (97). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households		
Chłodziarka	97,2	98,7	Refrigerator
Zamrażarka	33,1	34,5	Freezer
Automat pralniczy	94,1	94,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	13,6	17,4	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	48,7	50,3	Microwave oven
Samochód osobowy	55,7	58,6	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	42,9	45,1	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	99,2	99,4	Television set
Telefon komórkowy	87,9	90,5	Mobile phone
Magnetowid, odtwarzacz	31,5	29,4	Videorecorder, video player
Odtwarzacz płyt kompaktowych	14,2	14,3	Compact disc player
Odtwarzacz DVD	55,5	60,3	DVD player
Drukarka	41,4	43,7	Printer
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej ^b	60,2	66,8	Satellite television equipment ^b
Komputer osobisty	61,8	67,2	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	57,6	64,1	of which with access to the Internet

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Łącznie z telewizją kablową.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Including cable television.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą przewodów ulicznych, bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej (magistralnej) oraz sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele, pracownice, domy studenckie i internaty, domy pomocy społecznej) oraz **przyłącza gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Zdrój uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in general notes to the Yearbook, item 6.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of water-line and gas-line network** concerns street conduits excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Information regarding gas-line networks includes data on the transmission (main) and the distribution network.

Data regarding the **length of sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line and sewerage connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) as well as **gas-line connections** leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the main drainage system.

3. A **street outlet** is a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households include quantity of water collected from water-line system by facilities installed in the building.

4. Data regarding **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage – sewerage inlets.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** do 2004 r. nie obejmują gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzewczego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródła wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (dróg, torowisk), po których kursują autobusy, tramwaje lub trolejbusy.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Data regarding **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.

Data regarding population using water-line system, sewerage system and gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** till 2004 do not include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **consumption of gas**, concern all the households.

The **consumption of electricity and gas from gas-line network** in households (also including consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions centrally heated by heat transmission network, which is considered as a system of connected conduits co-operating with one another and serving the purpose of transmission and distribution of heating medium to the consumers in accordance with the Energy Law dated 10 IV 1997 (Journal of Laws No. 54, item 348 with later amendments).

Data in table 4 concern buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-operatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have also been included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing workplaces.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

The **length of routes** is the length of the sections of streets (roads, tracks) over which buses, trams or trolley-buses travel.

8. Data on **municipal waste** concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku, gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów pomocy społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanymi (pomieszczenia inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych – według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym. Dotyczą zasobów mieszkaniowych zamieszkanymi i niezamieszkanymi. Przy przeliczeniach na osobę przyjęto ogólną liczbę ludności wg stanu w dniu 31 XII.

Information on municipal waste is quoted according to regulation of the Minister of the Environment of 27 IX 2001 on Catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. *Data on liquid waste concern waste which comes from households (buildings with dwellings), public buildings and buildings of units conducting economic activity – in case they are not discharged by sewerage system.*

Dwellings

1. *Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).*

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes for a single family, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the number of rooms in dwellings also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms and all other spaces comprising the dwelling.

2. *Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division. These data concern dwelling stocks inhabited and uninhabited. Calculating data per capita, the total number of population as of 31 XII has been applied.*

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu bieżącej sprawozdawczości, tj. przyrostów i ubytków zasobów mieszkaniowych.

4. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone w instalacje w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

5. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni,
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym),
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego,
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalność gospodarczą), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

3. The balances of dwelling stocks are estimated for periods between censuses on the basis of results from last census with regard to the current reporting i.e. increase and decrease in dwelling stocks.

4. Data regarding the **number of dwellings fitted with installations** (on the basis of balances of dwelling stocks) include the modernization of dwellings in possession of housing co-operatives, gminas, employers, condominiums and public building society as well as the estimate of the increase of dwellings which were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.

5. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings as well as rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designated for persons being members of these co-operatives,
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character),
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designated for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to obtain a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **public building society construction** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit granted by the National Housing Fund,
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designated for own use of the investor or for sale and rent.

TABL. 1 (98). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	17268,2	18344,1	19867,9	19786,6	Water-line
Kanalizacyjna	5944,6	8231,9	10300,3	11403,3	Sewerage
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych					Connections leading to residential buildings
Wodociągowe	464372	523424	554151	563896	Water-line system
miasta	283015	317180	330394	336690	urban areas
wieś	181357	206244	223757	227206	rural areas
Kanalizacyjne	137378	205348	247871	266800	Sewerage system
miasta	115286	158745	183768	198426	urban areas
wieś	22092	46603	64103	68374	rural areas
Zdroje uliczne	610	524	518	499	Street outlets
Miasta	383	351	351	339	Urban areas
Wieś	227	173	167	160	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	185,4	147,3	141,8	140,7	Consumption of water from water-line system in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	163,7	125,8	118,6	117,3	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	43,4	34,1	32,7	32,4	per capita in m ³
Wieś w hm ³	21,7	21,4	23,2	23,3	Rural areas in hm ³

TABL. 2 (99). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	1726,6	1798,1	1837,6	1843,3	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	1417,7	1429,4	1461,1	1464,5	Urban areas
Wieś	308,9	368,7	376,4	378,8	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW·h	3176,5	3382,8	3638,3	3719,3	In GW·h
miasta	2567,2	2645,8	2807,2	2861,8	urban areas
wieś	609,3	737,0	831,0	857,5	rural areas
W kW·h:					In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca	679,5	716,2	773,4	790,7	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1810,0	1851,0	1921,3	1954,1	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	1975,0	1999,2	2207,7	2263,8	rural areas – per consumer ^a

^a Do przeliczeń w 2000 r. przyjęto przeciętną liczbę odbiorców w roku.

^a The average number of consumers during the year was applied in calculations for 2000.

TABL. 3 (100). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

**GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS
FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010			SPECIFICATION
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć gazowa w km	15891,8	16082,3	9667,6	6414,7	Gas-line network in km
Przyłącza prowadzące do budynków	324569	329600	229637	99963	Connections leading to buildings
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys.	1047,4	1048,9	961,0	87,9	Consumers of gas from gas-line system ^a in thous.
Zużycie gazu z sieci ^b (w ciągu roku) w hm ³	441,5	473,9	408,5	65,4	Consumption of gas from gas-line system ^b (during the year) in hm ³
na 1 mieszkańca ^c w m ³	95,1	102,2	112,9	64,1	per capita ^c in m ³

a Łącznie z korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. **b** W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. **c** Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem.

a Including gas consumers using collective gas-meters. **b** Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur. **c** The total number of population was applied in calculations.

TABL. 4 (101). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010			SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Sieć ciepła w km	3764,3	3658,7	3485,6	173,1	<i>Heating network in km</i>
w tym przesyłowa	2581,7	2563,6	2462,0	101,6	<i>of which transmission</i>
Kotłownie	1492	1456	1258	198	<i>Boiler rooms</i>
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w GJ	32774502	35068461	35014556	53905	<i>Sale of heating energy (during the year) in GJ</i>
Kubatura budynków ogrzewa- nych centralnie w dam ³	298358	285413	282194	3219	<i>Cubature of buildings with central heating in dam³</i>
w tym budynków mieszkalnych	182362	183488	182054	1434	<i>of which residential buildings</i>

TABL. 5 (102). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA ^a Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
POPULATION USING ^a WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010			SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Ludność w tys. – korzystająca z:					<i>Population in thous. – using:</i>
wodociągu	4332,1	4329,4	3508,4	821,0	<i>water-line system</i>
kanalizacji	3184,7	3201,9	2942,1	259,8	<i>sewerage system</i>
gazu	2858,4	2850,6	2552,2	298,4	<i>gas-line system</i>
Ludność – w % ogółu ludności – korzystająca z:					<i>Population – in % of total population – using:</i>
wodociągu	93,3	93,4	97,1	80,3	<i>water-line system</i>
kanalizacji	68,6	69,1	81,4	25,4	<i>sewerage system</i>
gazu	61,6	61,5	70,6	29,2	<i>gas-line system</i>

a Dane szacunkowe.

a *Estimated data.*

TABL. 6 (103). **KOMUNIKACJA MIEJSKA**^a

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej ^b	53	53	55	56	Towns served by urban transport companies ^b
Ludność ^{bc} w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	3770	4344	4302	4671	Population ^{bc} in urban areas served by urban transport companies in thous.
Linie komunikacyjne w km	11251	11758	10651	11257	Transport lines in km
Tabor autobusowy	1843	1845	1842	1983	Bus fleet

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^b Łącznie z obsługiwanymi miastami województwa małopolskiego, a w 2010 r. również lubelskiego. ^c Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Including serviced towns from the Małopolskie Voivodship and in 2010 – also from the Lubelskie Voivodship. ^c Estimated data.

TABL. 7 (104). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku, bez wyselekcjonowa- nych) w t	1593756 ^c	1260170	1280950	1260096	Municipal waste collected ^b (during the year, excluding selected waste) in t
miasta	1509646 ^c	1157502	1149922	1126761	urban areas
wieś	84109 ^c	102668	131029	133336	rural areas
w tym z gospodarstw domowych ^d	1236682 ^c	902377	914699	878998	of which from households ^d
Odpady wyselekcjonowane w t	.	46432	113091	120061	Selected waste in t
w tym:	.	.	.	.	of which:
makulatura	.	13721	15285	14113	waste-paper
szkło	.	12783	24617	28288	glass
tworzywa sztuczne	.	5036	13436	15097	plastic
metale	.	912	877	1239	metals
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):					Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	40	39	31	27	number
miasta	29	27	23	20	urban areas
wieś	11	12	8	7	rural areas
powierzchnia w ha	180,8	166,9	145,4	141,7	area in ha
miasta	147,4	121,2	106,2	102,2	urban areas
wieś	33,4	45,7	39,2	39,5	rural areas
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	2,4	1,3	–	6,6	Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
Nieczystości ciekłe ^e wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	556,7	1138,0	1496,6	1567,4	Liquid waste ^e removed (during the year) in dam ³
miasta	427,8	727,2	924,7	919,3	urban areas
wieś	128,9	410,8	571,9	648,1	rural areas
w tym z gospodarstw domowych ^d	349,9	593,0	928,0	969,6	of which from households ^d

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 8 i 9. ^b, ^d Dane szacunkowe; do 2001 r. określane jako odpady: ^b – stałe wywie-
zione, ^d – wywiezione z budynków mieszkalnych. ^c Łącznie z wyselekcjonowanymi. ^e Gromadzone przejściowo w
zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes to the chapter, items 8 and 9. ^b, ^d Estimated data; until 2001 defined as solid waste: ^b – removed,
^d – removed from residential buildings. ^c Including selected waste. ^e Collected temporarily in cesspools.

TABL. 8 (105). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000 ^a	2005		2009		2010	
		ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban area</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which in urban area</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which in urban area</i>
OGÓŁEM: w ha	9700,1	9395,9	9043,8	9392,4	8887,7	9319,1	8799,2
TOTAL:							
w % ogólnej powierzchni	2,6	0,8	2,4	0,8	2,3	0,8	2,3
<i>in % of urban area space</i>							
na 1 mieszkańca w m ²	25,7	20,1	24,5	20,2	24,5	20,1	24,3
<i>per capita in urban areas</i> <i>in m²</i>							
Tereny zieleni ogólnodostępnej w ha: <i>Generally accessible urban area green belts in ha:</i>							
parki spacerowo-wypoczynkowe <i>strolling-recreational parks</i>	3124,9	3587,0	3296,9	3872,2	3527,2	3875,8	3528,7
zieleńce	1286,2	1498,1	1439,8	1513,4	1416,5	1410,7	1300,7
<i>lawns</i>							
Tereny zieleni osiedlowej w ha	5289,0	4310,8	4307,1	4006,8	3944,0	4032,6	3969,8
<i>Estate green belts in ha</i>							

^a Dane dotyczą zieleni w miastach.

^a *Data concern green belts in cities.*

TABL. 9 (106). **ZASOBY MIESZKANIOWE**

Stan w dniu 31 XII

*DWELLING STOCKS**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010		SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	
Mieszkania w tys.	1709,8	1719,1	1399,1	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w tys.	6214,2	6260,1	4839,1	<i>Rooms in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	115454,3	116654,9	86970,2	<i>Usable floor space of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna:				<i>Average:</i>
liczba izb w mieszkaniu	3,63	3,64	3,46	<i>number of rooms in a dwelling</i>
powierzchnia użytkowa w m ² :				<i>usable floor space in m²:</i>
1 mieszkania	67,5	67,9	62,2	<i>per 1 dwelling</i>
na 1 osobę	24,9	25,2	24,1	<i>per 1 person</i>
liczba osób na:				<i>number of persons:</i>
1 mieszkanie	2,71	2,70	2,58	<i>per 1 dwelling</i>
1 izbę	0,75	0,74	0,75	<i>per 1 room</i>

TABL. 10 (107). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE ^a**

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	SPECIFICATION
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings		
Miasta			Urban areas
Wodociąg	99,2	99,2	Water-line system
Ustęp	93,4	93,4	Lavatory
Łazienka	91,5	91,6	Bathroom
Gaz z sieci	71,2	71,1	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	79,8	80,0	Central heating
Wieś			Rural areas
Wodociąg	94,7	94,7	Water-line system
Ustęp	85,6	85,7	Lavatory
Łazienka	86,9	87,0	Bathroom
Gaz z sieci	29,0	28,9	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	78,3	78,5	Central heating

^a Zamieszkane i niezamieszkane; na podstawie bilansów.^a Inhabited and uninhabited; on the basis of balances.

TABL. 11 (108). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Mieszkania	5634	8534	10634	10202	Dwellings
miasta	3862	5567	7469	6899	urban areas
wieś	1772	2967	3165	3303	rural areas
Spółdzielcze	774	224	178	75	Co-operative
Komunalne (gminne)	127	437	249	213	Municipal (gmina)
Zakładowe	3	1	66	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	553	1042	2579	2453	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	122	226	769	259	Public building society
Indywidualne	4055	6604	6793	7202	Private
miasta	2304	3699	3642	3943	urban areas
wieś	1751	2905	3151	3259	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych mażeństw	222,8	335,8	340,7	358,4	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	192,7	276,6	303,1	312,4	Urban areas
Wieś	338,2	561,7	481,7	517,8	Rural areas
Izby	26997	43017	50744	49959	Rooms
miasta	17421	26358	32456	30875	urban areas
wieś	9576	16659	18288	19084	rural areas
Spółdzielcze	2563	664	617	282	Co-operative
Komunalne (gminne)	375	1128	503	381	Municipal (gmina)
Zakładowe	11	5	223	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1813	3516	8803	7683	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	358	547	2191	839	Public building society
Indywidualne	21877	37157	38407	40774	Private
miasta	12376	20694	20205	21895	urban areas
wieś	9501	16463	18202	18879	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	649247	1095146	1279945	1296290	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	418415	673172	815540	807425	urban areas
wieś	230832	421974	464405	488865	rural areas
Spółdzielcze	53351	14976	12052	6264	Co-operative
Komunalne (gminne)	6559	21977	9443	7771	Municipal (gmina)
Zakładowe	330	69	3734	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	37566	76515	206690	190592	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	9632	11196	40954	12150	Public building society
Indywidualne	541809	970413	1007072	1079513	Private
miasta	312516	552598	544675	594425	urban areas
wieś	229293	417815	462397	485088	rural areas

TABL. 11 (108). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	115,2	128,3	120,4	127,1	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	108,3	120,9	109,2	117,0	urban areas
wieś	130,3	142,2	146,7	148,0	rural areas
Spółdzielcze	68,9	66,9	67,7	83,5	Co-operative
Komunalne (gminne)	51,6	50,3	37,9	36,5	Municipal (gmina)
Zakładowe	110,0	69,0	56,6	—	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	67,9	73,4	80,1	77,7	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	79,0	49,5	53,3	46,9	Public building society
Indywidualne	133,6	146,9	148,3	149,9	Private
miasta	135,6	149,4	149,6	150,8	urban areas
wieś	130,9	143,8	146,7	148,8	rural areas

TABL. 12 (109). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W pozostałych budynkach In non-private buildings				
			razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms			
				1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM ... TOTAL	2000 2005 2009 2010	5634 8534 10634 10202	4055 6604 6793 7202	0,8 0,5 0,1 0,2	3,6 2,3 1,8 2,0	9,0 5,8 4,2 4,6	86,6 91,5 93,9 93,2	1579 1930 3841 3000	10,8 8,8 6,9 8,7	12,9 26,3 25,1 24,1	41,3 33,4 34,5 37,6	35,0 31,6 33,6 29,6
Miasta Urban areas	2000 2005 2009 2010	3862 5567 7469 6899	2304 3699 3642 3943	1,3 0,6 0,1 0,3	4,6 2,3 2,6 2,8	10,0 6,0 5,4 5,9	84,1 91,1 92,0 91,1	1558 1868 3827 2956	11,0 9,1 6,9 8,9	12,9 26,2 25,1 24,5	41,4 33,4 34,6 38,1	34,7 31,4 33,3 28,5
Wieś Rural areas	2000 2005 2009 2010	1772 2967 3165 3303	1751 2905 3151 3259	0,2 0,3 0,0 0,1	2,3 2,2 0,9 1,1	7,6 5,5 2,9 3,0	89,9 92,0 96,2 95,8	21 62 14 44	0,0 0,0 0,0 –	9,5 29,0 0,0 –	33,3 33,9 0,0 –	57,1 37,1 100,0 100,0

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późniejszymi zmianami).

2. Z dniem 1 IX 1999 r. rozpoczęto wprowadzanie reformy ustroju szkolnego, której zasady reguluje ustawa z dnia 8 I 1999 r. – Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego (Dz. U. Nr 12, poz. 96 z późniejszymi zmianami).

W wyniku wdrażania nowego systemu edukacji:

- w roku szkolnym 1999/2000 w miejsce 8-letnich szkół podstawowych powstały 6-letnie szkoły podstawowe i 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa;
- w roku szkolnym 2002/03 zaczął funkcjonować system szkół ponadgimnazjalnych (I klasa), obejmujący: 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące, 3-letnie licea profilowane i 4-letnie technika oraz w roku szkolnym 2004/05 – dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające; ponadto do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się od roku szkolnego 2003/04 szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz od roku szkolnego 2004/05 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

3. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży (podstawowych, gimnazjów, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych), policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych (podstawowych, gimnazjów, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych). Od roku 2010/11 przestał funkcjonować system szkół ponadpodstawowych.

4. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws from 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365, with later amendments).

2. On 1 IX 1999 the introduction of school system's reform was initiated, the rules of which were regulated by the Law of 8 I 1999 – Regulations introducing the reform of school system (Journal of Laws No. 12, item 96 with later amendments).

As a result of introduction of new education system:

- in 1999/2000 school year instead of 8-year primary schools, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools were established, education in which is compulsory;
- in 2002/03 school year a system of upper secondary schools (1st grade), including: 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools, 3-year specialized secondary schools, and 4-year technical secondary schools started to function and in 2004/05 school year – for graduates of basic vocational schools – 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools; moreover, upper secondary schools since 2003/04 school year cover art schools leading to professional certification and since 2004/05 school year – 3-year special job-training schools.

3. Data presented in the chapter refer to: pre-primary education, schools for children and youth, i.e. primary, lower secondary, upper secondary (post-primary) schools and upper secondary schools, as well as post-secondary schools, tertiary education and schools for adults, i.e. primary, lower secondary, upper secondary (post-primary) schools and upper secondary schools. From 2010/11 school year the system of upper secondary (post-primary) schools has ceased to function.

4. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

5 Szkoły i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz (z wyjątkiem szkół wyższych) niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej.

Szkoły wyższe publiczne i niepubliczne (do roku szkolnego 2004/05 określane jako szkoły państwowe i niepaństwowe) od roku szkolnego 2005/06 działają na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późniejszymi zmianami). Uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

6. Szkoły dla dzieci i młodzieży obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) „małe szkoły” (bez szkół specjalnych), organizowane od roku szkolnego 2001/02, prowadzące klasy I–III dla uczniów, którzy mają utrudniony dostęp do szkół (głównie ze względu na znaczną odległość od miejsca zamieszkania),
 - d) szkoły artystyczne (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej,
 - e) szkoły specjalne.

Dzieci w wieku 6 lat są obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolach albo w oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych.
- 2) gimnazja, spośród których wyróżnia się:
 - a) gimnazja sportowe i mistrzostwa sportowe (bez szkół specjalnych),
 - b) filie gimnazjów (bez szkół specjalnych) – tylko w roku szkolnym 2000/01,
 - c) gimnazja przysposabiające do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej (od roku szkolnego 2003/04 gimnazja z oddziałami przysposabiającymi do pracy),
 - d) gimnazja specjalne,
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe,
- 4) licea ogólnokształcące,
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące – od roku szkolnego 2004/05,
- 6) licea profilowane,
- 7) technika,
- 8) technika uzupełniające – od roku szkolnego 2004/05,

5. Schools and establishments can be public, non-public and (with the exception of higher education institutions) non-public with the competence of public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the programme minimum as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can only administer public schools. Primary schools and lower secondary schools can be either public schools, or non-public schools with the competence of a public school.

Public and non-public tertiary education institutions (until 2004/05 school year referred to as state and non-state) since 2005/06 school year operate on the basis of the Law of 27 VII 2005 Higher Education Act (Journal of Laws No. 164, item 1365, with later amendments). Non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

6. Schools for children and youth include:

- 1) primary schools of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) branch schools (excluding special schools),
 - c) "small schools" (excluding special schools) organized since 2001/02 school year, comprising grades 1–3 for children who have limited access to schools (primarily due to distance from place of residence),
 - d) art schools (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme,
 - e) special schools.

At the age of 6 children are obligated to undergo one year pre-primary education which is carried out either in nursery schools or in pre-primary sections of primary schools.
- 2) lower secondary schools, of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) lower secondary branch schools (excluding special schools) – only in 2000/01 school year,
 - c) job-training schools on the basis of 6th grade of primary school (from 2003/04 school year schools with job-training sections),
 - d) special lower secondary schools,
- 3) basic vocational schools,
- 4) general secondary schools,
- 5) supplementary general secondary schools – since 2004/05 school year,
- 6) specialized secondary schools,
- 7) technical secondary schools,
- 8) supplementary technical secondary schools – since 2004/05 school year,

9) szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (do roku szkolnego 2002/03 zaliczone do ponadpodstawowych szkół średnich zawodowych),

10) specjalne szkoły przysposabiające do pracy.

7. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej lub stacjonarnej – obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi,
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata; bez szkół specjalnych) prowadzone przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich,
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) w roku szkolnym 2005/06.

8. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata,
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce,
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Ustawa z 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym przekształciła studia prowadzone w systemie dziennym w studia stacjonarne, a studia wieczorowe, zaoczne i eksternistyczne w studia niestacjonarne.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

9. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej oraz stacjonarnej obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 – podstawowe studium zawodowe,
- 2) gimnazja dla dorosłych oraz w roku szkolnym 2000/01 – podstawowe studium zawodowe,
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych,
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych,
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych od roku szkolnego 2004/05,
- 6) licea profilowane dla dorosłych,
- 7) technika dla dorosłych,
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych od roku szkolnego 2004/05.

10. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane

9) *art schools leading to professional certification; until 2002/03 school year rate to vocational secondary (post-primary) schools,*

10) *special job training schools.*

7. Post-secondary schools – educating in day, evening, weekend or full-time form – include:

- 1) *post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools,*
- 2) *foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges (in which graduates do not receive title of licentiate; excluding special schools) conducted by education departments of voivodship marshals' offices,*
- 3) *colleges of social work (3-year) in 2005/06 school year.*

8. Data regarding tertiary education:

- 1) *include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate,*
- 2) *include foreigners studying in Poland,*
- 3) *do not include Poles studying abroad.*

The Higher Education Act of 2005 transformed studies conducted in day system into intramural studies as well as the studies conducted in evening, weekend and extra-mural systems into non-intramural studies.

Data on students and graduates are given according to the seats of higher education institutions including branches, branch departments and institutes as well as consultative points. Data do not include academies of the national defence and interior and administration departments.

9. Schools for adults educating in day, evening, weekend as well as full-time form include:

- 1) *primary schools for adults as well as until 2000/01 school year – primary vocational extramural studies,*
- 2) *lower secondary schools for adults as well as in 2000/01 school year – primary vocational extramural studies,*
- 3) *basic vocational schools for adults,*
- 4) *general secondary schools for adults,*
- 5) *supplementary general secondary schools for adults since 2004/05 school year,*
- 6) *specialized secondary schools for adults,*
- 7) *technical secondary schools for adults,*
- 8) *supplementary technical secondary schools for adults since 2004/05 school year.*

10. Special schools are organized for handicapped children and youth with special educational needs, of which for handicapped youth. Education may be conducted within the school

w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne, terapeutyczne i wyrównawcze) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej.

11. Współczynnik skolaryzacji jest miarą powszechności nauczania. **Współczynnik skolaryzacji brutto** to – wyrażony procentowo – stosunek wszystkich osób uczących się na danym poziomie do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi.

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, z tym, że w przypadku wyższych szkół zawodowych nie występują stanowiska docenta i adiunkta.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- od roku szkolnego 2008/09 zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne,

system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special departments or integration, mainstream, therapeutic and compensatory classes are established) as well as in special educational centres or health care institutions.

11. Enrolment rate is a measure of the generality of education. **Gross enrolment rate** – presented in percent – is the relation of the number of persons studying on a given educational level in the age group defined as corresponding to this educational level.

12. Special education centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and older who, for reasons of their disability, are not able to attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding academic teachers concern the positions: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor, however, the positions assistant professor and tutor do not occur in higher vocational schools.

17. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children from the age 3 until beginning education in primary school, providing children with care and aiming at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections of primary schools,
- since 2008/09 school year pre-primary

zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 38).

W zespołach wychowania przedszkolnego zajęcia są prowadzone w niektóre dni tygodnia.

W punktach przedszkolnych zajęcia są prowadzone przez cały rok szkolny, z wyjątkiem przerw ustalonych przez organ prowadzący.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego,
- 2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku szkolnego (np. dla roku szkolnego 2010/11 absolwenci z roku szkolnego 1 X 2009 – 30 IX 2010); do roku szkolnego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

19. Absolwenci eksterni do roku szkolnego 2000/01 występują wyłącznie w szkołach policealnych, wyższych oraz w szkołach dla dorosłych (podstawowych, gimnazjach, ponadpodstawowych), od roku szkolnego 2001/02 również w szkołach ponadpodstawowych (zasadniczych i średnich zawodowych) dla młodzieży, od roku szkolnego 2004/05 w szkołach ponadgimnazjalnych (zasadniczych zawodowych, technikach uzupełniających) dla młodzieży.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. Bursa to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

22. Prezentowane informacje z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie Systemu Informacji Oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

education groups and points, in accordance with the decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 (Journal of Laws No. 7, item 38).

Pre-primary education groups operate only in some days of the week.

Activities in pre-primary education points are carried out during the whole year, excluding breaks set by the governing body.

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year,*
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI, data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous school year (e.g., for 2010/11 school year, graduates from 1 X 2009 – 30 IX 2010 school year); until 2000/01 school year graduates were shown according to the calendar year.*

19. Extramural graduates until 2000/01 school year occur only in post-secondary schools, tertiary education institutions as well as schools for adults (primary, lower secondary and upper secondary – post-primary), since 2001/02 school year also in upper secondary (post-primary) schools (basic vocational and secondary vocational) for youth, since 2004/05 school year in upper secondary schools (basic vocational and supplementary technical secondary schools) for youth.

20. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A dormitory is an inter-school facility serving as a boarding school.

21. Extracurricular education offers young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provide recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth centres, youth community centres, extracurricular interest groups, inter-school sports centres and other public and non-public establishments.

22. The presented information, excluding data on tertiary education, since 2007/08 school year (and in the case of graduates – since 2006/07 school year) was elaborated on the basis of the System of Educational Information administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (110). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
SZKOŁY <i>SCHOOLS</i>					
Podstawowe	1501	1271	1254	1246	<i>Primary</i>
Gimnazja	680	748	753	757	<i>Lower secondary</i>
Zasadnicze zawodowe	264	198	196	192	<i>Basic vocational</i>
Licea ogólnokształcące	252	289	263	259	<i>General secondary</i>
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1	9	10	<i>Supplementary general secondary</i>
Licea profilowane	x	176	70	51	<i>Specialized secondary</i>
Technika	668	254	233	230	<i>Technical secondary</i>
Technika uzupełniające	x	22	10	10	<i>Supplementary technical secondary</i>
Specjalne przysposabiające do pracy	x	23	38	39	<i>Special job-training</i>
Artystyczne ^a	24	25	37	38	<i>Art ^a</i>
Policealne	302	465	401	396	<i>Post-secondary</i>
Wyższe	30	43	45	45	<i>Tertiary</i>
Dla dorosłych	274	396	405	443	<i>For adults</i>
podstawowe	1	3	1	2	<i>primary</i>
gimnazja	13	18	21	24	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	10	23	18	21	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	62	85	128	145	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	71	131	144	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	3	6	6	<i>specialized secondary</i>
technika	188	124	24	26	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniające	x	69	76	75	<i>supplementary technical secondary</i>
POMIESZCZENIA SZKOLNE ^b <i>CLASSROOMS ^b</i>					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	18521	16269	17802	17933	<i>primary</i>
gimnazja	6679	9153	9743	9865	<i>lower secondary</i>
ponadgimnazjalne ^c	11571	11526	12565	12460	<i>upper secondary ^c</i>
w tym licea ogólnokształcące ^d	4075	4436	4415	4309	<i>of which general secondary ^d</i>
UCZNIOWIE I STUDENCI <i>PUPILS AND STUDENTS</i>					
Wychowanie przedszkolne ^e	51022	40724	35628	34900	<i>Pre-primary education ^e</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	369136	287907	245093	240382	<i>primary</i>
gimnazja	139971	180716	145433	137949	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	62705	26648	24714	24013	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	101338	81214	69607	66774	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	16	224	216	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	24622	4884	3263	<i>specialized secondary</i>
technika	131422	66506	69015	67039	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniające	x	996	402	323	<i>supplementary technical secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	x	475	1049	1059	<i>special job-training</i>
artystyczne ^a	3353	3490	3738	3622	<i>art ^a</i>
policealne	29074	44354	39300	42891	<i>post-secondary</i>
wyższe ^f	178232	207739	187236	181346	<i>tertiary ^f</i>

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Łącznie z pomieszczeniami szkół dla dorosłych. ^c Łącznie ze szkołami policealnymi. ^d Łącznie z pomieszczeniami uzupełniających liceów ogólnokształcących. ^e Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach, ujętych również w tabl. 23. ^f Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji.

^a Leading to professional certification. ^b Including classrooms of schools for adults. ^c Including post-secondary schools. ^d Including classrooms of the supplementary general secondary schools. ^e Concerns children aged 6 attending pre-school sections of primary and nursery schools, also included in table 23. ^f Including branches, branch departments and consultative points; excluding academies of the national defence and interior and administration departments.

TABL. 1 (110). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
dla dorosłych	36292	35833	34616	38258	for adults
podstawowe	27	55	16	22	primary
gimnazja	1131	2662	2863	2957	lower secondary
zasadnicze zawodowe	911	1655	812	983	basic vocational
licea ogólnokształcące	9387	11392	13450	15830	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	5045	10430	11900	supplementary general secondary
licea profilowane	x	579	525	487	specialized secondary
technika	24836	9399	1411	1261	technical secondary
technika uzupełniające	x	5046	5109	4818	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	65581	52759	42821	.	primary
gimnazja	x	59384	47874	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	19151	8167	7585	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	21667	26272	23727	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	42	69	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	8321	1899	.	specialized secondary
technika	26899	14245	15065	.	technical secondary
technika uzupełniające	x	36	100	.	supplementary technical secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	36	207	.	special job-training
artystyczne ^a	535	563	628	.	art ^a
policealne	10384	15350	11104	.	post-secondary
wyższe ^f	29429	43127	48783	.	tertiary ^f
dla dorosłych	10547	11858	7257	.	for adults
podstawowe	—	13	17	.	primary
gimnazja	x	557	760	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	323	399	204	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	4541	3903	1985	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1265	3041	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	62	110	.	specialized secondary
technika	5683	5120	137	.	technical secondary
technika uzupełniające	x	539	1003	.	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^f Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji.
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^f Including branches, branch departments and consultative points; excluding academies of the national defence and interior and administration departments.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (111). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły podstawowe	1501	1271	1254	1246	Primary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	6	5	5	3	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	1449	1198	1173	1168	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	23	44	47	46	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	3	4	4	4	Religious organizations
Pozostałe	20	20	25	25	Others
Gimnazja	680	748	753	757	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	3	3	–	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	621	673	679	680	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	29	42	41	43	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	6	9	9	10	Religious organizations
Pozostałe	22	21	21	24	Others
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Szkoły podstawowe	369136	287907	245093	240382	Primary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	839	455	455	706	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	364788	282774	238993	233746	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1881	3135	3442	3507	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	307	358	434	513	Religious organizations
Pozostałe	1321	1185	1769	1910	Others
Gimnazja	139971	180716	145433	137949	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	93	118	126	–	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	137933	176460	140180	132709	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	979	2079	2502	2578	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	417	1184	1504	1521	Religious organizations
Pozostałe	549	875	1121	1141	Others
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły podstawowe	65581	52759	42821	.	Primary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	73	89	98	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	64922	51871	41870	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	294	554	559	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	42	68	32	.	Religious organizations
Pozostałe	250	177	262	.	Others
Gimnazja	x	59384	47874	.	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	x	59	–	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	x	58048	46215	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	626	809	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	411	485	.	Religious organizations
Pozostałe	x	240	365	.	Others

TABL. 2 (111). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a	264	221	234	231	Basic vocational schools ^a
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	9	4	4	1	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	247	209	216	215	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1	6	10	10	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	2	1	1	1	Religious organizations
Pozostałe	5	1	3	4	Others
Licea ogólnokształcące ^b	252	290	272	269	General secondary schools ^b
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	—	—	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	194	229	213	211	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	29	33	31	31	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	8	8	7	7	Religious organizations
Pozostałe	21	20	21	20	Others
Licea profilowane	x	176	70	51	Specialized secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	x	2	—	—	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	x	170	68	47	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	2	1	1	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	1	—	—	Religious organizations
Pozostałe	x	1	1	3	Others
Technika ^c	692	301	280	278	Technical secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	25	16	17	19	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	647	276	236	233	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	7	5	12	12	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	3	3	4	3	Religious organizations
Pozostałe	10	1	11	11	Others
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a	62705	27123	25763	25072	Basic vocational schools ^a
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	539	126	109	51	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	61583	25903	24931	24185	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	84	214	454	496	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	112	55	35	28	Religious organizations
Pozostałe	387	825	234	312	Others
Licea ogólnokształcące ^b	101338	81230	69831	66990	General secondary schools ^b
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	—	—	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	96488	77316	65892	63233	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2387	1767	1977	1897	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	1205	1274	812	799	Religious organizations
Pozostałe	1258	873	1150	1061	Others

^a Łącznie ze szkołami przysposabiającymi do pracy. ^b Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^c Łącznie ze szkołami artystycznymi i technikami uzupełniającymi.
^a Including job-training schools. ^b Including supplementary general secondary schools. ^c Including art schools and supplementary technical secondary schools.

TABL. 2 (111). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Licea profilowane	x	24622	4884	3263	Specialized secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	x	156	—	—	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	x	24266	4721	3061	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	30	13	9	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	19	—	—	Religious organizations
Pozostałe	x	151	150	193	Others
Technika^c	134775	70992	73155	70984	Technical secondary schools^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3380	2802	2322	2635	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	130360	67874	69216	66759	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	522	156	821	770	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	144	130	95	84	Religious organizations
Pozostałe	369	30	701	736	Others
ABSOLWENCI GRADUATES					
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	19151	8203	7792	.	Basic vocational schools^a
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	249	39	12	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	18703	7861	7621	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	163	48	101	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	36	12	14	.	Religious organizations
Pozostałe	—	243	44	.	Others
Licea ogólnokształcące^b	21667	26314	23796	.	General secondary schools^b
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	—	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	20548	25180	22552	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	576	517	651	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	234	372	250	.	Religious organizations
Pozostałe	309	245	343	.	Others
Licea profilowane	x	8321	1899	.	Specialized secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	x	71	—	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	x	8182	1849	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	5	7	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	19	—	.	Religious organizations
Pozostałe	x	44	43	.	Others
Technika^c	27434	14844	15793	.	Technical secondary schools^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	668	519	472	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	26512	14290	14968	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	141	15	173	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	16	15	26	.	Religious organizations
Pozostałe	97	5	154	.	Others

^a Łącznie ze szkołami przysposabiającymi do pracy. ^b Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^c Łącznie ze szkołami artystycznymi i technikami uzupełniającymi.

^a Including job-training schools. ^b Including supplementary general secondary schools. ^c Including art schools and supplementary technical secondary schools.

TABL. 2 (111). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Policealne	302	465	401	396	Post-secondary schools
Jednostki administracji cen- tralnej (rządowej)	–	1	3	3	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	125	168	92	78	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	21	36	34	32	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	1	1	–	–	Religious organizations
Pozostałe	155	259	272	283	Others
Wyższe	30	43	45	45	Tertiary education
Jednostki administracji cen- tralnej (rządowej)	8	11	11	11	Central (government) administration entities
Pozostałe	22	32	34	34	Others
Szkoły dla dorosłych	274	396	405	443	Schools for adults
Jednostki administracji cen- tralnej (rządowej)	5	3	2	2	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	203	250	141	137	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	20	39	34	40	Social organizations and associations
Pozostałe	46	104	228	264	Others
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Szkoły policealne	29074	44354	39300	42891	Post-secondary schools
Jednostki administracji cen- tralnej (rządowej)	33	48	365	435	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	18146	21047	10146	9690	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1213	2808	2077	2073	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	97	12	–	–	Religious organizations
Pozostałe	9585	20439	26712	30693	Others
Szkoły wyższe	178232	207739	187236	181346	Tertiary education
Jednostki administracji cen- tralnej (rządowej)	124332	137427	124750	121594	Central (government) administration entities
Pozostałe	53900	70312	62486	59752	Others
Szkoły dla dorosłych	36292	35833	34616	38258	Schools for adults
Jednostki administracji cen- tralnej (rządowej)	482	254	74	113	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	31175	25465	11403	10948	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	783	2133	2629	2561	Social organizations and associations
Pozostałe	3852	7981	20510	24636	Others

TABL. 2 (111). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły policealne	10384	15350	11104		Post-secondary schools
Jednostki administracji cen- tralnej (rządowej)	121	277	147		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	6066	7454	3332		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	778	886	767		Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	14	11	—		Religious organizations
Pozostałe	3405	6722	6858		Others
Szkoły wyższe	29429	43127	48783		Tertiary education
Jednostki administracji cen- tralnej (rządowej)	20409	27065	31201		Central (government) administration entities
Pozostałe	9020	16062	17582		Others
Szkoły dla dorosłych	10547	11858	7257		Schools for adults
Jednostki administracji cen- tralnej (rządowej)	114	123	28		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	9378	9049	2595		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	370	626	665		Social organizations and associations
Pozostałe	685	2060	3969		Others

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (112). **UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**

Stan w dniu 30 IX

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS

FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

As of 30 IX

LATA YEARS JEZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES		Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of all students in schools</i>								
			podstawowych <i>primary</i>			gimnaz- jzjach <i>lower second- ary</i>	zasa- dni- czych zawodo- wych <i>basic vocational</i>	liceach ogólno- kształcą- cych <i>general second- ary</i>	liceach profilo- wanych <i>speciali- zed second- ary</i>	techni- kach <i>technical second- ary</i>	policeal- nych ^a <i>post-se- condary^a</i>
			razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE <i>OBLIGATORY EDUCATION</i>											
Angielski	2009/10	522031	94,8	95,0	94,2	89,8	62,0	98,5	97,3	97,6	5,2
<i>English</i>	2010/11	513415	96,6	96,8	96,0	92,9	64,4	98,7	98,3	97,9	3,4
Francuski	2009/10	24955	0,4	0,5	—	3,0	4,1	16,3	8,3	8,7	1,5
<i>French</i>	2010/11	26466	0,2	0,3	—	5,3	3,7	16,5	9,4	8,1	1,3
Niemiecki	2009/10	166683	4,2	3,7	5,8	33,2	22,8	63,6	71,7	77,4	0,9
<i>German</i>	2010/11	182090	3,2	2,9	3,9	53,2	22,1	61,3	69,9	76,7	1,6
Rosyjski	2009/10	10677	0,1	0,1	0,1	1,0	6,9	4,2	8,6	5,4	—
<i>Russian</i>	2010/11	11203	—	—	—	1,9	5,6	4,6	8,5	5,4	—
Włoski	2009/10	2790	—	—	—	0,1	0,0	3,6	0,1	0,1	0,8
<i>Italian</i>	2010/11	3784	—	—	—	0,6	0,0	4,2	—	0,1	0,8
Hiszpański	2009/10	2633	0,1	0,1	—	0,1	—	2,7	0,8	0,6	—
<i>Spanish</i>	2010/11	3318	0,1	0,1	—	0,3	—	3,4	0,1	0,7	—
Łaciński	2009/10	1860	—	—	—	—	—	2,6	—	—	1,5
<i>Latin</i>	2010/11	1751	—	—	—	—	—	2,5	—	—	1,3
Inne	2009/10	217	—	—	—	—	—	0,0	—	0,2	0,7
<i>Others</i>	2010/11	247	—	—	—	0,1	—	—	—	0,2	0,4
NAUCZANIE DODATKOWE ^b <i>ADDITIONAL EDUCATION^b</i>											
Angielski	2009/10	13375	1,9	1,8	2,1	5,4	0,1	0,5	1,4	0,7	—
<i>English</i>	2010/11	8884	1,1	1,0	1,5	3,9	—	0,7	1,0	0,5	—
Francuski	2009/10	8537	0,9	1,0	0,7	3,2	0,0	1,4	0,5	0,8	—
<i>French</i>	2010/11	6975	1,0	1,0	0,9	2,2	—	1,6	0,8	0,7	—
Niemiecki	2009/10	55175	5,5	4,5	8,4	25,1	0,1	4,1	3,2	3,2	—
<i>German</i>	2010/11	41753	5,2	4,3	7,7	17,2	—	4,0	5,5	4,1	—
Inne	2009/10	7066	0,3	0,3	0,5	1,7	—	4,2	1,8	0,9	2,2
<i>Others</i>	2010/11	6138	0,4	0,3	0,6	1,2	—	4,1	1,3	1,0	1,9

^a Łącznie szkoły policealne i pomaturalne. ^b Od roku 2003/04 dane obejmują wyłącznie nauczanie w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a With or without A-level certificate. ^b From 2003/04 school year onwards data include only education during the hours, which are at the disposal of headpersons.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (113). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH**
Stan w dniu 30 IX
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS
FOR ADULTS
As of 30 IX

JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	2009/10	2010/11							
		ogółem total	w % ogółu uczniów w szkołach in % of all students in schools						
			podsta- wowych primary	gimna- zjach lower secondary	zasadni- czych zawo- dowych basic vocatio- nal	liceach ogólno- kształ- cących general secondary	liceach profilo- wanych speciali- zed secondary	techni- kach technical secondary	police- alnych ^a post- secondary ^a
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION									
Angielski English	41017	46794	100,0	80,9	61,7	91,9	100,0	64,8	40,1
Francuski French	123	116	x	0,2	2,4	0,1	x	0,9	–
Niemiecki German	5142	4315	x	5,8	17,5	3,7	x	25,2	4,1
Rosyjski Russian	2572	2039	x	12,8	3,3	4,3	x	6,1	0,2
Inny Others	17	48	x	–	–	–	x	0,1	0,1
NAUCZANIE DODATKOWE ADDITIONAL EDUCATION									
Angielski English	35	95	–	–	–	–	–	0,1	0,3
Francuski French	–	–	x	x	x	x	x	x	x
Niemiecki German	–	118	–	–	–	–	–	0,4	0,3
Inny Others	33	29	–	–	–	0,1	–	–	–

^a Łącznie szkoły policealne i pomaturalne.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a With or without A-level certificate.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (114). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009/10	2010/11	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>		absolwenci <i>graduates</i>		
Szkoły podstawowe	7311	7542	1507	1402	<i>Primary schools</i>
w tym specjalne	3509	3368	812	720	<i>of which special</i>
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy	1049	1059	169	207	<i>Special job-training schools</i>
Gimnazja	5907	5643	1792	1700	<i>Lower secondary schools</i>
w tym specjalne	3771	3629	1168	1034	<i>of which special</i>
w tym z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej	41	46	12	8	<i>of which job-training sections based on the programme of 6th grade of primary school</i>
Zasadnicze szkoły zawodowe	2210	2051	596	566	<i>Basic vocational schools</i>
w tym specjalne	2005	1896	564	529	<i>of which special</i>
Licea ogólnokształcące ^a	524	555	155	164	<i>General secondary schools ^a</i>
w tym specjalne	181	218	47	69	<i>of which special</i>
Licea profilowane	154	152	47	30	<i>Specialized secondary schools</i>
w tym specjalne	112	110	34	27	<i>of which special</i>
Technika ^b	288	314	67	44	<i>Technical secondary schools ^b</i>
w tym specjalne	128	148	48	18	<i>of which special</i>
Szkoły policealne	45	44	30	17	<i>Post-secondary schools</i>
w tym specjalne	37	31	24	16	<i>of which special</i>

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^b Łącznie ze szkołami artystycznymi i technikami uzupełniającymi.

U w a g a. Kształcenie odbywa się w szkołach (ogólnodostępnych, w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy m.in. integracyjne lub ogólnodostępne) oraz w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools. ^b Including art schools and supplementary technical schools.

N o t e. Education occurs in mainstream schools (in which special sections or classes among others integration or mainstream classes are established) as well as in special schools operating independently.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (115). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**

SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE ^a SPECIAL EDUCATION CENTRES ^a					
Ośrodki	30	30	27	27	Centres
Miejsca	2479	2311	1909	1812	Places
Wychowankowie	2428	1814	1351	1310	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący	212	102	82	81	blind and visually impaired
niesłyszący i słabo słyszący	372	217	117	152	deaf and hearing impaired
przewlekłe chorzy	33	6	3	1	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową	102	31	38	34	physically impaired
z upośledzeniem umysłowym	1368	890	741	709	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	159	233	219	206	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	5	5	7	8	Centres
Miejsca	367	353	450	485	Places
Wychowankowie	356	353	439	484	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki	1	1	2	3	Centres
Miejsca	5	5	94	144	Places
Wychowankowie	30	38	70	119	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE ^b REHABILITATION-EDUCATION CENTRES ^b					
Ośrodki	23	21	20	21	Centres
Miejsca	968	1113	1062	1150	Places
Wychowankowie	1010	989	804	845	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	95	140	369	406	mental retardation-profound
z autyzmem	10	5	1	.	with autism
z zaburzeniami sprzężonymi	495	610	407	439	associated with defects

^a Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2010 r. 10 ośrodków z 607 wychowankami). ^b Do 2002 r. określone jako ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including special educational centres (in 2010 there were 10 centres with 607 residents).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (116). INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ^a

Stan w dniu 30 IX

BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH ^a

As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Placówki Establishments	Miejsca Beds	Korzystający Boarders	
				ogółem total	na 100 miejsc per 100 beds
O G Ó Ł E M	2000/01	57	6536	5059	77
TOTAL	2005/06	45	4159	3012	72
	2009/10	38	2963	1867	63
	2010/11	42	3205	2138	67
Internaty	2000/01	47	5211	3821	73
Boarding-schools	2005/06	40 ^b	3816 ^b	2757 ^b	72 ^b
	2009/10	32	2578	1560	61
	2010/11	37	2860	1871	65
gimnazja	2000/01	—	—	—	—
lower secondary	2005/06	1	10	9	90
	2009/10	3	72	51	71
	2010/11	3	65	48	74
licea ogólnokształcące ^c	2000/01	10	1104	893	81
general secondary ^c	2005/06	8	720	470	65
	2009/10	10	593	305	51
	2010/11	13	660	490	74
szkoły zawodowe ^{od}	2000/01	37	4107	2928	71
vocational schools ^{od}	2005/06	10 ^e	677 ^e	532 ^e	79 ^e
	2009/10	19	1913	1204	63
	2010/11	21	2135	1333	62
Bursy	2000/01	10	1325	1238	93
Dormitories	2005/06	5	343	255	74
	2009/10	6	385	307	80
	2010/11	5	345	267	77

^a W roku 2005/06 i 2010/11 bez szkół specjalnych. ^b Łącznie z internatami zakładu kształcenia nauczycieli (rok 2005/06 – 2 placówki, 139 miejsc, 124 korzystających). ^c Ponadpodstawowe, a od roku szkolnego 2002/03 również ponadgimnazjalne. ^d Łącznie z technikami, technikami uzupełniającymi, liceami profilowanymi, ponadpodstawowymi szkołami średnimi zawodowymi, zasadniczymi szkołami zawodowymi, szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz szkołami policealnymi. ^e Bez internatów zespołu szkół (19 placówek, 2270 miejsc, 1622 korzystających).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In 2005/06 and 2010/2011 school year – excluding special schools. ^b Including boarding-schools of the teacher training institutions (2005/06 school year – 2 establishments, 139 places, 124 boarders). ^c Upper secondary (post-primary), and since 2003/03 school year upper secondary as well. ^d Including technical secondary schools, supplementary technical secondary schools, specialized secondary schools, upper secondary (post primary) vocational schools and basic vocational schools. ^e Excluding boarding-schools of complexes of schools (19 establishments, 2270 places, 1622 boarders).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (117). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIE DAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	25	28	35	34	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	21	23	30	29	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	5147	5447	4240	4349	Pupils
w tym kobiety	3237	3322	2672	2757	of which females
Absolwenci	497	1007	668	.	Graduates
w tym kobiety	336	635	426	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	24	25	37	38	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	15	11	18	20	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	3353	3490	3738	3622	Students
w tym kobiety	2292	2349	2644	2578	of which females
Absolwenci	535	563	628	.	Graduates
w tym kobiety	384	395	450	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (118). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2010/11**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2010/11 SCHOOL YEAR

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools, which possess personal computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratories	Komputery ^a w szkołach Personal computers ^a in schools			
			ogółem grand total	w tym z dostępem do internetu of which with Internet access	z liczby ogółem – przeznaczone do użytku uczniów of grand total – used by pupils and youth	
					razem total	w tym z dostępem do internetu of which with Internet access
Podstawowe Primary	95,7	1300	27742	22954	19594	17594
Gimnazja Lower secondary	85,1	788	16501	15146	12104	11581
Zasadnicze szkoły zawodowe Basic vocational	36,5	103	2228	2163	1739	1707
Licea ogólnokształcące ^b General secondary ^b	78,8	311	8285	7825	6084	5894
Licea profilowane Specialized secondary	37,3	26	510	462	417	395
Technika ^c Technical secondary ^c	80,8	520	12253	11553	9778	9432
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy ... Special job-training	25,6	4	52	36	48	32
Artystyczne ^d Art ^d	66,7	15	385	379	278	277
Policealne ^e Post-secondary ^e	50,0	25	537	486	384	351

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. **b** Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. **c** Łącznie z technikami uzupełniającymi. **d** Szkoły artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe (bez szkół artystycznych kształcących wyłącznie w zakresie artystycznym). **e** Dotyczy szkół działających w formie dziennej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In case of computers jointly used by several schools – presented only once. **b** Including supplementary general secondary schools. **c** Including supplementary technical secondary schools. **d** Art schools leading to professional certification (excluding art schools schooling only in the art). **e** Concerns day schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (119). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Szkoły	1415	1181	1163	1157	<i>Schools</i>
w tym:					<i>of which:</i>
sportowe i mistrzostwa sportowego	10	10	9	11	<i>sports and athletic</i>
filialne	57	31	20	19	<i>branch</i>
„małe szkoły”	x	7	—	—	<i>“small schools”</i>
artystyczne ^a	4	5	5	5	<i>art ^a</i>
Pomieszczenia szkolne	17498	15397	16843	16979	<i>Classrooms</i>
Oddziały	16098	13255	12041	11973	<i>Sections</i>
Uczniowie	362010	283205	241584	237014	<i>Pupils</i>
w tym I klasa	53990	42407	38908	39198	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	175813	137825	117584	115736	<i>of which females</i>
w tym szkoły:					<i>of which schools:</i>
sportowe i mistrzostwa sportowego	4340	3673	3687	4521	<i>sports and athletic</i>
filialne	2798	800	380	411	<i>branch</i>
„małe szkoły”	x	95	—	—	<i>“small schools”</i>
artystyczne ^a	808	967	892	932	<i>art ^a</i>
Absolwenci	64421	51765	42101	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	31377	25442	20564	.	<i>of which females</i>
w tym szkoły:					<i>of which schools:</i>
sportowe i mistrzostwa sportowego	852	657	794	.	<i>sports and athletic</i>
filialne	317	31	87	.	<i>branch</i>
artystyczne ^a	101	142	124	.	<i>art ^a</i>
Liczba uczniów na:					<i>Number of pupils per:</i>
1 szkołę	256	240	208	205	<i>1 school</i>
1 pomieszczenie szkolne	21	18	14	14	<i>1 classroom</i>
1 oddział	22	21	20	20	<i>1 section</i>
MIASTA URBAN AREAS					
Szkoły	845	658	654	652	<i>Schools</i>
w tym:					<i>of which:</i>
sportowe i mistrzostwa sportowego	10	10	9	10	<i>sports and athletic</i>
filialne	11	4	3	3	<i>branch</i>
„małe szkoły”	x	—	—	—	<i>“small schools”</i>
artystyczne ^a	4	5	5	5	<i>art ^a</i>
Pomieszczenia szkolne	12457	10722	11553	11646	<i>Classrooms</i>
Oddziały	11780	9440	8390	8345	<i>Sections</i>
Uczniowie	277076	213418	180577	177430	<i>Pupils</i>
w tym I klasa	41080	32044	29138	29558	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	134643	103886	87940	86643	<i>of which females</i>
w tym szkoły:					<i>of which schools:</i>
sportowe i mistrzostwa sportowego	4340	3673	3687	4250	<i>sports and athletic</i>
filialne	1306	213	60	70	<i>branch</i>
„małe szkoły”	x	—	—	—	<i>“small schools”</i>
artystyczne ^a	808	967	892	932	<i>art ^a</i>

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 10 (119). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
MIASTA (dok.) URBAN AREAS (cont.)					
Absolwenci	49838	39002	31155	.	Graduates
w tym kobiety	24319	19187	15280	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	852	657	745	.	sports and athletic
filialne	238	–	48	.	branch
artystyczne ^a	101	142	124	.	art ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	328	324	276	272	1 school
1 pomieszczenie szkolne	22	20	16	15	1 classroom
1 oddział	24	23	22	21	1 section
WIEŚ RURAL AREAS					
Szkoły	570	523	509	505	Schools
w tym:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	–	–	–	1	sports and athletic
filialne	46	27	17	16	branch
„małe szkoły”	x	7	–	–	“small schools”
artystyczne ^a	–	–	–	–	art ^a
Pomieszczenia szkolne	5041	4675	5290	5333	Classrooms
Oddziały	4318	3815	3651	3628	Sections
Uczniowie	84934	69787	61007	59584	Pupils
w tym I klasa	12910	10363	9770	9640	of which 1st grade
w tym kobiety	41170	33939	29644	29093	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	–	–	–	271	sports and athletic
filialne	1492	587	320	341	branch
„małe szkoły”	x	95	–	–	“small schools”
artystyczne ^a	–	–	–	–	art ^a
Absolwenci	14583	12763	10946	.	Graduates
w tym kobiety	7058	6255	5284	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	–	–	49	.	sports and athletic
filialne	79	31	39	.	branch
artystyczne ^a	–	–	–	.	art ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	149	133	120	118	1 school
1 pomieszczenie szkolne	17	15	12	11	1 classroom
1 oddział	20	18	17	16	1 section

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (120). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Gimnazja	597	655	660	665	Lower secondary schools
w tym szkoły:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	11	17	25	24	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	2	7	6	5	with job-training sections ^a
Pomieszczenia szkolne	6299	8568	9170	9280	Classrooms
Oddziały	5482	7085	6099	5848	Sections
Uczniowie	135805	175930	141662	134320	Pupils
w tym I klasa	67661	56858	46749	44728	of which 1st grade
w tym kobiety	65987	85295	68751	65144	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	1537	2407	6015	5582	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	185	2225	1332	1193	with job-training sections ^a
Absolwenci	x	58017	46840	.	Graduates
w tym kobiety	x	28727	23240	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	x	713	1970	.	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	x	583	341	.	with job-training sections ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	227	269	215	202	1 school
1 pomieszczenie szkolne	22	21	15	14	1 classroom
1 oddział	25	25	23	23	1 section
MIASTA URBAN AREAS					
Gimnazja	416	446	445	451	Lower secondary schools
w tym szkoły:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	11	17	24	23	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	2	7	6	5	with job-training sections ^a
Pomieszczenia szkolne	5150	6731	7091	7205	Classrooms
Oddziały	4308	5433	4578	4380	Sections
Uczniowie	108169	137164	108955	103082	Pupils
w tym I klasa	53831	44179	36147	34521	of which 1st grade
w tym kobiety	52554	66481	52836	49992	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	1537	2407	5982	5546	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	185	2225	1332	1193	with job-training sections ^a

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

^a Based on the 6th grade of primary school.

TABL. 11 (120). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
MIASTA (dok.)					
URBAN AREAS (cont.)					
Absolwenci	x	45130	35756	.	Graduates
w tym kobiety	x	22375	17784	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	x	705	1960	.	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	x	583	341	.	with job-training sections ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	260	308	245	229	1 school
1 pomieszczenie szkolne	21	20	15	14	1 classroom
1 oddział	25	25	24	24	1 section
WIEŚ					
RURAL AREAS					
Gimnazja	181	209	215	214	Lower secondary schools
w tym szkoły:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	—	—	1	1	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	—	—	—	—	with job-training sections ^a
Pomieszczenia szkolne	1149	1837	2079	2075	Classrooms
Oddziały	1174	1652	1521	1468	Sections
Uczniowie	27636	38766	32707	31238	Pupils
w tym I klasa	13830	12679	10602	10207	of which 1st grade
w tym kobiety	13433	18814	15915	15152	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	—	—	33	36	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	—	—	—	—	with job-training sections ^a
Absolwenci	x	12887	11084	.	Graduates
w tym kobiety	x	6352	5456	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	x	8	10	.	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	x	—	—	.	with job-training sections ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	153	185	152	146	1 school
1 pomieszczenie szkolne	24	21	16	15	1 classroom
1 oddział	24	23	22	21	1 section

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on the 6th grade of primary school.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (121). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06		2009/10		2010/11		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	155	147	153	145	147	140	<i>Schools</i>
Oddziały	894	859	906	877	886	860	<i>Sections</i>
Uczniowie	23789	23038	22709	22055	22055	21460	<i>Students</i>
w tym I klasa	10115	9790	9651	9385	9399	9146	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	7265	7056	7319	7128	7166	6994	<i>of which females</i>
Absolwenci	7313	7042	7046	6803	.	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	2544	2445	2441	2355	.	.	<i>of which females</i>

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 13 (122). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06		2009/10		2010/11		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	287	273	263	253	259	249	<i>Schools</i>
Oddziały	2750	2670	2474	2408	2389	2325	<i>Sections</i>
Uczniowie	81174	79002	69650	67953	66772	65112	<i>Students</i>
w tym I klasa	27622	26917	22477	21948	22518	21953	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	49414	48086	43156	42072	41233	40183	<i>of which females</i>
Absolwenci	26309	25552	23727	23156	.	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	16236	15784	14795	14419	.	.	<i>of which females</i>

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (123). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06		2009/10		2010/11		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	173	164	67	66	48	48	<i>Schools</i>
Oddziały	874	855	186	185	123	123	<i>Sections</i>
Uczniowie	24499	24036	4772	4745	3153	3153	<i>Students</i>
w tym I klasa	7504	7436	1158	1158	724	724	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	13926	13628	3368	3343	2309	2309	<i>of which females</i>
Absolwenci	8275	8051	1872	1845	.	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	4670	4526	1346	1321	.	.	<i>of which females</i>

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (124). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)***TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06		2009/10		2010/11		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM ^a TOTAL ^a							
Szkoły	268	254	238	225	234	221	Schools
Oddziały	2438	2342	2710	2611	2666	2567	Sections
Uczniowie	67302	64624	69289	67005	67214	64912	Students
w tym I klasa	20837	20106	19561	19017	18132	17499	of which 1st grade
w tym kobiety	24214	23179	26439	25550	25999	25087	of which females
Absolwenci	14230	13747	15147	14568	.	.	Graduates
w tym kobiety	5383	5178	5695	5466	.	.	of which females

W tym TECHNIKA UZUPEŁNIAJĄCE DLA MŁODZIEŻY
Of which SUPPLEMENTARY TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH

Szkoły	22	21	9	9	8	8	Schools
Oddziały	37	36	20	20	15	15	Sections
Uczniowie	996	967	388	388	298	298	Students
w tym I klasa	586	586	149	149	93	93	of which 1st grade
w tym kobiety	376	356	168	168	122	122	of which females
Absolwenci	36	36	100	100	.	.	Graduates
w tym kobiety	35	35	48	48	.	.	of which females

^a W roku szkolnym 2005/06 łącznie z uczniami i absolwentami ponadpodstawowych szkół średnich zawodowych.
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In 2005/06 school year including pupils and graduates of upper secondary (post-primary) secondary vocational schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (125). **SZKOŁY POLICEALNE WEDŁUG FORM KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS BY TYPE OF EDUCATION (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11				SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			
					dziennie <i>day</i>	wieczorowe <i>evening</i>	zaoczne <i>week-end</i>	
Oddziały	1252	1939	1954	2036	378	5	1521	<i>Sections</i>
Uczniowie	29074	44321	39263	42860	7019	75	32785	<i>Students</i>
w tym kobiety	19315	25422	23010	27227	5387	64	19868	<i>of which females</i>
Absolwenci ^a	10384	15350	11088	.	2517	10	7683	<i>Graduates</i> ^a
w tym kobiety	7163	9569	7111	.	1999	9	4573	<i>of which females</i>

^a W podziale według form kształcenia – z roku szkolnego 2009/10.
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to type of education – for 2009/10 school year.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (126). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły <i>Schools</i>	Nauczyciele akademicy ^a <i>Academic teachers^a</i>	Studenci ^b <i>Students^b</i>	Absolwenci ^{bc} <i>Graduates^{bc}</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M 2000/01	30	7249	168057	27922	TOTAL
2005/06	43	9275	197260	40596	
2009/10	45	9329	178034	46156	
2010/11	45	9287	172084	.	
Uniwersytety	1	1840	32343	8314	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	4	3144	49493	11490	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	14	1369	46299	14617	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	2	506	9811	3472	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	1	1248	8464	1749	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego	1	234	5104	1366	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	2	225	1434	375	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	1	12	77	31	<i>Theological academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe.....	19	709	19059	4742	<i>Others higher education institutions</i>

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. **b** Nie uwzględniono danych dotyczących filii uczelni, których główna siedziba znajduje się poza terenem województwa śląskiego. **c** W podziale według typów szkół – z roku szkolnego 2009/10.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. **b** Data concerning branches of tertiary institutions, which main seat is not on the territory of the Śląskie Voivodship are not taken into consideration. **c** According to type of school – for 2009/10 school year.

TABL. 18 (127). **STUDENCI I ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ^a**
STUDENTS AND GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS^a

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Formy studiów		Study forms		Y E A R S TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarne full-time programmes		niestacjonarne part-time programmes			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
STUDENCI STUDENTS								
OGÓŁEM.....	2000/01	168057	96015	69750	37468	98307	58547	TOTAL
	2005/06	197260	108052	96388	51520	100872	56532	
	2009/10	178034	102633	85193	47844	92841	54789	
	2010/11	172084	101040	85031	48517	87053	52523	
Uniwersytety		32343	22635	19682	13621	12661	9014	Universities
Wyższe szkoły techniczne		49493	18583	32261	13132	17232	5451	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne		46299	30804	12128	7423	34171	23381	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne ...		9811	7256	5981	4303	3830	2953	Teacher education schools
Akademie medyczne		8464	6504	6881	5257	1583	1247	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego		5104	2440	3363	1611	1741	829	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		1434	841	875	539	559	302	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		77	45	77	45	–	–	Theological academies
Pozostałe szkoły wyższe		19059	11932	3783	2586	15276	9346	Others higher education institutions

^a Nie uwzględniono danych dotyczących filii uczelni, których główna siedziba znajduje się poza terenem województwa śląskiego.

^a Data concerning branches of tertiary institutions, which main seat is not on the territory of the Śląskie Voivodship are not taken into consideration.

TABL. 18 (127). **STUDENCI I ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ^a (dok.)**
STUDENTS AND GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS^a (cont.)

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Formy studiów		<i>Study forms</i>		Y E A R S <i>TYPE OF SCHOOLS</i>	
			stacjonarne <i>full-time programmes</i>		niestacjonarne <i>part-time programmes</i>			
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
ABSOLWENCI <i>GRADUATES</i>								
OGÓŁEM	2000/01	27922	12390	11010	5121	16912	7269	TOTAL
	2005/06	40596	26183	18288	10981	22308	15202	
	2008/09	41265	26213	18814	11262	22451	14951	
	2009/10	46156	29963	21600	13286	24556	16677	
Uniwersytety		8314	6218	4972	3546	3342	2672	Universities
Wyższe szkoły techniczne		11490	4965	7382	3293	4108	1672	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne		14617	10543	3669	2444	10948	8099	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne ...		3472	2625	1864	1437	1608	1188	Teacher education schools
Akademie medyczne		1749	1393	1447	1142	302	251	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego		1366	754	710	373	656	381	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		375	230	205	126	170	104	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		31	24	31	24	–	–	Theological academies
Pozostałe szkoły wyższe		4742	3211	1320	901	3422	2310	Others higher education institutions

^a Nie uwzględniono danych dotyczących filii uczelni, których główna siedziba znajduje się poza terenem województwa śląskiego.

^a Data concerning branches of tertiary institutions, which main seat is not on the territory of the Śląskie Voivodship are not taken into consideration.

TABL. 19 (128). **CUDZOZIEMCY^{ab} – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^{ab} – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^c <i>Graduates^c</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
O G Ó Ł E M 2000/01	377	194	32	18	TOTAL
2005/06	583	267	77	40	
2009/10	654	293	98	44	
2010/11	676	299	.	.	
studia: stacjonarne	606	257	86	36	<i>full-time programmes</i>
niestacjonarne	70	42	12	8	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety	75	55	13	8	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	60	13	7	2	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	127	67	21	13	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	9	4	–	–	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	358	133	49	18	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego	2	–	–	–	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	20	8	6	2	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	25	19	2	1	<i>Others higher education institutions</i>

a Nie uwzględniono danych dotyczących filii uczelni, których główna siedziba znajduje się poza terenem województwa śląskiego. **b** Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. **c** W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2009/2010.

a Data concerning branches of tertiary institutions, which main seat is not on the territory of the Śląskie Voivodship are not taken into consideration. **b** Also presented in the other tables regarding students and graduates. **c** According to study forms and type of schools – for academic year 2009/2010.

TABL. 20 (129). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA**

Stan w dniu 30 XI

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS

As of 30 XI

SZKOŁY	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11			SCHOOLS
				ogółem ^a total _a	w tym stypen- dia soc- jalne of which social scholar- ships	otrzymu- jący stypen- dia w % ogółu studen- tów scholar- ship re- cipients in % of total stu- dents	
O G Ó Ł E M	16506	53562	33218	31233	1125	18,1	T O T A L
Uniwersytety	4469	10047	5941	5915	–	18,3	Universities
Wyższe szkoły techniczne	6121	15617	9229	8736	16	17,7	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	1379	15166	9317	8492	445	18,3	Academies of economics
Wyższe szkoły pedago- giczne	1818	5398	2926	2696	509	27,5	Teacher education schools
Akademie medyczne	1637	2563	2113	2024	–	23,9	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego	375	873	606	595	–	11,7	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	228	445	382	350	1	24,4	Fine arts academies
Wyższe szkoły zawodowe	–	2958	–	–	–	–	Higher vocational schools
Pozostałe szkoły wyższe ...	479	495	2704	2425	154	12,7	Other higher education institutions

^a W podziale według rodzajów stypendiów, jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.^a In the division according to kind scholarships, one person may shown more than once.

TABL. 21 (130). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w dniu 30 XI
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	43	44	48	46	Dormitories
Miejsca	12525	12096	11965	11820	Beds
Studenci korzystający	12885	10103	8502	8683	Students
w % ogółu studentów studiów dziennych	14,0	10,5	10,0	10,2	in % of total students in the day study system
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	17	19	15	12	Canteens
Miejsca konsumenckie	2888	3404	1929	1635	Seating

TABL. 22 (131). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Szkoly <i>Schools</i>	Oddziały <i>Sections</i>	Uczniowie <i>Students</i>		Absolwenci <i>Graduates</i>	
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>
Szkoly podstawowe <i>Primary schools</i>	2000/01	1	27	4	—	—
	2005/06	3	55	21	13	4
	2009/10	1	16	8	17	8
	2010/11	2	22	10	.	.
Gimnazja <i>Lower secondary schools</i>	2000/01	13	1131	258	x	x
	2005/06	18	2662	773	557	189
	2009/10	21	2863	824	760	260
	2010/11	24	2957	870	.	.
Zasadnicze szkoly zawodowe ^a <i>Basic vocational schools ^a</i>	2000/01	10	911	161	323	61
	2005/06	23	1655	470	399	107
	2009/10	18	812	295	204	88
	2010/11	21	983	320	.	.
Licea ogolno- ksztalcace ^b <i>General secondary schools ^b</i>	2000/01	62	9387	5458	4541	2653
	2005/06	156	16437	7963	5168	2898
	2009/10	259	23880	11532	5026	2868
	2010/11	289	27730	13715	.	.
stacjonarne <i>day</i>	2000/01	x	—	—	—	—
	2005/06	x	57	31	—	—
	2009/10	x	2940	1547	757	458
	2010/11	x	2624	1328	.	.
zaoczne <i>weekend</i>	2000/01	x	2997	1783	2249	1229
	2005/06	x	8934	4137	2766	1480
	2009/10	x	20940	9985	4269	2410
	2010/11	x	25106	12387	.	.
Technika ^c <i>Technical secondary schools ^c</i>	2000/01	188	24836	6661	5683	1623
	2005/06	196	15024	4539	5721	1807
	2009/10	106	7045	1936	1250	401
	2010/11	107	6566	1917	.	.

^a Ponadpodstawowe oraz od roku szkolnego 2002/03 rowniez ponadgimnazjalne. ^b Lacznie z uzupealnijacymi liceami ogolnoksztalcacyimi. ^c Lacznie z technikami uzupealnijacymi i liceami profilowanymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Upper secondary (post-primary) and from 2002/03 school year also upper secondary schools. ^b Including supplementary general schools. ^c Including supplementary technical and secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (132). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Placówki	1640	1585	1652	1711	Establishments
miasta	1051	1042	1103	1154	urban areas
wieś	589	543	549	557	rural areas
Przedszkola	1309	1192	1226	1255	Nursery schools
w tym specjalne	5	5	3	5	of which special
miasta	915	858	886	911	urban areas
wieś	394	334	340	344	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	331	393	408	426	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	1	4	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	17	26	Pre-primary points ^a
Miejsca w przedszkolach	109811	104099	112987	117700	Places in nursery schools
w tym specjalnych	286	236	84	166	of which special
miasta	88681	84156	91070	94619	Urban areas
wieś	21130	19943	21917	23081	Rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	11	54	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	350	573	Pre-primary points ^a
Dzieci ^b	111551	107186	122115	128257	Children ^b
miasta	88438	85277	96027	100773	urban areas
wieś	23113	21909	26088	27484	rural areas
w tym w wieku 6 lat	51022	40724	35628	34900	of which aged 6
Przedszkola	103708	98560	110869	115798	Nursery schools
w tym specjalne	200	151	72	131	of which special
miasta	84197	80331	89467	93105	urban areas
wieś	19511	18229	21402	22693	rural areas
w tym w wieku 6 lat	44710	34142	29205	28248	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	7843	8626	10938	11958	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	6312	6582	6421	6652	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	11	46	Pre-primary education groups ^a
w tym w wieku 6 lat	x	x	2	–	of which aged 6
Punkty przedszkolne ^a	x	x	297	455	Pre-primary points ^a
w tym w wieku 6 lat	x	x	–	–	of which aged 6
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^b na 1000 dzieci w wieku					Children attending pre-primary education establishments ^b per 1000 children aged
3 – 6 lat	565	640	742	756	3 – 6
3 – 5	413	525	685	717	3 – 5
6 lat	976	972	922	880	6
Dzieci w przedszkolach na 1000 dzieci w wieku:					Children attending nursery schools per 1000 children aged:
3 – 6 lat	525	588	674	682	3 – 6
6 lat	855	815	756	713	6
1 przedszkole	79	83	90	92	1 nursery school
100 miejsc	94	95	98	98	100 places

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 17. ^b W 2010 r. w podziale według wieku nie uwzględniono 43 dzieci z placówek wychowania przedszkolnego i przedszkoli przy zakładach opieki zdrowotnej (oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych specjalnych przy zakładach opieki zdrowotnej).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes to the chapter, item 17. ^b In 2010 in the division according to age 43 children from pre-primary sections of special primary schools in health care institutions (pre-primary sections in special primary schools within health care institutions) were not included.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej z wyłączeniem **jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.**

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 14, poz. 89, z późniejszymi zmianami), na mocy której mogą być tworzone **publiczne i niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej,
- 2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarstwa i położniczej (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 151, poz. 1217, z późniejszymi zmianami), na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarstwa i położniczej,
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 136, poz. 857, z późniejszymi zmianami), na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe.** Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności,
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 164, poz. 1027, z późniejszymi zmianami), która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia – NFZ.

3. Dane o **pracownikach medycznych** ochrony zdrowia obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku, jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding health care services of **the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.**

2. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (uniform text Journal of Laws from 2007 No. 14, item 89, with later amendments), on the basis of which **public and non-public** health care facilities can be established,
- 2) the Law on the Nursing and Obstetrical Professions, dated 5 VII 1996 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 151, item 1217, with later amendments), on the basis of which a nurse or midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and obstetricians,
- 3) the Law on the Occupation of Doctor and Dentist dated 5 XII 1996 (uniform text, Journal of Laws 2008 No. 136, item 857, with later amendments), on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices** are created. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population,
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws from 2008 No. 164 item 1027, with later amendments), which regulates the scope and condition for providing health services, financed from public funds, the rules and procedures of financing as well as activities of the National Health Fund – NHF.

3. Data regarding **medical personnel** of the health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

Dane o lekarzach specjalistach dotyczą lekarzy ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentystów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779, z późniejszymi zmianami).

4. Dane o **zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej** obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne). Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady udzielone w ramach praktyk lekarzy i lekarzy dentystów realizujących świadczenia zdrowotne finansowane ze środków publicznych (umowy z NFZ) oraz porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych. Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczej lekarzy medycyny pracy.

5. Do 2008 r. informacje o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmowały miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków oraz miejsc dziennego pobytu. Od 2009 r. dane o łóżkach w szpitalach ogólnych wykazano łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków, bez miejsc dziennego pobytu. Dane o szpitalach ogólnych wykazano łącznie z filiami szpitali.

Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękowo-twarzową, kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; **do oddziałów zakaźnych** – oddziały obserwacyjno-zakaźne; **do oddziałów gruźlicy i chorób płuc** – oddziały pulmonologiczne.

6. Dane o **łóżkach w szpitalach** oraz pozostałych zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

7. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

8. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

9. Na podstawie ustawy z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami), dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują jednostki zgłoszone do systemu ratownictwa (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe) oraz udzielone świadczenia zdrowotne przez zespoły ratownic-

Data regarding doctors, dentists, nurses, midwives and pharmacists include interns.

Information on doctors specialists concerns doctors with grade II specialization and doctors with specialists title in proper medicine domain in accordance with the decree of the Minister of Health dated 20 X 2005, (Journal of Laws No. 213, item 1779, with later amendments).

4. **Data concerning facilities of the out-patient health care** include out-patient departments, health centres and since 2001 out-patient clinics (independent). Consultations in the field of out-patient health care are also provided by medical and dental practices, realizing health activities financed from public funds (agreements with National Health Fund) and consultations provided in admissions of general hospitals. From 2009 consultations provided do not include activities within occupational medicine.

5. **Till 2008 information on beds in general hospitals** did not include places (beds and incubators) for newborns as well as beds in day wards. From 2009 data on beds in general hospitals include beds and incubators for newborns excluding beds in day wards. Data on general hospitals include branches.

Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** – communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** – pulmonology wards.

6. **Data regarding beds in hospitals and other in-patient health care facilities** concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

7. **Chronic medical care homes and nursing homes** provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

8. **Health resort treatment** includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

9. **On the basis of the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006** (Journal of Laws No 191, item 1410, with later amendments), data concerning **emergency medical services and first aid** include units reported to the rescue system (i.e., emergency medical services, hospital emergency wards, admission rooms, medical air rescue) and health care ser-

stwa medycznego i lotnicze pogotowie ratunkowe w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia (z wyjątkiem zachorowań) w miejscu zdarzenia.

10. Działalność aptek i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2004 Nr 53, poz. 533, z późniejszymi zmianami).

Dane o **aptekach** dotyczą aptek ogólnodostępnych i nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych zakładów.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Punkt apteczny może być prowadzony przez farmaceutę z rocznym stażem lub technika farmaceutycznego z trzyletnim stażem pracy w aptekach ogólnodostępnych.

11. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

Podstawowym aktem prawnym dot. nadzoru nad chorobami zakaźnymi jest Decyzja Nr 2119/98/EC Parlamentu i Rady Europejskiej z 24 IX 1998 r. – ustanawiająca sieć nadzoru epidemiologicznego i zwalczania chorób zakaźnych we Wspólnocie Europejskiej. Na podstawie tej Decyzji – Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 22 XII 1999 r. (z późniejszymi zmianami) określono definicje przypadków zachorowań na choroby zakaźne.

12. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami).
Wyróżnia się placówki:

- **interwencyjne** – zapewniają dzieciom znajdującym się w sytuacji kryzysowej doraźną, całodobową opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych. Przygotowują diagnozę stanu psychofizycznego, sytuacji życiowej oraz opis wskazań do dalszej pracy z dzieckiem,
- **rodzinne** – zapewniają całodobową opiekę i wychowanie dla dzieci, którym nie znaleziono rodziny zastępczej lub przysposabiającej, umożliwiają wychowanie licznemu rodzeństwu, zapewniają kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- **socjalizacyjne** – zapewniają całodobową opiekę i wychowanie zaspakajając niezbędne potrzeby dziecka. Zapewniają dzieciom kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych, podejmują działania w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, znalezienia rodziny przysposabiającej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej,
- **wielofunkcyjne** – umożliwiają łączenie dziennych i całodobowych działań interwencyjnych, socjalizacyjnych, terapeutycznych skierowanych na dziecko i rodzinę.
- **wsparcia dziennego** – działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, z tego:

vices rendered by emergency medical services and medical air rescue in emergency situations with risk to life or health (except cases of illness) in the place of occurrence.

10. The activity of pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws from 2004 No. 53, item 533, with later amendments).

Data on **pharmacies** concern generally available pharmacies and do not include hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, which operate for the needs of these facilities.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. Pharmaceutical outlet can be managed by pharmacists with one years service or pharmaceutical technician with three years service in public pharmacies.

11. Data regarding incidence of illnesses are given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

The basic legal act on infectious diseases supervision is the Decision No. 2119/98/EC of the European Parliament and Commission dated 24 IX 1998 – forming a network of infectious diseases supervision and overcoming in the European Community. On the basis of the above mentioned Decision – definitions of incidences of infectious diseases were defined by the Decision of the European Commission dated 22 XII 1999 (with later amendments).

12. Care and education centres for children and youth are presented in accordance with the Law on Social Assistance dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws from 2009, No. 175, item 1362, with later amendments).

The following centres are differentiated:

- **intervention centres** – provide children in an immediate crisis situation 24-hour care as well as education adapted to age and abilities. Intervention centres diagnose the psychophysical state of a given child, the child's living conditions as well as recommend the further course of working with the child,
- **family centres** – provide 24-hour care and education for children, for whom no foster family was found, enable to bring up brothers and sisters, provide education and equalize growth and school tardiness,
- **socialization centres** – provide 24-hour care and fulfill basic needs of children. Provide children with education, equalize growth and school tardiness, undertake actions in order to bring the child back to the natural family, help to find a foster family,
- **multifunctional centres** – enable daily and 24-hour intervention, socialization and therapeutic activities directed to the child and the family.
- **day support centres** – operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, including:

- opiekuńcze – prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,
- specjalistyczne – realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację.

13. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Rodziny zastępcze dzielą się na: spokrewnione i niespokrewnione z dzieckiem, zawodowe niespokrewnione z dzieckiem: wielodzietne, specjalistyczne, o charakterze pogotowia rodzinnego.

14. Domy i zakłady pomocy społecznej obejmują stacjonarne placówki takie jak: domy pomocy społecznej, rodzinne domy pomocy, placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym, w podeszłym wieku w ramach działalności gospodarczej i statutowej, środowiskowe domy samopomocy i inne ośrodki dla osób z zaburzeniami psychicznymi, domy matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, noclegownie oraz schroniska.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami).

15. Rodzaje świadczeń pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania reguluje ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami). Ustawa powyższa określa podział świadczeń z pomocy społecznej na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

- **zasiłek stały** wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasiłek okresowy** przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasiłek celowy** przyznawany jest m.in. w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Świadczenia niepieniężne obejmują m.in.: pomoc rzeczową, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, posiłek, ubranie, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

- *general care – in the form of extracurricular activities, after-school clubs, clubs, child care centres, assisting children in overcoming difficulties at school and organizing their spare time,*
- *specialized – implementing psychocorrective or psychoprophylactic programme, including pedagogical therapy, psychological therapy, rehabilitation, resocialization.*

13. Foster family provides care and upbringing of a child deprived in part or full of parental care. Foster families may be: related or not related to the child, professional families not related to the child: with many children, specialized, of a professional emergency character.

14. Social welfare homes and facilities include stationary facilities such as: social welfare homes, family welfare homes, facilities providing 24-hours care for disabled, chronically ill and aged within their economic and statutory activities, community self-help homes and other centres for mentally ill, homes for mothers with dependent children and pregnant women, night shelters as well as other shelters.

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws from 2009 No. 175, item 1362 with later amendments).

15. Types of social benefits as well as rules and procedures of granting are regulated by the Law on Social Welfare dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws from 2009 No. 175, item 1362 with later amendments). The above mentioned Law defines the division of social benefits into monetary and non-monetary assistance. Monetary assistance includes i.a.:

- **permanent benefit** paid in respect of complete inability to work because of age or disability,
- **temporary benefit** granted to a person or a family because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security,
- **appropriated benefit** offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of foodstuffs, fuel, clothing, necessary household goods, slight modernization and repairs, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

Non-monetary assistance includes i.a. help in kind, specialistic consultations, shelter, meal, clothing, stay in a social welfare home and services rendered there.

TABL. 1 (133). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Lekarze	11848	9760	10405	10353	Doctors
w tym kobiety	6424	5370	6019	5948	of which women
Lekarze dentyści	1558	1562	1471	1501	Dentists
w tym kobiety	1116	1100	1075	1126	of which women
Farmaceuci ^b	2444 ^c	2553	2723	2965	Pharmacists ^b
w tym kobiety	2164 ^c	2195	2313	2505	of which women
Pielęgniarki	25442	25146	25993	25757	Nurses
w tym mgr pielęgniarstwa	320	378	647	742	of which masters of nursing
Położne	2596	2511	2700	2734	Midwives
Ratownicy medyczni	–	315	1080	1354	Emergency rescue personnel

a Łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy. **b** Bez techników farmacji. **c** Łącznie z zatrudnionymi w aptekach prywatnych, bez zatrudnionych w zarządzie „Cefarm”.

Źródło: dane Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego, w zakresie farmaceutów – dane Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego oraz GUS; od 2008 r. dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

a Including interns. **b** Excluding pharmacy technicians. **c** Including employed in private pharmacies, excluding employed in “Cefarm” management.

S o u r c e: data of the Silesian Centre of Public Health, concerning pharmacists – data of the Silesian Centre of Public Health and the Central Statistical Office; since 2008 data of the Silesian Voivodship Office.

TABL. 2 (134). **PRACUJĄCY LEKARZE SPECJALIŚCI ^a**

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED DOCTORS SPECIALISTS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	6690	7002	7014	T O T A L
w tym w zakresie:				of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	381	405	415	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ogólnej	436	472	454	General surgery
Chorób płuc	166	167	152	Pulmonary diseases
Chorób wewnętrznych	1141	1177	1174	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii ^b	111	110	121	Dermatology and venereology ^b
Kardiologii ^b	210	252	258	Cardiology ^b
Położnictwa i ginekologii	534	536	514	Gynaecology and obstetrics
Medycyny pracy	103	122	119	Occupational medicine
Medycyny rodzinnej	450	485	489	General practitioners
Neurologii	327	340	325	Neurology
Okulistyki	279	276	291	Ophthalmology
Onkologii	29	33	40	Oncology
Otolaryngologii ^b	155	153	167	Otolaryngology ^b
Pediatrici	406	406	390	Paediatrics
Psychiatrii	195	220	222	Psychiatry
Radiodiagnostyki	177	188	206	Radiodiagnostics
Lekarze specjaliści w % ogółu lekarzy	65,7	67,3	67,7	Doctors specialists in % of total doctors

^a Lekarze ze specjalizacją II stopnia i z tytułem specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 3. ^b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi.

Ź r ó d ł o: dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a Doctors with grade II specialization and title of specialist in a given field of medicine, see general notes to the chapter, item 3. ^b Including paediatric specialists.

S o u r c e: data of the Silesian Voivodship Office.

TABL. 3 (135). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA ^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	1819	2419	2437	<i>Health care institutions (as of 31 XII)</i>
miasta	1549	2009	2025	<i>urban areas</i>
wieś	270	410	412	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	915	725	710	<i>Medical practices ^b (as of 31 XII)</i>
miasta	765	586	575	<i>urban areas</i>
wieś	150	139	135	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w ciągu roku				<i>Consultations provided ^c during</i>
w tys.	35474,2	37935,1	37057,8	<i>the year in thous.</i>
lekarskie	31943,0	33671,1	33169,8	<i>doctors</i>
w tym specjalistyczne	14809,1	13954,2	13279,3	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	3531,3	4264,0	3888,1	<i>dental</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 4. **b** Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakt „praktyka lekarska – Narodowy Fundusz Zdrowia” lub „praktyka lekarska – zakład opieki zdrowotnej”, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2, pkt 3. **c** Dotyczy porad refundowanych przez NFZ (środki publiczne), jak i opłacanych przez pacjentów (środki niepubliczne).

a See general notes to the chapter, item 4. **b** Data concern entities that have signed a “medical practice – National Health Fund” contract or a “medical practice – health care facility” contract, see general notes to the chapter, item 2, point 3. **c** Data concern consultations refunded by the National Health Fund (public funds) as well as paid by patients (non-public funds).

TABL. 4 (136). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII FACILITIES – as of 31 XII					
Szpital ogólny ^a	114	113	113	117	General hospitals ^a
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	14	21	32	34	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	12	23	25	26	Nursing homes
Hospicja	2	4	4	5	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	6	9	10	10	sanatoria
szpitale	3	2	3	3	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII					
Szpital ogólny ^a	29038	26902	26624*	25989	General hospitals ^a
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	1511	1731	2361	2591	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	499	912	1019	1063	Nursing homes ^b
Hospicja	23	55	65	85	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	1594	2142	2100	2099	sanatoria
szpitale	229	238	199	199	hospitals
LECZENI – w ciągu roku IN-PATIENTS – during the year					
Szpital ogólny ^{ac}	719219	852552	887679	913494	General hospitals ^{ac}
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	1916	2577	3987	4358	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	986	2722	2769	3017	Nursing homes ^b
Hospicja	331	1000	1132	1255	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze:					Health resort treatment – patients:
w sanatoriach	22020	35877	28687	26325	in sanatoria
w szpitalach	2335	3286	2959	2397	in hospitals

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. ^b W 2000 r. łącznie z zakładami leczniczo-wychowawczymi. ^c Bez międzyodziałowego ruchu chorych.

Źródło: w 2005 r. – dane Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego; od 2008 r. dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego; z wyjątkiem lecznictwa uzdrowiskowego.

^a See general notes to the chapter, item 5. ^b In 2000 including treatment and education homes. ^c Excluding inter-ward patient transfers.

Source: in 2005 – data of the Silesian Centre of Public Health, since 2008 data of the Silesian Voivodship Office; excluding health resort treatment.

TABL. 5 (137). **SZPITALE OGÓLNE^a**
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Szpitala (stan w dniu 31 XII)	114	113	113	117	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	111	97	83	74	Public
Niepubliczne	3	16	30	43	Non-public
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	29038	26902	26624*	25989	Beds (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	28749	26155	24384*	21895	in: public hospitals
niepublicznych	289	737	2240*	4094	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	61,0	57,4	57,4*	56,1	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	5099	4371	3952	3918	Internal diseases
Kardiologicznych	736	1015	972	976	Cardiological
Chirurgicznych	7213	6419	5878	5807	Surgical
Pediatrycznych	1323	1129	1034	1011	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	3037	2480	2255	2216	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	457	514	639	646	Oncological
Intensywnej terapii	384	377	348	349	Intensive therapy
Intensywnego nadzoru kardiologicznego	84	52	47	61	Intensive cardiological care
Zakaźnych	552	274	251	251	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	1572	1398	1265	1356	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	707	583	531	484	Dermatological
Neurologicznych	1439	1473	1376	1298	Neurological
Psychiatrycznych	479	508	499	522	Psychiatric
Ruch chorych (w ciągu roku)					Patients (during the year)
Leczeni b w tys.	719,2	852,6	887,7	913,5	In-patients b in thous.
w szpitalach: publicznych	712,2	823,4	796,1	740,3	in: public hospitals
niepublicznych	7,0	29,1	91,6	173,2	non-public hospitals
w tym na oddziałach c					of which in specified wards c:
chorób wewnętrznych	151,4	158,8	148,0	144,1	internal diseases
kardiologicznych	26,4	49,6	57,2	53,9	cardiological
chirurgicznych	191,6	230,7	224,1	215,9	surgical
pediatrycznych	36,6	36,3	38,1	37,0	paediatric
ginekologiczno-położniczych	112,5	113,9	122,6	119,4	gynaecological-obstetric
onkologicznych	16,4	21,1	34,6	42,4	oncological
intensywnej terapii	11,3	12,4	8,2	8,1	intensive therapy
intensywnego nadzoru kardiologicznego	5,2	5,2	9,3	8,5	intensive cardiological care
zakaźnych	7,2	6,6	8,8	7,5	communicable
gruźlicy i chorób płuc	19,8	26,1	26,2	26,8	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	10,2	9,3	8,8	8,3	dermatological
neurologicznych	33,6	41,6	46,2	42,9	neurological
psychiatrycznych	5,7	7,0	6,9	7,3	psychiatric
Wypisani w tys.	682,5	816,9	876,8	901,9	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	22,1	22,7	22,2	21,7	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	1508,1	1816,5	1911,9	1969,4	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko	24,8	31,7	33,3*	35,1	1 bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach	10,8	8,3	7,1	6,9	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	266,0	263,5	247,6	240,7	Average bed use in days

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. **b** Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. **c** Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Źródło: w 2005 r. – dane Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego; od 2008 r. dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

a See general notes to the chapter, item 5. **b** Excluding inter-ward patient transfers. **c** Including inter-ward patient transfers.

Source: in 2005 – data of the Silesian Centre of Public Health; since 2008 data of the Silesian Voivodship Office.

TABL. 6 (138). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA**

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego	176	160	159	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
w tym: podstawowe	48	78	83	<i>of which: basic</i>
specjalistyczne	59	73	76	<i>specialization</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	8	9	9	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^a	6	6	7	<i>Admission-rooms ^a</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^b	1	1	1	<i>Medical air rescue ^b</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia (w ciągu roku):				<i>Calls to the occurrence places (during the year):</i>
w tysiącach	375,3	367,2	362,1	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	80,7	79,1	78,1	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego ^c (w ciągu roku):				<i>Persons who received health care benefits ^c (during the year):</i>
w tysiącach	377,5	369,3	364,1	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	81,2	79,5	78,5	<i>per 1000 population</i>

a Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. **b** Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze. **c** W danych tych nie ujęto zachorowań u osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym).

a Organization cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. **b** Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and paramedic giving first aid or acting as medical rescue. **c** Excluding incidence of people who received health care benefits in emergency accidents in ambulatory mode (in admission-room or in hospital emergency ward).

TABL. 7 (139). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Apteki	1044	1150	1176	1294	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	997	1150	1176	1293	<i>of which private</i>
w tym na wsi	145	152	160	171	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	12	74	99	97	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	9	74	99	97	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	4507	3828	3640	3333	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
1 aptekę	4558	4075	3946	3583	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	6824	6582	6352	5978	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	2266	2419	2578	2818	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 10.ª See general notes to the charter, item 10.

TABL. 8 (140). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	2	2	2	2	<i>Regional centres (as of 31 XII)</i>
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	23	14	13	13	<i>Local branches (as of 31 XII)</i>
Krwiodawcy	45519	61614	70372	74187	<i>Blood donors</i>
w tym honorowi	44747	61082	70074	73880	<i>of which honorary blood donors</i>
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	96786	122792	138061	146250	<i>Blood taken in units of whole blood^a</i>
Pobrana lub wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza ^b	113303	127047	169345	186982	<i>Number of taken or produced units of fresh frozen plasma^b</i>

a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. **b** Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: do 2009 r. dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii; w 2010 r. dane Narodowego Centrum Krwi.

a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. **b** One unit of fresh frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration.

S o u r c e: Till 2009, data of the Haematology and Transfusiology Institute; in 2010 data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (141). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2000	2005	2009	2010	2000	2005	2009	2010	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Tężec	4	4	4	1	0,1	0,1	0,1	0,0	Tetanus
Krztusiec	185	149	204	120	3,9	3,2	4,4	2,6	Whooping cough
Odra	21	6	5	1	0,4	0,1	0,1	0,0	Measles
Wirusowe zapalenie wątrobę	749	547	601	490	15,7	11,7	12,9	10,6	Viral hepatitis
w tym typ B	446	214	185	135	9,4	4,6	4,0	2,9	of which type B
Różyczka	15293	1049	648	443	320,7	22,4	14,0	9,6	Rubella
Salmonellozy	1873	1259	675	856	39,3	26,8	14,5	18,5	Salmonella infections
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	740	817	550	742	15,5	17,4	11,8	16,0	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2 ^a	757	609	867	1115	x	76,4	93,0	116,9	Acute diarrhoea in children under 2 years ^a
Szkarlatyna (płonica)	1559	1245	2528	2149	32,7	26,5	54,4	46,3	Scarlet fever
Zapalenie opon mózgowych	235	302	228	255	4,9	6,4	4,9	5,5	Meningitis
Zapalenie mózgu	38	46	40	34	0,8	1,0	0,9	0,7	Encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy na- gminne)	1594	9837	421	411	33,4	209,6	9,1	8,9	Mumps
Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę	131620	124486	101979	41884	2759,8	2652,3	2196,4	903,0	Influenza and su- spected influenza
Szczepieni przeciw wściekliznie	767	721	588	641	16,1	15,4	12,7	13,8	Rabies vaccinations

^a Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2.

Źródło: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

^a Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.

Source: data of the Province Sanitary-Epidemiological Station.

TABL. 10 (142). **ŻŁOBKI**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Żłobki	50	54	55	58	Nurseries
Oddziały żłobkowe	27	8	5	4	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^a	3166	2500	3052	3351	Places in nurseries ^a
Dzieci przebywające w żłobkach ^a (w ciągu roku)	5113	4112	5297	5621	Children staying in nurseries ^a (during the year)
Miejsca w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	33	27	28	30	Places in nurseries ^a per 1000 children up to age 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach ^a (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	19	17	22	24	Children staying in nurseries ^a (as of 31 XII) per 1000 children up to age of 3

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a Including nursery wards.

TABL. 11 (143). **PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY^a**

Stan w dniu 31 XII

CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUTH^a

As of 31 XII

A. PLACÓWKI CAŁODOBOWE**ROUND-THE-CLOCK CENTRES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010	2009	2010	SPECIFICATION
	placówki centres		wychowankowie residents		wolontariusze ^b volunteers ^b		
O G Ó Ł E M	77	78	2327	2316	185	248	T O T A L
placówki:							centres:
Interwencyjne	5	3	85	50	4	3	Intervention
Rodzinne	25	25	213	199	6	6	Family
Socjalizacyjne	28	24	1254	959	115	75	Socialization
Wielofunkcyjne	19	26	775	1108	60	164	Multifunctional

B. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**DAY-SUPPORT CENTRES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010	SPECIFICATION
	placówki centres		wychowankowie residents		
O G Ó Ł E M	286	281	9836	9334	T O T A L
w tym placówki pracujące minimum 5 dni i 20 godzin tygodniowo	233	231	8109	7945	of which centres working minimum 5 days and 20 hours a week
Opiekuńcze	224	220	7494	6881	Care
Specjalistyczne	62	61	2342	2453	Specialized

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 12. ^b W roku sprawozdawczym.

U w a g a. Ponadto w 2010 r. w 8 placówkach wielofunkcyjnych pełniących również funkcję wsparcia dziennego przebywało 393 wychowanków.

^a See general notes to the chapter, item 12. ^b During the reporting year.

N o t e. Moreover, in 2010, 393 residents stayed in 8 multifunctional centres operating as daily assistance centres.

TABL. 12 (144). **RODZINY ZASTĘPCZE**

Stan w dniu 31 XII

FOSTER FAMILIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	5053	5373	5286	<i>Foster families</i>
Dzieci w rodzinach zastępczych ^a	7362	7710	7554	<i>Children in foster families ^a</i>
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	526	684	686	<i>of which issued disability confirmation</i>
Dzieci usamodzielnione w ciągu roku	95	132*	139	<i>Children who gained independence during the year</i>

^a Dzieci do 18 roku życia.^a Children up to age of 18.

TABL. 13 (145). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA**

Stan w dniu 31 XII

*STATIONARY SOCIAL WELFARE**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	115	122	177	181	<i>Homes and facilities (excluding branches)</i>
Miejsca ^a					<i>Places^a</i>
ogółem	9221	9647	11460	11470	<i>total</i>
na 10 tys. ludności	19,4	20,6	24,7	24,7	<i>per 10 thous. population</i>
Mieszkańcy ^a :					<i>Residents^a:</i>
ogółem	9069	9550	11225	11183	<i>total</i>
w tym umieszczeni w ciągu roku	2861	3315	2859	3707	<i>of which placed within during the year</i>
na 10 tys. ludności	19,1	20,4	24,2	24,1	<i>per 10 thous. population</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie ...	1230	1171	1756	1633	<i>Persons awaiting a place</i>

a Łącznie z filiami.**a** Including branches.

TABL. 14 (146). **PLACÓWKI STACJONARNE POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii) ^a	165	177	181	Homes and facilities (excluding branches)^a
w których mogą przebywać:				<i>in which may be:</i>
Osoby w podeszłym wieku	55	55	55	<i>Aged persons</i>
Przewlekłe somatycznie chorzy	16	15	16	<i>Chronically ill with somatic disorders</i>
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	16	15	16	<i>Adults mentally retarded</i>
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	14	13	12	<i>Children and young people mentally retarded</i>
Przewlekłe psychicznie chorzy	23	23	23	<i>Chronically mentally ill</i>
Niepełnosprawni fizycznie	6	4	5	<i>Physically handicapped</i>
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	8	7	8	<i>Mothers with dependent children and pregnant women</i>
Bezdomni	32	42	45	<i>Homeless</i>
Inne osoby	3	7	8	<i>Other persons</i>
Mieszkańcy domów i zakładów ^b	10951	11225	11183	Residents of homes and facilities ^b
Osoby w podeszłym wieku	3029	3046	3076	<i>Aged persons</i>
Przewlekłe somatycznie chorzy	1307	1290	1316	<i>Chronically ill with somatic disorders</i>
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	1169	1122	1278	<i>Adults mentally retarded</i>
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	914	834	631	<i>Children and young people mentally retarded</i>
Przewlekłe psychicznie chorzy	2228	2231	2167	<i>Chronically mentally ill</i>
Niepełnosprawni fizycznie	436	383	414	<i>Physically handicapped</i>
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	162	146	132	<i>Mothers with dependent children and pregnant women</i>
Bezdomni	1648	1911	1925	<i>Homeless</i>
Inne osoby	58	262	244	<i>Other persons</i>

a W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. **b** Łącznie z filiami.

a In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. **b** Including branches.

TABL. 15 (147). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ**^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b		Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
	w osobach in persons	na 10 tys. ludności per 10 thous. population		
O G Ó Ł E M	2000 188954	396,2	300009,8	T O T A L
	2005 235266	501,3	350955,8	
	2009 182861	393,8	431671,5	
	2010 185627	400,2	437404,6	
w tym:				of which:
Zasiłki stałe	17290	37,3	54742,4	Permanent benefits
Zasiłki okresowe	47432	102,3	60771,2	Temporary benefits
Schronienie	4034	8,7	8905,4	Shelter
Posiłek	67466	145,4	34739,8	Meals
Ubranie	1896	4,1	1360,0	Clothing
Inne zasiłki celowe i w naturze	101581	219,0	85435,4	Other appropriated benefits and benefits in kind
Usługi opiekuńcze	9175	19,8	23451,8	Protective services
Odpłatność gminy za pobyt w domach pomocy społecznej	4247	9,2	69968,0	Gmina's repayment for stay in social welfare homes
Udzielone świadczenia rodzinom zastępczym	9483	20,4	73353,9	Benefits granted to foster families

^a Organizowanej i świadczonej przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej i Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie.

^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Ź r ó d ł o: dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a Organized and rendered by Gmina Social Welfare Centres and Powiat Family Aid Centres. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e: data of the Silesian Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespółów pieśni i tańca**,
- działalność **rozrywkową estradową**.

4. Informacje o działalności **domów kultury i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice video lub nośniki cyfrowe).

6. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

2. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

3. Information regarding **theatres and music institutions as well as entertainment enterprises** concerns professional artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,
- the performing activity of **song and dance ensembles**,
- **entertainment** activities.

4. Information on activities of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** is elaborated on the basis of a cyclic survey conducted every two years.

5. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape exploited in video-technique, or digital media).

6. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin turystyka – zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki – obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

Do pozostałych obiektów zaliczono: inne obiekty hotelowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe oraz pozostałe niesklasyfikowane.

Pozostałe niesklasyfikowane obejmują obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania zgodnie z ich przeznaczeniem lub w części, pełnią funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m.in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze, itp. Do 2004 r. do grupy tej zaliczano również obiekty, które nie spełniają wymogów kategoryzacji dla poszczególnych rodzajów obiektów, a do 2008 r. również hostele. Od 2009 r. ta grupa obejmuje też ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego.

3. Dane o miejscach noclegowych wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Placówki gastronomiczne w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o klubach sportowych dotyczą klubów sportowych, które przynajmniej w części prowadzą działalność w zakresie sportu wyczynowego, uczniowskie kluby sportowe, sportowe kluby wyznaniowe, których działalność ma w większości charakter rekreacji ruchowej.

2. W kategorii ćwiczących jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka rodzajów sportów. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportów stosuje się różne granice wieku.

3. W kategorii trenerów i instruktorów sportowych, jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportów.

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the definition of the World Tourism Organization, includes activities of persons travelling for purposes other than that connected with earning income, i.e., mainly for recreational, work-related, religious and other purposes, and remaining outside their normal environment not longer than 1 year.

2. Tourist accommodation facilities include collective tourist accommodation establishments (i.e., do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

Other facilities include other hotel facilities, hostels, health establishments and other non-classified facilities.

Other non-classified facilities include objects, which during an incomplete usage in accordance with its destination, or part of its destination, perform the function of an accommodation object for tourists. These are boarding houses, student dormitories, worker's hotels, etc. Till 2004, this group included also objects, which did not fulfill conditions of categorisation for separate types of objects, and till 2008 also hostels. Since 2009 this group includes also weekend and holiday accommodation establishments.

3. Data on the number of beds are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places. Places in temporary inactive facilities due to expansion, renovation, etc., are not included.

4. Catering establishments in collective tourist accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

Sport

1. Data on sports clubs concern these clubs, which conduct – at least partially – activities connected with record-seeking sports, student sports clubs, religious sports clubs, where activities are mainly of recreational character.

2. In the category exercisers, one person may be indicated more than once depending on the number of disciplines practised. Persons exercising are classified as either juniors or seniors, depending on the age; various age groups are applied for individual sport disciplines.

3. In the categories coaches and sports instructors, one person may be indicated several times, if this person conducts training in several sport disciplines.

TABL. 1 (148). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	858	840	816	814	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	301	354	339	340	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	58	45	38	34	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	31	24	20	18	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII)					<i>Collection (as of 31 XII)</i>
w tys. wol.	16827,1	16944,0	16898,4	16733,4	<i>in thous. vol.</i>
w tym na wsi	3219,8	3822,7	3798,0	3783,6	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	1048,2	1053,9	904,1	882,2	<i>Borrowers ^a in thous.</i>
w tym na wsi	124,0	154,8	143,0	140,6	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans ^{ab}:</i>
w tysiącach woluminów	21808,0	21586,1	17899,5	17363,9	<i>in thousand volumes</i>
w tym na wsi	2708,0	3246,1	2945,5	2863,2	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	20,8	20,5	19,8	19,7	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	21,8	21,0	20,6	20,4	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. **b** Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. **b** Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (149). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches ^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits ^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
			własne ^b <i>own ^b</i>	obce ^c <i>exterior ^c</i>	ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students ^d</i>	
OGÓŁEM 2000	38	1189,1	208	123	719,1	302,7	TOTAL
2005	47	961,4	273	131	721,8	307,5	
2009	60	1121,6	342	162	1090,8	312,0	
2010	55	1155,2	318	149	1108,7	274,6	
Artystyczne	2	34,7	28	32	57,6	15,2	<i>Art</i>
Biograficzne	2	—	2	—	4,5	1,5	<i>Biographical</i>
Etnograficzne	4	2,5	6	—	40,3	31,4	<i>Ethnographic</i>
Historyczne	6	175,9	40	19	152,7	23,9	<i>Historical</i>
Techniki i nauki	7	6,7	15	5	104,9	46,9	<i>Technology and science</i>
Geologiczne	1	25,0	1	—	4,2	1,4	<i>Geological</i>
Interdyscyplinarne	12	415,8	84	55	193,4	59,2	<i>Interdisciplinary</i>
Skansenowskie	1	4,6	4	5	57,4	4,6	<i>Open-air ethnographic</i>
Muzeum wnętrz	1	8,9	4	—	155,3	23,7	<i>Museum of interiors</i>
Inne	19	481,1	134	33	338,5	66,7	<i>Other</i>

a Stan w dniu 31 XII. **b** W kraju. **c** Krajowe i z zagranicy. **d** Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. **b** In the country. **c** Domestic and foreign. **d** Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 (150). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZE- GÓLNIE	2000	2005	2009	2010			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	23	28	36	41	27	14	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	270	291	443	421	307	114	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy ...	19	26	51	26	15	11	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	325	332	462	444	316	128	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	184,9	216,0	403,8	336,9	248,1	88,8	<i>Visitors in thous.</i>

^a W kraju.

^a In the country.

TABL. 4 (151). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytucje ^a <i>Institutions ^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls ^a</i>	Przedsta- wienia i koncerty ^b <i>Perform- ances and concerts ^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience ^b in thous.</i>	SPECIFICATION
TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE	2000	24	8712	4670	1231,9	THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS
	2005	24	9995	4849	1281,7	
	2009	20	8700	6708	1659,9	
	2010	20	8804	6582	1415,9	
Teatry		10	3831	3035	600,3	<i>Theatres</i>
dramatyczne		7	3207	2039	454,5	<i>dramatic</i>
lalkowe		3	624	996	145,8	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne		4	2146	709	276,4	<i>Musical theatres</i>
Filharmonie		3	1669	1081	224,9	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne		2	1008	1627	172,4	<i>Symphonic and chamber orchestras</i>
Zespoły Pieśni i Tańca		1	150	130	142,0	<i>Song and dance ensembles</i>
PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE	2000	3	—	2045	576,8	ENTERTAINMENT ENTERPRISES
	2005	3	—	1943	457,5	
	2009	7	—	903	504,6	
	2010	2	—	405	132,6	

a Stan w dniu 31 XII. **b** Według siedziby.

a As of 31 XII. **b** According to the seat.

TABL. 5 (152). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS, COMMUNITY CENTRES IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	SPECIFICATION
Instytucje	387	248	139	<i>Institutions</i>
domy kultury	106	83	23	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	133	58	75	<i>cultural centres</i>
kluby	69	69	—	<i>clubs</i>
światlice	79	38	41	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	534	388	146	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	22284	17629	4655	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	3692,3	3047,2	645,1	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	791	575	216	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku) ...	14399	11438	2961	<i>Course graduates (during the year)</i>
Zespoły artystyczne	2099	1636	463	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	38253	29039	9214	<i>Members of artistic ensembles</i>
Koła (kluby)	1444	1256	188	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	31320	25724	5596	<i>Members of groups (clubs)</i>

TABL. 6 (153). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	70	61	52	56	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	68	58	50	54	<i>of which in urban areas</i>
Sale projekcyjne					<i>Screens</i>
(stan w dniu 31 XII)	84	130	170	182	<i>(as of 31 XII)</i>
w tym miasta	82	127	168	180	<i>of which in urban areas</i>
Miejsca na widowni					<i>Seats</i>
(stan w dniu 31 XII) w tys.	26,4	32,9	37,3	39,4	<i>(as of 31 XII) in thous.</i>
w tym miasta	26,1	32,6	36,9	39,0	<i>of which in urban areas</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tysiącach	64,1	134,8	299,4	308,6	<i>in thousands</i>
w tym miasta	63,9	134,7	299,3	308,5	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino	915	2210	5757	5510	<i>per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tysiącach	2292,9	3120,5	5716,2	5460,6	<i>in thousands</i>
w tym miasta	2286,5	3117,0	5714,3	5458,2	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino	32756	51155	109926	97511	<i>per cinema</i>
na 1 seans	36	23	19	18	<i>per screening</i>

TABL. 7 (154). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZE- GÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2000	2005	2009	2010	SPECIFICA- TION
	w tysiącach <i>in thousands</i>				na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>				
Abonenci radiowi	1272,5	1196,8	1015,9	1005,6	267	255	219	217	<i>Radio subscribers</i>
miasta	1067,3	995,7	857,5	849,5	283	270	237	235	<i>urban areas</i>
wieś	205,2	201,1	158,5	156,0	207	201	156	153	<i>rural areas</i>
Abonenci telewizyjni	1236,2	1164,0	986,4	975,5	260	248	213	210	<i>Television subscribers</i>
miasta	1036,5	967,7	831,8	823,4	275	263	230	228	<i>urban areas</i>
wieś	199,7	196,2	154,6	152,1	202	196	152	149	<i>rural areas</i>

Źródło: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post Headquarters.

TABL. 8 (155). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	518	441	473	511	Facilities (as of 31 VII)
Hotele	111	112	146	156	Hotels
Motele	6	3	4	3	Motels
Pensjonaty	29	9	7	13	Boarding houses
Domy wycieczkowe	10	5	3	3	Excursion hostels
Schroniska	17	9	11	12	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	24	22	24	23	Youth hostels ^a
Kempingi	3	7	6	5	Camping sites
Pola biwakowe	12	3	12	13	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	109	66	47	50	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	5	2	1	1	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	44	41	37	44	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	4	1	1	1	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	35	9	7	14	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty ^b	109	152	167	173	Other facilities ^b
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	42186	35341	39266	40989	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	34887	31926	35401	38327	of which open all year
Hotele	11733	12085	15364	16340	Hotels
Motele	212	72	127	115	Motels
Pensjonaty	1141	384	391	590	Boarding houses
Domy wycieczkowe	558	189	139	134	Excursion hostels
Schroniska	697	356	482	434	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	1273	1314	1382	1351	Youth hostels ^a
Kempingi	1581	1238	1048	768	Camping sites
Pola biwakowe	1525	489	527	570	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	11612	4795	4117	4122	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	415	96	45	45	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	3352	3846	3316	3835	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	150	21	19	19	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	1680	432	333	552	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty ^b	6257	10024	11976	12114	Other facilities ^b

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. ^b Łącznie z ośrodkami do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które do 2008 r. stanowiły odrębną pozycję.

^a Including school youth hostels. ^b Including weekend and holiday accommodation establishments, which were presented separately till 2008.

TABL. 8 (155). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	1291183	1530951	1693286	1769019	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	164742	263149	236482	252591	of which foreign tourists
Hotele	598699	744420	911498	998994	Hotels
Motele	18732	6926	10877	15881	Motels
Pensjonaty	28367	12959	12385	17370	Boarding houses
Domy wycieczkowe	11059	2693	3250	5023	Excursion hostels
Schroniska	22194	12130	16257	12399	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	36052	39414	51313	48882	Youth hostels ^a
Kempingi	14212	11416	16419	9830	Camping sites
Pola biwakowe	9845	2875	3304	1409	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	205109	134353	102844	103479	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	1801	1058	864	632	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	97972	150809	131839	138155	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	1038	302	402	416	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	11026	3610	5429	9014	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty ^b	235077	407986	426605	407535	Other facilities ^b
Udzielone noclegi	3308689	3811710	4437815	4585385	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	426408	629051	601100	597579	of which foreign tourists
Hotele	1286790	1394657	1668469	1770204	Hotels
Motele	26108	13159	15145	18586	Motels
Pensjonaty	93159	32474	38243	50919	Boarding houses
Domy wycieczkowe	33023	10455	9174	13593	Excursion hostels
Schroniska	38956	23663	28151	18528	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	90321	91091	119547	117683	Youth hostels ^a
Kempingi	51768	25141	42879	16474	Camping sites
Pola biwakowe	27045	3932	7521	2639	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	717534	482212	364527	425120	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	16643	6617	4759	3474	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	351940	500264	349647	389927	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	3882	1876	2470	2679	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	61056	15117	18859	29413	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty ^b	510464	1211052	1768424	1726146	Other facilities ^b

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. ^b Łącznie z ośrodkami do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które do 2008 r. stanowiły odrębną pozycję.

^a Including school youth hostels. ^b Including weekend and holiday accommodation establishments, which were presented separately till 2008.

TABL. 9 (156). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH
ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
Stan w dniu 31 VII
**CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS**
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Restau- racje <i>Restau- rants</i>	Bary i kawiarnie <i>Bars and coffee shops</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastro- nomiczne <i>Food stands</i>	<i>SPECIFICATION</i>
O G Ó Ł E M	2000	172	220	161	67	TOTAL
	2005	169	194	89	45	
	2009	219	203	103	52	
	2010	247	203	117	49	
Hotele		152	106	6	13	<i>Hotels</i>
Motele		1	2	–	1	<i>Motels</i>
Pensjonaty		3	5	5	1	<i>Boarding houses</i>
Domy wycieczkowe		2	–	1	–	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska ^a		2	1	6	6	<i>Shelters ^a</i>
Kempingi		–	–	–	1	<i>Camping sites</i>
Pola biwakowe		–	1	1	–	<i>Tent camp sites</i>
Ośrodki wczasowe		5	13	36	1	<i>Holiday centres</i>
Ośrodki szkoleniowo- wypoczynkowe		10	19	28	4	<i>Training-recreational centres</i>
Zespoły domków turystycznych ...		3	–	1	1	<i>Public tourist cottages</i>
Pozostałe obiekty		69	56	33	21	<i>Other facilities</i>

^a Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.

^a Including youth hostels and school youth hostels.

TABL. 10 (157). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	164742	263149	236482	252591	Tourists accommodated
Hotele	126748	207816	195924	210131	Hotels
Motele	3829	661	582	402	Motels
Pensjonaty	1404	238	159	736	Boarding houses
Domy wycieczkowe	505	165	157	254	Excursion hostels
Schroniska	41	96	124	77	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	552	1566	1535	1401	Youth hostels ^a
Kempingi	2256	5095	3759	3091	Camping sites
Pola biwakowe	5	–	–	–	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	3532	4775	2474	984	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	5156	8897	4168	7108	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	59	–	–	–	Creative arts centres
Zespół domków turystycznych	930	30	–	133	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty ^b	19725	33810	27600	28274	Other facilities ^b
Udzielone noclegi	426408	629051	601100	597579	Nights spent (overnight stay)
Hotele	293303	457276	412698	418411	Hotels
Motele	6839	1138	924	676	Motels
Pensjonaty	5108	880	504	3729	Boarding houses
Domy wycieczkowe	1463	406	638	1004	Excursion hostels
Schroniska	43	121	1037	77	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	2339	3587	4148	4360	Youth hostels ^a
Kempingi	5337	7664	5870	4790	Camping sites
Pola biwakowe	5	–	–	–	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	17277	23596	9813	4048	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	24872	45212	16485	22662	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	95	–	–	–	Creative arts centres
Zespół domków turystycznych	1728	107	–	1575	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty ^b	67999	89064	148983	136247	Other facilities ^b

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. ^b Łącznie z ośrodkami do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które do 2008 r. stanowiły odrębną pozycję.

^a Including school youth hostels. ^b Including weekend and holiday accommodation establishments, which were presented separately till 2008.

TABL. 11 (158). ĆWICZĄCY I KADRA SZKOLENIOWA W KLUBACH SPORTOWYCH

Stan w dniu 31 XII

PERSONS PRACTICING SPORTS AND TRAINING STAFF IN SPORTS CLUBS

As of 31 XII

RODZAJE SPORTÓW SPORTS DISCIPLINES	Sekcje Sections	Ćwiczący w sekcjach ^a Persons practising sports in sections ^a			Trenerzy ^a Coaches ^a	Instruktorzy ^a Instructors ^a	
		ogółem total	z ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
OGÓŁEM..... TOTAL	2000 2004 2008 2010	1668 1948 2357 2241	74656 82642 99680 98924	15262 17720 22941 22671	54270 61465 72249 68018	781 1084 1339 1406	1895 2080 2579 2705
Akrobatyka Acrobatics	8	694	454	625	18	10	
Alpinizm Alpinism	28	1255	361	282	4	54	
Badminton Badminton	17	436	195	315	3	17	
Baseball Baseball	6	190	20	135	1	11	
Biathlon Biathlon	14	514	209	447	13	16	
Bieg na orientację Orienteering	7	229	106	178	–	7	
Bilard Billiards	2	46	2	23	–	1	
Boks Boxing	16	518	60	432	3	26	
Bowling Bowling	3	101	28	10	2	5	
Brydż sportowy Bridge	13	374	86	133	4	11	
Curling Curling	2	53	21	–	–	6	
Gimnastyka Gymnastics	13	472	279	468	17	15	
Golf Golf	4	429	97	27	3	–	
Hokej Hockey	28	1624	310	1173	32	36	
Jeździectwo Equestrian sport	37	573	421	272	3	50	
Judo Judo	31	2364	658	2121	33	42	
Ju-jitsu Ju-jitsu	27	1593	355	1169	11	60	
Kajakarstwo Canoeing	11	251	78	174	2	17	
Karate Karate	48	3356	997	2431	14	125	

^a Liczeni tyle razy w ilu rodzajach sportów występują.^a Presented several times, depending upon the number of disciplines practised.

TABL. 11 (158). **ĆWICZĄCY I KADRA SZKOLENIOWA W KLUBACH SPORTOWYCH (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

*PERSONS PRACTICING SPORTS AND TRAINING STAFF IN SPORTS**CLUBS (cont.)*

As of 31 XII

RODZAJE SPORTÓW SPORTS DISCIPLINES	Sekcje Sections	Ćwiczący w sekcjach ^a Persons practising sports in sections ^a			Trenerzy ^a Coaches ^a	Instruktorzy ^a Instructors ^a
		ogółem total	z ogółem of total			
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors		
Kendo	3	29	8	5	–	3
Kendo						
Kick-boxing	10	662	100	310	5	11
Kick-boxing						
Kolarstwo	29	443	96	272	8	19
Cycling						
Korfball	1	18	8	18	–	2
Korfball						
Koszykówka	116	4240	1410	3608	86	81
Basketball						
Kreglarstwo	5	126	37	27	1	1
Skittles						
Kulturystyka i trójbój siłowy	32	1357	732	319	3	32
Body-building and powerlifting						
Lekkoatletyka	87	3019	1268	2422	84	48
Athletics						
Łucznictwo	10	235	79	179	2	14
Archery						
Łyżwiarstwo	2	4	3	4	1	–
Skating						
Modelarstwo sportowe	1	5	–	5	–	1
Sports modelling						
Boks tajski (Muay thai)	7	312	6	139	–	7
Muay Thai						
Narciarstwo	43	1795	739	897	25	66
Skiing						
Pięciobój nowoczesny	1	105	60	105	1	2
Modern pentathlon						
Piłka nożna	700	38561	802	26487	595	848
Football						
Piłka ręczna	50	2716	1440	2426	49	59
Handball						
Piłka siatkowa	272	8441	4125	6814	156	219
Volleyball						
Płetwonurkowanie sportowe	6	210	113	168	5	5
Sport diving						
Podnoszenie ciężarów	7	125	24	79	2	8
Weightlifting						
Radioorientacja sportowa	1	29	16	21	–	1
Radio orienteering sport						
Ringo	1	22	8	22	–	–
Ringo						
Rugby	8	293	30	173	1	9
Rugby						
Skiboby	1	30	11	25	–	2
Skibobbing						
Snowboard	9	487	210	199	7	14
Snowboard						
Speedrower	1	20	–	15	–	1
Cycle speedway						

^a Liczeni tyle razy w ilu rodzajach sportów występują.^a Presented several times, depending upon the number of disciplines practised.

TABL. 11 (158). **ĆWICZĄCY I KADRA SZKOLENIOWA W KLUBACH SPORTOWYCH (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

*PERSONS PRACTICING SPORTS AND TRAINING STAFF IN SPORTS**CLUBS (cont.)*

As of 31 XII

RODZAJE SPORTÓW SPORTS DISCIPLINES	Sekcje Sections	Ćwiczący w sekcjach ^a Persons practising sports in sections ^a			Trenerzy ^a Coaches ^a	Instruktorzy ^a Instructors ^a
		ogółem total	z ogółem of total			
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors		
Sport lotniczy Air sport	25	1213	123	487	8	93
Sport motorowodny i narciarstwo wodne Motorboating and water skiing	1	2	–	1	–	3
Sport motorowy Motorsport	15	413	49	59	2	7
Sport pływacki Swimming	51	3722	1797	3254	55	72
Sport psich zaprzęgów Canicross sport	4	33	9	10	–	3
Sport saneczkowy Tobogganing	7	93	28	57	4	5
Strzelectwo sportowe Sport shooting	24	959	128	154	8	66
Szachy Chess	47	2327	708	1613	13	70
Szermierka Fencing	17	603	276	553	26	16
Taekwon-do Taekwon-do	16	845	199	680	8	23
Taniec sportowy Sports dancing	11	437	342	295	6	7
Tenis Tennis	29	952	339	761	16	45
Tenis stołowy Table tennis	128	3140	853	2366	17	108
Triathlon Triathlon	6	100	38	77	2	7
Unihokej Unihockey	10	222	45	200	1	8
Warcaby Draughts	3	94	27	60	–	3
Wędkarstwo Angling	6	490	18	17	–	2
Wu-Shu Wu-Shu	2	127	57	40	–	12
Zapasy Wrestling	11	493	107	424	17	17
Żeglarstwo Sailing	25	1072	427	351	5	54
Inne dyscypliny Other disciplines	85	3231	1039	1405	24	122

^a Liczeni tyle razy w ilu rodzajach sportów występują.^a Presented several times, depending upon the number of disciplines practised.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. prace teoretyczne i eksperymentalne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy na temat przyczyn zjawisk i faktów, nieukierunkowane w zasadzie na uzyskanie żadnych konkretnych zastosowań praktycznych;
- **badania stosowane**, tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowania praktyczne. Polegają one bądź na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych dla wyników badań podstawowych, bądź na poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych. Wynikami badań stosowanych są modele próbne wyrobów, procesów czy metod;
- **prace rozwojowe**, tj. prace w szczególności konstrukcyjne, technologiczno-projektowe oraz doświadczalne polegające na zastosowaniu istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki pracom badawczym lub jako wynik doświadczenia praktycznego do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług, łącznie z przygotowaniem prototypów oraz instalacji pilotowych.

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618);

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view;
- **applied research**, i.e. original investigation undertaken in order to acquire new knowledge. It is, however, directed primarily towards a specific practical aim or objective. Applied research consists in either search for possible practical application for results of surveys or search for new solutions enabling to reach practical goals. Results of applied research are test models of products, processes or methods;
- **experimental development**, i.e. systematic work, drawing on existing knowledge gained from research and (or) practical experience, that is directed to producing new materials, products or devices, to installing new processes, systems and services, or to improving substantially those already produced or installed including preparation of prototypes and pilot installations.

1. Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting such activity:

- 1) **scientific, research and development units**, i.e. units involved mainly in carrying out research and development:
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; up to 2009 statistical data included independent scientific establishments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Polish Academy of Sciences Act of 30 April 2010 (Journal of Laws of 2010 No.96, item 619),
 - b) research institutes operating on the basis of the Research Institutes Act of 30 April 2010 (Journal of Laws of 2010 No. 96 ,item

- do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst z 2008 r. Dz. U. Nr 159, poz. 993, z późniejszymi zmianami),
- c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe) określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;
 - 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
 - 4) **szkoły wyższe**;
 - 5) **pozostałe jednostki** — państwowe i samorządowe instytucje oraz niewymienione wcześniej instytucje niekomercyjne, m.in. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.
- 2. Do zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:**
- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
 - a) pracowników naukowych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych zatrudnionych w jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych, w pomocniczych jednostkach naukowych oraz w pozostałych jednostkach,
 - b) pracowników naukowych i innych zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
 - c) pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w szkołach wyższych,
 - d) uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe (w EPC);
 - 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
 - 3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczo-rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.
- 618); up to 2009 defined as research and development units which operated on the basis of the Research and Development Units Act of 25 August 1985 (a consolidated text Journal of Laws of 2008 No. 159, item 993 as amended),
- c) other units classified into division 72 of the PKD 2007 “Scientific research and development”
- 2) **auxiliary scientific units** - archives, libraries, museums, auxiliary scientific units of the PAS (Polish Academy of Sciences), associations and foundations supporting research and development activity and experimental development; up to 2009 defined as science support units;
 - 3) **economic entities** (not classified into NACE division 72 of the PKD 2007 “Scientific research and development”) include mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main economic activity; up to 2009 defined as development units;
 - 4) **higher education institutions**;
 - 5) **other units** — state or local government institutions and non-profit institutions not mentioned above, inter alia, hospitals, national parks, botanical gardens, state agencies and institutions
- 2. Employment in R&D includes:**
- 1) **researchers (RSE)**:
 - a) researchers, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in scientific units, research and development units, auxiliary scientific units and other units,
 - b) researchers and other staff employed in research and development in economic entities conducting R&D,
 - c) researchers and academics employed in higher education institutions,
 - d) PhD students conducting R&D (FTE)
 - 2) **technicians and equivalent staff** — persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods, normally under the supervision of researchers;
 - 3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Liczbę zatrudnionych podano w jednostkach przeliczeniowych, tj. w tzw. **ekwiwalentach pełnego czasu pracy** (osobolatach).

Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

4. **Nakłady wewnętrzne** — wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania, obejmują nakłady bieżące i nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe od 2003 r. podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieuwjętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

5. **Działalność innowacyjna** obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wytworów, usług) — **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie — **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: badania naukowe i prace rozwojowe (B+R), zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw — patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

3. Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal working time on R&D.

The number of persons engaged in R&D is expressed in **full-time equivalents (FTE)**.

One full-time equivalent equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. **Intramural expenditures** — presenting the value of research and development of a given entity carried out by own research facilities, regardless of the sources of financing, include current and capital expenditures on fixed assets linked to R&D.

Since 2003 **capital expenditures on fixed assets** comprise expenditures on purchasing or manufacturing of research equipment, necessary for performing particular R&D activities, meeting the criteria for being classified as fixed assets, but — pursuant to the regulations in force — not included in an inventory of fixed assets until the completion of activities; until 2002 expenditures on such equipment were included in current expenditures on R&D.

5. **Innovation activity** comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the section include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications — **product innovation** and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises — **process innovation** which are novel at least for the enterprise.

Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights — patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machines, technical equipment, tools, means of transport, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

6. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

7. Wynalazek podlegający opatentowaniu — bez względu na dziedzinę techniki — jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

8. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do sekcji: przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo; handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacja i komunikacja; działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca; pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego).

*A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.*

*A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.*

***6. Means for automating production processes** include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.*

***7. A patentable invention** — regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.*

***8. An utility model eligible for protection** — a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.*

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the sections according to the PKD 2007: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities, other service activities (repair of computers and communication equipment).

3. Lokalna sieć komputerowa (LAN) to rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niewielkim obszarze, często w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Sieć ta może być przewodowa lub bezprzewodowa.

4. Intranet to wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biura, zakłady, filie).

5. Extranet jest to rozszerzenie wewnętrznej sieci przedsiębiorstwa (Intranetu) umożliwiające zewnętrznym użytkownikom dostęp do wybranych elementów sieci wewnętrznej.

3. Local computer network (LAN) is a type of a network located on a relatively small area, often within one building or group of buildings. LAN can consist of from two to several hundred computers. This network can be wirebased or wireless.

4. Intranet is an inter, isolated enterprise network based on solutions used in the Internet, i.e. the same standards, protocols and programmes, covering all elements of an enterprise (offices, plants, branches).

5. Extranet is a broadened inner enterprise network (Intranet) which provides outside users with the access to selected elements of the inner network.

TABL. 1 (159). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2009	2010	2000	2005	2009	2010			
	jednostki (stan w dniu 31 XII) units (as of 31 XII)				zatrudnieni ^a <i>personnel</i> ^a						
					ogółem <i>total</i>				pra- cowni- cy nauko- wo-ba- daw- czy <i>research- ers</i>	techni- cy i pra- cowni- cy równo- rzędni <i>techni- cians and equi- valent staff</i>	pozo- stały perso- nel <i>other sup- por- ting staff</i>
OGÓŁEM TOTAL	108	132	171	234	6630,5	7071,8	6940,0	7241,7	5422,8	959,8	859,1
w tym: of which:											
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe Scientific and research- -development units	39	33	32	45	2755,5	1897,9	1873,6	1742,8	1057,4	448,5	236,9
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences	6	6	5	5	316,3	198,5	189,2	215,1	152,1	#	#
Instytuty badawcze Research institutes	29	24	17	15	2353,6	1665,3	1467,5	1125,6	701,8	347,9	75,9
Inne Others	4	3	10	25	85,6	34,1	216,9	402,1	203,5	#	#

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (160). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
**EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY EDUCATIONAL LEVEL**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z wykształceniem Education					pozostałym other
		wyższym higher				pozostałe osoby z wykształ- ceniem wyższym ^b other persons with tertiary education ^b	
		z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of				
			doktora habilito- wanego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)			
O G Ó Ł E M 2009	11199	744	1083	4375	3587	1410	
T O T A L 2010	11699	794	1137	4449	3751	1568	
w tym: of which:							
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe 2009	2247	63	53	418	1130	583	
Scientific and research- -development units 2010	2319	66	48	414	1192	599	
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences	249	#	#	73	89	39	
Instytuty badawcze Research institutes	1526	38	25	308	815	340	
Inne Others	544	#	#	33	288	220	

b Z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata oraz absolwenci kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych.

a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. **b** With the following degrees: master of science, engineer, bachelor as well as graduates of teacher training colleges and foreign language teacher training colleges.

TABL. 3 (161). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010					SPECIFICATION		
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady <i>expenditures</i>						
					bieżące ^b <i>current^b</i>		inwestycyjne na środki trwałe <i>capital on fixed assets</i>				
							razem <i>total</i>	w tym osobowe <i>of which labour costs</i>		razem <i>total</i>	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu <i>of which machinery, technical instruments and means of transport</i>
w mln zł <i>in mln zł</i>											
OGÓŁEM	389,6	438,5	956,5	848,8	609,7	315,6	239,1	169,8	TOTAL		
w tym:									of which:		
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	188,8	207,5	311,8	383,8	273,9	130,5	109,9	77,0	Scientific and research-development units		
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	21,7	19,4	#	44,6	31,5	13,3	13,1	#	Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences		
Instytuty badawcze	161,7	185,4	237,6	275,1	187,5	102,4	87,6	58,7	Research institutes		
Inne	5,4	2,7	#	64,1	54,9	14,8	9,2	#	Others		

a Bez amortyzacji środków trwałych. **b** Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 4.

a Excluding depreciation of fixed assets. **b** See general notes to the chapter, item 4.

TABL. 4 (162). **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
*CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwo- jowe <i>Experi- mental develop- ment</i>	SPECIFICATION
		podsta- wowe <i>basic</i>	stosowa- ne ^b <i>applied^b</i>		
	w mln zł <i>in mln zł</i>				
O G Ó Ł E M 2000	339,5	90,3	98,4	150,8	T O T A L
2005	351,0	80,1	87,8	183,1	
2009	777,1	123,1	122,9	531,1	
2010	609,7	162,0	149,2	298,6	
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe 273,9	273,9	#	#	125,5	Scientific and research- -development units
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk 31,5	31,5	12,1	#	#	<i>Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
Instytuty badawcze 187,5	187,5	13,9	82,4	91,2	<i>Research institutes</i>
Inne 54,9	54,9	#	4,0	#	<i>Others</i>

a Patrz notki a, b do Tabl. 3. **b** W 2009 r. – badania przemysłowe.

a See footnotes a, b to Table 3. **b** In 2009 .– industrial research.

TABL. 5 (163). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI
BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
**DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH
AND DEVELOPMENT ACTIVITY**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
O G Ó Ł E M	73,5	84,2	77,0	73,1	T O T A L
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	77,7	85,2	76,0	68,1	Scientific and research- -development units
w tym:					of which:
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	70,8	89,1	83,7	76,1	Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
Instytuty badawcze	79,0	84,4	74,1	#	Research institutes
Szkoły wyższe	67,6	80,8	81,7	77,8	Higher education institutions

TABL. 6 (164). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grant total	W tym nakłady Of which expenditures						
		na dzia- łalność badaw- czą i rozwo- jową on re- search and deve- lopment activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnę- trnych on the acqui- sition of know- ledge from external sources	inwestycyjne capital		na mar- keting doty- czący nowych lub istotnie ulep- szonych produk- tów on the marke- ting for new or signifi- cantly impro- ved pro- ducts	na zakup opro- gra- mowa- nia on soft- ware	
				na budynki i bu- dowle oraz grunty on build- ings, structu- res and land	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment as well as means of transport			
					razem total	w tym z importu of which import		w mln zł in mln zł
OGÓŁEM 2000	1551,4	259,0	29,3	216,7	986,7	243,0	16,3	21,3
TOTAL 2005	2542,3	179,5	25,6	471,1	1780,2	1001,2	11,7	57,8
..... 2009	3314,7	677,1	10,2	414,5	2101,2	1192,1	31,8	47,4
..... 2010	3871,8	1175,1	20,2	390,7	2101,6	1517,7	21,9	65,9
sektor publiczny public sector	286,3	42,3	1,6	130,9	99,0	17,8	2,1	4,3
sektor prywatny private sector	3585,5	1132,7	18,6	259,8	2002,6	1499,9	19,8	61,6
w tym: of which:								
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	3553,6	1156,9	19,9	254,9	1960,5	1509,3	21,8	44,9
w tym: of which:								
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	77,2	1,3	–	28,9	42,2	14,6	3,6	0,8
Produkcja napojów Manufacture of beverages	20,4	–	–	0,9	10,6	7,6	8,8	–
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	3,9	0,0	–	–	3,5	1,5	–	0,2
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	0,1	–	–	–	0,0	–	–	0,1
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	12,6	–	–	0,1	11,4	3,8	0,1	0,1
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	12,3	0,1	–	–	11,8	3,7	0,1	0,2
Produkcja chemikaliów i wyro- bów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	34,0	7,9	–	0,9	8,6	1,9	0,2	0,4

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern entities employing more than 49 persons.

TABL. 6 (164). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE ^a (cd.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grant total	W tym nakłady Of which expenditures						
		na dzia- łalność badaw- czą i rozwo- jową on re- search and deve- lopment activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnę- trnych on the ac- quisi- tion of know- ledge from external sources	inwestycyjne capital		na mar- keting doty- czący nowych lub istotnie ulepszo- nych produk- tów on the mar- keting for new or signifi- cantly im- proved pro- ducts	na zakup oprogra- mowa- nia on soft-ware	
				na budynki i bu- dowle oraz grunty on buil- dings, structu- res and land	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment as well as means of transport			
					razem total			w tym z importu of which import
w mln zł in mln zł								
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)								
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	409,1	43,1	10,1	15,3	287,4	252,5	0,3	11,4
Produkcja wyrobów z pozo- stałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non- metallic mineral products	32,9	0,3	0,0	3,5	25,8	9,8	1,7	1,5
Produkcja metali Manufacture of basic metals	135,6	14,6	0,0	33,7	75,7	17,8	0,2	5,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ... Manufacture of metal roducts ^Δ	273,7	13,9	5,5	61,7	186,2	109,8	1,0	4,9
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych Manufacture of computer, elec- tronic and optical products	14,9	3,2	0,0	1,5	5,2	0,1	0,8	3,6
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	86,0	28,5	1,7	7,2	33,7	5,2	1,7	1,7
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	130,2	101,5	0,2	1,8	16,2	8,6	2,2	6,1
Produkcja pojazdów samocho- dowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi- trailers	2200,8	912,9	1,2	70,4	1197,8	1047,7	0,2	4,9
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	29,3	20,5	0,0	5,2	3,1	0,7	0,1	0,4

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern entities employing more than 49 persons.

TABL. 6 (164). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE ^a (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grant total	W tym nakłady Of which expenditures							
		na działalność badawczą i rozwojową on re- search and de- velopment activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the ac- quisition of knowledge from external sources	inwestycyjne capital				na mar- keting do- tyczący nowych lub istotnie ulepszo- nych produk- tów on the mar- keting for new or signifi- cantly im- proved pro- ducts	na zakup oprogra- mowa- nia on soft- ware
				na budynki i bu- dowle oraz grunty on buil- dings, structu- res and land	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment as well as means of transport				
					razem total	w tym z importu of which import			
		w mln zł in mln zł							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)									
Produkcja mebli Manufacture of furniture	7,8	0,0	–	1,8	5,8	1,3	0,0	0,0	
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	3,8	1,5	–	0,0	2,0	0,6	0,1	0,0	
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	48,0	7,4	1,0	18,9	18,2	10,1	0,6	1,5	
Dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ⁴.....	136,7	3,9	0,3	112,6	18,5	0,8	0,1	1,2	
Water supply; sewerage waste management and remediation activities									
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody water collection, treatment and supply	111,1	1,9	0,3	103,4	4,4	–	0,1	0,9	
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków Sewerage	17,1	–	–	9,1	7,7	–	0,0	0,3	
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ⁴ Waste collection, treatment and disposal activities, materials recovery	8,5	2,0	0,0	0,1	6,3	0,8	–	0,1	

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern entities employing more than 49 persons.

TABL. 7 (165). **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE^a**
Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Com- puters ^b
		automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
w szt. in units							
OGÓŁEM	2000	726	462	245	397	255	2746
TOTAL	2005	1404	1211	922	1315	933	4996
	2009	1974	1702	1280	2582	1893	6178
	2010	1923	1878	1391	2683	1880	6292
sektor publiczny		119	183	78	5	5	728
public sector							
sektor prywatny		1804	1695	1313	2678	1875	5563
private sector							
Górnictwo i wydobywanie		13	24	3	–	–	224
Mining and quarrying							
w tym: of which:							
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)		7	23	1	–	–	218
Of which mining of coal and lignite							
Pozostałe górnictwo i wydobywanie Other mining and quarrying		3	–	–	–	–	3
Przetwórstwo przemysłowe		1816	1707	1382	2683	1880	5271
Manufacturing							
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych		252	101	3	4	4	126
Manufacture of food products							
Produkcja napojów		88	61	–	1	1	98
Manufacture of beverages							
Produkcja wyrobów tekstylnych		107	22	4	–	–	149
Manufacture of textiles							
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related products		2	–	–	2	2	11
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ		18	16	10	8	6	13
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ							
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		12	22	3	1	1	23
Manufacture of paper and paper products							

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. **b** Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

a Data concern entities employing more than 49 persons. **b** Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 7 (165). **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE^a (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Com- puters ^b
	automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt. in units					
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacture (cont.)						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	26	18	—	—	—	36
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	7	22	—	—	—	49
<i>Manufacture of coke, refined petroleum products</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	91	67	17	35	20	23
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	356	186	84	119	55	178
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	56	91	5	55	37	591
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja metali	95	288	76	104	82	1077
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	160	191	380	165	136	531
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	7	5	17	12	6	73
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych	53	115	81	57	26	219
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	164	53	147	9	7	161
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	294	414	415	2090	1484	1660
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3	3	29	1	1	69
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern entities employing more than 49 persons. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 7 (165). **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Com- puters ^b
	automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt. in units					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacture (cont.)						
Produkcja mebli Manufacture of furniture	3	20	33	5	3	21
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	16	2	44	7	6	30
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	7	7	35	8	4	132
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas and air conditioning supply	39	104	5	–	–	701
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ Water supply; sewerage waste management and remediation activities	54	43	1	–	–	96
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection, treatment and supply	35	26	1	–	–	72
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków Sewerage	11	7	–	–	–	21

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. **b** Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

a Data concern entities employing more than 49 persons. **b** Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 8 (166). **PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a**
NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Udział przychodów ze sprzedaży netto produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem ^b w % Net revenues from sales of new or significantly improved products in % of total turnover ^b					
	ogółem total	z tego of which		z liczby ogółem – eksport of total number – export	z tego of which	
		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise
O G Ó Ł E M 2009 ^c	7,7	4,4	3,3	3,9	2,1	1,8
T O T A L 2010 ^d	13,8	6,8	7,0	8,7	4,5	4,2
sektor publiczny public sector	2,6	0,6	2,0	0,3	0,1	0,2
sektor prywatny private sector	17,1	8,7	8,4	11,2	5,8	5,3
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	2,9	–	2,9	0,2	–	0,2
W tym wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu) Of which mining of coal and lignite	3,0	–	3,0	0,3	–	0,3
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	18,0	9,2	8,8	11,7	6,1	5,5
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	4,3	1,4	2,9	0,2	0,1	0,1
Produkcja napojów Manufacture of beverages	2,5	–	2,5	0,1	–	0,1
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	8,0	1,0	7,0	1,9	0,1	1,8
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	0,9	–	0,9	–	–	–
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Processing of leather and related products	9,6	9,6	–	4,9	4,9	–
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	10,3	10,1	0,1	4,5	4,5	–

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów. ^c Dotyczy wyrobów i produktów wprowadzonych na rynek w latach 2007-2009. ^d Dotyczy wyrobów i produktów wprowadzonych na rynek w latach 2008-2010.

^a Data concern entities employing more than 49 persons. ^b From sales of products, goods and materials. ^c Concerns goods and products introduced into the market during 2007-2009. ^d Concerns goods and products introduced into the market during 2008-2010.

TABL. 8 (166). **PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a (cd.)**
NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Udział przychodów ze sprzedaży netto produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem ^b w % Net revenues from sales of new or significantly improved products in % of total turnover ^b					
	ogółem total	z tego of which		z liczby ogółem – eksport of total number – export	z tego of which	
		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru ... Manufacture of products and paper products	8,6	4,3	4,3	0,6	0,6	0,0
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	2,0	1,8	0,3	0,0	0,0	–
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	17,9	4,2	13,8	5,3	1,2	4,1
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	7,3	3,6	3,7	3,6	1,8	1,8
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	5,0	0,4	4,6	1,4	0,2	1,2
Produkcja metali Manufacture of basic metals	9,2	1,0	8,2	4,4	0,3	4,1
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	16,1	7,4	8,6	6,2	1,0	5,2
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych Manufacture of computer, electronic and optical products	17,2	14,9	2,2	4,7	4,7	–
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	8,0	5,4	2,6	4,3	3,1	1,2
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	17,2	15,1	2,1	7,0	6,4	0,6

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. **b** Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

a Data concern entities employing more than 49 persons. **b** From sales of products, goods and materials.

TABL. 8 (166). **PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a (dok.)**
NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Udział przychodów ze sprzedaży netto produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem ^b w % Net revenues from sales of new or significantly improved products in % of total turnover ^b					
	ogółem total	z tego of which		z liczby ogółem – eksport of total number – export	z tego of which	
		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	32,6	18,3	14,4	25,0	14,4	10,5
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	18,7	7,7	11,1	11,6	0,6	11,0
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli	2,5	1,3	1,2	0,4	0,1	0,3
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	14,4	10,1	4,3	2,8	1,4	1,4
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	10,1	7,7	2,4	1,9	0,8	1,1
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	0,1	–	0,0	–	–	–
<i>Electricity, gas and air conditioning supply</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	3,2	0,3	2,9	0,9	–	0,9
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody ...	2,9	0,0	2,9	–	–	–
<i>Water collection, treatment and supply</i>						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	3,8	0,5	3,3	1,5	–	1,5
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>						

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. **b** Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

a Data concern entities employing more than 49 persons. **b** From sales of products, goods and materials.

TABL. 9 (167). **WARTOŚĆ SPRZEDAŻY PRODUKTÓW (WYROBÓW I USŁUG) NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEMYSŁE^a**
Stan w dniu 31 XII
VALUE OF SALE OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS (GOODS AND SERVICES) IN THE INDUSTRY^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wartość sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych Value of sale of new or significantly improved products					
	ogółem total	z tego of which		z liczby ogółem – eksport of total number – export	z tego of which	
		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise
		w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M 2009 ^b	11735,9	6689,2	5046,7	5912,6	3132,2	2780,4
T O T A L 2010 ^c	22811,5	11278,5	11533,0	14364,8	7500,6	6864,1
sektor publiczny public sector	958,2	214,4	743,8	110,3	51,7	58,5
sektor prywatny private sector	21853,3	11064,0	10789,2	14254,5	7448,9	6805,6
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	21986,9	11262,0	10724,9	14264,6	7500,6	6763,9
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych..... Manufacture of food products	286,1	95,5	190,7	13,7	6,1	7,6
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of products and paper products	48,0	23,8	24,1	3,3	3,1	0,2
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	443,1	103,5	339,6	130,4	30,1	100,3
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	473,3	232,5	240,9	233,2	115,7	117,5
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	211,3	17,7	193,6	61,1	8,7	52,3
Produkcja metali Manufacture of basic metals	1774,9	200,4	1574,5	837,5	58,9	778,6
Produkcja wyrobów z metali ^a Manufacture of metal products ^a	1618,4	749,0	869,4	624,1	102,9	521,2
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych Manufacture of computer, electronic and optical products	106,9	93,0	13,9	29,3	29,3	–
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	483,2	324,1	159,1	259,3	185,6	73,7

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2007-2009. ^c Dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2008-2010.

^a Data concern entities employing more than 49 persons. ^b Concerns products introduced into the market in years 2007-2009. ^c Concerns products introduced into the market in years 2008-2010.

TABL. 9 (167). **WARTOŚĆ SPRZEDAŻY PRODUKTÓW (WYROBÓW I USŁUG) NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
VALUE OF SALE OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS (GOODS AND SERVICES) IN THE INDUSTRY^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wartość sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych Value of sale of new or significantly improved products					
	ogółem total	z tego of which		z liczby ogółem – eksport of total number – export	z tego of which	
		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise
w mln zł in mln zł						
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	648,7	568,1	80,6	262,4	240,4	22,0
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	15016,6	8408,6	6608,0	11495,6	6647,6	4847,9
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	335,4	137,1	198,3	208,1	10,5	197,6
Produkcja mebli Manufacture of furniture	12,9	6,7	6,2	2,0	0,5	1,4
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	48,7	34,1	14,6	9,5	4,7	4,8
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	230,8	176,0	54,8	44,3	18,0	26,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja⁴ Water supply; sewerage waste management and remediation activities	163,4	16,1	147,3	47,0	–	47,0

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^a Data concern entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (168). **WYNALAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	443	351	374	436	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	179	186	274	233	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	–	114	130	170	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	–	149	73	90	<i>rights of protection granted</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

TABL. 11 (169). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE**
Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>			
Komputery	94,8	94,1	97,2	<i>Computers</i>
Sieć lokalna LAN ogółem:	59,5	59,7	74,0	<i>Local area network (LAN):</i>
w tym:				<i>of which:</i>
bezprzewodowa	24,0	27,2	39,0	<i>wireless</i>
Intranet	26,0	30,3	44,9	<i>Intranet</i>
Extranet	7,6	9,2	14,0	<i>Extranet</i>
Bezpłatne systemy operacyjne, jak np. Linux	20,3	16,8	22,3	<i>Free, open source software and operating systems, like Linux</i>
ERP – system informatyczny do planowania zasobów przedsiębiorstwa	10,2	9,6	13,9	<i>Enterprise Resource Planning system</i>
CRM – oprogramowanie do zarządzania informacjami o klientach zapewniające dostęp do nich innym komórkom przedsiębiorstwa	20,2	19,7	17,9	<i>Customer Relationship Management system</i>

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a *Data concern enterprises with more than 9 persons employed.*

TABL. 12 (170). PRZEDSIĘBIORSTWA ^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET

Stan w styczniu

ENTERPRISES ^a USING INTERNET

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>			
Dostęp do Internetu	92,2	91,3	95,8	Internet access
Połączenie z Internetem przez:				Internet access via:
łącze szerokopasmowe ^b	61,5	63,0	72,6	broadband connection ^b
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna) lub cyfrowy ISDN	39,4	37,9	44,6	analogue modem (connection over plain telephone line)
łącze bezprzewodowe wąsko i szerokopasmowe (np. GSM, GPRS, UMTS, itp.)	24,2	27,9	29,0	wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)
Własna strona internetowa	58,4	60,2	67,7	Own website

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W technologii DSL (xDSL, ADSL, SDSL itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczna – PLC).

^a Data concern enterprises with more than 9 persons employed. ^b DSL connections (xDSL, ADSL, SDSL, etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, via supply traction – PLC).

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

Wskaźniki cen towarów i usług **konsumpcyjnych** obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

2. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen (obliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych.

3. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** od 1 I 2005 r. są notowania cen wybranych produktów prowadzonych przez sieć stałych ankietatorów Głównego Urzędu Statystycznego (do 31 XII 2004 r. informacje o cenach na targowiskach uzyskiwane były od korespondentów rolnych). Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. Information on **retail prices** is obtained from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased by the population for production and investment purposes, connected mainly with agriculture.

Quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions are the sources of information on retail prices of goods and services.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices, excluding annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

Price indices of **consumer** goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceeding the one under the survey.

2. Data on **procurement prices** concern average annual prices (computed as a quotient of value and quantity of each product) paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers.

3. Since 1 I 2005 price quotations of chosen products conducted by a network of regular interviewers of the Central Statistical Office constitute the source of information on **prices of agricultural products and livestock obtained by farmers in market-places** (till 31 XII 2004 information on marketplace prices was obtained from agricultural correspondents). Average annual prices have been computed as the arithmetic means of average monthly prices.

TABL. 1 (171). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
O G Ó Ł E M	109,6	101,7	103,9	102,4	T O T A L
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	108,7	101,7	103,7	102,6	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	107,8	102,5	109,0	104,8	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	106,2	92,9	91,7	92,4	Clothing and footwear
Mieszkanie	110,3	102,2	108,5	103,2	Dwelling
Zdrowie	111,5	103,0	102,1	102,8	Health
Transport	119,2	106,1	97,9	106,3	Transport
Rekreacja i kultura	108,2	100,3	101,5	100,1	Recreation and culture
Edukacja	111,1	103,9	102,9	102,6	Education

TABL. 2 (172). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,18	2,48	3,97	3,52	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,39	1,57	2,17	2,22	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Buteczka pszenna, mała – za 50 g	0,25	0,29	0,33	0,32	Wheat roll, small – per 50 g
Makaron jajeczny „Lubella” – za 400 g	3,13 a	3,91 a	3,26	3,15	Egg pasta „Lubella” – per 400 g
Mąka pszenna „Poznańska” – za 1 kg	1,64	1,57	2,00	1,95	Wheat flour "Poznańska" – per kg
Mięso wołowe z kością (roastbeef) – za 1 kg	9,79	16,86	19,72	19,99	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wołowe bez kości z udźca – za 1 kg	13,79	19,49	24,62	25,52	Beef meat, boneless gammon – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,46	13,55	15,14	13,91	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,67	5,66	6,84	6,48	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	18,28	19,72	21,69	22,04	Pork ham, boiled – per kg
Kiełbasa „Toruńska” – za 1 kg	10,79	11,86	13,20	12,37	Sausage "Toruńska" – per kg
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	13,43	12,07	16,01	16,95	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	9,08	10,96	13,25	13,27	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	5,94	8,16	9,03	9,20	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,12	2,34	2,56	2,55	Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized – per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 ml	1,30	1,35	1,57	1,73	Sour cream, fat content 18% – per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg ..	8,25	9,46	11,77	12,84	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający „Gouda” – za 1 kg	16,16	16,11	15,73	17,18	Ripening "Gouda" cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt	0,33	0,32	0,41	0,44	Hens' eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	2,71	2,99	3,37	4,22	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Margaryna (tłuszcz roślinny) do pieczenia ^b – za 250 g	1,19	1,21	2,04	1,92	Margarine (vegetable oil) for baking ^b – per 250 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,24	4,39	5,68	5,63	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	4,00	4,73	5,12	5,24	Oranges – per kg
Jabłka ^{c,d} – za 1 kg	2,83	2,23	2,28	2,63	Apples ^{c,d} – per kg
Buraki ^c – za 1 kg	1,30	1,21	1,40	1,63	Beetroots ^c – per kg
Marchew ^c – za 1 kg	1,45	1,56	2,11	1,90	Carrots ^c – per kg
Ziemniaki ^c – za 1 kg	0,77	0,79	0,99	1,41	Potatoes ^c – per kg
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,91	3,03	2,98	2,65	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family Classic" ^d – za 250 g	6,73	4,47	6,04	6,11	Natural coffee "Tchibo Family Classic", ground ^d – per 250 g
Herbata „Madras” – za 100 g	1,97	2,12	2,97	3,18	Tea "Madras" – per 100 g
Wódka czysta „Polonaise – Polish Vodka" 40% ^e – za 0,5 l	23,45	18,80	18,86	18,88	Vodka pure „Polonaise – Polish Vodka" 40% ^e – per 0,5 l
Papierosy „Mars” – za 20 szt	4,35	5,18	7,94	9,21	Cigarettes "Mars" – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowetny ^f – za 1 kpl	442,78	431,86	489,20	477,41	Men's suit, polyester staple fibres and wool ^f – per set

a „Malma”. **b** Do 2007 r. margaryna deserowa „Palma”. **c** Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. **d,f** W 2000 r.: **d** – drożdże; **f** – 50%. **e** Do 2009 r. „Tchibo Family”. **g** Do 2008 r. ubranie męskie 2-częściowe.

a „Malma”. **b** Till 2007 “Palma” margarine. **c** Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. **d,f** In 2000: **d** – dessert; **f** – 50%. **e** Till 2009 “Tchibo Family”. **g** Till 2008 men's suit.

TABL. 2 (172). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	121,30	134,41	143,43	140,03	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	114,24	123,57	148,14	153,45	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	21,25	26,64	32,55	34,18	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	2,16	3,46	4,17	4,27	Cold water from municipal water-line system – per m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^a – za 1 kW·h	0,28	0,42	0,56	0,59	Electricity for households (all-day tariff) ^a – per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^b – za 1 m ³	0,90	1,49	2,44	2,51	Natural high-methanated net-gas for households ^b – per m ³
Ciepła woda – za 1 m ³	9,15	12,21	15,11	15,75	Hot water – per m3
Opłata miesięczna za centralne ogrzewanie mieszkania – za 1 m ² p.u.	2,53	2,90	3,23	3,44	Monthly charge for heating of dwelling – per m ² of usable floor space
Węgiel kamienny – za 1 t	334,29	414,18	615,07	633,48	Hard coal – per t
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l.....	1994 c	1481 c	1273	1303	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1459	1323	1195	1190	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	366,97	289,99	291,32	354,11	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	146,56	166,88	195,68	207,19	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 0,4 kg	5,35 d	4,39 d	4,53	4,63	Washing powder – per 0,4 kg
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95 oktanowa ^e – za 1 l	3,12	3,99	4,11	4,53	Unleaded motor petrol, 95 octanes ^e – per 1 l.
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,79	2,24	2,44	2,52	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	12,32	14,21	15,78	15,73	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	11,84	14,38	15,93	16,40	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	47,09	57,27	61,64	63,22	Women's cold wave
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	14,65	25,66	37,01	32,68	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Badanie kliniczne krowy	20,63	26,59	32,04	36,74	Cow's clinical examination

^a Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składniki stały i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej, od 2009 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, składniki stały i zmienny stawki sieciowej, stawkę jakościową, stawkę przejściową oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej. ^b Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu. ^c W 2000 r. o poj. ok. 280 l., w 2005 r. o poj. ok. 320 l. ^d Za 0,6 kg. ^e Do 2008 r. benzyna silnikowa „Euro-Super”.

^a Since 2001 including charge for electricity, system rate, fixed and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity, since 2009 including charge for electricity, fixed and variable elements of electricity network rate, quality element, transformation element and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity ^b Including charge for gas and transmission service (fixed and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas. ^c In 2000 capacity about 280 l, in 2005 capacity about 320 l. ^d Per 0,6 kg. ^e Till 2008 “Euro Super” motor petrol.

TABL. 3 (173). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż (bez siewnego) – za 1 dt:					<i>Cereal grain (excluding sowing seed) – per dt:</i>
pszenicy	52,44	36,08	46,75	59,95	<i>wheat</i>
żyta	37,94	28,05	33,07	41,72	<i>rye</i>
jęczmienia	49,48	35,10	40,52	45,20	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	44,66	28,35	31,98	40,74	<i>oats and mixed cereal</i>
pszenżyta	46,43	29,15	37,63	45,49	<i>triticale</i>
Ziemniaki ^a – za 1 dt	43,73	40,06	50,04	80,37	<i>Potatoes ^a – per dt</i>
w tym jadalne ^a (bez wczesnych)	45,83	38,62	52,47	78,79	<i>of which edible ^a (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	9,24	14,01	11,10	11,56	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	79,58	74,87	110,29	127,54	<i>Industrial rape and agrimony – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	416,60	153,19	–	615,47	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Chmiel surowy – za 1 dt	969,65	814,75	–	–	<i>Raw hop – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	2,91	3,85	4,45	4,45	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	5,24	6,87	5,66	5,77	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,72	3,87	4,37	3,78	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,73	0,89	0,91	1,02	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze spożywcze – za 1 szt	0,24	0,19	0,31	0,25	<i>Hens' eggs – per piece</i>

^a W 2009 r. – łącznie z ziemniakami przeznaczonymi na frytki i chipsy.

^a 2009 – including potatoes destined for fries and chips.

TABL. 4 (174). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziemnioty – za 1 dt					Crops – per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	59,56	53,53	68,03	72,02	Cereal grain of: wheat
żyta	43,90	46,98	65,08	61,01	rye
jęczmienia	50,39	48,53	63,12	64,90	barley
owsa	46,68	45,48	61,72	60,85	oats
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych)	48,84	55,75	86,73	111,45	Potatoes (excluding edible early kinds)
Siano łąkowe	22,94	30,00	38,59	44,83	Hay meadow
Słoma zbóż ozimych	14,64	23,00	29,73	31,35	Straw of winter cereals
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt					Livestock – per head
Krowa dojna	1507,68	2041,21	.	.	Dairy cow
Jałówka 1 – roczna	944,30	1360,42	.	.	One – year heifer
Prosię na chów	96,14	135,30	183,33	166,27	Piglet
Koń roboczy	2964,95	3233,33	4002,78	4011,11	Farm horse
Żywiec rzeźny – za 1 kg					Animals for slaughter – per kg
Krowy rzeźne	2,13	2,99	.	.	Cattle
Cielęta	4,74	7,22	9,44	8,67	Calves
Trzoda chlewna	3,57	3,81	.	.	Pigs

DZIAŁ XV

ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: nakładów pracy, użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

4. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych (określane do 2001 r. jako indywidualne gospodarstwa rolne),
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne (określane do 2001 r. jako indywidualne działki rolne) oraz właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

5. Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków podaje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Zgodnie z metodologią EUROSTAT-u, **użytki rolne w dobrej kulturze** — utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306, z późniejszymi zmianami) — prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe; dane za 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

CHAPTER XV

AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The chapter contains data on: labour input, land use, sown area, crop output, livestock population, animal output, procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information has been compiled using the **kind of activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the PKD in which they are included.

3. An **agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running an agricultural holding.

4. **Agricultural holdings in private use include:**

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land (defined until 2001 as private agricultural farms),
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons (defined until 2001 as private agricultural plots) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land.

5. Data regarding the total area of agricultural land and area by type of agricultural land are presented excluding non-farm land.

According to EUROSTAT methodology, **agricultural land in good agricultural condition** — maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 12 III 2007 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306, with later amendments) — is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures; data for 2010 are not comparable with data for previous years.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych w 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sądów, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami).

Do **sądów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów orných obsianych trawami w ramach płodozmianu.

Powierzchnię według siedziby użytkownika gospodarstwa od 2005 r. prezentuje się bez gruntów Agencji Nieruchomości Rolnych.

W pozycji „pozostałe grunty” zawarto również grunty nieużytkowane rolniczo, tj. tereny budowlane, rekreacyjne itp. oraz od 2007 r. – grunty rolne, które nie powrócą już do użytkowania rolniczego.

6. Dane o nakładach pracy w gospodarstwach rolnych opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Prezentowane dane uwzględniają osoby wykonujące pracę w gospodarstwie w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, tj. w okresie od 1 VII 2009 r. do 30 VI 2010 r. (nawet jeżeli była to praca w minimalnym wymiarze godzin).

Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają:

- 1) w gospodarstwach indywidualnych: właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin (rodzinna siła robocza), pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych, pomoc sąsiedzką,

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which in 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

From 2005 area by the official residence of the land user has been presented excluding land of the Agricultural Property Agency.

Item “other land” includes non-farm land, i.e. building grounds, recreation areas, etc. and since 2007 – land which shall not be used for agricultural purposes.

6. Data of labour input in agricultural holdings were compiled on the basis of the Agricultural Census 2010. The presented data include persons performing any work on a farm in the period of 12 months preceding the survey, i.e. between 1 VII 2009 and 30 VI 2010 (even if it was minimal volume of work).

The total labour input for the whole agriculture include:

- 1) on private farms in agriculture: owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers (family labour force), permanent paid employees and temporary paid employees, contracted workers, mutual aid,

2) w gospodarstwach osób prawnych: pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych oraz pozostałe osoby (tj. członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, uczniów pracujących w szkolnych gospodarstwach rolnych, osoby pracujące, w tym duchowne w gospodarstwach prowadzonych przez zakony).

Ze względu na duży udział pracy w niepełnym wymiarze godzin oraz sezonowego zatrudnienia pracowników dorywczych, nakłady pracy w rolnictwie zostały wyrażone w umownych **rocznych jednostkach pracy (AWU)**. Umowna jednostka pracy (AWU) jest ekwiwalentem czasu przepracowanego w ciągu roku w gospodarstwie rolnym przez 1 osobę pełnozatrudnioną w rolnictwie. W Polsce przyjęto 2120 godzin przepracowanych w ciągu roku jako równoważnik pełnego etatu (roczną jednostkę pracy). Jednocześnie zgodnie z metodologią EUROSTAT-u zachowano warunek, że na 1 osobę nie może przypadać więcej niż 1 roczna jednostka pracy, nawet jeżeli w rzeczywistości pracuje ona dłużej.

7. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywności rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego).

Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

8. Dane o produkcji, plonach i skupie: zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

2) *on farms of legal persons: permanent paid employees and temporary paid employees, contracted workers, as well as other persons (i.e., members of agricultural producers' co-operatives, students working on school agricultural holdings, employed persons, including clergymen working on holding run by monasteries).*

*Because of the high share of part-time and seasonal employment of temporary paid employees, the labour input in agriculture was expressed in conventional **Annual Work Unit (AWU)**. The conventional Annual Work Unit (AWU) means the equivalent of worked time over a year on agricultural holdings by 1 full-time paid employee in agriculture. In Poland it equals 2120 working hours over a year as an equivalent of full-time employment (annual work unit). In accordance with the EUROSTAT methodology, the assumption is that more than 1 AWU cannot be attributed to 1 person, even if the actual amount of work was higher.*

7. **Gross agricultural output** includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year),
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

8. Data regarding the production, yields and procurement of cereals, pulses and oil-bearing plants concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykoria). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

9. Dane dotyczące powierzchni, plonów i zbiorów upraw ogrodnich w latach 2005-2009 oraz ziemniaków w latach 2007-2009 prezentowane są łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych.

10. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

11. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nie objętych sprawozdawczością.

Dane za 2010 r. w zakresie nakładów pracy w gospodarstwach rolnych, użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

13. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa – stan w czerwcu, w 2010 r. – według stanu w dniu 30 VI na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego.

14. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2009/10 oznacza okres od 1 VII 2009 r. do 30 VI 2010 r.).

15. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika.

***Industrial crops** include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip, etc.) and maize for feeds.*

***9.** Data on the area, yields and production of garden crops in years 2005-2009 as well as potatoes in years 2007-2009 have been presented including home garden crops.*

***10.** Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.*

***11.** **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.*

***12.** Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, estimation and evaluations made by field experts for data not included in reports.*

Data for 2010 in terms of labour input in agricultural holdings, land use, sown area, livestock, tractors, agricultural machines and equipment, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30 VI.

***13.** Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit – as of June, in 2010 – as of June 30 on the basis of the Agricultural Census.*

***14.** **Farming years** cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the farming year 2009/10 includes period from 1 VI 2009 to 30 VI 2010).*

***15.** Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.*

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczystie przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:

- State Forestry Organizational Entity "State Forests" (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of the Environment,
- nature protection units (national parks),
- organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (till 15 VII 2003 – the Agricultural Property Agency of the State Treasury),

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land co-operatives held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production co-operatives,
- d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21–40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands or stands being removed:

- 1) *artificial renewals* are tree crops established through planting or sowing,
- 2) *natural renewals* are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and off-shoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest areas).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest covered area to the total area of the voivodship.

4. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.

TABL. 1 (175). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Użytki rolne ^{ab} (stan w czerwcu) w tys. ha	550,4	477,9	447,0	454,6	Agricultural land ^{ab} (as of June) in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne ...	492,2	431,7	406,2	425,8	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	54,9	58,0	62,8	64,5	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	54,5	58,1	63,2	65,5	of which private farms
ziemniaków	12,6	7,7	4,7	4,6	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	13,8	8,4	5,1	5,0	of which private farms
rzepaku i rzepiku	3,3	4,5	6,6	7,6	rape and agrimony
w tym gospodarstwa indywidualne	1,8	3,2	5,5	6,2	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	29,0	33,3	33,0	30,6	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	27,6	31,9	32,0	29,6	of which private farms
ziemniaków	197	204	209	172	of potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	197	204	209	172	of which private farms
rzepaku i rzepiku	24,6	26,8	27,9	18,0	of rape and agrimony
w tym gospodarstwa indywidualne	21,7	23,7	27,0	18,0	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych ^{bc} (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych	36,9	36,5	34,7	36,4	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads ^{bc} (as of June) per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne ...	38,5	36,1	33,9	35,4	of which private farms

a Według granic administracyjnych, w 2010 r. według siedziby użytkownika. **b** W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. **c** Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 301; trzoda chlewna – stan w końcu lipca.

a By administrative borders, in 2010 by the official residence of the land user. **b** In 2010 data of the Agricultural Census. **c** See note to table 11 on page 301; pigs – as of the end of July.

TABL. 1 (175). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE (dok.)**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	48,1	49,3	41,7	42,0	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	48,4	49,5	41,4	41,8	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlew- nej (stan w końcu lipca) ^b w %	8,6	9,4	9,5	9,6	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	8,3	9,4	9,7	10,0	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d na 1 ha użytków rolnych w kg	180,6	234,5	305,5	294,1	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^d per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka w l:					Production of milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	609,8	552,0	556,6	502,6	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	734,0	543,7	542,2	486,0	of which private farms
na 1 krowę	4260	4150	4599	4425	per 1 cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4246	4029	4449	4255	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	9,7 ^e	11,5	13,9	11,3	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne ...	10,5 ^e	12,2	14,7	11,9	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładni- kowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{b,f} w kg	73,4	101,5	105,9	97,4	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{b,f} in kg
w tym gospodarstwa indywidualne ...	68,6	94,1	102,1	93,5	of which private farms

b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. **c** Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 301; trzoda chlewna – stan w końcu lipca. **d** Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny, w wadze poubojowej ciepłej. **e** Stan w dniu 31 XII. **f** Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych 1999/2000, 2004/05, 2008/09, 2009/10.

b In 2010 data of the Agricultural Census. **c** See note to table 11 on page 301, pigs – as of the end of July. **d** Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight **e** As of 31 XII. **f** Data concerns respectively 1999/2000, 2004/05, 2008/09 and 2009/10 farming years.

TABL. 2 (176). **NAKŁADY PRACY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W ROKU 2009/10^a**
LABOUR INPUT IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2009/10^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		W gospodarstwach indywidualnych On private farms in agriculture				W gospodarstwach osób prawnych On farms of legal persons		
	Ogółem Grand total	w tym kobiety of which women	razem total	w tym of which			razem total	w tym pracownicy najemni ^b of which paid employees ^b	
				właścicie- le, współ- właścicie- le i dzier- żawcy ^c owners, co-ow- ners and lease- holders ^c	pracownicy najemni ^b paid employees ^b			stali perma- nent	doryw- czy tempo- rary
w rocznych jednostkach pracy (AWU) in annual work unit (AWU)									

^a Obejmuje okres od 1 VII 2009 r. do 30 VI 2010 r.; dane opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 6 na str. 284. ^b Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). ^c Łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin.

^a Including the period from 1 VII 2009 to 30 VI 2010; data compiled on the basis of the Agricultural Census 2010; see general notes, item 6 on page 284. ^b On the basis of employment agreement (written or verbal). ^c Including contributing family workers.

TABL. 3 (177). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**^{ab}
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^{ab}
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	W tym gospodar- stwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
		w ha	in ha	
O G Ó Ł E M	2000	550786	491078	Total area
	2005	485934	451012	
	2009	454479	424589	
	2010	454596	425800	
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej ..		385936	359297	Agricultural land in good agricultural condition
Pod zasiewami		272296	248777	Sown area
Grunty ugorowane		17279	17020	Fallow land
Uprawy trwałe		4577	4212	Parmanent crops
w tym sady		4062	3720	of which orchards
Ogrody przydomowe		1558	1552	Kitchen gardens
łąki trwałe		80033	78583	permanent meadow
pastwiska trwałe		10194	9153	permanent pastures
Użytki rolne pozostałe		68660	66503	Other agricultural land

a Według siedziby użytkownika, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5 na str. 283. **b** W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a By official residence of the land user, see general notes to the chapter, item 5. on page 283. **b** In 2010 data of the Agricultural Census.

TABL. 4 (178). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ**
(ceny stałe ^a)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
(constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	102,6	99,4	125,6	94,5	106,2	100,3	114,3	103,2	Gross output
roślinna	99,1	99,9	133,2	89,5	104,6	100,1	129,3	90,6	crop
zwierzęca	108,1	98,8	118,6	99,6	108,7	100,5	99,9	118,8	animal
Produkcja końcowa	107,6	99,3	122,8	92,8	113,0	100,3	107,7	104,5	Final output
roślinna	105,9	99,0	130,4	81,7	115,8	98,7	122,4	83,5	crop
zwierzęca	109,3	99,4	118,3	99,9	110,1	101,4	98,9	120,1	animal
Produkcja towarowa	107,9	101,2	126,3	100,5	113,6	102,0	114,3	109,7	Market output
roślinna	99,7	102,7	128,7	96,3	110,3	101,0	124,2	95,6	crop
zwierzęca	116,9	100,3	124,9	103,0	117,1	102,6	108,4	119,3	animal

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11, pkt. 1.

^a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1.

TABL. 5 (179). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	59,1	51,5	50,8	48,1	Crop output
Zboża	11,9	16,9	20,7	19,5	Cereals
w tym zboża podstawowe	9,4	13,0	16,0	15,6	of which basic cereals
w tym: pszenica	5,0	5,6	7,2	7,0	of which: wheat
żyto	1,3	1,5	2,1	1,8	rye
jęczmień	1,7	3,0	3,1	3,2	barley
Ziemniaki	9,8	6,8	5,2	4,8	Potatoes
Przemysłowe	1,7	2,7	2,8	3,3	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,8	1,1	0,4	0,4	of which sugar beets
Warzywa	13,2	9,2	6,5	6,2	Vegetables
Owoce	13,1	4,7	5,1	4,0	Fruit
Siano łąkowe	2,1	2,6	2,6	2,9	Meadow hay
Pozostałe	7,3	8,6	8,0	7,4	Other
Produkcja zwierzęca	40,9	48,5	49,2	51,9	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	19,7	27,9	30,1	30,8	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,1	3,0	4,1	5,4	cattle (excluding calves)
cielęta	0,4	0,2	0,3	0,3	calves
trzoda chlewna	11,6	15,8	9,8	11,2	pigs
owce	0,1	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	4,2	8,6	15,2	12,8	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-2,6	-0,2	-0,4	-1,0	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	12,7	11,5	11,4	11,3	Cows' milk
Jaja kurze	9,3	7,5	6,4	9,3	Hens' eggs
Obornik	1,2	1,2	1,1	1,1	Manure
Pozostałe	0,7	0,6	0,6	0,5	Other

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust.11, pkt.1. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (179). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	48,6	40,0	38,1	36,6	Crop output
Zboża	7,1	11,1	12,1	12,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	5,9	8,8	8,9	10,1	of which basic cereals
w tym: pszenica	4,2	5,5	5,7	6,4	of which: wheat
żyto	0,4	0,6	0,5	0,5	rye
jęczmień	0,9	1,8	1,7	2,1	barley
Ziemniaki	4,6	3,4	3,5	2,9	Potatoes
Przemysłowe	2,5	3,5	2,7	4,5	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,2	1,6	0,6	0,5	of which sugar beets
Warzywa	16,9	11,6	8,4	7,4	Vegetables
Owoce	13,8	5,3	5,8	4,7	Fruit
Pozostałe	3,7	5,1	5,7	4,3	Other
Produkcja zwierzęca	51,4	60,0	61,9	63,4	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	26,6	38,3	38,3	40,1	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	4,4	4,3	5,8	7,3	cattle (excluding calves)
cielęta	0,5	0,2	0,4	0,3	calves
trzoda chlewna	15,5	21,4	13,4	14,3	pigs
owce	0,1	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	5,8	11,9	17,8	16,8	poultry
Mleko krowie	14,5	13,1	14,1	13,0	Cows' milk
Jaja kurze	10,2	8,2	8,9	10,0	Hens' eggs
Pozostałe	0,1	0,4	0,5	0,4	Other

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (180). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu
SOWN AREA
 As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2009	2010 ^{ab}		CROPS
				ogółem grand total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M	330370	309149	294956	272296	248777	T O T A L
Zboża	227490	228813	226755	216239	200308	Cereals
zboża podstawowe	181305	179216	185127	175523	162891	basic cereals
pszenica	71559	62982	66931	66245	57604	wheat
żyto	41100	29893	32487	30093	29593	rye
jęczmień	34544	38797	38224	31804	29188	barley
owies	13244	14250	12739	14277	14072	oats
pszenżyto	20858	33294	34746	33104	32434	triticale
mieszkanki zbożowe	38233	34334	26632	22641	22537	cereal mixed
kukurydza na ziarno ...	6869	14423	13610	14901	11772	maize for grain
gryka, proso i inne zbożowe	1083	841	1386	3175	3108	buckwheat, millet and other cereals
Strączkowe	1091	1808	2378	2177	2098	Pulses
konsumpcyjne	385	205	224	564	533	edible
pastewne ^c	706	1604	2154	1613	1565	feed ^c
Ziemniaki	41550	23711	13817	12063	12060	Potatoes
Przemysłowe	14447	17444	21372	23670	17956	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	3175	3018	1367	1687	1422	sugar beets
oleiste	11209	14367	19983	21882	16467	oil-bearing
w tym rzepak i rzepik	10967	13803	19435	20715	15341	of which rape and agrimony
Pastewne	30932	22471	21253	14047	12475	Feed
w tym:						of which:
okopowe	2689	2059	723	569	569	root plants
kukurydza na paszę ...	6231	6830	7624	7800	6657	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^d	14860	14902	9381	4100	3880	Other crops ^d
w tym warzywa gruntowe	10261	6871	3446	1699	1612	of which field vegetables

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. **b** Patrz uwagi ogólne do działu ust. 5 na str. 283. **c** Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno oraz łubinem gorzkim na nasiona. **d** Warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych, trawy polowe na nasiona, inne pastewne na nasiona oraz zioła, wiklina i inne.

a Data of the Agricultural Census. **b** See general notes to the chapter item 5 on page 283. **c** Including cereal and pulse mixed for grain and bitter lupin for seed. **d** Vegetables, strawberries, green fertilizer crops, root plant planting, grasses for seeds, other feed cereals for seeds and others as herbs, willow, etc.

TABL. 7(181). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPLÓDY	2000	2005	2009	2010		CROPS
				ogółem grand total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
Zboża	678595	793220	792268	694538	619953	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	525171	597000	610308	537875	482731	basic cereals
pszenica	235617	232827	254263	236229	194327	wheat
żyto	95405	86114	86249	70640	69544	rye
jęczmień	99944	128515	118833	90333	81929	barley
owies	34480	39093	36978	37607	36869	oats
pszenżyto	59726	110451	113986	103066	100063	triticale
mieszkanki zbożowe	105722	107379	79849	61388	61005	cereal mixed
Ziemniaki	818580	483699	288561	207497	207432	Potatoes
Buraki cukrowe	157568	117654	85720	76293	64829	Sugar beets
Rzepak i rzepik	27015	37014	54247	37193	27539	Rape and agrimony
Siano łąkowe	359168	365928	402169	392386	388200	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	29,8	34,7	34,9	32,1	30,9	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	29,0	33,3	33,0	30,6	29,6	basic cereals
pszenica	32,9	37,0	38,0	35,7	33,7	wheat
żyto	23,2	28,8	26,5	23,5	23,5	rye
jęczmień	28,9	33,1	31,1	28,4	28,1	barley
owies	26,0	27,4	29,0	26,3	26,2	oats
pszenżyto	28,6	33,2	32,8	31,1	30,9	triticale
mieszkanki zbożowe	27,7	31,3	30,0	27,1	27,1	cereal mixed
Ziemniaki	197	204	209	172	172	Potatoes
Buraki cukrowe	496	390	627	452	456	Sugar beets
Rzepak i rzepik	24,6	26,8	27,9	18,0	18,0	Rape and agrimony
Siano łąkowe	39,4	37,9	47,5	49,0	49,4	Meadow hay

TABL. 8 (182). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES

WARZYWA	2000	2005	2009	2010 ^a		VEGETABLES
				ogółem grand total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^b w ha – stan w czerwcu AREA ^b in ha – as of June						
O G Ó Ł E M	10261	6871	3446	2259	2168	T O T A L
Kapusta	2584	1444	664	338	327	Cabbages
Kalafior	424	122	65	33	32	Cauliflowers
Cebula	886	534	258	119	115	Onions
Marchew jadalna	1719	1616	821	657	628	Carrots
Buraki ćwikłowe	1028	907	451	235	225	Beetroots
Ogórki	1203	582	282	171	162	Cucumbers
Pomidory	807	241	122	90	85	Tomatoes
Pozostałe ^c	1610	1425	782	618	592	Others ^c
ZBIORY W T PRODUCTION IN T						
O G Ó Ł E M	329257	200279	99960	73256	69036	T O T A L
Kapusta	145473	71490	33886	17221	17008	Cabbages
Kalafior	9341	2289	1123	715	710	Cauliflowers
Cebula	15527	10150	4744	2909	2884	Onions
Marchew jadalna	63028	53698	27141	25296	23561	Carrots
Buraki ćwikłowe	34344	24002	11372	8525	8002	Beetroots
Ogórki	22860	9085	4475	3302	3245	Cucumbers
Pomidory	13662	3659	1966	1812	1787	Tomatoes
Pozostałe ^c	25023	25907	15254	13478	11839	Others ^c
PLONY Z 1 HA W DT YIELDS PER 1 HA IN DT						
Kapusta	563	495	510	510	520	Cabbages
Kalafior	220	188	173	217	220	Cauliflowers
Cebula	175	190	184	245	250	Onions
Marchew jadalna	367	332	331	385	375	Carrots
Buraki ćwikłowe	334	265	252	364	355	Beetroots
Ogórki	190	156	159	194	200	Cucumbers
Pomidory	169	152	161	202	210	Tomatoes
Pozostałe ^c	155	182	195	218	200	Others ^c

^a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. Dane nieostateczne. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen garden crops. Preliminary data. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Parsley, leeks, celeries, radish, lettuce, rhubarb and others.

TABL. 9 (183). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010 ^a		SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^b w ha – stan w czerwcu AREA ^b in ha – as of June						
O G Ó Ł E M	14381	6387	4416	3308	2966	T O T A L
Jabłonie	6090	3022	2101	1510	1288	Apples
Grusze	1780	757	402	201	193	Pears
Śliwy	2519	1043	548	301	292	Plums
Wiśnie	2059	661	417	168	163	Cherries
Czereśnie	1163	480	291	165	157	Sweet cherries
Pozostałe ^c	770	424	656	964	874	Others ^c
ZBIORY W T PRODUCTION IN T						
O G Ó Ł E M	146572	57668	46247	22564	19251	T O T A L
Jabłka	85417	39601	30164	16673	13566	Apples
Gruszki	18165	5564	3223	1164	1127	Pears
Śliwki	19419	4765	5522	2093	1939	Plums
Wiśnie	12540	3379	3646	996	984	Cherries
Czereśnie	8239	2716	2222	926	922	Sweet cherries
Pozostałe ^c	2792	1643	1470	713	713	Others ^c
PLONY Z 1 HA W DT YIELDS PER 1 HA IN DT						
Jabłka	140	131	144	111	105	Apples
Gruszki	102	73	80	58	59	Pears
Śliwki	77	46	101	70	67	Plums
Wiśnie	61	51	88	59	60	Cherries
Czereśnie	71	57	76	56	59	Sweet cherries
Pozostałe ^c	36	39	22	7	8	Others ^c

^a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. Dane nieostateczne. ^b 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

^a Including kitchen garden crops. Preliminary data. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Peaches, apricots, walnuts.

TABL. 10 (184). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS FROM FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT PLANTATIONS

O W O C E	2000	2005	2009	2010 ^a		F R U I T
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^b w ha – stan w czerwcu <i>AREA ^b in ha – as of June</i>						
O G Ó Ł E M	3900	2523	1159	1093	1082	T O T A L
Truskawki	1740	1462	393	437	432	<i>Strawberries</i>
Maliny ^c	309	138	136	137	136	<i>Raspberries ^c</i>
Porzeczki	1159	450	359	333	329	<i>Currants</i>
Agrest	591	165	135	59	59	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^d	101	307	136	127	126	<i>Others ^d</i>
ZBIORY W T <i>PRODUCTION IN T</i>						
O G Ó Ł E M	22010	11467	5898	4826	4801	T O T A L
Truskawki	11264	7405	2301	1954	1943	<i>Strawberries</i>
Maliny ^c	1287	562	676	530	529	<i>Raspberries ^c</i>
Porzeczki	5494	1992	1514	1434	1426	<i>Currants</i>
Agrest	3558	780	847	335	335	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^d	408	729	560	574	568	<i>Others ^d</i>
PLONY Z 1 HA W DT <i>YIELDS PER 1 HA IN DT</i>						
Truskawki	65	51	59	45	45	<i>Strawberries</i>
Maliny ^c	42	41	50	39	39	<i>Raspberries ^c</i>
Porzeczki	47	44	42	43	43	<i>Currants</i>
Agrest	60	47	63	57	57	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^d	40	24	41	45	45	<i>Others ^d</i>

^a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. Dane nieostateczne. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^d Aronia, borówka wysoka, łeszczyna i inne.

^a Including kitchen garden crops. Preliminary data. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Including thornless blackberry. ^d Aronia, highbush blueberry, hazel and others.

TABL. 11 (185). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	W tym gospodar- stwa indywidualne <i>of which private farms</i>	SPECIFICATION
W SZTUKACH IN HEADS				
Bydło	2000	168643	160015	<i>Cattle</i>
	2005	129801	121282	
	2009	125121	118192	
	2010^a	128570	121274	
w tym krowy	2000	81075	77482	<i>of which cows</i>
	2005	64050	60091	
	2009	52204	48900	
	2010^a	53937	50703	
Trzoda chlewna ^b	2000	370389	326765	<i>Pigs^b</i>
	2005	423440	373293	
	2009	313151	261505	
	2010^a	350392	293900	
w tym lochy	2000	31685	27051	<i>of which sows</i>
	2005	39979	35214	
	2009	29823	25490	
	2010^a	33718	29334	
Owce	2000	21917	21138	<i>Sheep</i>
	2005	20910	19721	
	2009	13813	13050	
	2010^a	14625	13864	
w tym maciorki	2000	11768	11415	<i>of which ewes</i>
	2005	11381	10514	
	2009	6331	6255	
	2010^a	8590	8198	
Konie ^c	2000	10867	10400	<i>Horses^c</i>
	2005	8359	8100	
	2009	9432	9200	
	2010^a	8708	8499	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	203093	189118	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2005	177389	162698	
	2009	157606	144023	
	2010^a	165293	150712	

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe.^a In 2010 data of the Agricultural Census. ^b As of the end of July. ^c Estimated data.

TABL. 11 (185). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	W tym gospodar- stwa indywidualne <i>of which private farms</i>	SPECIFICATION
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. <i>PER 100 ha of AGRICULTURAL LAND in heads</i>				
Bydło	2000	30,6	32,6	<i>Cattle</i>
	2005	26,7	26,9	
	2009	27,5	27,8	
	2010^a	28,3	28,5	
w tym krowy	2000	14,7	15,8	<i>of which cows</i>
	2005	13,2	13,3	
	2009	11,5	11,5	
	2010^a	11,9	11,9	
Trzoda chlewna ^b	2000	67,2	66,5	<i>Pigs^b</i>
	2005	87,1	82,8	
	2009	68,9	61,6	
	2010^a	77,1	69,0	
w tym lochy	2000	5,8	5,5	<i>of which sows</i>
	2005	8,2	7,8	
	2009	6,6	6,0	
	2010^a	7,4	6,9	
Owce	2000	4,0	4,3	<i>Sheep</i>
	2005	4,3	4,4	
	2009	3,0	3,1	
	2010^a	3,2	3,3	
w tym maciorki	2000	2,1	2,3	<i>of which ewes</i>
	2005	2,3	2,3	
	2009	1,4	1,5	
	2010^a	1,9	1,9	
Konie ^c	2000	2,0	2,1	<i>Horses^c</i>
	2005	1,7	1,8	
	2009	2,1	2,2	
	2010^a	1,9	2,0	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	36,9	38,5	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2005	36,5	36,1	
	2009	34,7	33,9	
	2010^a	36,4	35,4	

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

^a In 2010 data of the Agricultural Census. ^b As of the end of July. ^c Estimated data.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12 (186). **DRÓB^a**

Stan w końcu roku

POULTRY^a

As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt.	3198,2	6577,4	7501,1	8556,4	7264,2	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	2754,0	2700,2	3800,9	3965,9	3201,7	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	25,2	17,0	19,5	16,7	16,7	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	39,5	45,8	29,2	32,1	32,1	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt.	211,7	87,1	96,3	82,2	82,2	<i>Ducks ^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	580,7	1353,6	1650,5	1882,2	1706,0	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski	500,0	555,7	836,3	872,4	751,9	<i>of which laying hens</i>

^a Dla 2000 r. – w wieku 6 miesięcy i więcej; dla lat 2005, 2009 i 2010 – w wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.

^a For 2000 – aged 6 months and more; for 2005, 2009 and 2010 – more than 2 weeks old. ^b Including other poultry.

TABL. 13 (187). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Bydło (bez cieląt)	65,1	33,3	60,2	50,0	Cattle (excluding calves)
Cielęta	22,3	8,7	8,1	3,6	Calves
Trzoda chlewna	676,9	706,2	555,0	478,6	Pigs
Owce	13,1	7,2	11,0	7,4	Sheep
Konie	1,8	2,2	6,4	4,9	Horses
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt)	23,7	18,0	31,5	27,5	Cattle (excluding calves)
Cielęta	1,8	0,8	0,9	0,4	Calves
Trzoda chlewna	77,1	77,7	65,7	58,2	Pigs
Owce	0,5	0,2	0,3	0,2	Sheep
Konie	0,9	1,1	3,8	2,9	Horses
Drób	27,2	52,0	85,5	91,2	Poultry
Kozy i króliki	0,7	0,4	0,5	0,5	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (decreased by the animals selected for further breeding), market place sales as well as slaughter for self-consumption.

TABL. 14 (188). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	99,5	114,0	138,8	133,7	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	94,3	108,3	131,1	126,3	meat and fats
wołowe	12,3	9,4	16,4	14,4	beef
cielęce	1,1	0,5	0,5	0,2	veal
wieprzowe	60,2	60,6	51,3	45,4	pork
baranie	0,2	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	0,5	0,6	2,1	1,5	horseflesh
drobiowe	19,1	36,4	59,8	63,9	poultry
kozy i królicze ^b	1,0	0,7	0,8	0,8	goat and rabbit ^b
podroby	5,2	5,7	7,7	7,4	pluck

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt
PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt

O G Ó Ł E M | **180,6** | **234,5** | **305,5** | **294,1** | **T O T A L**

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (decreased by the animals selected for further breeding), market place sales as well as slaughter for self-consumption. ^b Including game.

TABL. 15 (189). **PRODUKCJA MLEKA I JAJ**
PRODUCTION OF MILK AND EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
Produkcja mleka krowiego:						<i>Cows' milk production:</i>
w milionach litrów	377,4	268,2	253,0	228,5	206,9	<i>in million litres</i>
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	61,0	55,2	55,7	50,3	48,6	<i>per 100 ha of agricultural land in thous. l</i>
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4260	4150	4599	4425	4255	<i>Average annual quantity of milk per cow in l</i>
Produkcja jaj kurzych w mln szt.	824,5	538,6	683,5	704,5	598,1	<i>Hen's eggs production in mill. units</i>
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	260	211	182	177	195	<i>Average annual number of eggs per laying-hen in units</i>

TABL. 16 (190). **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tysiącach hektarów	223,1	225,0	214,0	214,0	<i>in thousand hectares</i>
grunty orne	161,0	161,7	159,3	159,3	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	135,9	144,2	144,1	144,1	<i>of which: drained</i>
nawadniane	0,2	0,1	0,0	0,0	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	62,1	63,3	54,7	54,7	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	19,1	19,3	19,4	19,4	<i>of which: drained</i>
nawadniane	4,3	4,0	3,6	3,6	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	40,5	46,3	47,1	47,1	<i>in % of total agricultural land</i>

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 17 (191). ZUŻYCIIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ
WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2008/09	2009/10 ^a		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	40452	49325	48127	44294	39809	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	22260	22171	26353	24904	22064	nitrogenous
fosforowe	7664	11568	9670	9288	8504	phosphatic
potasowe	10528	15586	12104	10103	9241	potassic
Nawozy wapniowe ^c	90505	39108	11008	16465	12671	Lime fertilizers ^c

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
PER 1 ha of AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	73,4	101,5	105,9	97,4	93,5	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	40,4	45,6	58,0	54,8	51,8	nitrogenous
fosforowe	13,9	23,8	21,3	20,4	20,0	phosphatic
potasowe	19,1	32,1	26,6	22,2	21,7	potassic
Nawozy wapniowe ^c	164,4	80,5	24,2	36,2	29,8	Lime fertilizers ^c

^a W 2009/2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a In 2009/2010 data of the Agricultural Census. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 18 (192). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych <i>of which from private farms</i>	

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTIES

OGÓŁEM	543,7	736,6	1023,9	1014,1	864,7	TOTAL
Produkty: roślinne	102,6	128,5	220,4	223,1	164,7	<i>Products: crop</i>
zwierzęce	441,1	608,1	803,5	791,0	700,0	<i>animal</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł
 PER 1 ha of AGRICULTURAL LAND in zł

OGÓŁEM	987	1516	2253	2231	2031	TOTAL
Produkty: roślinne	186	264	485	491	387	<i>Products: crop</i>
zwierzęce	801	1251	1768	1740	1644	<i>animal</i>

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

^a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 19 (193). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	W tym gospodar- stwa indywidualne <i>of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach	2000 ^a	53422	51613	<i>In units</i>
	2005	55930	55181	
	2009	63092	62244	
	2010 ^b	51566	50844	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2000 ^a	10,3	9,5	<i>Agricultural land area per tractor in ha</i>
	2005	8,7	8,2	
	2009	7,2	6,8	
	2010 ^b	8,8	8,4	

a Stan w dniu 31 XII. **b** Dane Powszechnego Spisu Rolnego dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

a As of 31 XII. **b** Data of the Agricultural Census for farms conducting agricultural activity.

TABL. 20 (194). **CIĄGNIKI ORAZ WYBRANE MASZYNY I URZĄDZENIA ROLNICZE ^a**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS AND SELECTED AGRICULTURAL MACHINES
AND EQUIPMENT ^a
As of June

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2002	2010			
		ogółem grand total	razem total	w tym o powierzchni with agricultural		
				1,01 – 1,99	2,00 – 4,99	
W						
IN						
1	Ciągniki rolnicze Agricultural tractors	51458	51566	48022	6690	14969
2	Kombajny Combine harvesters:	7988	8656	8578	123	771
3	zbożowe for cereals	4422	5096	5049	82	514
4	ziemniaczane for potatoes	2994	3183	3152	39	247
5	buraczane for beef	572	377	377	2	10
6	Silosokombajny Farage harvesters	524	507	506	5	18
7	Opryskiwacze polowe Field crop sprayers	12457	12115	11922	479	2641
8	Opryskiwacze sadownicze Orchard sprayers	426	437	427	60	135

^a Dane powszechnych spisów rolnych według stanu z 20 V 2002 r. i 30 VI 2010 r. dla gospodarstw prowadzących
^a Data of agricultural censuses as of 20 V 2002 and 30 VI 2010, for farms conducting agricultural activity.

użytków rolnych <i>land areas of</i>					No.
5,00 – 9,99	10,00 – 14,99	15,00 – 19,99	20,00 – 49,99	50 ha i więcej <i>and more</i>	

HA						
HA						
	11736	5290	2463	4452	2422	1
	2172	1881	1034	1876	721	2
	1230	1003	579	1119	522	3
	903	822	394	609	138	4
	39	56	61	148	61	5
	89	121	78	135	60	6
	3982	1936	869	1431	584	7
	121	42	13	33	23	8

działalność rolniczą.

TABL. 21 (195). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2009	2010		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t	80942	154901	184845	143069	101444	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podsta- wowe	65638	117349	145347	117266	83403	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	52383	92844	107090	90709	62333	<i>wheat</i>
żyto	5377	9028	10045	7676	5827	<i>rye</i>
jęczmień	6111	10030	16800	10526	8016	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	584	90	238	284	284	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	1183	5357	11174	8071	6943	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i pa- szowe	80546	154785	184474	142510	101068	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	65242	117233	144981	116707	83027	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	52146	92822	107044	90526	62333	<i>wheat</i>
żyto	5377	9028	10045	7676	5827	<i>rye</i>
jęczmień	5999	9938	16636	10268	7758	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	584	90	107	166	166	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	1136	5355	11149	8071	6943	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	30	12	6	13	13	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	1806	1084	2242	1688	1496	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	157568	117655	85720	76292	64825	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik ^a w t	24065	27502	51233	42574	31288	<i>Rape and agrimony^a in t</i>
Warzywa w t	8401	10989	15487	9205	7701	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	4601	2590	11818	8157	6924	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	87483	120211	155324	160404	144236	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	17261	15239	26309	23504	22590	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	256	184	108	84	64	<i>calves</i>
trzoda chlewna	46055	60331	55554	49916	40017	<i>pigs</i>
owce	71	44	11	5	5	<i>sheep</i>
konie	617	646	1823	1362	1362	<i>horses</i>
drób	23223	43767	71519	85533	80198	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	61742	86160	108250	111921	99976	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	155980	188415	187365	179312	158839	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	92272	13562	6481	29803	6899	<i>Consumer hens' eggs in thous. units</i>

a Bez materiału siewnego. **b** W wadze żywej. **c** Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing. **b** In live weight. **c** Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 22 (196). **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2009	2010		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych <i>of which from private farms</i>	
w tys. zł <i>in thous. zł</i>						
Zboża	39951	53937	81471	81451	57366	<i>Cereals</i>
w tym zboża						<i>of which basic</i>
podstawowe	33413	41140	64507	66318	46330	<i>cereals</i>
pszenica	27514	33503	50083	54469	36822	<i>wheat</i>
żyto	2040	2532	3321	3202	2414	<i>rye</i>
jęczmień	3045	3517	6814	4845	3783	<i>barley</i>
owies i mieszanki						<i>oats and cereal</i>
zbożowe	261	26	85	131	131	<i>mixed</i>
pszenżyto	553	1563	4203	3671	3179	<i>triticale</i>
w tym zboża						<i>of which consumer and</i>
konsumpcyjne i						<i>for feeds</i>
paszowe	39681	53890	81288	80988	57099	<i>cereals</i>
w tym zboża						<i>of which basic</i>
podstawowe	33143	41093	64331	65855	46063	<i>cereals</i>
pszenica	27347	33486	50040	54273	36822	<i>wheat</i>
żyto	2040	2532	3321	3202	2414	<i>rye</i>
jęczmień	2968	3488	6740	4641	3580	<i>barley</i>
owies i mieszanki						<i>oats and cereal</i>
zbożowe	261	26	34	68	68	<i>mixed</i>
pszenżyto	527	1561	4196	3671	3179	<i>triticale</i>
Strączkowe kon- sumpcyjne ^b	85	26	16	42	42	<i>Edible pulses^b</i>
Ziemniaki	790	434	1122	1357	1219	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	14560	16488	9515	8816	7487	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik ^b	19145	20589	56503	54299	39108	<i>Rape and agrimony^b</i>
Warzywa	8634	7516	23709	16207	11270	<i>Vegetables</i>
Owoce	1970	1525	14131	12432	10557	<i>Fruit</i>
Żywiec rzeźny ^c	296201	425347	614254	576024	518447	<i>Animals for slaughter^c</i>
bydło (bez cieląt)	50205	58717	117113	104678	101018	<i>cattle (excluding</i>
cielęta	1340	1264	611	485	371	<i>calves</i>
trzoda chlewna	171322	233665	242978	188856	150762	<i>pigs</i>
owce	357	296	81	31	31	<i>sheep</i>
konie	2807	3869	9099	6900	6900	<i>horses</i>
drób	70170	127537	244372	275074	259365	<i>poultry</i>
Mleko krowie	113279	167483	169874	183412	159930	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze						
konsumpcyjne	22434	2640	2013	7321	1906	<i>Consumer hens' eggs</i>

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight.

TABL. 23 (197). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	398772	400310	400868	401862	T O T A L in ha
Lasy w ha	390098	391130	391205	392085	Forests in ha
Publiczne	321958	321900	322284	323332	Public
w tym:					of which:
zalesione	310095	309283	307743	308315	wooded
niezalesione	3191	3438	4878	5240	non-wooded
własność Skarbu Państwa	318159	318090	318406	319331	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
zalesione	306612	305675	304040	304478	wooded
niezalesione	3005	3366	4796	5158	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	308651	310776	311488	312015	managed by State Forests
w tym:					of which:
zalesione	297375	298622	297351	297320	wooded
niezalesione	2735	3111	4599	5033	non-wooded
własność gmin ^a	3799	3810	3877	4001	owned by gminas ^a
w tym:					of which:
zalesione	3483	3608	3703	3837	wooded
niezalesione	186	72	82	82	non-wooded
Prywatne	76814	78409	78584	78530	Private
w tym:					of which:
zalesione	74826	76691	76955	76741	wooded
niezalesione	1986	1718	1629	1786	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną w ha	8674	9180	9663	9781	Land connected with silviculture in ha
LESISTOŚĆ w %	31,7	31,7	31,7	31,8	FOREST COVER in %
Udział lasów w powierzchni lądowej ^b województwa w % ...	32,5	32,2	32,2	32,3	Share of forests in land area ^b of the voivodship in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu. **b** Powierzchnia lądowa według stanu w dniu 1 I roku następnego, w 2000 r. – bez gruntów pod stawami i rowami; dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Concerns also gminas which are cities with powiat status. **b** Land area as of the 1 I of the following year; in 2000 – excluding land under ponds and ditches; data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 24 (198). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	195	125	109	105	105	105	–	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia ^b	2887	2512	3012	3178	2990	2971	189	<i>Renewals and afforestations^b</i>
sztuczne ^b	2500	2261	2671	2809	2680	2663	129	<i>artificial^b</i>
zrębów ^{bc}	2151	2079	2553	2701	2617	2608	84	<i>felling sites^{bc}</i>
halizn i płazowizn .	210	90	66	58	53	52	5	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
użytków rolnych ^d i nieużytków.....	139	92	52	50	10	3	39	<i>agricultural land^d and wasteland</i>
naturalne	387	251	341	369	310	308	60	<i>natural</i>
Poprawki i uzupełnienia ^e	638	258	265	270	236	234	34	<i>Corrections and supplements^e</i>
Pielęgnowanie ^f	18801	15970	15539	16020	15717	15579	303	<i>Tending^f</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	13747	10639	10449	10795	10492	10404	303	<i>crops</i>
młodników	4963	5269	4931	5156	5156	5156	–	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^g	31	38	–	–	–	–	–	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje	3511	2334	8888	6428	6428	6428	–	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. **b** Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. **c** Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. **d** Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. **e** Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. **f** Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. **g** Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. **b** Excluding the afforestation of tree stand gaps and introduction of the second layer. **c** Including renewals protected by tree stands. **d** Designated for afforestation in land development plan. **e** Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. **f** Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. **g** Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 25 (199). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
O G Ó Ł E M w dam ³	1194,5	1571,7	2127,7	2078,6	1929,8	1921,4	148,9	TOTAL in dam ³
Grubizna	1165,3	1534,8	2085,9	2035,1	1886,2	1877,9	148,9	Timber
Grubizna iglasta	941,7	1329,8	1759,9	1721,7	1589,8	1583,8	131,9	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	673,4	788,5	1094,1	914,4	835,7	831,9	78,7	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	181,4	453,6	563,3	670,8	639,3	637,9	31,5	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	223,7	205,0	326,0	313,4	296,4	294,1	17,0	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	87,0	66,4	72,9	85,6	79,1	77,9	6,4	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	103,3	99,0	182,2	151,6	147,0	146,5	4,6	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe	29,1	36,8	41,8	43,5	43,5	43,5	–	Slash
Do przerobu przemysłowego	7,6	7,9	5,9	1,8	1,8	1,8	–	Slash for industrial uses
Opatowe	21,6	29,0	35,9	41,7	41,7	41,7	–	Slash for fuel
Karpina ^a w m ³	0	5	6	1	1	1	–	Stump wood ^b in m ³
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	298,7	392,4	533,2	519,0	583,4	588,1	189,6	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 23. **b** Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding logging (large timber) from plantings; see table 23. **b** Exclusively in public forests.

TABL. 26 (200). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na grun- tach prywat- nych <i>of which on private land</i>	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha	53	55	41	44	–	<i>Production area of nurseries^a in ha</i>
Sadzenie w szt: drzew	429329	48736	32065	44189	7898	<i>Plantings in units of: trees</i>
krzewów	192761	62166	110596	336749	8457	<i> bushes</i>
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	17347	17061	35243	44768	32435	<i>Removals (timber)^b in m³</i>
grubizna iglasta	3229	3173	9906	17451	15099	<i> coniferous</i>
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	1763	1745	5047	9442	8304	<i> of which large-size general purpose wood</i>
grubizna liściasta	14118	13888	25337	27317	17336	<i> non-coniferous</i>
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	4937	4828	8042	9262	6068	<i> of which large-size general purpose wood</i>

a Stan w dniu 31 XII. **b** Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a As of 31 XII. **b** Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 1 i 5 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 5 dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano zaliczając do odpowiednich województw jednostki składowe podmiotów gospodarki narodowej zgodnie z miejscem prowadzenia działalności. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6.

3. Przedstawione w tabl. 5 wyroby klasyfikowane są według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU 2008).

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne, niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with the Polish Classification of Activities (PKD 2007), in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Data including the activity of budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections) are presented in tables 1 and 5, and moreover, in table 5 data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than "Mining and quarrying", "Manufacturing" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled including to respective voivodships parts of entities of the national economy according to the place of conducted activity. The definition of the enterprise method is presented in general notes to the Yearbook, item 6.

3. Products in table 5 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008).

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Wprowadzenie tej klasyfikacji, w miejsce PKWiU obowiązującej do 31 XII 2008 r., nie wpływa na dotąd prezentowane dane.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10.

Jako **cenę stałą** od 2006 r. przyjęto ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- 2) agentów,
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Introduction of this classification in place of PKWiU obligatory till 31 XII 2008 does not influence data presented up to now.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- 3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in general notes to the Yearbook, item 10.*

*As **constant prices** since 2006, 2005 constant prices (2005 average current prices) have been adopted.*

5. *Data concerning production include the value of outwork.*

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons – on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers) – of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. *Data concerning **employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.*

Employed in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training,*
- 2) *agents,*
- 3) *persons engaged in outwork.*

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are presented after converting part-time paid employees into full-time paid employees.

Budownictwo

1. Informacje dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane według działów PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w budownictwie** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w budownictwie nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- 2) agentów,
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Construction

1. Information concerns activities of economic entities included in accordance with the Polish Classification of Activities (PKD 2007) in the section “Construction”.

2. Data according to PKD divisions were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in general notes to the Yearbook, item 6.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration-conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Data on **buildings completed** (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (the expanded part only).

6. Data concerning **employment in construction** include employees hired on the basis of employment contracts.

Employed in industry do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training,
- 2) agents,
- 3) persons engaged in outwork.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees into full-time paid employees.

TABL. 1 (201). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYŚLE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	2009	2010		SPECIFICATION
					ogółem total	2009= = 100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	125579,6	157966,1	170862,3	164732,8	182501,4	113,5 ^a	Sold production (current prices) in mln zł
Przeciętne zatrudnienie	449594	474477	488858	471965	466140	98,8	Average paid employment
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^b w zł	2885,54	3233,17	3577,54	3755,15	3910,15	104,1	Average monthly gross wages and salaries ^b in zł

a Ceny stałe. **b** Bez zatrudnionych za granicą.

a Constant prices. **b** Excluding persons employed abroad.

TABL. 2 (202). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2007	2008	2009	2010		
	w mln zł in mln zł					w odset- kach in percent	2009 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)
O G Ó Ł E M TOTAL	119896,4	151143,4	164070,3	157041,2	173623,3	100,0	113,3
sektor publiczny	32410,9	30952,6	35877,3	34507,3	37833,0	21,8	X
public sector							
sektor prywatny	87485,5	120190,8	128193,0	122533,9	135790,3	78,2	X
private sector							
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	18611,2	17438,6	22284,2	21000,0	23162,7	13,3	103,3
w tym: of which:							
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	18325,1	16989,7	21698,9	20427,9	22462,1	12,9	102,4
Mining of coal and lignite							
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	90386,3	121122,8	128092,3	120281,0	133106,4	76,7	114,9
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych	6681,4	7897,2	8499,8	9092,0	9582,0	5,5	107,5
Manufacture of food products							
Produkcja wyrobów tekstylnych	747,8	728,7	678,4	624,7	608,6	0,4	107,8
Manufacture of textiles							
Produkcja odzieży	623,0	648,6	613,6	434,1	407,3	0,2	118,6
Manufacture of wearing apparel							
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	368,0	465,8	409,7	346,2	400,0	0,2	115,2
Manufacture of leather and related products							
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	635,7	816,3	819,1	764,4	921,7	0,5	128,6
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ							
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	399,8	493,5	510,6	519,6	741,4	0,4	146,3
Manufacture of paper and paper products							
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	284,3	367,5	392,1	399,3	376,9	0,2	86,2
Printing and reproduction of recorded media							
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	3571,9	3115,4	4026,3	2307,7	4542,4	2,6	121,3
Manufacture of coke, refined petroleum products							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1350,7	2244,5	2317,1	2788,3	3102,3	1,8	111,9
Manufacture of chemicals and chemical products							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (202). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (cd.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2007	2008	2009	2010		
	w mln zł in mln zł					w odset- kach in percent	2009 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	4582,5	6323,5	6485,5	6802,7	7262,4	4,2	108,8
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>							
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3348,5	5191,0	5277,3	5133,9	5432,7	3,1	124,5
<i>Manufacture of other non- -metallic mineral products</i>							
Produkcja metali	17976,9	26619,2	25528,0	15851,2	22119,4	12,7	128,5
<i>Manufacture of basic metals</i>							
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	6960,3	10314,8	11695,7	10651,6	11464,7	6,6	115,2
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>							
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	540,0	909,7	943,0	838,6	1143,2	0,7	126,7
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>							
Produkcja urządzeń elektrycznych	3128,9	4256,5	4809,4	4659,0	4904,7	2,8	114,2
<i>Manufacture of electrical equipment</i>							
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	5738,1	7844,2	8596,8	8360,6	5176,2	3,0	69,2
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>							
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i na- czep ^Δ	27078,0	35166,8	37384,1	41412,7	44651,9	25,7	123,7
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>							
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	414,2	403,5	450,8	1262,2	2047,3	1,2	161,0
<i>Manufacture of other transport equipment</i>							
Produkcja mebli	634,3	584,3	607,6	688,4	702,7	0,4	115,5
<i>Manufacture of furniture</i>							
Pozostała produkcja wyrobów	489,1	626,2	660,7	513,0	523,1	0,3	98,2
<i>Other manufacturing</i>							
Naprawa, konserwacja i instalo- wanie maszyn i urządzeń	2203,4	2866,3	3580,7	2894,1	3172,6	1,8	102,5
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>							
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ ...	7871,4	8884,5	9592,4	11559,8	12424,8	7,2	110,3
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	7871,4	8884,5	9592,4	11559,8	12424,8	7,2	110,3
<i>Electricity, gas, steam and conditioning supply</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (202). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2007	2008	2009	2010		
	w mln zł in mln zł					w odset- kach in percent	2009 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	3027,6	3697,5	4101,4	4200,4	4929,3	2,8	105,7
w tym: of which:							
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1258,0	1336,1	1398,1	1537,0	1622,2	0,9	100,4
Water collection, treatment and supply							
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	303,3	332,6	366,7	411,0	449,0	0,3	107,7
Sewerage							
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	1458,2	2016,2	2318,2	2235,7	2817,7	1,6	108,9
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery							

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (203). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE^a W 2010 R. (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a IN 2010 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with number of paid employees				
		49 i mniej 49 and less	50 – 249	250 – 499	500 – 999	1000 i więcej 1000 and more
		w mln zł in mln zł				
O G Ó Ł E M	173623,3	13008,3	29363,3	21608,9	26149,9	83492,8
TOTAL						
sektor publiczny	37833,0	232,5	1933,6	3575,6	2071,4	30019,8
public sector						
sektor prywatny	135790,3	12775,8	27429,8	18033,3	24078,5	53473,0
private sector						
Górnictwo i wydobywanie	23162,7	#	512,7	207,2	#	21966,7
Mining and quarrying						
w tym: of which:						
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	22462,1	#	268,7	#	#	21813,5
Mining of coal and lignite						
Przetwórstwo przemysłowe	133106,4	10959,5	25192,7	17875,6	23181,8	55896,8
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	9582,0	2241,7	3180,3	3104,7	1055,3	—
Manufacture of food products						
Produkcja wyrobów tekstylnych	608,6	#	310,7	#	—	—
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży	407,3	230,8	128,6	47,9	—	—
Manufacture of wearing apparel						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related products	400,0	#	231,9	#	—	—
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	921,7	411,8	304,1	205,8	—	—
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	741,4	#	395,3	#	—	—
Manufacture of paper and paper products						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	376,9	189,0	187,9	—	—	—
Printing and reproduction of recorded media						
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	4542,4	245,6	#	—	—	#
Manufacture of coke, refined petroleum products						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicz- nych	3102,3	843,5	1389,2	216,2	#	#
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	7262,4	857,4	2602,9	966,7	924,5	1910,8
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineral- nych surowców niemetalicznych	5432,7	485,9	1062,8	698,2	1292,2	1893,7
Manufacture of other non-metallic mineral products						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (203). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE^a W 2010 R. (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a IN 2010 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with number of paid employees				
		49 i mniej 49 and less	50 – 249	250 – 499	500 – 999	1000 i więcej 1000 and more
		w mln zł in mln zł				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja metali	22119,4	#	3076,8	1496,4	2385,2	#
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	11464,7	2055,8	4174,2	2460,6	#	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja komputerów, wyrobów elektro- nicznych i optycznych	1143,2	#	978,7	#	–	–
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych	4904,7	289,7	1182,2	1455,1	1977,8	–
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	5176,2	680,0	1605,1	965,4	#	#
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	44651,9	280,8	2334,3	3409,6	11682,5	26944,8
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transporto- wego	2047,3	140,2	#	1031,2	#	–
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli	702,7	161,4	#	262,1	–	#
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	523,1	206,0	186,4	#	#	–
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	3172,6	676,6	1227,8	#	502,1	#
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	12424,8	#	1336,4	2252,5	#	#
<i>Electricity, gas, steam and air condition- ing supply</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	12424,8	#	1336,4	2252,5	#	#
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja^Δ	4929,3	794,5	2321,5	1273,6	#	#
<i>Water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities</i>						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1622,2	57,6	468,4	659,3	#	#
<i>Water collection, treatment and supply</i>						
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	449,0	#	234,3	76,2	#	–
<i>Sewerage</i>						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	2817,7	660,8	1618,9	538,0	–	–
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (204). **WYDAJNOŚĆ^a W PRZEMYŚLE (ceny bieżące)**
LABOUR PRODUCTIVITY^a IN INDUSTRY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2007	2008	2009	2010		
	w tys. zł in thous. zł					2009 = = 100 (ceny state) (constant prices)	w % ogółem in % of total
OGÓŁEM TOTAL	282,2	338,5	354,4	353,6	392,6	113,8	100,0
sektor publiczny public sector	185,8	195,4	229,4	223,4	263,2	x	67,0
sektor prywatny private sector	349,2	417,3	418,3	423,2	455,0	x	115,9
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	149,3	146,4	186,3	173,9	194,6	104,9	49,6
w tym: of which:							
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu) Mining of coal and lignite	149,9	146,1	186,2	174,0	195,1	104,4	49,7
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	344,3	416,8	417,4	418,8	464,6	115,1	118,3
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	213,1	249,6	255,2	284,4	282,0	101,1	71,8
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	104,0	117,4	115,2	142,7	138,0	107,0	35,1
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	58,8	67,2	64,2	63,2	63,7	127,3	16,2
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related products	89,4	111,0	113,1	119,4	134,7	112,5	34,3
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	136,8	157,7	149,4	144,4	159,0	117,4	40,5
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	183,4	221,4	218,7	219,6	248,8	116,2	63,4
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	171,6	194,5	189,8	221,6	199,0	82,0	50,7

^a Mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Measured by sold production per 1 employed person; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (204). **WYDAJNOŚĆ ^a W PRZEMYŚLE (cd.)**
LABOUR PRODUCTIVITY ^a IN INDUSTRY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2007	2008	2009	2010		
	w tys. zł in thous. zł					2009 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w % ogółem in % of total
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)							
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ <i>Manufacture of coke, refined petro- leum products</i>	904,5	800,9	1082,0	641,8	1352,7	129,9	344,5
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemi- cal products</i>	260,7	345,3	336,7	407,3	487,6	120,4	124,2
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	249,9	283,4	256,3	290,0	316,4	111,1	80,6
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicz- nych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	267,8	371,7	352,6	345,5	374,8	127,6	95,4
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	562,4	781,0	792,2	537,6	724,2	124,0	184,4
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	233,0	297,5	304,2	310,3	324,7	112,0	82,7
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	280,5	334,6	335,1	323,5	437,5	125,7	111,4
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	241,1	261,3	273,2	276,6	323,3	126,8	82,3
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	227,7	291,3	299,2	315,9	272,5	96,4	69,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	946,2	972,9	936,9	995,7	982,1	113,2	250,1
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	177,4	166,5	169,9	435,1	528,3	120,6	134,6

^a Mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pra-
cujących przekracza 9 osób.

^a Measured by sold production per 1 employed person; data concern economic entities employing more than
9 persons.

TABL. 4 (204). **WYDAJNOŚĆ ^a W PRZEMYŚLE (dok.)**
LABOUR PRODUCTIVITY ^a IN INDUSTRY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2007	2008	2009	2010		
	w tys. zł in thous. zł					2009 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w % ogółem in % of total
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)							
Produkcja mebli Manufacture of furniture	127,3	121,0	121,1	134,9	131,7	110,4	33,5
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	106,8	122,1	121,9	110,2	126,4	110,4	32,2
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	148,3	174,1	202,5	183,0	193,2	98,7	49,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	362,1	440,5	498,7	623,3	682,8	112,4	173,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air condi- tioning supply	362,1	440,5	498,7	623,3	682,8	112,4	173,9
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	189,2	223,3	238,9	239,7	266,8	100,2	68,0
w tym: of which:							
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection, treatment and supply	165,7	173,8	181,8	200,6	211,9	100,5	54,0
Odprowadzanie i oczyszczanie ście- ków Sewerage	161,2	170,8	188,0	209,6	208,1	97,9	53,0
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ Waste collection, treatment and disposal activities; materials recov- ery	226,3	295,2	313,4	287,5	332,7	100,0	84,7

^a Mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pra-
cujących przekracza 9 osób.

^a Measured by sold production per 1 employed person; data concern economic entities employing more than 9 per-
sons.

TABL. 5 (2005). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a

WYROBY	2000	2005	2009	2010		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produkcji krajowej w % share in domestic production in %	
Węgiel kamienny ^b w mln t ...	95,1	87,9	68,7	66,9	87,2	Hard coal ^b in mln t
Dolomity w tys. t	1372,8	687,8	618,0	678,9	37,3	Dolomites in thous. t
Produkty uboju ^c wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^c included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	3,6	1,8	6,0*	7,1	3,3	cattle and calves
trzody chlewnej	16,9	16,4	6,4	5,0	0,5	pigs
Wędliny i kielbasy ^d w tys. t ...	.	128,4	119,8*	101,8	13,6	Cured meat products and sausages ^d in thous. t
Świeże lub chłodzone mięso wołowe i cielęce w tys. t	9,5	12,9	19,9*	21,0	7,4	Beef and veal meat fresh or chilled in thous. t
Mięso wieprzowe, świeże lub chłodzone w tys. t	54,1	88,2	98,9*	110,7	8,3	Pork meat, fresh or chilled in thous. t
Mięso drobiowe w tys. t	23,6	58,7	98,1*	109,7	6,9	Poultry meat in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	.	2271,8	1591,6	1665,0	22,7	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^e w tys. hl	779,3	643,8	358,1	415,8	1,5	Processed liquid milk ^e in thous. hl
Sery i twarogi w tys. t	29,0	26,1	26,2*	29,1	4,0	Cheese and curd in thous. t
Makaron w tys. t	26,2	33,9	47,4	48,2	27,2	Pasta in thous. t
Bleźery, pulowery, swetry, kamizelki i podobne wyroby dziane w tys. szt	784	1593	617	645	11,7	Blazers, pull-overs, sweaters, waistcoats and similar knit- ted articles in thous. units

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Do roku 2008 łącznie z brykietami i półproduktami. **c** Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpady); w wadze poubojowej cieplej. **d** Do roku 2008 bez końskich, z dziczyzny i królików. **e** Z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. **b** Till 2008 including briquettes and semi-finished products. **c** Including meat, fats, pluck and offal animal parts unfit for human consumption; in post-slaughter warm weight. **d** Till 2008 excluding horseflesh, game and rabbit. **e** Including milk forwarded for further processing.

TABL. 5 (205). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2000	2005	2009	2010		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produkcji krajowej w % share in domestic produc- tion in %	
Garnitury i zestawy odzieżowe męskie lub chłopięce w tys. szt.	659	359	252	186	10,7	Men's or boys' suits and ensembles in thous. units
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w tys. par	2114	2275	1141	1160	9,9	Footwear with leather uppers in thous. pairs
Okna, drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. szt	146	345	1073	1160	11,1	Wooden windows and their frames, doors and their frames and thresholds in thous. units
Papier i tektura w tys. t	116,6	143,8	114,1	106,8	2,9	Paper and paperboard in thous. t
Koks i półkoks z węgla kamiennego, lignitu i torfu; węgiel retortowy w tys. t	3668,3	3756,0	3385,1	4841,6	49,7	Coke and semi-coke obtained from coal, lignite or peat; retort carbon in thous. t
Nawozy azotowe ^f w tys. t	10,4	8,7	3,7	4,0	0,2	Nitrogenous fertilizers ^f in thous. t
Cegła wypalana z gliny w mln cegieł	.	122,9	63,5	51,5	21,7	Bricks of brick clay in mln bricks
Płytki ceramiczne i płyty chodnikowe w tys. t	.	57,3	21,2*	18,9	1,1	Ceramic tiles and pavement slabs in thous. t
Transformatory w tys. szt.	.	30,1	10,8	19,7	0,3	Transformers in thous. units
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym w hm ³	180,0	276,9	192,9	181,0	3,2	Natural gas in liquid or gaseous state in hm ³

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^f Mineralne lub chemiczne w przeliczeniu na czysty składnik, łącznie z wieloskładnikowymi.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^f Mineral or chemical in terms of pure ingredient, including mixed fertilizers.

TABL. 6 (206). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE ^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	425616	446912	463173	444268	440604	T O T A L
sektor publiczny	176339	160294	158252	156364	145387	public sector
sektor prywatny	249277	286618	304921	287904	295218	private sector
Górnictwo i wydobywanie	124652	119128	119627	120779	119006	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	261316	289143	305264	285575	283315	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A	21738	20167	19236	18551	18205	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A	17910	18474	19046	19364	20078	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych poza granicami kraju.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 7 (207). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł					
O G Ó Ł E M	2970,21	3342,39	3679,04	3873,98	4026,04	T O T A L
sektor publiczny	3905,43	4390,88	4974,90	5293,66	5435,62	public sector
sektor prywatny	2308,64	2756,00	3006,49	3102,94	3331,85	private sector
Górnictwo i wydobywanie	4302,47	4744,57	5367,46	5677,83	5792,43	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	2303,29	2736,39	2996,15	3083,73	3240,24	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3731,24	4261,41	4605,74	4943,66	5322,46	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2504,85	2781,95	3083,25	3252,26	3469,05	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych poza granicami kraju.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 8 (208). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł					
O G Ó Ł E M	11430,4	16917,2	16711,7	17518,7	16439,1	T O T A L
w tym:						of which:
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	5754,5	8381,8	9946,9	9458,0	9673,0	Entities employing more than 9 persons
Budowa budynków ^Δ	2072,8	3065,8	3843,7	3458,7	3210,3	Construction of buildings ^Δ
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2330,5	3030,4	3481,6	3561,1	3789,6	Civil engineering works ^Δ
Roboty budowlane specjalistyczne	1351,2	2285,6	2621,6	2438,2	2673,1	Specialised construction activities

a Zrealizowana systemem zleceńiowym przez jednostki budowlane mające siedzibę na terenie województwa śląskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

a Realized on the basis of contract system by construction entities which have a seat on the territory of the Śląskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 9 (209). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES
OF CONSTRUCTION OBJECTS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakte- rze inwe- stycyjnym <i>Works with an invest- ment character</i>	Roboty o charakte- rze remonto- wym <i>Works with a renova- tion (resto- ration) character</i>	SPECIFICATION
		w mln zł in mln zł		
O G Ó Ł E M 2005	5754,5	3242,6	2511,9	T O T A L
2007	8381,8	4811,1	3570,8	
2008	9946,9	5967,4	3979,5	
2009	9458,0	5337,7	4120,3	
2010	9673,0	5435,6	4237,5	
sektor publiczny	268,3	176,6	91,8	<i>public sector</i>
sektor prywatny	9404,7	5259,0	4145,7	<i>private sector</i>
Budynki	3807,0	2089,7	1717,3	Buildings
Budynki mieszkalne	947,3	490,5	456,8	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne	261,9	148,7	113,2	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	566,3	298,5	267,7	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania ...	119,2	43,3	75,9	<i>residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	2859,6	1599,2	1260,4	<i>Non-residential buildings</i>
w tym:				<i>of which:</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	61,8	37,8	24,0	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	314,4	131,0	183,4	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	734,4	410,3	324,0	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	845,0	514,9	330,2	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyj- nym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	696,1	400,5	295,6	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	192,7	98,4	94,3	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	5866,1	3345,9	2520,2	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	2706,1	1260,7	1445,4	<i>Transport infrastructures</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	1766,8	765,4	1001,4	<i>motorways, expressways, streets and roads</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	635,4	343,9	291,5	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	145,6	85,3	60,3	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa śląskiego, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Śląskie Voivodship, without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 9 (209). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES OF CONSTRUCTION OBJECTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakte- rze inwe- stycyjnym <i>Works with an invest- ment character</i>	Roboty o charakte- rze remonto- wym <i>Works with a renova- tion (resto- ration) character</i>	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej (dok.)	5866,1	3345,9	2520,2	Civil engineering works (cont.)
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	1466,7	973,4	493,4	Pipelines, communication and electricity lines
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	644,1	421,1	223,0	long-distance pipelines, communication and electricity power lines
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	822,7	552,3	270,3	local pipelines and cables
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	1391,3	852,9	538,4	Complex constructions on industrial sites
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	301,9	258,9	43,1	Other civil engineering works

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa śląskiego, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Śląskie Voivodship, without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 10 (210). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Budynki ^a	6144	8702	8943	9202	Buildings ^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe	3670	6287	6842	7090	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	4122	5417	5324	5407	<i>urban areas</i>
wieś	2022	3285	3619	3795	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	5204	8023	7849	8154	<i>Of which private buildings ^b</i>
miasta	3234	4795	4301	4472	<i>urban areas</i>
wieś	1970	3228	3548	3682	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3510	6049	6383	6675	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	1694	1971	1461	1478	<i>non-residential</i>
Kubatura ^c w dam³	8324,5	12608,4	16417,7	13954,3	Cubic volume ^c in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe	.	5086,3	5779,5	5608,8	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	6700,8	9604,0	12899,6	10711,2	<i>urban areas</i>
wieś	1623,7	3004,4	3518,1	3243,1	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	4020,2	7006,1	6744,1	6498,5	<i>Of which private buildings ^b</i>
miasta	2581,5	4553,2	3975,1	3845,5	<i>urban areas</i>
wieś	1438,8	2452,9	2769,0	2653,0	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	.	4560,2	4612,4	4720,9	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	1351,1	2429,9	2096,9	1777,1	<i>non-residential</i>

a Nowo wybudowane. **b** Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe. **c** Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. **b** Realized by natural persons, churches and religious associations. **c** Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 11 (211). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPES OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
BUDYNKI ^a BUILDINGS ^a					
Budynki mieszkalne	3673	6293	6847	7095	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3670	6287	6842	7090	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	3538	6120	6587	6862	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	3	6	5	5	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	2471	2409	2096	2107	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	83	51	36	52	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	45	69	75	83	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	515	447	450	467	Wholesale and retail trade build- ings
Budynki łączności, dworców i terminali	5	1	—	6	Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings
Budynki garaży	1312	1193	908	839	Garage buildings
Budynki przemysłowe	168	132	139	157	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	135	143	248	191	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	2	9	5	23	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	7	7	12	13	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	22	18	14	32	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	16	16	27	46	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	142	294	157	162	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	14	9	8	16	Buildings used as places of worship and for religious activi- ties

^a Nowo wybudowane.

^a Newly built.

TABL. 11 (211). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPES OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
KUBATURA ^b w dam ³ CUBIC VOLUME ^b in dam ³					
Budynki mieszkalne	3112,6	5108,5	5819,5	5635,6	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3090,4	5086,3	5779,5	5608,8	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	.	4532,2	4653,5	4724,0	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	22,2	22,2	40,1	26,8	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	5211,9	7499,9	10598,2	8318,7	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	122,0	342,6	143,8	151,7	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	270,9	329,5	472,2	505,4	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	2249,8	2408,7	2372,2	2185,3	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	10,4	0,0	39,9	7,3	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	135,6	123,6	239,5	213,5	Garage buildings
Budynki przemysłowe	1417,0	2509,6	2154,8	2418,3	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	287,1	863,1	4500,6	1791,0	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	163,6	81,2	19,4	57,5	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	117,3	92,8	64,0	173,4	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	175,1	49,7	89,5	164,9	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	98,2	260,0	152,2	392,8	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	83,8	381,4	127,4	171,0	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	69,6	40,0	53,6	71,4	Buildings used as places of worship and for religious activities

^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 12 (212). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	55850	60674	64094	65050	64288	T O T A L
sektor publiczny	4049	3432	3145	2774	2272	public sector
sektor prywatny	51801	57242	60949	62275	62016	private sector

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych poza granicami kraju.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 13 (213). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE ^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł					
O G Ó Ł E M	2067,93	2522,34	2856,33	2907,76	2919,04	T O T A L
sektor publiczny	2688,23	3077,47	3557,13	3783,00	4056,04	public sector
sektor prywatny	2019,45	2489,05	2820,17	2868,82	2877,39	private sector

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych poza granicami kraju.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Drogi publiczne, na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (jednolity tekst Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 z późniejszymi zmianami), dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do dróg miejskich zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do dróg zamiejskich zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

Do dróg o nawierzchni twardej zalicza się drogi o nawierzchni ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (tłuczniowej i brukowej).

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and broad gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. Public roads, on the basis of the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (uniform text, Journal of Laws from 2007, No. 19, item 115 with later amendments) are divided into the following categories: national roads, voivodship roads, powiat roads and gmina roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

Hard surface roads include roads with improved surface (cobble stone, clinker, concrete, stone concrete slabs, bitumen) and roads with unimproved surface (with macadam or cobbled surface).

3. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

4. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą oraz od 2003 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy; dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taboru komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

5. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

3. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

4. Hire or reward road transport includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity and since 2003 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport; data regarding transport of passengers do not include transport by urban road transport fleet (of which taxis).

5. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówki pocztowe obejmują: placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kiosk (obsługiwane przez pracowników poczty polskiej), do 2001 r. – również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietiki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostępie ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post offices include: post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks (served by Polish post-office employees), until 2001 – telecommunication service offices, as well.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

TABL. 1 (214). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE ^a

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w km in km				
O G Ó Ł E M	1955	2127	2164	2155	T O T A L
Normalnotorowe ^b	1918	2127	2164	2155	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	1810	1711	1726	1744	of which electrified
jednotorowe	910	971	1052	1043	single track
dwu- i więcej torowe	1008	1156	1112	1112	double and more tracks
Wąskotorowe	37	–	–	–	Narrow gauge
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	15,9	17,2	17,5	17,5	Per 100 km ² of total area

^a Dane dotyczą Polskich Kolei Państwowych oraz od 2002 r. również innych zarządców infrastruktury kolejowej.^b Łącznie z szerokotorowymi.^a Data concern the state-owned enterprise Polskie Koleje Państwowe and since 2002 also other entities. ^b Including broad gauge.

TABL. 2 (215). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	19630	20183	20974	21264	19594	TOTAL
miejskie	8847	9205	9356	9543	9232	urban
zamiejskie	10783	10978	11618	11721	10362	out-of-town
Krajowe	1034	1116	1135	1133	1132	National
miejskie	526	586	587	581	581	urban
zamiejskie	508	530	548	552	552	out-of-town
Wojewódzkie	1401	1419	1425	1424	1424	Voivodship
miejskie	516	533	540	539	539	urban
zamiejskie	885	886	885	885	885	out-of-town
Powiatowe	5826	6071	6047	6062	6003	Powiat
miejskie	2344	2562	2560	2518	2499	urban
zamiejskie	3482	3509	3487	3543	3504	out-of-town
Gminne	11369	11577	12368	12645	11034	Gmina
miejskie	5461	5524	5670	5905	5614	urban
zamiejskie	5908	6053	6698	6740	5420	out-of-town

Ź r ó d ł o: od 2001 r. dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

S o u r c e: since 2001 data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (216). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1580653	1884136	2406912	2521534	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	1273809	1511441	1950557	2041565	Passenger cars
Autobusy	8921	8841	10009	10193	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	187220	242763	288386	305749	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	44598	45998	55324	56536	Ballast and agricultural tractors
Motocykle ^c	54908	63350	87176	91277	Motorcycles ^c

^a W 2000 r. – według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, w latach 2005-2008 – przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Do 2002 r. – motocykle i skutery.

^a In 2000 according to register maintained by voivodes, in years 2005-2008 by mayors and starosts; from 2009 according to the Central Register of Vehicles conducted by the Ministry of Internal Affairs and Administration. ^b Including vans. ^c Until 2002 – motorcycles and scooters.

TABL. 4 (217). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ ^a

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1400	1375	1224	1163	National: number
długość w km	58413	59701	52032	50479	length in km
dalekobieżne: liczba	33	41	38	29	long distance: number
długość w km	8619	10765	10412	11773	length in km
regionalne: liczba	201	250	165	156	regional: number
długość w km	15029	19972	12433	12089	length in km
podmiejskie: liczba	1008	948	1001	955	suburban: number
długość w km	32337	26678	28833	26217	length in km
miejskie: liczba	158	136	20	23	urban: number
długość w km	2428	2286	354	400	length in km
Międzynarodowe: liczba	28	53	25	18	International: number
długość w km	46046	77740	35892	33321	length in km

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Entities employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding municipal public transport services.

TABL. 5 (218). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	17241,2	17286,1	14480,1	12852,7	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	47,4	105,2	186,4	177,3	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ...	90118,6	77315,0	56706,4	52531,9	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	28,0	27,2	30,8	30,6	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	1094,7	3078,3	7500,4	7840,0	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	825,3	977,5	1357,9	1153,0	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ...	223,7	517,0	289,5	254,2	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	989,8	1546,4	1803,0	2184,7	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons; excluding municipal public transport services.

TABL. 6 (219). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Wypadki	6898	6355	5565	5015	Accidents
na 10 tys. pojazdów zarejestrowanych ^b	44	34	23	20	per 10 thous. registered vehicles ^b
Ofiary wypadków					Road traffic casualties
Śmiertelne	588	439	414	352	Fatalities
Ranni	8512	7894	6854	6132	Injured

^a Zarejestrowane przez policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII.
 Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the police. ^b Vehicles as of 31 XII.
 S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 7 (220). **USŁUGI POCZTOWE^a**
POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII)	790 ^b	839	786	794	Post offices (as of 31 XII)
miasta	525	582	551	560	urban areas
wieś	265	257	235	234	rural areas
Przesyłki listowe polecone, nadane ^c w tys.	36994,5	39015,1	46098,5	49750,6	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i przesyłki listowe z zaдекla- rowaną wartością nadane ^c w tys.	2142,1	2915,4	2818,9	2468,5	Packages and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^{c,d} w tys.	14400,3	9983,6	8002,1	5325,2	Postal and telegraphic transfers paid ^{c,d} in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	34179,3	34610,9	27144,9	23985,7	Orders of payments on banking accounts in thous.

a Dane dotyczą poczty publicznej. **b** Łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. **c** W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. **d** W 2000 r. razem z przekazami telegraficznymi.

a Data concern the public post office. **b** Including telecommunication service offices. **c** In overtum within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. **d** In 2000 including telegraphic transfers.

TABL. 8 (221). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE ^a**

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	1363,3	1479,3	976,7	929,3	<i>Fixed main line in thous.</i>
w tym konsumenci ^b	1139,2	1071,2	658,8	658,2	<i>of which private subscribers ^b</i>
miasta	1180,6	1287,8	846,4	814,8	<i>urban areas</i>
w tym konsumenci ^b	979,2	907,8	552,6	566,0	<i>of which private subscribers ^b</i>
wieś	182,7	191,4	130,3	114,4	<i>rural areas</i>
w tym konsumenci ^b	159,9	163,3	106,2	92,2	<i>of which private subscribers ^b</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodo- wej)	1339,0	1309,6	844,7	796,0	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers)</i>
miasta	1157,0	1135,8	724,4	690,4	<i>urban areas</i>
wieś	182,0	173,7	120,3	105,6	<i>rural areas</i>
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące w tys.	12,0	8,9	5,4	5,2	<i>Public pay telephones in thous.</i>
miasta	10,2	7,5	4,3	4,1	<i>urban areas</i>
wieś	1,8	1,5	1,1	1,1	<i>rural areas</i>

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. **b** Do 2008 r. określani jako abonenci prywatni (posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych).

a Data concern operators of the public telecommunication network. **b** Till 2008 described as private telephone subscribers (possessing telephones installed in private dwellings).

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 3.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with the Polish Classification of Activities (PKD 2007) in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nursery schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP); see general notes to the Yearbook, item 8, point 3.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis, non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs

odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o sprzedaży hurtowej towarów obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych i obcych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agencji, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., machinery for agriculture, seeds, animal feeds, crop protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the wholesale of commodities include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational forms was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are multi-department stores conducting sales of wide and universal assortment, mainly non-foodstuff goods, in which the sales floor is either exceeding 1999 m² (department stores) or ranging from 600 m² to 1999 m² (trade stores).

Supermarkets are stores in which the sales floor is ranging from 400 m² to 2499 m², conducting sales mainly through self-service, offering a wide assortment of foodstuffs and non-foodstuff goods bought frequently.

Hypermarkets are stores in which the sales floor is not smaller than 2500 m², conducting sales mainly through self-service, offering a wide assortment of foodstuffs and non-foodstuff goods bought frequently, usually with a parking area.

General shops are shops conducting sales mainly of foodstuffs of everyday use, in which the sales floor is ranging from 120 m² to 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Liczbę sklepów podano według ich faktycznej lokalizacji.

6. Do placówek gastronomicznych zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

7. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek handlowych o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

8. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobno-detalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

Specialized shops are shops offering a wide assortment of articles for a complex providing of specified needs e.g., clothing, furnishing of dwellings, shops with motor vehicles, furniture, sports articles etc.

Other shops are shops, in which the sales floor does not exceed 119 m².

The number of shops is given according to their actual location.

6. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

7. Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data are generalized on the basis of the result of a representative survey conducted on a 5% sample of these entities.

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons since 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

8. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or daily (bazars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (222). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES OF GOODS (current prices)

LATA YEARS	Ogółem w mln zł <i>Total in mln zł</i>	W tym udział przed- siębiorstw handlo- wych ^a w % <i>Of which share of trade enterprises ^a in %</i>	Na 1 mieszkańca w zł <i>Per capita in zł</i>
2000	44180,8	.	9264
2005	40097,5	12,9	8543
2009	49670,2	17,9	10698
2010	45333,3	18,5	9773

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (223). **STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ TOWARÓW^a (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF RETAIL SALES OF GOODS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTIES					
O G Ó Ł E M	16928,6	15989,0	21657,8	21267,7	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Towary konsumpcyjne	67,8	75,2	75,4	78,8	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	21,1	24,9	25,7	24,0	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,0	4,0	4,1	3,5	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	42,7	46,3	45,6	51,3	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	32,2	24,8	24,6	21,2	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises conducting trade activities (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (224). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH ^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE OF GOODS IN TRADE ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTIES						
O G Ó Ł E M	46753,6	52919,8	57793,3	49422,3	71475,0	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT						
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Żywność i napoje bezalkoholowe	7,4	7,8	7,0	9,8	7,7	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	3,0	3,4	2,0	2,9	2,1	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	89,6	88,8	91,0	87,3	90,2	Non-foodstuffs goods ^b

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons. **b** Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (225). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW**

Stan w dniu 31 XII

SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Sklepy	52369	48314	44647	43089	Shops
Domy towarowe	21	8	5	6	Department stores
Domy handlowe	67	54	32	31	Trade stores
Supermarkety	233	381	510	564	Supermarkets
Hipermarkety	13	66	93	102	Hypermarkets
Sklepy powszechne	847	960	827	858	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	1845	2736	3607	3642	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^a	49343	44109	39573	37886	Other shops ^a
Stacje paliw ^b	799	1006	799	918	Petrol stations ^b

^a Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi^b Ujęto stacje paliw o liczbie pracujących do 9 osób.

U w a g a. Ze względu na zmianę metody badania sklepów i stacji paliw prezentowane dane od 2003 r. nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7.

^a Including economic entities employing up to 9 persons; including pharmacies. ^b Including petrol stations employing up to 9 persons.

N o t e. Due to a change of the method of surveying shops and petrol stations data presented since 2003 are not fully comparable with data published in previous editions of the Yearbook; see general notes to the chapter, item 7.

TABL. 5 (226). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	1866	1630	1368	1581	<i>Number of catering establishments (as of 31 XII)</i>
w tym restauracje	376	419	472	570	<i>of which restaurants</i>
Sprzedaż z działalności gastrono- micznej (ceny bieżące) w tys. zł ...	570936	697517	1036361	1095994	<i>Sales from catering activity (current prices) in thous. zł</i>
w tym:					<i>of which:</i>
produkcja gastronomiczna	384786	454899	766155	848474	<i>catering production</i>
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	78926	117737	147147	140220	<i>alcoholic beverages and tobacco</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (227). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	212	216	195	183	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	197	198	181	171	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia targowisk w tys. m ²	1407,9	1211,2	1196,9	1149,4	<i>area of marketplaces in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	781,0	586,5	679,1	641,8	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	17942	15650	15333	13944	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	11827	8625	8572	7861	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a					<i>Seasonal marketplaces ^a</i>
(w ciągu roku)	259	259	359	349	<i>(during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej					<i>Annual receipts from marketplace</i>
w tys. zł	35603,2	33551,7	31209,7	29014,4	<i>fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a *Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.*

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2009, Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami). **Dane od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.**

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wytworów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa – do 2001 r. przychody ze sprzedaży lub wpływy z likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji rozpoczętych), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności społecznej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. Financial results of enterprises are presented according to the Act on Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009, No. 152, item 1223 with later amendments). **Since 2002 data are not fully comparable with data for the previous years.**

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including subsidies to products;
- 2) net sales revenues of goods and materials including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights – until 2001 sales revenues or income from the liquidation of fixed assets, intangible fixed assets and investments begun), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;

- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji – do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu; zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi – do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy) lub do 2001 r. – koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży – do 2001 r. wartość sprzedanych składników majątku trwałego; amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji – do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu; odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi – do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

- 4) *financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments – until 2001 the related income and costs were reported separately, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses – until 2001 income and costs were reported separately.*

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant) or until 2001 the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant);*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale (until 2001 the value of fixed assets sold) and depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments – until 2001 income and costs were reported separately; write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains – until 2001 income and costs were reported separately.*

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia. Do zdarzeń nadzwyczajnych nie są kwalifikowane zdarzenia, takie jak: zmiana metod produkcji, sprzedaż zorganizowanej części jednostki, zaniechania lub zawieszenia części działalności, postępowanie układowe.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 5 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax.

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity and not connected with general risk of activity. Such events as change in the methods of production, the sale of an organised part of an entity, ceased or suspended activity as well as negotiations are not qualified as extraordinary events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part, i.e the difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. While the reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. Economic relations presented in table 5 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;

2) **wskaźnik rentowności obrotu:**

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;

3) **wskaźnik płynności finansowej:**

- **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności (oraz do 2001 r. – roszczeń) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności oraz do 2001 r. – roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz od 2002 r. krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności (oraz do 2001 r. także roszczenia), inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i od 2002 r. krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

U w a g a. Należności z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych – kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,

2) **turnover profitability rate:**

- **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
- **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;

3) **financial liquidity ratio of the:**

- **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
- **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues (and until 2001 – claims) to short-term liabilities excluding special funds,
- **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and until 2001 – claims, short-term investments and since 2002 short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues (and until 2001 also claims), short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and since 2002 short-term deferred expenditures.

N o t e. Dues from deliveries and services since 2002 are included in short-term dues (irrespective of its due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *share capital* – in joint stock companies,
- *initial capital* – in limited liability companies,
- *founders' capital* – in state owned enterprises,
- *participation fund* – in co-operatives,

- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

U w a g a. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

- *owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.*

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

N o t e. Liabilities from deliveries and services since 2002 are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

15. *Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.*

TABL. 1 (228). **BILANS FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW W 2010 R.**
FINANCIAL BALANCE OF ENTERPRISES IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – stan w dniu 1 I as of 1 I b – stan w dniu 31 XII as of 31 XII		Suma bilansowa Balancing total	Aktywa Assets		Pasywa – w tym Liabilities – of which		
					kapitał (fundusz) własny share equity (funds)	zobowiązania dues	
			trwałe fixed	obrotowe turnover		długoter- minowe long- -term	krótkoter- minowe short- -term
		w mln zł		in mln zł			
O GÓŁEM	a	230886,6	137389,0	93497,6	123851,2	17920,7	68560,2
TOTAL	b	256392,1	149559,1	106833,0	137872,6	20211,8	74601,2
sektor publiczny	a	67873,2	53173,0	14700,1	39210,2	3952,5	12997,2
public sector	b	77776,6	58716,5	19060,1	46489,3	4694,9	13475,3
sektor prywatny	a	163013,4	84216,0	78797,5	84641,0	13968,2	55563,0
private sector	b	178615,5	90842,7	87772,9	91383,3	15516,9	61125,8
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	a	399,9	231,7	168,2	246,1	44,0	97,5
Agriculture, forestry and fishing	b	640,9	403,9	237,0	427,6	59,5	120,4
Przemysł	a	151648,3	90496,8	61151,5	76455,9	11535,6	46014,0
Industry	b	166296,2	97252,1	69044,0	85920,2	11581,8	49369,2
górnictwo i wydobywanie	a	24578,6	18405,9	6172,7	7674,7	1275,1	7067,3
mining and quarrying	b	27655,4	19198,5	8456,9	9658,3	1131,2	7546,4
przetwórstwo przemysłowe	a	98315,8	50004,1	48311,7	50265,4	7347,1	34398,7
manufacturing	b	106409,0	53740,6	52668,5	54999,4	7551,2	37257,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	a	19908,1	15084,7	4823,4	12734,9	1936,2	3317,3
electricity, gas, steam and air conditioning supply	b	21566,6	15868,6	5698,0	14316,0	1732,1	3202,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	a	8845,8	7002,1	1843,6	5780,9	977,1	1230,8
water supply; sewerage, waste management and remediation activities	b	10665,2	8444,5	2220,6	6946,5	1167,3	1363,3
Budownictwo	a	9199,3	3396,3	5803,1	4068,1	781,8	3831,7
Construction	b	11131,4	4372,6	6758,8	4162,7	1366,3	4321,3

TABL. 1 (228). **BILANS FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW W 2010 R. (dok.)**
FINANCIAL BALANCE OF ENTERPRISES IN 2010 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – stan w dniu 1 I as of 1 I b – stan w dniu 31 XII as of 31 XII		Suma bilansowa Balancing total	Aktywa Assets		Pasywa – w tym Liabilities – of which		
			trwałe fixed	obrotowe turnover	kapitał (fundusz) własny share equity (funds)	zobowiązania dues	
						długoter- minowe long- -term	krótkoter- minowe short- -term
		w mln zł in mln zł					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	a	27323,8	10266,9	17056,9	12482,4	1839,8	12432,3
Trade; repair of motor vehicles ^Δ	b	30219,1	10621,5	19597,6	13866,6	2013,5	13615,8
Transport i gospodarka magazy- nowa	a	5517,0	3408,2	2108,9	2101,3	780,5	2042,6
Transportation and storage	b	6025,4	3703,0	2322,3	2152,5	1237,3	1928,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ...	a	992,6	847,2	145,4	472,7	344,8	151,0
Accommodation and catering ^Δ	b	1118,5	985,2	133,2	558,1	380,0	154,4
Informacja i komunikacja	a	1334,3	621,0	713,3	772,4	81,8	411,4
Information and communication	b	1606,4	739,2	867,2	844,9	156,0	479,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	a	1364,4	290,9	1073,4	817,4	195,1	257,8
Financial and insurance activities	b	1742,5	328,1	1414,4	1113,3	182,4	351,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	a	12518,0	10718,8	1799,2	9310,1	1815,3	1101,1
Real estate activities	b	12461,8	10484,1	1977,7	9174,5	1802,7	1132,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	a	17910,0	15650,8	2259,1	15873,0	122,8	1401,1
Professional, scientific and tech- nical activities	b	21965,1	18946,7	3018,4	18242,1	1009,9	2058,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	a	1295,9	577,0	718,9	638,9	107,8	462,9
Administrative and support ser- vice activities	b	1530,0	647,4	882,7	710,2	115,8	578,4
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	a	795,3	480,4	314,9	418,9	139,9	211,1
Health and social work	b	1048,0	686,4	361,5	509,8	236,6	270,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	a	382,0	296,7	85,3	104,9	108,9	80,5
Arts, entertainment and recreation	b	377,2	288,2	88,9	75,0	55,7	152,6
Pozostała działalność usługowa ..	a	114,7	47,4	67,3	44,6	17,0	49,6
Other service activities	b	110,4	34,1	76,4	57,9	3,8	44,9

TABL. 2 (229). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2007	2008	2009	2010		
					ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
	w mln zł in mln zł						
Przychody z całokształtu działalności	217884,7	270437,4	296163,1	289901,9	314914,3	58695,7	256218,6
Revenues from total activity							
w tym: of which:							
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	141319,7	179951,2	198943,7	192511,9	210094,9	40450,7	169644,2
<i>Net sales revenues of products</i> <i>(goods and services)</i>							
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	66168,5	79618,2	86618,5	84787,1	94482,1	14886,7	79595,4
<i>Net sales revenues of goods and</i> <i>materials</i>							
Przychody finansowe	4504,5	5372,1	4498,6	4632,8	4425,1	1275,2	3149,8
<i>Financial revenues</i>							
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	207073,9	254143,0	284869,6	279393,6	299820,5	54609,2	245211,2
Costs of obtaining revenues from total activity							
w tym: of which:							
Koszt własny sprzedanych produk- tów (wyrobów i usług)	138695,4	174665,3	194137,2	190008,4	206178,1	37763,4	168414,7
<i>Cost of products sold (goods and</i> <i>services)</i>							
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	58472,4	70173,8	75452,7	75077,9	83486,4	13902,6	69583,8
<i>Value of goods and materials sold</i>							
Koszty finansowe	3380,0	3914,4	7875,4	6094,5	4897,5	897,0	4000,5
<i>Financial costs</i>							
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	10810,8	16294,3	11293,4	10508,3	15093,8	4086,4	11007,3
Financial result on economic activity							
Zyski nadzwyczajne	110,9	53,8	37,9	91,7	68,2	41,5	26,7
Extraordinary profits							
Straty nadzwyczajne	54,5	40,1	65,3	123,4	54,6	32,0	22,6
Extraordinary losses							
Wynik finansowy brutto	10867,1	16308,0	11266,0	10476,6	15107,4	4095,9	11011,5
Gross financial result							
Zysk brutto	12953,7	17676,3	14634,0	14844,9	17654,9	4261,3	13393,6
<i>Gross profit</i>							
Strata brutto	2086,6	1368,3	3368,0	4368,2	2547,6	165,5	2382,1
<i>Gross loss</i>							
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	2155,7	2456,4	2091,3	1290,9	2219,2	845,0	1374,1
Obligatory encumbrances of gross financial result							
W tym podatek dochodowy	1881,8	2353,8	1960,5	1288,4	2219,2	845,0	1374,1
<i>Of which income tax</i>							
Wynik finansowy netto	8711,4	13851,6	9174,7	9185,7	12888,2	3250,8	9637,4
Net financial result							
Zysk netto	10790,1	15155,5	12418,7	13024,1	15325,4	3426,7	11898,7
<i>Net profit</i>							
Strata netto	2078,7	1303,9	3244,0	3838,5	2437,2	175,8	2261,3
<i>Net loss</i>							

TABL. 3 (230). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	2000	167866,6	169499,4	-1663,3	1008,0	-2671,3
TOTAL	2005	217884,7	207073,9	10867,1	2155,7	8711,4
	2009	289901,9	279393,6	10476,6	1290,9	9185,7
	2010	314914,3	299820,5	15107,4	2219,2	12888,2
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		565,9	462,1	103,6	7,4	96,1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		194426,8	183858,7	10579,0	1492,1	9086,9
<i>Industry</i>						
górnictwo i wydobywanie		23984,8	22404,6	1587,7	338,9	1248,8
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		144068,3	137315,3	6752,4	718,0	6034,4
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		20288,5	18421,5	1870,8	358,1	1512,7
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		6085,2	5717,3	368,1	77,1	291,0
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		14788,9	13991,7	796,4	132,1	664,3
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		70598,9	68648,8	1950,3	270,8	1679,5
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		8248,8	8117,2	131,7	32,1	99,7
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		663,4	665,8	-2,4	3,0	-5,4
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		1983,8	1817,0	167,8	33,1	134,7
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		2439,0	2001,5	437,5	106,4	331,1
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4324,3	4094,5	230,2	34,2	196,0
<i>Real estate activities</i>						

TABL. 3 (230). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI (dok.)**
*REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY SELECTED SECTION (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
	w mln zł in mln zł				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	11232,2	10833,9	398,8	54,2	344,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2600,3	2424,0	177,4	30,1	147,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	1644,9	1523,8	121,2	18,7	102,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	973,0	1007,0	-33,9	2,0	-35,9
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	248,9	218,0	30,9	1,3	29,6

TABL. 4 (231). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsię- biorstw ogółem Total number of enter- prises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result			
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	
		w % ogółu			in % of total			
OGÓŁEM	2000	6104	67,6	31,1	1,3	65,5	32,5	2,0
TOTAL	2005	6150	79,5	19,2	1,3	77,7	20,2	2,1
	2009	6823	79,3	20,4	0,3	78,7	20,8	0,5
	2010	6751	80,0	19,7	0,2	79,3	20,2	0,4
sektor publiczny		336	75,3	24,4	0,3	74,4	25,3	0,3
public sector								
sektor prywatny		6415	80,3	19,5	0,2	79,6	20,0	0,4
private sector								
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		63	82,5	17,5	–	81,0	17,5	1,6
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		2211	79,8	20,1	0,1	79,3	20,5	0,2
Industry								
górnictwo i wydobywanie		55	80,0	20,0	–	80,0	20,0	–
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		1913	79,0	20,9	0,1	78,5	21,3	0,2
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorą- cą wodę ^Δ		65	92,3	7,7	–	92,3	7,7	–
electricity, gas, steam and air condi- tioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		178	83,7	16,3	–	83,1	16,9	–
water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities								
Budownictwo		823	78,4	21,6	–	78,0	22,0	–
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		1848	81,9	18,0	0,1	81,3	18,5	0,3
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		344	76,2	23,8	–	75,0	25,0	–
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		102	62,7	37,3	–	61,8	37,3	1,0
Accommodation and catering ^Δ								
Informacja i komunikacja		160	78,1	21,9	–	78,1	21,9	–
Information and communication								
Działalność finansowa i ubezpieczenio- wa		53	83,0	17,0	–	79,2	20,8	–
Financial and insurance activities								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		248	88,7	8,1	3,2	85,9	8,9	5,2
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		302	77,2	22,8	–	76,2	23,5	0,3
Professional, scientific and technical activities								

TABL. 4 (231). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH (dok.)**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw ogółem Total number of enter- prises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)
		w % ogółu			in % of total		
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	216	80,1	19,4	0,5	78,7	20,8	0,5
<i>Administrative and support service activities</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	297	83,5	15,8	0,7	82,5	16,5	1,0
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	23	56,5	43,5	–	56,5	43,5	–
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	29	75,9	24,1	–	75,9	24,1	–
<i>Other service activities</i>							

TABL. 5 (232). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>		
			brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>
OGÓŁEM	2000	101,0	-1,0	-1,6	8,9	52,8	69,7
TOTAL	2005	95,0	5,0	4,0	31,1	99,4	132,4
	2009	96,4	3,6	3,2	30,8	96,7	132,7
	2010	95,2	4,8	4,1	40,1	106,8	145,4
sektor publiczny		93,0	7,0	5,5	59,1	113,3	148,1
public sector							
sektor prywatny		95,7	4,3	3,8	36,1	105,5	144,9
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		81,7	18,3	17,0	49,4	115,3	208,8
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		94,6	5,4	4,7	41,0	103,5	141,9
Industry							
górnictwo i wydobywanie		93,4	6,6	5,2	51,9	81,8	119,4
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		95,3	4,7	4,2	35,8	102,0	142,1
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		90,8	9,2	7,5	65,3	153,9	180,0
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		94,0	6,0	4,8	69,2	141,0	164,9
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		94,6	5,4	4,5	38,1	120,3	157,7
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		97,2	2,8	2,4	21,5	93,8	144,4
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		98,4	1,6	1,2	35,0	113,2	121,5
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		100,4	-0,4	-0,8	29,3	72,5	86,7
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		91,6	8,5	6,8	58,9	156,5	182,0
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		82,1	17,9	13,6	356,4	482,3	491,9
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		94,7	5,3	4,5	112,2	173,4	208,2
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		96,5	3,6	3,1	66,2	137,1	149,9
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		93,2	6,8	5,7	45,7	139,5	159,3
Administrative and support service activities							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		92,6	7,4	6,2	49,8	122,8	136,1
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		103,5	-3,5	-3,7	35,3	49,9	58,5
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		87,6	12,4	11,9	39,9	141,4	172,9
Other service activities							

TABL. 6 (233). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy		
			razem total	w tym	
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and products in progress
		w mln zł			
1	OGÓŁEM 2000	43657,6 ^b	10556,7	3728,0	1498,2
2	TOTAL 2005	66057,7	15054,8	5579,3	1933,3
3	 2009	93240,4	22712,8	7610,8	3411,0
4	 2010	106833,0	24536,8	8793,8	3432,3
5	sektor publiczny public sector	19060,1	2819,5	1147,0	220,2
6	sektor prywatny private sector	87772,9	21717,3	7646,8	3212,1
	w tym: of which:				
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	237,0	96,5	18,3	17,3
8	Przemysł Industry	69044,0	16063,5	8077,2	2617,8
9	górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	8456,9	1056,7	179,2	14,9
10	przetwórstwo przemysłowe manufacturing	52668,5	13961,9	7221,1	2524,3
11	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	5698,0	766,5	543,4	4,4
12	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities	2220,6	278,4	133,5	74,3
13	Budownictwo Construction	6758,8	1128,1	196,6	532,0
14	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ . Trade; repair of motor vehicles ^Δ	19597,6	6624,2	330,2	110,9
15	Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	2322,3	96,3	50,0	0,6
16	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	133,2	16,8	7,6	2,2
17	Informacja i komunikacja Information and communication	867,2	77,4	11,2	18,7
18	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	1414,4	7,0	0,9	–
19	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1977,7	132,7	11,7	16,7
20	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	3018,4	173,5	45,0	88,2
21	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . Administrative and support service activities	882,7	80,7	28,4	22,1
22	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	361,5	15,4	10,6	0,3
23	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	88,9	3,8	3,2	–
24	Pozostała działalność usługowa Other service activities	76,4	13,3	2,9	0,0

^a W 2000 r. środki pieniężne oraz krótkoterminowe papiery wartościowe przeznaczone do obrotu. ^b Patrz uwagi ogólne
^a In 2000 cash equivalents and short-term securities designated for trading. ^b See general notes to the chapter, item 12

Inventories		Krótkoterminowe należności Short-term dues		Inwestycje krótkoterminowe ^a Short-term investment ^a	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term deferred expenditures	Lp. No.
of which		razem total	w tym z tytułu dostaw i usług ^b of which from deliveries and services ^b			
produkty gotowe finished products	towary goods					
in mln zł						
1505,3	3481,7	27504,1 ^b	23219,6	5596,8	2613,3	1
2610,9	4725,9	34069,2	29645,5	15540,5	1393,3	2
3846,2	7397,9	46263,7	39874,9	21656,0	2608,0	3
4157,9	7731,6	49021,7	41662,7	29456,3	3818,1	4
1052,0	329,2	6982,5	5386,1	7607,6	1650,5	5
3105,9	7402,4	42039,2	36276,6	21848,8	2167,6	6
56,5	4,0	74,8	33,3	56,0	9,7	7
3840,4	1342,7	30396,6	25827,0	19957,1	2626,9	8
833,3	28,2	2113,1	1855,0	3678,6	1608,6	9
2879,4	1178,3	24512,5	21269,0	13280,2	913,9	10
81,8	116,9	2804,2	1970,5	2065,8	61,4	11
45,9	19,3	966,7	732,5	932,4	43,0	12
115,4	249,2	3524,7	3061,2	1631,8	474,3	13
101,9	5900,7	9823,7	8514,0	2914,5	235,3	14
2,8	40,6	1494,8	1222,6	669,8	61,4	15
1,1	4,5	66,4	36,9	45,1	5,0	16
20,1	26,3	465,2	420,2	280,6	44,0	17
0,0	5,9	362,2	99,5	1024,6	20,6	18
1,0	94,7	581,6	480,3	1066,1	197,3	19
12,6	23,4	1428,2	1293,6	1332,5	84,1	20
5,7	23,7	520,3	442,0	253,0	28,7	21
0,5	3,6	194,0	165,6	132,2	19,9	22
–	0,5	22,1	13,9	53,7	9,3	23
–	10,3	44,8	38,3	17,6	0,6	24

do działu, ust. 12.

TABL. 7 (234). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym		Of which	
			kapitały (fundusze) podstawowe core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzie- lony (nierozliczo- ny) wynik finansowy z lat ubie- głych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2000	36023,3	28207,0	19202,7	-18395,7	-2568,1
TOTAL	2005	76837,4	42008,9	24310,4	-7783,8	8723,6
	2009	122095,6	63582,2	39278,2	-7417,9	9253,5
	2010	137872,6	66475,3	45469,4	-7960,9	12817,2
sektor publiczny		46489,3	31637,2	6062,2	-399,7	3245,0
public sector						
sektor prywatny		91383,3	34838,1	39407,2	-7561,2	9572,2
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		427,6	115,2	133,1	-18,4	96,1
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		85920,2	33603,4	32095,1	-5726,3	9021,3
Industry						
górnictwo i wydobywanie		9658,3	3362,8	987,2	523,4	1248,8
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe		54999,4	17517,5	25684,1	-5874,4	5989,6
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		14316,0	8294,3	3771,8	-277,7	1506,9
electricity, gas, steam and air conditioning supply						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..		6946,5	4428,8	1652,0	-97,6	275,9
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		4162,7	1386,4	2200,5	-486,4	663,9
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		13866,6	5366,8	5949,1	-1014,7	1669,4
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		2152,5	1176,3	775,1	-336,1	109,2
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		558,1	511,1	84,3	-110,5	-5,7
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		844,9	353,7	304,8	-100,3	134,7
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		1113,3	681,8	133,1	-64,2	331,1
Obługa rynku nieruchomości ^Δ		9174,5	6125,1	2161,5	6,9	196,0
Real estate activities						

TABL. 7 (234). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		kapitały (fundusze) podstawowe core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzie- lony (nierozliczo- ny) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		w mln zł in mln zł			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	18242,1	16470,7	1046,3	61,7	343,5
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ	710,2	259,5	322,2	-45,9	144,5
Administrative and support service activities					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	509,8	194,3	185,5	13,9	102,3
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	75,0	192,1	42,9	-129,4	-35,9
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	57,9	22,5	11,5	-11,7	29,6
Other service activities					

TABL. 8 (235). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
	w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM 2000	17320,9	7234,6	1492,4	1856,6	3729,3
TOTAL 2005	30771,6	8036,6	4660,5	3170,8	8523,2
..... 2009	55568,9	17960,0	4175,7	3999,6	12219,3
..... 2010	58853,7	11814,2	2949,6	4185,6	12865,6
sektor publiczny public sector	31273,0	11700,6	2298,3	177,4	128,8
sektor prywatny private sector	27580,7	113,5	651,2	4008,2	12736,8
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	90,3	3,9	0,6	78,8	6,9
Przemysł Industry	32642,1	3929,2	2248,3	1804,7	10737,1
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	3343,4	2922,0	354,6	50,6	7,3
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	16621,9	557,8	1244,7	1579,4	9994,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	8294,3	356,7	568,1	36,9	524,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ .. water supply; sewerage, waste management and remediation activities	4382,5	92,7	80,9	137,8	211,1
Budownictwo Construction	1133,4	29,9	67,3	535,4	60,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	4308,3	435,0	100,3	1049,0	1782,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1042,9	83,0	210,6	88,7	68,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	498,9	70,1	138,3	112,2	18,8
Informacja i komunikacja Information and communication	322,0	9,6	0,7	206,7	84,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	677,0	492,0	1,9	17,3	7,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1394,0	102,7	109,2	65,2	5,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	16117,9	6648,6	32,4	60,9	36,3

TABL. 8 (235). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate			
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
		w mln zł in mln zł			
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	230,8	9,7	9,9	74,1	45,5
<i>Administrative and support service activities</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	177,0	0,1	7,7	57,0	5,5
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	192,1	–	11,9	21,6	8,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	11,3	0,4	0,8	8,0	0,1
<i>Other service activities</i>					

TABL. 9 (236). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty ^a i pożyczki of which credits ^a and loans	razem total	w tym	of which
						kredyty ^a i pożyczki credits ^a and loans	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^b liabilities from deli- veries and services ^b
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2000	73940,7	11306,8	7014,6	62633,9 ^c	7117,8	25965,3
TOTAL	2005	64295,8	13462,0	7355,5	50833,8	5756,4	29916,5
	2009	90021,7	18717,9	9047,9	71303,9	9998,7	39564,8
	2010	94813,0	20211,8	9082,9	74601,2	10507,0	41477,9
sektor publiczny		18170,2	4694,9	1796,5	13475,3	997,7	5971,7
public sector							
sektor prywatny		76642,8	15516,9	7286,5	61125,8	9509,3	35506,2
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		179,9	59,5	46,2	120,4	46,0	47,6
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		60950,9	11581,8	4176,8	49369,2	5697,3	27385,8
Industry							
górnictwo i wydobywanie		8677,6	1131,2	97,4	7546,4	290,8	2682,1
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		44808,3	7551,2	2937,2	37257,1	4895,6	22455,3
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorą- cą wodę ^Δ		4934,6	1732,1	208,8	3202,4	266,4	1727,6
electricity, gas, steam and air condi- tioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		2530,5	1167,3	933,4	1363,3	244,6	520,8
water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities							
Budownictwo		5687,7	1366,3	680,4	4321,3	711,4	2366,2
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		15629,3	2013,5	1409,0	13615,8	3052,2	8536,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							

^a W 2000 r. wyłącznie kredyty bankowe. ^b Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 14. ^c Bez funduszy specjalnych.
^a In 2000 banks credits only. ^b See general notes to the chapter, item 14. ^c Excluding special funds.

TABL. 9 (236). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym	of which
					kredyty i pożyczki credits and loans	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^a liabilities from deli- veries and services ^a
		w mln zł		in mln zł		
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	3165,3	1237,3	273,2	1928,0	283,4	859,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	534,4	380,0	270,9	154,4	28,8	73,6
Informacja i komunikacja Information and communication	635,9	156,0	112,5	479,9	57,8	263,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	534,1	182,4	163,0	351,7	43,0	62,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	2935,4	1802,7	1542,7	1132,6	123,8	570,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	3068,7	1009,9	90,9	2058,8	305,8	918,1
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ Administrative and support service activities	694,2	115,8	57,7	578,4	63,6	230,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	506,8	236,6	206,7	270,2	77,8	108,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	208,2	55,7	43,5	152,6	9,5	32,4
Pozostała działalność usługowa Other service activities	48,7	3,8	3,5	44,9	2,9	13,7

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 14.ª See general notes to the chapter, item 14.

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: pobieraniem i gromadzeniem dochodów, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem deficytu, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi, zarządzaniem długiem publicznym.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowi ustawa o finansach publicznych:

- dla lat 2000-2009 z dnia 30 VI 2005 r. (Dz. U. 2005 Nr 249, poz. 2104),
- dla 2010 r. z dnia 27 VIII 2009 r. (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1240, z późniejszymi zmianami).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również:

- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203 poz. 1966, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1592 i 1590, z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 II 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2010 r. Nr 20, poz. 103).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the collection and accumulation of revenue, spending public funds, deficit financing, committing funds engaging public funds as well as the management of public funds and public debt.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finances:

- for years 2000-2009 dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104),
- for 2010 dated 27 VIII 2009 (Journal of Laws No 157, item 1240, with later amendments).

Moreover, the legal basis for the financial management of local self-government entities are:

- the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (Journal of Laws No. 203, item 1966, with later amendments),
- the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 142, item 1591, with later amendments),
- the Law on Powiat Self-government, and the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 142, items 1592 and 1590, with later amendments),
- the decree of the Minister of Finance on Budgetary Reporting dated 3 II 2010 (Journal of Laws No. 20, item 103).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in acts on local self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore, in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data are presented excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status include revenue and expenditure of both gmina and powiat jointly.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane dane w podziale według działów i paragrafów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów: do 2002 r. – z dnia 18 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 59, poz. 688, z późniejszymi zmianami), w 2005 r. – z dnia 20 IX 2004 r. (Dz. U. Nr 209, poz. 2132, z późniejszymi zmianami), od 2006 r. – z dnia 14 VI 2006 r. (Dz. U. Nr 107, poz. 726, z późniejszymi zmianami) oraz od 2010 r. z dnia 2 III 2010 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 207).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny, podatek od czynności cywilnoprawnych,
 - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, m.in.: z opłaty skarbowej, eksploatacyjnej, targowej,
 - d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego,
 - e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, m.in. spadki, zapisy i darowizny, dochody z kar pieniężnych i grzywien, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki od nieterminowo wnoszonych należności;
- 2) dotacje:
 - a) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania:
 - z zakresu administracji rządowej,
 - własne,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
 - c) dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych,
 - d) dotacje rozwojowe,
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów, w tym na zadania oświatowe.

7. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the decree of the Minister of Finance. The presented data divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the decree of the Minister of Finance: till 2002 – dated 18 VII 2000 (Journal of Laws No. 59, item 688, with later amendments), in 2005 – dated 20 IX 2004 (Journal of Laws No. 209, item 2132, with later amendments), since 2006 – dated 14 VI 2006 (Journal of Laws No. 107, item 726, with later amendments) and since 2010 – dated 2 III 2010 (Journal of Laws No. 38, item 207).

6. Budget revenues of local self-government entities comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts (i.e., agricultural tax, tax on real estate, tax on means of transport, receipts from lump-sum taxation, inheritance and endowment tax, forest tax, tax on civil law transactions),
 - c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts (i.e., from treasury, service, marketplace fees),
 - d) revenue from property of local self-government entities,
 - e) other revenues of local self-government entities i.e., inheritances, entries and donations, income from monetary penalties and fines, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments;
- 2) appropriated allocations:
 - a) from the state budget for:
 - a government administration-related tasks,
 - own tasks,
 - tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,
 - b) appropriated allocations received on the basis of self-government agreements,
 - c) allocations received from appropriated state funds,
 - d) development allocations,
- 3) general subsidies from the state budget transferred to all local self-government budgets for supplementing their own revenue, of which for educational tasks.

7. Information concerning local self-government entities budgets was compiled in the Central Statistical Office on the basis of reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (237). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
*REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM	2000	8894072,0	2296718,7	5160610,8	833288,5	603454,0
TOTAL						
	2005	12165575,4	3526593,8	6756722,8	961466,6	920792,2
	2009	16813568,9	4783416,9	9178849,9	1317969,1	1533333,0
	2010	18073187,5	5382334,9	9827352,6	1524509,0	1338991,0
Dochody własne		10177944,5	2898677,0	6112069,9	512536,9	654660,6
Own revenue						
w tym: <i>of which:</i>						
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa – w podatku dochodowym		4316409,6	1059321,9	2407569,1	290356,8	559161,8
<i>share in income from taxes comprising state budget revenue – in income tax</i>						
od osób prawnych		672685,3	50557,0	171999,1	10455,7	439673,5
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		3643724,3	1008764,8	2235570,0	279901,2	119488,3
<i>personal income tax</i>						
podatek od nieruchomości		2202600,8	825808,6	1376792,3	–	–
<i>tax on real estate</i>						
podatek rolny		35117,1	31576,4	3540,7	–	–
<i>agricultural tax</i>						
podatek od środków transportowych		99421,0	41009,2	58411,7	–	–
<i>tax on means of transport</i>						
podatek od czynności cywilnoprawnych		184060,1	58542,9	125517,2	–	–
<i>tax on civil law transactions</i>						
opłata skarbową		51580,6	16484,7	35096,0	–	–
<i>treasury fee</i>						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a *Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.*

TABL. 1 (237). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
dochody z majątku	815819,1	211207,6	566998,8	22126,3	15486,5
revenue from property					
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	338881,5	101560,5	219195,5	9179,8	8945,8
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character					
środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	422244,3	125266,8	272840,7	4728,9	19408,0
funds for financing of own tasks received from other sources					
Dotacje Allocations	3502863,3	1119333,4	1416098,6	461283,9	506147,5
Dotacje celowe z budżetu państwa	2225891,3	699253,2	1070118,4	265706,6	190813,1
Appropriated allocations from the state budget					
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	1428376,6	475048,5	741851,9	142159,0	69317,2
for government administration tasks					
własne	789016,5	222307,7	325077,9	121571,0	120059,9
for own tasks					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	8498,2	1897,0	3188,6	1976,6	1436,0
realized on the basis of agreements with government administration bodies					
Dotacje celowe otrzymane na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	309155,1	65348,8	42450,9	54194,6	147160,8
Appropriated allocations received for tasks realized on the basis of self-government agreements					
Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych	50643,5	29898,4	9206,6	11538,5	—
Allocations received from state appropriated funds					
Dotacje rozwojowe	917173,4	324833,0	294322,7	129844,2	168173,5
Development allocations					
Subwencja ogólna General subsidy	4392379,7	1364324,5	2299184,0	550688,3	178182,8
w tym na zadania oświatowe	3801856,8	1140227,9	2071822,5	483815,8	105990,6
of which for educational tasks					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (238). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2010 R.**
**REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2010**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	18073187,5	5382334,9	9827352,6	1524509,0	1338991,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo, leśnictwo, rybołówstwo i rybactwo	139004,0	89118,1	1314,0	9813,0	38758,9
<i>Agriculture and hunting, forestry and fishing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę ^Δ	15179,0	15079,0	100,0	—	—
<i>Electricity, gas, steam and water</i>					
Transport i łączność	1057598,2	218378,6	419441,2	210546,1	209232,3
<i>Transportation and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	1056572,6	233431,8	771873,0	42364,6	8903,1
<i>Housing economy</i>					
Działalność usługowa	52777,4	4279,6	30841,9	12438,0	5218,0
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	205955,5	50195,0	88339,1	48609,3	18812,0
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	254943,1	28790,0	148489,0	77664,2	0,0
<i>Public safety and fire protection</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobo- wości prawnej oraz wydatki związane z ich po- borem	7335257,4	2200784,7	4254426,8	307294,2	572751,7
<i>Corporate income tax, personal income tax and tax from other entities without legal personality as well as revenue connected with tax collection</i>					
Oświata i wychowanie	370953,6	164845,5	179270,0	23702,8	3135,3
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	149275,8	5806,0	101623,7	40439,1	1407,1
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1526635,2	565759,5	805592,6	148633,7	6649,3
<i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	54426,7	18883,2	22891,7	10613,5	2038,4
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	755924,1	268929,9	464505,0	21452,1	1037,1
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	76852,3	36156,9	20653,3	13186,0	6856,0
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	261448,9	63185,5	84105,0	2461,8	111696,5
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (239). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
O G Ó Ł E M	2000	9135174,4	2354397,6	5344215,2	608868,3
T O T A L	2005	12126504,8	3499928,8	6743281,3	931418,9
.....	2009	18493053,1	5220872,1	10113587,6	1729355,0
.....	2010	18947046,4	5769063,3	10147953,1	1619996,1
Wydatki majątkowe		4572446,6	1364991,7	2172391,3	366088,8
Property expenditure					668974,7
w tym inwestycyjne ^b		4444430,3	1360730,2	2076748,4	362977,0
of which investment expenditure ^b					643974,7
Wydatki bieżące		14374599,8	4404071,6	7975561,7	1253907,3
Current expenditure					741059,2
w tym:					
of which:					
dotacje		1623695,3	282601,0	874198,1	99242,6
allocations					367653,6
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych		304530,5	36353,9	268176,5	—
of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units and appro- priated funds					—
świadczenia na rzecz osób fizycznych		1575142,9	654980,6	862299,4	53994,6
benefits for natural persons					3868,3
obsługa długu publicznego		139375,8	40573,2	84914,8	11652,3
public debt servicing					2235,5
wydatki bieżące jednostek budżetowych		10620362,4	3357719,7	5823093,9	1080168,0
current expenditure of budgetary entities					359380,7
w tym:					
of which:					
wynagrodzenia		5646458,5	1816241,5	3048723,5	610440,1
wages and salaries					171053,4
składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy		925367,6	308979,2	494410,5	93713,8
contributions to compulsory social security and the Labour Fund					28264,1
zakup materiałów i usług		3378684,1	1048825,1	1890510,1	298299,1
purchase of materials and services					141049,7

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. **b** Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. **b** Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 (240). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2010 R.**
*EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2010*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	18947046,4	5769063,3	10147953,1	1619996,1	1410034,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo, leśnictwo, rybołówstwo i rybactwo <i>Agriculture and hunting, forestry and fishing</i>	305403,2	244278,6	2828,7	11729,3	46566,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę ^a <i>Electricity, gas, steam and water</i>	20864,8	17897,7	2967,2	—	—
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	2997061,5	646428,8	1458598,6	397296,1	494738,0
Gospodarka mieszkaniowa <i>Housing economy</i>	858253,1	201879,3	630034,4	19781,4	6557,9
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	132320,4	22659,8	63035,0	14256,4	32369,1
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	1581964,8	563215,6	722318,3	186765,6	109665,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire protection</i>	429402,2	96927,7	250425,5	80588,7	1460,3
Obsługa długu publicznego ^b <i>Public debt servicing^b</i>	148819,6	41150,7	89129,1	16304,3	2235,5
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	5815500,6	2048345,6	3226042,5	441997,3	99115,2
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	410389,8	52587,2	227970,7	54234,9	75597,0
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>	2531312,9	753010,1	1459743,0	251496,8	67063,0
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	433637,0	66403,6	241534,5	94867,8	30831,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	1410319,8	504167,1	856793,9	10771,5	38587,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	713774,8	232879,0	333116,4	26629,6	121149,9
Kultura fizyczna i sport <i>Physical education and sport</i>	892865,9	219390,3	451256,5	6195,7	216023,4

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. **b** Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. **b** Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące od 2005 r. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne – jeśli nie zaznaczono inaczej – zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji, dróg publicznych, ulic i placów).

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, in accordance with recommendations of the “ESA 1995”.

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which, i.e., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (excluding interests not included in the value of outlays on fixed assets by entities applying since 2005 International Accounting Standards (IAS)).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the Polish Classification of Activities 2007 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes, public roads, streets and squares).

3. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi) zmianami nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytku. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończzonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczeniami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą

3. Since 2002 due to amendment to the Act on Accounting (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments investment) outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units.

4. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing not more than 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence, was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets

o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć, w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- od 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

5. W 2010 r. wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”, dane za lata poprzednie podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2010 r.

since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value** of fixed assets **at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII, within the scope of fixed assets designated for exploitation:

- before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
- after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,
- since 2005 also the pricing according to the fair value in entities applying International Accounting Standards (IAS).

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Data by sections of the Polish Classification of Activities 2007, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the dominating kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

5. In 2010 the value of public roads, streets and squares was classified in the section “Transportation and storage”, data for previous years are presented in comparable conditions with data for 2010.

6. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223) z późniejszymi zmianami, niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców).

7. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

8. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

1) budynki i budowle:

- a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
- b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);

2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:

- a) kotły i maszyny energetyczne,
- b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
- c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
- d) urządzenia techniczne,
- e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;

3) środki transportu;

4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

6. Since 2002 due to amendment to the Act on Accounting (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223) with later amendments, some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee.)

7. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

8. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

1) buildings and structures:

- a) buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,
- b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);

2) machinery, technical equipment and tools:

- a) boilers and power industry machinery,
- b) general usage machinery, equipment and apparatus,
- c) special use machinery, equipment and apparatus,
- d) technical equipment,
- e) tools, instruments, moveables and endowments;

3) transport equipment;

4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

TABL. 1 (241). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a W GOSPODARCE NARODOWEJ (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a IN THE NATIONAL ECONOMY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009	2010		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
			w mln zł in mln zł		
O G Ó Ł E M	27349,8	28402,8	26304,5	12451,9	13852,6
TOTAL					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	171,5	188,6	192,6	36,7	155,8
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	13195,4	12360,2	10487,4	3989,8	6497,6
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	2301,6	2365,8	1959,3	1836,0	123,3
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	7280,2	5920,7	5221,4	170,7	5050,7
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2007,4	1707,5	1741,6	578,9	1162,7
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1606,2	2366,2	1565,2	1404,3	160,9
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo	1135,9	1029,0	736,8	29,3	707,5
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2453,9	2553,7	1798,9	9,2	1789,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	3386,8	5161,5	5899,8	5496,5	403,2
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	185,5	264,2	302,1	21,2	280,8
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	407,2	454,5	192,2	14,4	177,9
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	283,6	461,1	334,1	18,9	315,1
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2970,9	2578,2	2532,8	242,8	2290,0
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	352,6	434,3	790,6	124,7	665,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	450,4	341,9	164,4	29,1	135,3
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	449,1	370,3	372,0	369,4	2,7
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja	577,4	657,1	648,3	598,5	49,8
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	622,1	769,0	722,8	508,4	214,4
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	601,2	674,2	1025,5	961,6	64,0
Pozostała działalność usługowa	106,3	105,0	104,2	1,4	102,9
<i>Other service activities</i>					

^a Według lokalizacji inwestycji.
^a According to investment location.

TABL. 2 (242). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2007	2008	2009	2010		
					ogółem total	sektor publicz- ny public sector	sektor prywat- ny private sector
	w mln zł in mln zł						
OGÓŁEM TOTAL	10054,5	16910,5	18121,3	16203,5	14067,5	4438,0	9629,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	51,3	50,6	60,4	69,5	49,7	35,6	14,1
Przemysł Industry	6845,5	11891,7	12121,0	10933,6	9597,5	3334,4	6263,1
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	1704,7	1755,3	2300,0	2363,0	1950,8	1836,0	114,8
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	4031,5	7806,6	7068,3	5712,9	5019,5	170,7	4848,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air condition- ing supply	725,4	1799,6	1914,4	1656,2	1719,7	567,8	1152,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities	383,9	530,2	838,4	1201,6	907,5	759,9	147,5
Budownictwo Construction	185,4	532,8	841,7	614,3	539,2	9,5	529,8
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych Trade; repair of motor vehicles	934,6	1787,5	1968,0	1917,2	1422,0	9,1	1412,9
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	447,5	665,7	820,7	596,5	669,0	352,3	316,7
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	58,8	123,9	133,3	213,5	239,1	14,5	224,5
Informacja i komunikacja Information and communication	441,3	301,2	355,8	395,1	128,6	9,6	119,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	228,1	185,7	251,9	211,8	191,3	16,7	174,6
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	222,5	407,4	402,3	290,3	291,3	120,3	171,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	174,9	312,8	223,4	224,3	244,8	122,5	122,4
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activi- ties	64,9	129,8	380,4	130,2	86,8	12,0	74,8
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne Public administration and defence; compulsory social security	1,6	22,3	11,2	0,1	0,3	–	0,3
Edukacja Education	33,1	36,2	41,2	31,2	30,6	0,6	30,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	290,2	319,7	337,2	458,1	489,5	349,1	140,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	44,9	102,4	152,0	100,4	69,0	51,8	17,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	30,1	40,7	20,8	17,3	18,9	0,1	18,8

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (243). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUP (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	2000	9295,2	3346,6	4823,9	820,1
TOTAL	2005	10365,0	3267,8	5985,9	897,5
	2009	15593,7	5669,2	8331,4	1043,9
	2010	13884,8	5172,2	7054,9	1225,0
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		151,8	70,4	63,3	12,0
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		9311,8	3186,2	5605,9	398,8
Industry					
górnictwo i wydobywanie		2090,1	898,0	1121,2	54,5
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		5260,4	1123,6	3801,1	259,8
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		1035,5	481,7	532,0	16,3
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpada- mi; rekultywacja ^Δ		925,7	683,0	151,6	68,1
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		629,8	218,1	257,0	122,7
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1392,4	603,6	356,6	258,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		533,0	124,7	76,0	318,6
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		229,7	162,5	45,7	4,3
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		109,9	14,7	71,4	14,4
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		147,3	41,9	89,3	12,1
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		301,3	253,9	25,4	7,0
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		276,9	92,9	136,8	25,6
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		129,3	49,0	45,2	30,4
Administrative and support service activities					
Edukacja		36,5	20,9	9,6	2,6
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		550,2	281,6	244,2	14,2
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		74,5	48,2	24,1	2,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 2; obejmują nakłady na nowe obiekty majątkowe, ulepszenie istniejących oraz zakup używanych środków trwałych.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; see general notes to the chapter “Investments”, item 2; data include outlays on new capital items, improvement of existing ones as well as purchase of second-hand fixed assets.

TABL. 4 (244). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	2000	1765,7	1314,9	345,5	34,1
TOTAL	2005	2625,4	2302,8	201,5	44,1
	2009	5690,6	5087,0	331,1	70,2
	2010	7616,6	6847,8	342,2	53,4
własność państwowa		3627,2	3191,0	136,3	26,0
state ownership					
własność jednostek samorządu terytorialnego		3989,4	3656,8	205,9	27,3
local self-government entities ownership					
w tym: of which:					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		45,6	30,5	11,2	3,9
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Transport i gospodarka magazynowa		10,5	1,4	0,0	9,1
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		0,8	0,7	0,1	–
Accommodation and catering ^Δ					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		50,1	43,7	2,9	0,3
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		4,5	0,2	1,6	0,1
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		17,2	13,4	2,3	1,5
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		7038,3	6462,1	175,7	33,5
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		315,9	195,6	117,8	2,4
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		24,0	15,5	6,9	1,6
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		108,0	84,6	22,5	0,8
Arts, entertainment and recreation					

^a Patrz uwagi ogólne do działu "Inwestycje", ust. 2; obejmują nakłady na nowe obiekty majątkowe, ulepszenie istniejących oraz zakup używanych środków trwałych.

^a See general notes to the chapter "Investments", item 2; data include outlays on new capital items, improvement of existing ones as well as purchase of second-hand fixed assets.

TABL. 5 (245). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a W GOSPODARCE NARODOWEJ**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a IN THE NATIONAL ECONOMY
(current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009	2010		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
OGÓŁEM TOTAL	268711,0	288895,7	304668,1	126266,1	178402,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	5307,1	5299,9	5440,6	634,9	4805,6
Przemysł Industry	128508,7	136246,2	145490,6	62775,7	82714,9
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	23680,7	24718,2	26537,9	25479,6	1058,3
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	62490,2	68105,6	71782,8	5298,1	66484,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	29258,2	29756,9	31410,7	17889,2	13521,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	13079,7	13665,5	15759,2	14108,8	1650,4
Budownictwo ^b Construction ^b	6143,1*	6632,9*	6386,2	1061,5	5324,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	14752,6	15562,7	14449,9	270,9	14179,0
Transport i gospodarka magazynowa ^b Transportation and storage ^b	24385,5*	29165,5*	30484,6	24914,0	5570,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	2059,8	2282,2	2584,8	144,1	2440,7
Informacja i komunikacja Information and communication	3888,9	4157,1	5378,8	294,6	5084,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	3705,3	3728,1	3334,6	521,6	2813,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	49713,4	52877,8	55243,2	7044,5	48198,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	3025,6	3136,8	3277,8	1038,9	2238,9

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z rodzajem działalności siedziby jednostki lokalnej; bez wartości gruntów; z zasadzeniami. **b** Patrz uwagi ogólne do działu „Środki trwałe” ust. 5.

a The division of fixed assets by PKD sections was made according to the kind of activity of the seat of local unit; excluding the value of land; including plantings. **b** See general notes to the chapter “Fixed assets”, item 5.

TABL. 5 (245). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a W GOSPODARCE NARODOWEJ (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a IN THE NATIONAL ECONOMY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009	2010		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
			w mln zł in mln zł		
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	1301,0	2209,4	2279,2	516,6	1762,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ^b Public administration and defence; compulsory social security ^b	9267,8*	9255,1*	10160,7	10122,5	38,2
Edukacja Education	7422,3	8089,8	8674,7	8151,8	522,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	5703,9	6164,7	6689,9	5205,5	1484,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	2903,0	3397,1	4010,2	3550,3	459,9
Pozostała działalność usługowa Other service activities	622,9	690,3	782,3	18,7	763,7

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z rodzajem działalności siedziby jednostki lokalnej; bez wartości gruntów; z zasadzeniami. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Środki trwałe” ust. 5.

^a The division of fixed assets by PKD sections was made according to the kind of activity of the seat of local unit; excluding the value of land; including plantings. ^b See general notes to the chapter “Fixed assets”, item 5.

TABL. 6 (246). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2007	2008	2009	2010		
					ogółem total	sektor publicz- ny public sector	sektor prywat- ny private sector
	w mln zł in mln zł						
OGÓŁEM	144290,9	163850,0	174582,1	186164,1	193316,6	72954,7	120361,9
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... Agriculture, forestry and fishing	722,0	848,7	881,9	941,0	1050,6	434,9	615,7
Przemysł	95354,6	112381,1	122134,6	129562,2	138642,1	59326,7	79315,4
Industry							
górnictwo i wydobywanie	18371,8	21758,6	23606,9	24641,6	26452,8	25479,6	973,2
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe	45079,8	55377,6	60643,9	66075,3	69472,8	5298,1	64174,7
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	24224,6	26649,0	28603,2	28970,5	30494,4	17816,4	12678,0
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	7678,4	8595,9	9280,6	9874,8	12222,2	10732,6	1489,5
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo	3259,6	3988,3	4683,4	4880,5	4187,3	1017,5	3169,8
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	6595,8	9783,5	11193,7	11481,6	9965,3	247,1	9718,2
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa	3211,7	4054,4	4571,2	6323,7	5351,9	1938,6	3413,4
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1105,3	1436,4	1435,1	1575,3	1752,5	109,8	1642,7
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja	6734,5	3214,3	3401,4	3587,7	4789,6	281,4	4508,2
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2422,6	3030,0	3075,6	3125,7	2660,4	521,6	2138,8
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	17271,6	16763,7	14490,3	14244,8	14065,2	2232,8	11832,4
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1409,3	1591,4	1727,6	2020,5	2057,2	902,4	1154,8
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	778,2	730,7	846,6	1640,7	1633,8	289,1	1344,8
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1,1	18,5	34,7	1,5	1,9	–	1,9
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja	281,7	335,6	392,9	420,6	435,2	119,8	315,4
Education							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z rodzajem działalności siedziby jednostki lokalnej; bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by PKD sections was made according to the kind of activity of the seat of local unit; excluding the value of land; including plantings.

TABL. 6 (246). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2007	2008	2009	2010		
					ogółem total	sektor publicz- ny public sector	sektor prywat- ny private sector
	w mln zł in mln zł						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	3710,1	4304,5	4425,0	4911,5	5209,5	4355,2	854,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	813,6	1047,0	1146,0	1308,7	1370,6	1177,5	193,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	619,3	321,8	142,3	138,1	143,4	0,4	143,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z rodzajem działalności siedziby jednostki lokalnej; bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by PKD sections was made according to the kind of activity of the seat of local unit; excluding the value of land; including plantings.

TABL. 7 (247). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM 2000	15274,1	12514,9	2310,1	439,3
TOTAL 2005	23618,0	20567,2	2408,4	579,0
..... 2009	37113,2	31371,6	4762,9	933,4
2010	41593,9	35499,8	5039,8	970,5
własność państwowa state ownership	5840,6	3576,7	1772,0	491,7
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	35753,3	31923,1	3267,8	478,8
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	77,2	60,2	0,8	0,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	72,8	52,6	20,0	0,1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	3376,1	3139,4	151,1	45,9
Budownictwo Construction	44,0	42,1	1,0	0,9
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	11569,2	11445,4	19,6	103,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	34,3	28,6	5,4	0,3
Informacja i komunikacja Information and communication	13,1	2,1	11,1	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	4758,4	4660,5	72,2	9,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	136,5	103,0	27,2	6,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	227,6	187,1	21,0	14,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	10122,5	6628,7	2825,6	664,8
Edukacja Education	8009,4	6462,1	1457,4	88,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	780,6	586,7	171,3	22,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	2330,3	2063,6	253,2	12,8
Pozostała działalność usługowa Other service activities	18,3	14,0	2,7	1,5

TABL. 8 (248). **STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w %	in %	
OGÓŁEM 2000	41,2	39,6	45,7	62,5
TOTAL 2005	37,8	32,7	74,5	72,1
..... 2009	33,8	29,7	55,0	63,9
..... 2010	32,2	27,9	56,2	66,5
własność państwowa state ownership	48,8	29,2	82,9	69,0
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	29,5	27,8	41,7	63,8
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	25,1	30,1	55,8	70,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	49,8	41,4	71,8	32,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	29,2	27,6	60,5	66,1
Budownictwo Construction	3,7	0,3	69,7	86,0
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	21,1	20,6	68,4	68,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	31,6	23,6	70,4	85,3
Informacja i komunikacja Information and communication	76,5	42,8	82,7	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	52,9	52,7	79,5	72,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	36,8	24,4	72,2	86,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	23,4	16,5	51,8	67,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	31,3	23,8	41,5	62,6
Edukacja Education	41,2	31,6	81,4	88,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	40,8	28,5	78,2	78,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	20,2	16,7	46,6	64,0
Pozostała działalność usługowa Other service activities	36,3	30,1	52,5	64,9

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. **Wartość dodana brutto** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. **Gross value added** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. **Intermediate consumption** includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową,

7. Gross primary income in the households sector is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. The grouping of data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among institutional sectors are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,*

3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa,

4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,

5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane z rachunków regionalnych według rodzajów działalności po raz pierwszy zostały obliczone w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007. Dane za lata 2007-2008 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Zmiany wynikają z weryfikacji danych na podstawie aktualizacji zaklasyfikowania jednostek.

W nowym układzie klasyfikacyjnym (PKD 2007) przeliczone będą również dane za lata 2000-2006, które zostaną opublikowane w 2012 r.

13. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2009 r.”.

3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget,*

4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*

5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. *Estimation of “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data from regional accounts by kind of activity were, for the first time, calculated in accordance with the Polish Classification of Activities – PKD 2007. Data for the years 2007-2008 were revised in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification on the basis of updating classification of units.*

Data for the years 2000-2006 will be also recalculated and published according to the new classification (PKD 2007) in 2012.

13. *Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2009”.*

TABL. 1 (249). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2007	2008	2009	2007	2008	2009
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M w mln zł T O T A L in mln zł	153066	167823	175324	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	133906	146907	155789	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw	71444	79580	85441	53,4	54,2	54,8
non-financial corporations						
instytucji rządowych i samorządo- wych	15769	17544	18602	11,8	11,9	11,9
general government						
gospodarstw domowych	40625	43087	46257	30,3	29,3	29,7
households						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1457	1447	1481	1,1	1,0	1,0
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł	44153	49606	52383	33,0	33,8	33,6
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	30137	31195	32311	22,5	21,2	20,7
Budownictwo	9103	10658	11870	6,8	7,3	7,6
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja.....	36993	38620	42610	27,6	26,3	27,4
Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; ac- commodation and catering ^Δ ; infor- mation and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	14746	16305	14886	11,0	11,1	9,6
Financial and insurance activities; real estate activities						
Pozostałe usługi.....	27455	30272	32559	20,5	20,6	20,9
Other services						
NA 1 MIESZKAŃCA w zł PER CAPITA in zł	32831	36099	37761	x	x	x

TABL. 2 (250). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU
TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
*BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION
OF INCOME ACCOUNT (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Produkcja globalna	335095	366812	370141	<i>Gross output</i>
Zużycie pośrednie	201188	219905	214352	<i>Intermediate consumption</i>
Wartość dodana brutto	133906	146907	155789	<i>Gross value added</i>
w tym koszty związane z zatrudnieniem	57813	65809	68329	<i>of which compensation of employees</i>
Nadwyżka operacyjna brutto	74293	78897	85163	<i>Gross operating surplus</i>

TABL. 3 (251). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				<i>Gross primary income:</i>
w milionach złotych	101796	110396	116580	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	21834	23746	25109	<i>per capita in zł</i>
Dochody do dyspozycji brutto:				<i>Gross disposable income:</i>
w milionach złotych	102087	110505	118610	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	21896	23770	25546	<i>per capita in zł</i>

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych – z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej – prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tekst jednolity Dz. U. 2002 Nr 171, poz. 1397) z późniejszymi zmianami (zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych) oraz:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (tekst jednolity Dz. U. 2002 Nr 112, poz. 981),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202 z późniejszymi zmianami).

Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze metody postępowania z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji o podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.),
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI),
 - innym,
 - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

2. Odrębnym procesom – w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 231, poz. 1700) – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. The process of privatizing state owned enterprises – except of former state farms – is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 (uniform text Journal of Laws from 2002 No. 171, item 1397) with later amendments (it replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990) as well as:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 112, item 981),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202 with later amendments).

On the basis of the legal acts mentioned above three basic methods are used relative to state owned enterprises:

- 1) **commercialization**, i.e. the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004),
 - the transfer of shares or holdings to the National Investment Funds (NIF),
 - other,
 - b) until 30 IV 2004 r. into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **the liquidation of an enterprise due to economic reasons**.

2. Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2007 No. 231, item 1700) – consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.

TABL. 1 (252). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-
-ORGANIZACYJNEGO W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

*STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS
IN 2010*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	W likwidacji <i>In liquidation</i>	W upadłości <i>In bankruptcy</i>	W postę- powaniu naprawczym <i>In sanitation procedure</i>	Bez zmian prawno- organi- zacyjnych <i>Without legal and organiza- tional changes</i>
OGÓŁEM TOTAL	17	6	9	1	1
Przetwórstwo przemysłowe	11	3	6	1	1
<i>Manufacturing</i>					
Budownictwo	2	–	2	–	–
<i>Construction</i>					
Handel, naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	1	–	1	–	–
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	1	1	–	–	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1	1	–	–	–
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	1	–	–	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					

TABL. 2 (253). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI
W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2010 R.**
*STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS
FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2010*

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	823	100,0	T O T A L
Skomercjalizowane	361	43,9	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	193	23,5	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	184	22,4	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	269	32,7	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	193	23,5	<i>of which liquidated</i>

^a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

^a *Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.*

TABL. 3 (254). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE BEZPOŚREDNIO
I ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2010 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED DIRECTLY AND LIQUIDATED
FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sprywatyzowane bezpośrednio Privatized directly					Zlikwidowane Liquidated
	ogółem total	w wyniku as a result of				
		sprzedaży majątku sale of assets	wniesienia majątku do spółki transfer of assets to a company	oddania majątku do odpłatnego korzystania leasing	zastosowa- nia miesza- nych sposo- bów zbycia majątku use of combined methods for disposal of assets	
OGÓŁEM TOTAL	184	41	14	127	2	193
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	58	11	10	37	—	70
Budownictwo	47	11	.	34	2	47
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	30	8	1	21	—	21
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa	12	8	2	2	—	17
Transportation and storage						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	26	1	.	25	—	24
Professional, scientific and technical activities						

TABL. 4 (255). **SPÓŁKI POWSTAŁE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2010 R.**
COMPANIES ESTABLISHED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION		
O G Ó Ł E M	305	T O T A L
powstałe w celu:		established for the purpose of:
prywatyzacji ^a	277	privatization ^a
innym	28	other
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	69	Of which indirectly (capital) privatized
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	14	of which with foreign capital participation
NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH ON THE BASIS OF ASSETS OF THE PRIVATIZED DIRECTLY AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES		
O G Ó Ł E M	147	T O T A L
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw	9	Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1	of which with foreign capital participation
Spółki pracownicze ^b	138	Employee companies ^b

a Pośredniej (kapitałowej) oraz wniesienia do NFI. **b** Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

a Indirect (capital) privatization and transfer to NIF. **b** Limited liability and joint-stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

TABL. 5 (256). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGION REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	385415	426266	430578	451635	T O T A L
sektor publiczny	12021	18297	16280	16551	public sector
sektor prywatny	373394	407969	414298	435084	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	309	128	28	19	State owned enterprises
Spółki	60887	64544	65545	68139	Companies
w tym:					of which:
handlowe	17642	25674	30772	32809	commercial
cywilne	43137	38741	34773	35189	civil law
Spółdzielnie	1288	1249	1161	1162	Co-operatives
Fundacje	413	629	808	884	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4939	6673	8078	8395	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	300973	326898	325991	342941	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 6 (257). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGION WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGION REGISTER BY LEGAL FORM AND SECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą <i>Natural persons conduct- ing eco- nomic activity</i>
		razem <i>total</i>	w tym of which						
			przed- siębior- stwa pańs- twowe <i>state owned enter- prises</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partner- ships</i>	spół- dzielnie <i>co-ope- ratives</i>		
				razem <i>total</i>	w tym of which				
					jedno- osobo- we Skarbu Państwa <i>sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury</i>	z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go with foreign capital partici- pation			
O GÓŁEM 2000	385415	84442	309	17642	103	3713	43137	1288	300973
TOTAL 2005	426266	99368	128	25674	92	4511	38741	1249	326898
2009	430578	104587	28	30772	92	5393	34773	1161	325991
2010	451635	108694	19	32809	87	5629	35189	1162	342941
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	5144	821	—	177	1	36	158	152	4323
Przemysł <i>Industry</i>	44611	11184	12	6734	44	1468	4147	132	33427
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	352	229	—	194	6	22	31	2	123
przetwórstwo przemysło- we <i>manufacturing</i>	42425	10025	12	5885	32	1336	3954	125	32400
wytwarzanie i zaopatry- wanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wod- ną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	273	208	—	192	5	29	14	1	65
dostawa wody; gospoda- rowanie ściekami i od- padami; rekultywacja ^Δ .. <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	1561	722	—	463	1	81	148	4	839
Budownictwo <i>Construction</i>	52213	8202	2	4312	5	485	3694	149	44011
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	138392	25244	1	10558	6	2181	14404	195	113148
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	30987	2730	1	1345	16	267	1334	5	28257

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 6 (257). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORM AND SECTION (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą Natural persons conduct- ing eco- nomic activity
		razem total	w tym of which						
			przed- siębior- stwa pańs- twowe state owned enter- prises	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partner- ships	Spół- dzielnie co-ope- ratives		
				razem total	w tym of which				
					jedno- osobo- we Skarbu Państwa sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury			z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go with foreign capital partici- pation	
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ Accommodation and cate- ring ^Δ	15039	3329	–	692	3	143	2582	10	11710
Informacja i komunikacja Information and communica- tion	10045	2272	–	1354	2	139	888	14	7773
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	16948	1791	–	896	–	63	740	97	15157
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ Real estate activities	22144	18603	2	1150	3	172	617	326	3541
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	36043	6095	1	2967	6	320	2849	42	29948
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ Administrative and suport service activities	10586	2037	–	1043	–	200	935	16	8549
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory so- cial security	1779	1767	–	10	–	1	3	–	12
Edukacja Education	13512	6373	–	257	–	29	469	4	7139
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	20059	2492	–	811	1	50	1045	4	17567
Działalność związana z kul- turą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	7935	3952	–	275	–	49	522	5	3983
Pozostała działalność usługowa Other service activities	26193	11797	–	228	–	26	802	11	14396

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (258) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
			razem total	akcyjne joint- -stock	z ogra- niczoną odpo- wiedzial- nością with limited liability	razem total	w tym of which	
							jawne unlimi- ted partner- ships	koman- dytowe limited partner- ships
OGÓŁEM	2000	17642	17476	972	16504	166	122	44
TOTAL	2005	25674	22344	1018	21326	3330	3137	92
	2009	30772	26244	1034	25210	4528	3912	431
	2010	32809	27988	1077	26911	4821	4047	556
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		177	165	2	163	12	9	3
Przemysł		6734	5930	370	5560	804	730	70
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		194	184	17	167	10	9	1
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		5885	5122	289	4833	763	698	61
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		192	185	32	153	7	4	3
<i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		463	439	32	407	24	19	5
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>								
Budownictwo		4312	3907	138	3769	405	320	75
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		10558	8425	203	8222	2133	1960	168
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		1345	1126	32	1094	219	203	13
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		692	584	7	577	108	94	14
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		1354	1231	51	1180	123	97	25
<i>Information and communication</i>								

^a W województwie śląskim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2009 r. – 148 spółek partnerskich i 37 spółek komandytowo-akcyjnych, w 2010 r. – 163 spółki partnerskie i 55 spółek komandytowo-akcyjnych.

^a In the Śląskie Voivodship among recorded partnerships there were: in 2009 – 148 professional partnerships and 37 limited joint-stock partnerships, in 2010 – 163 professional partnerships and 55 limited joint-stock partnerships

TABL. 7 (258) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTION (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
		razem total	akcyjne joint- -stock	z ogra- niczoną odpo- wiedzial- nością with limited liability	razem total	w tym of which	
						jawne unlimi- ted partner- ships	koman- dytowe limited partner- ships
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . <i>Financial and insurance activities</i>	896	774	89	685	122	95	12
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1150	977	51	926	173	105	55
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2967	2593	73	2520	374	201	90
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support services activities</i>	1043	930	17	913	113	101	10
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne	10	10	–	10	–	–	–
<i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>							
Edukacja	257	224	6	218	33	30	3
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	811	656	9	647	155	63	10
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	275	250	26	224	25	20	5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	228	206	3	203	22	19	3
<i>Other service activities</i>							

^a W województwie śląskim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2009 r. – 148 spółek partnerskich i 37 spółek komandytowo-akcyjnych, w 2010 r. – 163 spółki partnerskie i 55 spółek komandytowo-akcyjnych.

^a In the Śląskie Voivodship among recorded partnerships there were: in 2009 – 148 professional partnerships and 37 limited joint-stock partnerships, in 2010 – 163 professional partnerships and 55 limited joint-stock partnerships

DZIAŁ XXIV
WYBRANE DANE
O WOJEWÓDZTWACH

CHAPTER XXIV
SELECTED DATA ON VOIVODSHIPS

TABL. 1 (259). WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW W 2010 R.
ŚLĄSKIE VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS
IN 2010

A. W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwa							
		dolno- śląskie	kujawsko- pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	mało- polskie	mazo- wieckie	opolskie
1	Powierzchnia ^a w km ²	19947	17972	25122	13988	18219	15183	35558	9412
2	Ludność ^a w tys.	2877,8	2069,5	2151,9	1011,0	2534,4	3310,1	5242,9	1028,6
3	Liczba ludności ^a w wieku nieprodukcyj- nym na 100 osób w wieku produkcyjnym	52	55	58	52	57	57	57	52
4	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,1	1,0	-0,2	1,4	-2,2	2,3	1,4	-0,7
5	Saldo migracji wewnątrz- nych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,5	-0,8	-2,3	-0,5	-0,7	1,3	2,6	-1,7
6	Drogi publiczne o twardej nawierzchni ^a na 100 km ² w km	92,4	87,0	80,5	58,4	102,4	155,8	94,8	91,5
7	Łóżka w szpitalach ogólnych ^{ab} na 10 tys. ludności	49,1	43,6	52,5	41,5	53,4	43,1	46,1	42,7
8	Lesistość ^a w %	29,5	23,3	23,0	49,0	21,1	28,6	22,7	26,5
9	Pracujący ^{ac} w tys.	997,0	680,2	794,1	323,0	943,2	1225,2	2225,6	311,0
10	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3211,80	2759,68	2922,60	2755,38	2877,62	2973,79	4031,95	2946,59
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	13,1	17,0	13,1	15,5	12,2	10,4	9,7	13,6
12	Podmioty gospodarki narodowej zarejestro- wane w rejestrze REGON ^a na 10 tys. ludności	1151	899	762	1050	911	1001	1299	964
13	Nakłady inwestycyjne ^d (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł	6239	5135	3846	7418	5399	4849	8282	4540
14	Produkt krajowy brutto ^e (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł	38395	29834	23651	30068	32162	30220	56383	28761

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Łącznie z łózkami dla dzieci i inkubatorami. ^c Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju narodowej; według lokalizacji inwestycji. ^e W 2009 r.

^a As of 31 XII. ^b Including beds for children and incubators for newborns. ^c By actual workplace and kind of activity; investment location. ^e In 2009.

Voivodships								SPECIFICATION	No.
podkarpackie	podlaskie	po-morskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie		
17846	20187	18310	12333	11711	24173	29826	22892	Area ^a in km ²	1
2103,5	1188,3	2240,3	4635,9	1266,0	1427,2	3419,4	1693,1	Population ^a in thous.	2
								Non-working age population ^a per 100 persons of working age	3
56	57	55	54	57	53	54	52	Natural increase per 1000 population	4
1,8	0,1	3,4	0,0	-1,2	2,0	2,9	0,5	Net internal and international migration per 1000 population for permanent residence	5
-0,9	-1,3	1,2	-1,1	-2,0	-1,9	0,4	-0,6	Hard surface public roads ^a per 100 km ² w km	6
84,1	59,4	66,8	172,4	111,6	52,3	90,3	59,2	Beds in general hospitals ^{ab} per 10 thous. population	7
45,4	50,2	38,9	56,1	50,9	41,9	45,7	46,0	Forest cover ^a in %	8
37,4	30,5	36,2	31,8	27,9	30,6	25,6	35,2	Employed persons ^{ac} in thous.	9
781,8	398,0	744,9	1637,3	458,4	423,3	1327,8	507,6	Average monthly gross wages and salaries in zł	10
2753,12	2854,02	3138,25	3306,69	2793,23	2722,00	2947,27	2885,51	Registered unemployment rate ^a in %	11
15,4	13,8	12,3	10,0	15,2	20,0	9,2	17,8	Entities of the national economy recorded in the REGON ^a register per 10 thous. population	12
726	773	1161	974	859	834	1098	1302	Investment outlays ^d (current prices) per capita in zł	13
4893	4247	5843	5671	5319	4587	5531	4903	Gross domestic product ^e (current prices) per capita in zł	14
24131	25951	34267	37761	27333	25970	37424	30939		

działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe). **d** Poniesione w gospodarce

including persons employed in private farms in agriculture (estimated data). **d** In the national economy; according to

TABL. 1 (259).

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW W 2010 R. (dok.)
ŚLĄSKIE VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS
IN 2010 (cont.)

B. LOKATA WOJEWÓDZTWA W KRAJU

POSITION OF THE VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwa							
		dolno- śląskie	kujawsko- pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	mało- polskie	mazo- wieckie	opolskie
1	Powierzchnia ^a w km ²	7	10	3	13	9	12	1	16
2	Ludność ^a w tys.	5	10	8	16	6	4	1	15
3	Liczba ludności w wieku nieprodukcyj- nym na 100 osób w wieku produkcyjnym ^{ab}	13	9	1	14	6	5	4	16
4	Przyrost naturalny na 1000 ludności	12	8	13	6	16	3	7	14
5	Saldo migracji we- wnętrznych i zagra- nicznych na pobyt stały na 1000 ludności	4	9	16	6	8	2	1	13
6	Drogi publiczne o twardej nawierzchni ^a na 100 km ²	6	9	11	15	4	2	5	7
7	Łóżka w szpitalach ogólnych ^{ac} na 10 tys. ludności	6	11	3	15	2	12	7	13
8	Lesistość ^a w %	8	13	14	1	16	9	15	11
9	Pracujący ^{ad} w tys.	5	10	7	15	6	4	1	16
10	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł.	3	13	8	14	10	5	1	7
11	Stopa bezrobocia reje- strowanego ^{ab} w %	7	14	7	13	5	4	2	9
12	Podmioty gospodarki narodowej zarejestro- wane w rejestrze REGON ^a na 10 tys. ludności	4	11	15	6	10	7	2	9
13	Nakłady inwestycyjne ^e (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł....	3	9	16	2	7	12	1	14
14	Produkt krajowy brutto ^f (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł.	2	10	16	9	6	8	1	11

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Najmniejsza wartość została oznaczona jako lokata 1, natomiast — największa jako ostatnia pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe). ^e Poniesio

^a As of 31 XII. ^b The lowest value is marked as position 1, while the highest one as the last one among voivodships. employed in private farms in agriculture (estimated data). ^e In the national economy, according to investment location.

Voivodships								SPECIFICATION	No.
podkarpackie	podlaskie	po-morskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie		
11	6	8	14	15	4	2	5	Area ^a in km ²	1
9	14	7	2	13	12	3	11	Population ^a in thous.	2
								Non-working age population per 100 persons of working age ^{ab}	3
7	2	8	11	2	12	10	15	Natural increase per 1000 population	4
5	10	1	11	15	4	2	9	Net internal and international migration per 1000 population for permanent residence	5
10	12	3	11	15	14	5	7	Hard surface public roads ^a per 100 km ²	6
10	13	12	1	3	16	8	14	Beds in general hospitals ^{ac} per 10 thous. population	7
10	5	16	1	4	14	9	8	Forest cover ^a in %	8
2	7	3	5	10	6	12	4	Employed persons ^{ad} in thous.	9
8	14	9	2	12	13	3	11	Average monthly gross wages and salaries in zł	10
15	11	4	2	12	16	6	9	Registered unemployment rate ^{ab} in %	11
12	10	6	3	11	16	1	5	Entities of the national economy recorded in the REGON ^a register per 10 thous. population	12
16	14	3	8	12	13	5	1	Investment outlays ^e (current prices) per capita in zł	13
11	15	4	5	8	13	6	10	Gross domestic product ^f (current prices) per capita in zł	14
15	14	5	3	12	13	4	7		

lokata spośród zestawionych województw. **c** Łącznie z łózkami dla dzieci i inkubatorami. **d** Według faktycznego miejsca w gospodarce narodowej; według lokalizacji inwestycji. **f** W 2009 r.

c Including beds for children and incubators for newborns. **d** By actual workplace and kind of activity; including persons **f** In 2009.